

Poznate polje zaupnosti?

Mogoče se vam je že zgodilo, da je pred bančnim okencem naslednji v vrsti vsiljivo gledal v vaše račune, vlekel na ušesa, vam dihal za ovratnik in vas še drugače spravljal ob živce. Za take priložnosti, ko ne bi želeli podatkov o sebi obeti na veliki zvon in bi radi imeli mir, so na bankah in poštah uvedli polje zaupnosti. Ta ukrep v korist zasebnosti je na Slovenskem novejšega datuma in simbolično prepričuje o tem, da pridobiva veljavno varovanje osebnih podatkov. Varovanju osebnih podatkov kot takemu sicer ni kaj oporekati, dalo pa bi se pogovarjati o tistih, ki naj bi zagotavljali tako zaščito. Ali so osebni podatki, zbrani v računalnikih, varni pred vsemi, ki bi iz čiste radovednosti ali zaradi splošnih državnih koristi radi malce povohljali za kom? Takih drobnih ali velikih vohunskih postopkov pogosto ne odkrijejo, medtem ko so kršitve polja zaupnosti na bankah ali poštah vsem na očeh. Morda gre za neposrečeno primerjavo posameznih zadev, vendar se zdi, da ob bančnem ali poštneju zaupnosti lahko načelno vprašamo, kako široko je polje zaupnosti v državi ali kako javno je in naj bo zasebno življenje državljana vključno državljana na pomembnih javnih funkcijah. Vendar smo tokratno anketo zožili na vprašanje: ali upoštevate polje zaupnosti in kaj mislite o njem?

IVANKA ŠTAJDOHAR, delavka iz Velikega Nerajca: "Sem redna stranka v enoti Dolenjske banke v Črnomlju in mislim, da je dobro poskrbljeno za zasebnost varčevalcev. Polje zaupnosti namreč ni označeno le s črto, ampak loči varčevalca pri okenču od ostalih celo ograja, kar zadoštuje. Seveda pa je banka tista, ki mora poskrbeti za varovanje zasebnosti in varčevalce prav vzgojiti."

MILENA ŽUNIČ, trgovka z Vrčic pri Semiču: "Upoštevam črto zaupnosti, ker bi se tudi jaz počutila nelagodno, če bi mi drugi varčevalci gledali čez ramo, ko urejam bančne posle. Doslej sem imela z vsemi bankami dobre izkušnje, kar se tiče varovanja zasebnosti. Tudi podatke o stanju na bančnem računu so mi uslužbenke vedno sporočile zelo diskretno."

JOŽICA VRAČUN, poštna uslužbenka v Cerkljah ob Krki, doma iz Bistrice ob Sotli: "Prav je, da so uvedli polje zaupnosti na bankah in poštah, ti pri blagajni vsaj ne gledajo pod prste. Ko čakam v vrsti, vidim, da ljudje kar upoštevajo to razdaljo. Če bi v vrsti kdo stal tik za menoj, ga najbrž ne bi opozorila na polje zaupnosti, vendar bi si o človeku mislila svoje."

MILKA MIHELIČ, prodajalka iz Sodražice: "Na banko ne hodim veliko, lahko pa vidim, da so se ljudje na zeleno črto navadili in da jo spoštujejo. Glede zaupnosti pogovora stranke z bančnim uslužbenec mi je vseeno, ali črta je ali je ne bi bilo. Je pa kljub vsemu dobro, da je, ker pred bančnim okencem ni tolikšna gneča, kot je bila včasih."

MAJDA KLEPAC, prodajalka iz Kočevja: "Zelena črta je dober korak banke k zaupnejšemu načinu poslovanja s strankami, vendar premalo, da bi se človek pred bančnim okencem lahko sproščeno pogovorjal o svojih denarnih zadevah. Razlog za to je, ker ljudje ne spoštujejo vedno črte pa tudi v delu bančnih uslužbenec, ki bi morali strankam dajati pismena obvestila."

MARICA BEGOVIČ, oddelkovodkinja v blagovnici Sevnica sevnškega Mercatorja: "Sama upoštevam polje zaupnosti v prostorih banke, ker se mi zdi, da je moje denarno poslovanje ali stanje na mojem tekočem, žiro računu ali na hranilni knjižici predvsem moja osebna zadeva. Zato naj bi na bankah vztrajali pri doslednem spoštovanju tako imenovane zelene črte zaupanja."

SAŠA SLADIČ, dijakinja zadnjega letnika srednje kmetijske šole Grm, doma z Zaplaza nad Čatežem pri Trebnjem: "Mislim, da gre pri bančnem poslovanju s prebivalstvom za občutljive zadeve, zato je upoštevanje zasebnosti in zaupnosti še toliko pomembnejše. Pri tem, v kolikšni meri ljudje spoštujejo polje zaupnosti, gre zlasti za vprašanje kulture posameznika, le včasih pa nevednosti."

JOŽICA HUDOKLIN iz Šentjerneja, zaposlena kot ekonomska tehničarka v šentjernejskem Hipotu Hibridi: "Črta zaupanja, ki so jo uvedli na bankah, je v redu, a kaj, ko je ljudje ne upoštevajo! Dogaja se, da tistega, ki pravilno stoji za črto, prehitijo. Poslovanje z denarjem je zasebna stvar vsakega posameznika. Na črto zaupanja bo potrebno še opozarjati, da jo bodo vsi opazili."

SLAVKO SINTIČ, upokojenec iz Kostanjevice: "Čeprav je črta zaupanja v bankah zato, da bi jo upoštevali, je ljudje večinoma ne spoštujejo, verjetno tudi zato, ker uslužbenke strank ne opozarjajo kar naprej. To je sicer razumljivo, saj ne morejo kar naprej poučevati ljudi. Torej je vse odvisno od kulture, ki pa se tudi sicer kaže na vsakem koraku."

Kako so se na...

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne in občino Škocjan, je dobro četrtino glasov dobila Meta Zupančič (LDS), kar ne zadostuje za poslanski sedež, Vasilija Fuis (SLS) je prejela 19,20 odstotka glasov volilcev, Janez Mežan (SDS) pa dobrih 17 odstotkov. Dr. Vida Čadonič Špelič (SKD) je s 13,6 odstotka glasov v 3. volilnem okraju pristala na četrtem mestu, možnosti za poslanski mandat pa ima, če bi ji ga odstopil Lojze Peterle.

V 4. volilnem okraju - v občini Trebnje je slavila LDS s Cirilom Pungartnikom, ki je dobil slabih 28 odstotkov glasov, drugi je bil Alojzij Metelko s skoraj četrtino glasov, Alojz Peterle (SKD) pa je bil tretji z 17,73 odstotka. Neposredni mandat je po veljavnem proporcionalnem sistemu dobil Le Peterle, čeprav so Trebanjci sprva, ko še niso poznali vseh volilnih rezultatov, mislili, da bodo imeli v parlamentu kar dva poslanka: Pungartnika in Metelka.

V občini Brežice (volilni okraj 5) je skoraj tretjino glasov "pobral" Jože Avšič, ki si je tako neposredno zagotovil sedež v parlamentu. Marko Zupančič (SLS) je prejel 17,26 odstotka glasov volilcev, mag. Andrej Vizjak pa je bil z dobrimi 13 odstotki glasov tretji. Visok odstotek glasov (11,89) je prejel tudi Vlado Deržič (Demokratska stranka), sicer zagnani predsednik Društva izgnancev Slovenije, vendar si njegova stranka ni zagotovila nobenega poslanskega sedeža.

Krško občino zaznamuje prepričljiva zmaga LDS-ovega kandidata Branka Janca, sicer dosedanjega poslanca, s 30,66 odstotka glasov, kar mu sicer ne zagotavlja neposrednega sedeža v parlamentu, ima pa velike možnosti v drugi delitvi. Drugo mesto je zasedla SLS s kandidatom Francem Česnovarjem, ki je dobil slab petino glasov; 15,69 odstotka volilcev je glas zaupal občinskemu prvaku SDS Danilu Koritniku, manj naklonjenosti pa je bil z 13,51 odstotka deležen dosedanji poslanec Franc Černelič (SKD).

V občini Sevnica (7. volilni okraj) je največji odstotek glasov - 23,29 dobil Srečko Ocvirk (SLS), kandidat SDS Branko Kelemina pa malenkost manj. Slednji si je tako zagotovil tudi sedež v parlamentu. To na primer ni uspelo dosedanjemu prometnemu ministru Igorju Umku (SKD), saj je v sevnški občini pristal na 4. mestu, za LDS in Andrejem Štrieljem, ki je zbral slab petino glasov volilcev.

V drugem volilnem okraju četrte volilne enote, v občini Ribnica in delu občine Loški Potok, je največ glasov dobil Janez Janša (SDS), s pomočjo strankarskih izračunov pa imajo možnost za vstop v parlament še Franc But (SLS), ki je dobil 22,3 odstotka glasov, dosedanji minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč (LDS) s slab četrtino glasov volilcev in dosedanji poslanec SKD Benjamin Henigman.

V prvem okraju 4. volilne enote, v občini Kočevje, Osilnica in delu občine Loški Potok, ni bil neposredno izvoljen noben kandidat, možnosti pa imajo dr. Božidar Voljč (LDS), Janko Veber (ZLSD), ki je zbral več kot petino glasov volilcev, in z nekaj manj glasovi Bogomir Špiletič (SDS).

TANJA GAZVODA

50 LET DR. BLAŽA MLAČKA - Priljubljeni metliški zdravnik docent dr. Blaž Mlačak je pred nedavnim praznoval 50-letnico življenja. Mlačkovo srečanje z Abrahamom je v veseljem razpoloženju v Kapušinovi gostilni na Krasincu prejšnji petek proslavilo več kot 100 ljudi, njegovih sorodnikov, kolegov, prijateljev in znancev z obeh strani Kolpe. Na fotografiji: dr. Mlačak je izvrsten zdravnik in specialist za bolezni ožilja, a rezanje slavnostne torte je raje prepustil ženi Mariji. (Foto: A. B.)

Letos več zavrtnjenih prosilcev

Na novomeškem Zavodu za zaposlovanje letos prejeli 5 odst. več vlog za republiške in Zoisove štipendije, 34 odst. zavrtnjenih - Štipendijo prejema 3.079 dijakov in študentov

NOVO MESTO - Na novomeški enoti republiškega Zavoda za zaposlovanje so letos prejeli 4.586 vlog za republiške štipendije, kar je 5 odst. prosilcev več kot lani. Več kot lani pa je bilo tudi odklonjenih, in sicer 34 odstotkov (1.545); lani je bilo teh 25 odst. Tako veliko število pa je verjetno posledica višjega faktorja za preračun katastrskega dohodka v ekvivalent osebnega dohodka. Lani je bil ta faktor 5,76, letos pa 7,48. Spremenjen pa je bil tudi pravilnik o štipendiranju,

čas za pritožbo se izteka, do ponedeljka so na zavodu prejeli že 336 pritožb. Vse tiste pritožbe, ki jih bo komisija zavrnila, bo poslala še v obravnavo v Ljubljano. Tudi letošnje republiške štipendije so odvisne od dohodka staršev. Za dijake je najnižja štipendija 15

PREDVOLILNO TRPLJENJE - Boštjan Kovačič, minister za lokalno samoupravo in kandidat LDS, se ni le potil na predvolilnem soncu, ampak je tudi krvavel. Za zmago stranke na volitvah se je to gotovo izplačalo. (Foto: M. Vesel)

odst. zajamčene plače, to je okrog 1.700 tolarjev, za tiste, ki se šolajo v domačem kraju, je najvišja okrog 10.800, za dijake, ki se šolajo drugje, pa okrog 24 tisočakov. Vsi pa imajo pravico uveljavljati tudi dodatek za vožnjo, in sicer največ 29 odst. zajamčene plače, dobijo pa lahko tudi dodatek na prav dober ali odlični uspeh. Najnižja študentska republiška štipendija znaša okrog 12.800 tolarjev, najvišja z dodatkom za bivanje v drugem kraju pa nekaj več kot 26 tisočakov. Dodatek za boljši uspeh pa pripada študentom, ki imajo povprečno oceno višjo od 7,9. V septembru je bilo izplačanih 3.079 štipendij, od tega je republiške štipendije prejelo 2.089 dijakov in 483 študentov, Zoisovo štipendijo pa 272 dijakov in 235 študentov.

Letos je 10 let, odkar Zavodi za zaposlovanje načrtno odkrivajo izrazito nadarjene učence in jim namenijo Zoisove štipendije. V Beli krajini in na Dolenjskem je takšnih posameznikov 507, med

dijaki je največ gimnazijcev, ekonomskih tehnikov in elektrotehnikov, med študenti pa je največ stu-

• SEVNICA - Tukajšnja območna enota republiškega Zavoda za zaposlovanje je pretekli petek pripravila v Sevnici, Krškem in Brežicah sestanke z dijaki in študenti, ki prejema republiške in Zoisove štipendije. Poleg vseh treh županov so na teh dobro obiskanih zborih, ki se jih je udeležilo okrog 630 štipendistov, sodelovali tudi predstavniki bank, in sicer NLB in DB. Prišli so tudi nekateri starši štipendistov, niso pa opazili dijakov in študentov, ki štipendije tokrat niso dobili, a so jih vseeno povabili. V Posavju je skupaj 2127 štipendistov; v tem šolskem letu je 756 novih. Letos je bilo vlog za štipendije 1373; po besedah direktorja OE RZZZ Sevnica Toneta Korena je bilo preseganje cenzusa poglaviti razlog, zakaj toliko vlog niso mogli rešiti v zadovoljstvo prosilcev.

dentov ekonomije, elektrotehnik in s filozofske ter medicinske fakultete.

J. DORNIŽ

Trojno srečanje v Šentrupertu

Obisk revije Kekec in Založbe Mladika, srečanje s Pavčkovimi Majnicami in ustanovitev šolske hranilnice

ŠENTRUPERT - 7. novembra popoldne so učence in številne starše šole dr. Pavla Lunačka obiskali urednik literarne revije Janez Mušič, pesnik Tone Pavček in predstavnik Dolenjske banke. Druženje sta popestrila flavtistka Nikolina Kovač in korepetitor Peter Zoltan iz trebanjske glasbene šole.

Srečanje je vodil Jože Zupan, neutrudni ravnatelj šole in uspešni organizator kulturnega življenja v kraju. Po njegovih zaslugi ima šola v stalni razstavi zdaj že 175 izvirnih ilustracij mladinskih del in drugih slik. To bogastvo, ki odlično podpira vzgojo učencev, je v četrtek obogatil še Jože Mušič, urednik Kekeca in hkrati predstavnik Založbe Mladika. Govoril je o nastajanju in širjenju revije, s katero sodelujejo tudi člani literarnega krožka domače šole. Skupina učenk je prebrala več odlomkov iz svojih ocen revije, urednik Mušič pa je podaril šolski knjižnici več Mladikinih izdaj.

Toplo so zbrani pozdravili pesnika Toneta Pavčka, ki jim je predstavil svojo najnovejšo zbirko Majnice; izdala jo je Mladika v knjižni zbirki Trepetlika. O tem kaj pomeni podnaslov fulaste pesmi v novi zbirki, je povedal poet veliko zanimivih okolnosti o nastajanju teh pesmi. Pojejo o maju in ljubezni mladih, ko je zanje vse rožnato, veselo in hkrati skrivnostno ter polno čudežnega hrepenenja, a tudi bolečin ob rojevanju simpatij. "Majniške ljubezni trajajo vse življenje," je med drugim dejal Pavček, spominjanje pa je ena sama radost in nikoli do kraja izpeta pesem. 50 let je minilo, kar sta v Šent-

rupertu župnik Janez Mervec in za njim kaplan Ivan Dolinar vpejala v kraju hranilnico. Znamenitega dogodka, ob katerem se šola hkrati spominja tudi prihoda šolskega upravitelja Aleksandra Lunačka in dolgoletnega vzgojnega dela zaslužnega šolnika Matije Brezovarja, so se v četrtek spomnili z ustanovitvijo šolske hranilnice. Zanj je šola pripravila vse potrebno. Dolenjska banka, o čemer sta govorila Marija Rus in pomočnik direktorja Jože Jevnikar. Nova šolska hranilnica je že 32. taka enota na območju banke, ki je mladi ustanovi ta dan prinesla še posebno darilo kot začetni kapital. Hranilnica je že v četrtek začela dobro poslovati.

Založba Mladika je ob srečanju ponudila Pavčkovim zbirki Marko na belem konju jaše in Majnice z znatnim popustom.

T. GOŠNIK

Mariborsko pismo

Župan prispeval k uspehu SLS, a je brez poslancev

V rokah ima le (trdne?) koalicijske obljube

MARIBOR - "Kdor reskira, profitira!" radi pravijo Mariborčani. To staro modrost so potrdili tudi volilni rezultati v mariborski volilni enoti, kjer je po neuradnih podatkih največ glasov dobila Liberalna demokracija Slovenije (24,5%), takoj za njo pa se je uvrstila Slovenska ljudska stranka s 23,2 odst. glasov, ki je tako v štirjarski metropoli postala prava zmagovalka letošnjih volitev, saj je od prejšnjih državnoborskih volitev povečala število svojih glasov za blizu 700 odstotkov.

K uspehu Slovenske ljudske stranke v Mariboru je zelo veliko prispeval mariborski župan dr. Alojz Križman, ki se je pred volitvami odločil za drzno potezo. Križman, ki je na volitvah za župana zmagal kot nestrankarski kandidat, je namreč s svojimi sodelavci dober mesec dni pred volitvami ustanovil novo stranko - Listo za Maribor. Kmalu nato je Križman s Podobnikom podpisal koalicijsko pogodbo o skupnem nastopu SLS in Liste za Maribor na

državnoborskih volitvah. Za Križmanov podpis na koalicijski pogodbi je moral Marjan Podobnik dati nekaj čvrstih zagotovil. Tako je moral obljubiti, da se bo Slovenska ljudska stranka, če bo seveda vladna stranka, zavzemala za to, da bi bil v Mariboru sedež vsaj enega ministrstva, da bi mesto dobilo sedež vsaj še enega pomembnega državnega javnega podjetja, da bi bil v štajerski metropoli sedež vsaj enega republiškega sklada in podobno.

Odlični volilni rezultat pa Križmanovi Listi za Maribor in Mariborčanom ni prinesel nobenega poslanskega mesta v državnem zboru. Več sreče s številom poslancev so imele druge stranke. Liberalna demokracija Slovenije bo imela dva poslanka iz mestne občine: Toneta Partliča in Rudija Mogača. Socialdemokratska stranka, ki je osvojila v mariborski enoti 14 odstotkov glasov, nima nobenega poslanka iz mestne občine. Zato pa se je v državni zbor že uvrstil kandidat Desusa Ivan Kebrič. Desus je sicer osvojil 10,3 odst. glasov in je po moči četrta stranka v Mariboru. Krščanski demokrati so osvojili 7,45 odst. glasov in nimajo nobenega poslanka. Združena lista socialnih demokratov pa je osvojila 6,99 odst. glasov in z ostanki glasov iz države dobila en mandat, ki je pripadel Borisu Soviču. Kakor kaže, bo v državnem zboru tudi Sašo Peče iz Slovenske nacionalne stranke, ki je zbral v Mariboru 3,47 odst. glasov.

TOMAŽ KŠELA

VZVIŠENI - Najvišja med obešenimi kandidati za poslance v državnem zboru sta bila SDS-ovska kandidata Janecz Mežan in Miloš Dular. Ta dva sta na dveh hišah na novomeškem Glavnem trgu visela kar z oken in tako z višav oznajala ne samo svoj privilegij, ampak predvsem strankarsko zagretost lastnikov hiš.

ZMAGOVALEC - Čeprav sta se visoko obešena kandidata iz zgornje vestičke na volitvah kar dobro odrezala, pa se po odstotku glasov ne moreta primerjati s šentjernejkim županom Hudoklinom, kandidatom SLS, katerega je v njegovi volilni enoti volilo kar 26 odst. volilcev. Slabše pa se je odrezal njegov novomeški kolega Koncilija (SKD), ki je v isti volilni enoti zbral le okoli 10 odst. volilnih glasov. Če pa bi upoštevali samo glasove volilcev iz ene in druge občine, je rezultat, ki je odraz priljubljenosti posameznega župana in zaupanja vanj, še toliko bolj porazen za novomeškega.

"TEŠKO" - Malo bolje od župana se je na volitvah v drugi volilni enoti odrezala njegova strankarska kolegica dr. Vida Čadonič-Špelič. Njeno življenje je "teško", a očitno uspešno. Ta "teško" je vzlet iz zadnjega Dramila, glasila novomeškega SKD, ki je prevolilno hvalisavo namerjen popularizaciji kandidatke. Pa to ni najhujše, v njem mirgoli slovničnih, pravopisnih in jezikovnih napak in pomanjkljivosti. Zvemo pa, da se imamo občani dr. Vidi zahvaliti skoraj za vse, od asfalta do telefonov, med drugim tudi za prizidek osnovne šole Šmihel, ki ga še nikjer ni. Teško je, teško...

KROMPIR - Pregovor pravi, da ima neumen kmet debel krompir. SLS pa je stranka, ki je na volitvah dosegla drugi najboljši rezultat in najbolj napredovala od zadnjih volitev. Morda je k temu pripomogla tudi njena predvolilna poteza, ko je v Novem mestu pa tudi v drugih krajih tik pred volitvami zastoj delila krompir, jajca, jabolka in še kaj. Ceneje kot predvolilni golaž in očitno tudi bolj učinkovito.

Ena gospa je rekla, da je pred nami zlata doba. Če bodo poslanci izpolnili samo desetino svojih predvolilnih obljub, nam bo Evropa zavidala naš raj.

Suhokranjski drobiž

SKUPNO MARTINOVANJE - Društvo upokojencev Dvor in DU Žužemberk sta imela skupno martinovanje v Dragatušu v Beli krajini. Kar okoli sto upokojencev z gosti iz Novega mesta je zabaval harmonikaš Ivan Pugelj. Bilo je zelo veselo.

KANDIDATKA ZLSD JOŽEFA MIKLIČ V ŽUZEMBERKU - Po ogledu nekaterih suhokranjskih vasi se je Jožefa Miklič v sejni sobi KS Žužemberk pogovorila o težavah, ki tarejo suhokranjske ljudi, problemih borcev, delovanju bodoče občine Žužemberk, cestni in ostali komunalni problematiki, zaposlovanju, celovitem razvoju podeželja in obnem predstavila svoj program, če bi prišla v parlament. Udeležba na srečanju je bila pod pričakovanjem.

ZBOR SLS V ŽUZEMBERKU - Dan kasneje so se v osnovni šoli Žužemberk srečali volilci s kandidatko za poslansko mesto Vasjo Fuis. Srečanja se je udeležilo nekoliko več udeležencev kot pri Jožefi Miklič. Je pa bila zato razprava nekoliko bolj umirjena. Sodeloval je tudi ravnatelj kmečijske šole iz Novega mesta Tone Hrovat.

NOVI ČLANI KS DVOR - Na nedeljskih volitvah so na veselje večine in žalost manjšega dela krajanov zbrali največ glasov: Andrej Banko, Ludvik Legan, Franci Grum, Janez Hrovat, Miha Stravs, Franci Senica, Milan Pestotnik, Jože Primc in Miran Gruden. Kandidati, ki so izpadli enakovredno po svojih močeh lahko pomagajo pri delu nove KS Dvor.

PRVI OBJEKTI PROSTOČASOVNEGA REKREACIJSKEGA PARKA - Družinsko podjetje TAK, d.o.o., Novo mesto, ki je bilo ustanovljeno leta 1990, je že začelo s projekti arhitektonskega projektiranja, športa, rekreacije, turizma in gostinstva v KS Regrča vas. Njegovi cilji so veliki, del pa je že uresničen. V petek, 8. novembra, je bila pri domu KS Regrča vas otvoritev prvih objektov prostočasovnega rekreacijskega parka pri Sv. Roku. Zdenko Hlavaty je dejal, da želijo tu ustvariti center za vse generacije, predvsem za mlade, jih vzgajati v duhu športa in kulture. Na otvoritvi je bil posebne zahvale za dobro sodelovanje deležen Janez Dular (na sliki mu čestita Dušanka Cilka Hlavaty). Nove športne in rekreacijske objekte je s prezom traku odprl novomeški atlet in udeleženec OI v Atlanti Igor Primc. Prireditelj - na njej je za lepe glasbene trenutke poskrbela violinistka Petra Božič - je vodila Irena Vide. (Foto: L. Murn)

DOLENJSKA BANKA V DOLENJSKIH TOPLICAH - Enota Dolenjske banke v Dolenjskih Toplicah se je v začetku tega tedna preselila v nove prostore, ki so v isti hiši sredi kraja kot doslej. Na 41 m² lepo urejenih prostorov sta namesto dosedanjega enega dve okenci za poslovanje z občani in po novem sta tudi zaposleni dve delavki. (Foto: A. B.)

S POGOVORA S PROF. SKUBERJEM - Seminarja za družine, ki ga je organiziralo Sožitje, društvo za pomoč duševno prizadetim, se je udeležilo tudi prof. Peter Skuber, specialist klinične psihologije in psihoterapevt iz mariborskega zdravstvenega doma, ki so ga nekateri starši, ki so se udeležili že prejšnjih seminarjev, že poznali. (Foto: J. Dornič)

Seminar v pomoč družinam prizadetih

Novomeško društvo Sožitje je konec tedna organiziralo seminar za družine otrok, motenih v duševnem in telesnem razvoju, ki se ga je udeležilo 11 družin - Priznani strokovnjaki

OTOČEC - Minuli vikend je Sožitje, društvo za pomoč duševno prizadetim iz Novega mesta, na Otočcu organiziralo tridnevni seminar za družine, ki imajo zmerno, težje in težko prizadete otroke. Seminarja, ki je potekal že tretje leto zapored, se je udeležilo 11 družin, od tega večina novih. Povabili so priznane strokovnjake, ki so imeli najprej predavanja, potem pa so bili na voljo tudi za individualno obravnavo posamezne družine oz. otrok.

V petek je predavala Darinka Milek, logopedinja iz Zavoda za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku, ki je poudarila pomen pomoči pri hranjenju, ker se s tem razvijajo določene mišice. V soboto je predavanja z razgovorom nadaljeval prof. Peter Skuber, specialist klinične psihologije in psihoterapevt iz mariborskega zdravstvenega doma, ki je dal poudarek na samostojnost otroka v družini in nasploh. Nekaj odgovorov so starši dobili že med razgovorom, sicer pa so se s prof. Skuberjem kasneje pogovarjali tudi individualno. Sledilo je predavanje Valerije Bužan, mag. psihologije, in Bojane Bavdek, specialne pedagoginje iz Centra Dolfke Boštjančič z Iga, ki sta govorili o kvaliteti življenja motenih oseb. Izhajali sta iz dveh različnih teorij potreb, iz Maslowe in Glasserjeve. Bavdkova je predstavila tedenski urnik v domu, kjer se trudijo, da bi skušali tem otrokom zadovoljiti kar največ potreb. Kljub temu ugotavljajo, da je še najmanj zadovoljena potreba po ljubezni pa tudi po svobodi. V nedeljo je seminar zaključila dr. Marjeta Korbar, pediatrinja iz mariborskega zdravstvenega doma, ki je govorila o odraščanju otrok.

Zapostavljena šola v Podgradu

Že dvakrat obnova podgrajske šole ni prišla v občinski proračun - Edina šola z dvoizmenskim poukom v novomeški občini - Zakaj se občina tako brani državnega denarja?

PODGRAD - Namesto da bi učenci štirirazredne podružnične osnovne šole v Podgradu te dni pripravili proslavo ob začetku pouka v adaptirani in dozidani šoli, se še vedno stiskajo v dveh neustreznih učilnicah, v katerih poteka pouk dopoldne in popoldne. Tako je podgrajska šola edina v novomeški občini in ena redkih v Sloveniji z dvoizmenskim poukom. Pa ne bi bilo treba.

"Pred leti je zaradi majhnega števila otrok v tej šoli potekal kombinirani pouk," je povedal Lado Brulc, ravnatelj matične šole v Stopičah. "Potem pa se je začelo število otrok v teh krajih večati, v šoli so nastali čisti štirje oddelki, uvesti smo morali dvoizmenski pouk in pred štirimi leti smo se začeli s takratno občinsko oblastjo pogovarjati o adaptaciji šole in dozidavi telovadnice. Danes šola, ki je bila sezidana v začetku stoletja, obiskuje 50 otrok v štirih razredih, v mali šoli z nekaterimi elementi vrta pa je še okoli 20 otrok."

V začetku leta 1994 so bili izdelani projekti, ki so jih predstavili tudi krajanom, poleti pa je bil narejen investicijski program, po katerem naj bi dela lani potekala. Vendar se je z zamenjavo občinske oblasti vse ustavilo in po pridobitvi lokacijskega dovoljenja ni bilo narejeno nič več. Tako je adaptacija te šole že dvakrat izpadla iz občinskega proračuna in zaradi tega tudi iz republiškega, od koder bi občina kot investitor na račun demografske ogroženosti teh podgorskih krajev in zaradi dvoizmenskega pouka v šoli dobila polovico potrebnega denarja.

Gre pa za 70 milijonov tolarjev, torej naj bi po 35 milijonov prispevali novomeška občina in država

JAVNE RAZPRAVE IN URBANISTIČNA DELAVNICA

NOVO MESTO - Mestna občina Novo mesto vabljuje v okviru dnevov novomeškega urbanizma na javne razprave o osnutku urbanistične zasnove Novega mesta in na urbanistično delavnico. Razgrnitev bo trajala do 29. novembra. Javne obravnave bodo: 18. novembra v OŠ Bršljin; 19. novembra v domu KS Žabja vas, v Drgančevju; 21. novembra v Gasliško-reševalnem centru na Seidlovi; 22. novembra, v domu krajanov v Regrči vasi in še 25. novembra v avli KC Janeza Trdine v Novem mestu za strokovno in drugo javnost. V okviru javne razgrnitve se bo 15. novembra popoldan na konferenčni dvorani hotela Krka na Novem trgu začela tudi urbanistična delavnica z naslovom Prostoriska ureditev vzhodnega dela Novega mesta in se bo nadaljevala še v soboto.

oz. ministrstvo za šolstvo. Po načrtih bi v šoli uredili potrebne učilnice, kuhinjo z jedilnico, zbornico, knjižnico, prostore za malo šolo in vrtec, tako kot so pred leti adaptirali šolo v Orehovici, le da je za podgrajsko v načrtu še dozidava telovadnice.

Ko z adaptacijo ni bilo nič lani, so računali, da bi dela opravili letos od junija, ko se je končalo šolsko leto, do novembra, ko bi otroci, ki bi jih do takrat vozili v

ŠOLA POD MEHOVIM - Podgrajska šola, pozidana v začetku stoletja iz kamna, ki je ostal od nekdanjega mehovskega gradu.

šolo v Stopiče, začeli pouk v prenovljeni šoli. Pa od vsega skupaj ni nič, saj občina kot investitor v več kot dveh letih ni nič naredila, da bi dobila gradbeno dovoljenje, kaj šele, da bi zagotovila svojo polovico potrebnega denarja.

Tako stanje ljudi seveda boli in jezi, saj se čutiljo zapostavljene. To se je pokazalo tudi na zboru prejšnji teden, ko so v Podgradu prišli predstavniki občinske oblasti, ki je projekt adaptacije podgrajske šole začela in pripeljala do izdaje lokacijskega dovoljenja, z Boštjanom Kovačičem, takratnim predsednikom izvršnega sveta na čelu. "Adaptacija te šole je pravzaprav za občino in za državo majhen zalogaj in bi bila dela lahko opravljena že pred dvema letoma, če se občina ne bi odpovedovala denarju, ki ga država ponuja," pravi Kovačič. "Po orehoviški šoli ni bila v novomeški občini obnovljena nobena podružnična šola

več, kar je velika napaka občinske oblasti."

Na zboru so naročili vodstvu KS Podgrad in stopiške šole, da pripravita pismo z argumenti za obnovo podgrajske šole, ga pošljeta občinskemu vodstvu in ob-

Lado Brulc

činskemu svetu, ki bo odločal, ali bo prepotrebna prenova te šole končno prišla v občinski proračun.

A. BARTELEJ

SPOMINSKA PLOŠČA V LOČNI

NOVO MESTO - V nedeljo, 17. novembra, bo na pokopališču v Ločni ob 14. uri svečanost, na kateri bodo po opravljeni maši in simbolnem pokopu odkrili spominsko ploščo z imeni 103 zamolčanih in pobitih žrtev druge svetovne vojne z območja novomeških župnij sv. Nikolaja in sv. Lenarta.

NAMESTO DVEH BO V STARI VAS EN MOST

DOLENJA STARA VAS - Kljub težavam so v Dolenji Stari vasi le začeli graditi most, ki bo nadomeščal dva stara, investicija pa je povezana tudi z regulacijo Lačnega potoka, ki bo zaradi novega mostu prestavljen za dve širini struge proti gasilskemu domu. Dela, vredna 21 milijonov tolarjev, naj bi Vodno gospodarstvo končalo v dveh mesecih. Regulacijo potoka, ki predstavlja slabo polovico stroškov, financira ministrstvo za okolje, ostalo pa občina.

Anton Hecl dal kri 195-krat

Srečanje šentjernejških in škocjanskih krvodajalcev

ŠKOCJAN - "Največ, kar človek lahko podari neznanemu človeku, je kri. Krvodajalstvo je najčistejša oblika medčloveške solidarnosti in v več kot 40 letih, odkar Rdeči križ Slovenije opravlja to nalogo, je krvodajalstvo preraslo v množično gibanje tako, da po številu krvodajalcev sodimo v sam evropski vrh," je na petkovem srečanju krvodajalcev, jubilarov šentjernejške in škocjanske občine, v gostilni Luzar v Škocjanu povedala sekretarka novomeške območne organizacije Rdečega križa Barbara Ozimek. Pokrovitelja prireditve, kjer so podelili priznanja za 5-do 195-krat darovano kri, sta bili občina Škocjan in Šentjernej. Za prijeten kulturni program pa so poskrbeli učenci škocjanske osnovne šole in otroci iz KUD Prečna.

Na območju nekdanje novomeške občine mora Rdeči križ na leto zbrati za potrebe novomeške bolnišnice in delno za potrebe Univerzitetnega kliničnega centra po 2000 l krvi, kar pomeni, da letno daruje to pomembno življenjsko tekočino okrog 4000 krvodajalcev. Število krvodajalcev, ki prvič darujejo kri se sicer ne zmanjšuje, pač pa upada število krvodajalcev. "Prav zato se Rdeči križ Slovenije poteguje za spremembo zakona o delovnih razmerjih, s katerim bi uzakonili za krvodajalce vsaj en prosti dan. Priznali naj bi tudi določene ugodnosti v zdravstvenem var-

stvu poleg popusta pri zdravstvenem zavarovanju, ki ga krvodajalci že uveljavljajo," je poudarila Ozimekova. Šentjernejškim krvodajalcem jubilarom, teh je 44, je priznanja podelil njihov župan Franc Hudoklin. Priznanje za največkrat darovano kri v šentjernejški občini je pripadlo Antonu Heclu, ki je kri daroval rekordnih 195-krat. Škocjanskim jubilarom, teh je 34, je priznanja podelil njihov župan Janez Povšič. V škocjanski občini je največkrat daroval kri Janez Rangus, in sicer 70-krat.

J. D.

KRVODAJALCI JUBILANTI PREJELI PRIZNANJA - Minuli petek je novomeška organizacija Rdečega križa v škocjanski gostilni Luzar organizirala srečanje krvodajalcev jubilarov iz šentjernejške in škocjanske občine. Škocjanskim krvodajalcem je priznanja podelil njihov župan Janez Povšič.

Belokranjci ne verjamejo v pravljice

Oddahnili se bodo

ČRNOMELJ, METLIKA, SEMIČ - Državnoborske volitve so za nami. Volitve so nekatere povzdignile v višave, druge pa ob izkazani volji njegovega veličanstva volilca postavile na trda tla. Je že tako, da so tudi tu vedno zmagovalci in poraženci. Vprašanje je le, kako znajo prvi prenesti uspeh in drugi poraz. A to volilcev najbrž ne zanima preveč, tako kot očitno predsednikom političnih strank, ministrom in še komu ni bilo kaj prida mar, ali so jih volilci še pripravljeno poslušati ali ne, ko so zadnji mesec vztrajno križarili po Sloveniji.

Ljudski spomin je boljši, kot so si lahko mislili omenjeni gospodje. Vsaj za Belokranjce je to moč z gotovostjo trditi, saj so marsikoga vprašali, če se spomni, kdaj je bil nazadnje v Beli krajini. In glej ga, zlomka! Nekateri so se celo res spomnili, da je bilo to pred zadnjimi volitvami. Gre zgolj za naključje? Belokranjci takšnim pravljicam ne verjamejo več. Zato pa si bodo mnogi zapomnili, da so si samo od 11. oktobra, ko se je začela volilna kampanja, pa do 8. novembra, ko se je končala, obisk na sončni strani Gorjancev omislili skoraj vsi, ki v slovenski politiki kaj pomenijo.

Toda proti koncu volilne kampanje je bilo "prikazovanja" po Beli krajini očitno dovolj tudi ministrom, ne le volilcem. Šest ministrov s prav toliko ministrstev se je namreč odločilo, da bodo dolgo načrtovani in težko pričakovani podpis regionalnega projekta za belokranjski vodovod z začetka novembra premaknili na čas po volitvah. Se jim je morda zazdelo, da so si nabrali že dovolj političnih točk in da morajo kakšno zalogo pustiti tudi zanaprej?

MIRIAM BEZEK-JAKŠE

POMOČ AEROKLUBU

PRILOZJE - Predsednik aerokluba Bela krajina Jože Matekovič in župan črnomaljske občine Andrej Fabjan sta nedavno sklenila dogovor o pomoči občine Črnomelj aeroklubu. Gre predvsem za finančno in drugo pomoč občine Črnomelj pri gradnji letališke infrastrukture v Prilozju, kar pomeni hkrati hitrejši razvoj letališkega turizma v Beli krajini. Občina Črnomelj bo imela glede na delež vlaganja tudi solastniški delež v skupni infrastrukturi ter sorazmerno upravljalno pravico. V letošnjem letu črnomaljska občina za gradnjo kontrolnega stolpa na letališču namenja 800 tisoč tolarjev.

Mlado vino je teklo v potokih

Črnomaljski in semiški vinogradniki so pripravili tridnevni martinovanje, na katerih so med drugim nagradili ocenjena mlada vina - Pestra ponudba in bogat program

ČRNOMELJ, SEMIČ - Martinovanje se je v Beli krajini dobro prijelo. Že tradicionalnemu praznovanju v zidanicah sta se pred devetimi leti v Semiču ter pred štirimi v Črnomlju pridružili še turistični prireditvi v ocenjevanjem mladih vin.

Glavni namen omenjenih prireditev, ki ju pripravljata semiška podružnica društva vinogradnikov Bele krajine in društvo vinogradnikov Črnomelj je, da ocenijo mlada vina, katerih kakovost v začetku novembra še ni dokončna, zato pa jim je še moč pomagati ter jih s pravilno nego ozdraviti. Ocenjevalci tako v Semiču kot v Črnomlju ugotavljajo, da je kakovost vin iz leta v leto boljša, saj imajo vinogradniki vedno več znanja o kletarjenju, vedno več pa jih tudi daje vzorce vina v presoji in oceno. Na prvem semiškem martinovanju je bilo ocenjenih le 39 vin, medtem ko so letos prinesli v oceno že 430 vzorcev. V Črnomlju pa rekordnih 708 vzorcev. Pri obeh ocenjevanjih pa so si bili degustatorji edini, da primanjkuje rdečih vin.

Ker je martinovanje povezano z veseljem, so ga prireditelji tako v Semiču kot v Črnomlju v treh dneh pripravili vrhano mero. Poleg različnih razstav, prikaza starih obriti in vinogradništva nekoč in danes ter še marsičesa drugega so na vsakem koraku ponudili tudi pokušnjo mladih vin, zlasti najboljših. Da so Belokranjci, a tudi številni drugi obiskovalci z vseh koncev Slovenije komaj čakali, da pokusijo letino, dokazuje tudi to, da je v Črnomlju kmalu zmanjkalo kozarcev za pokušnjo, čeprav jih je bilo naprodaj dva tisoč.

Po zagotovilih župana in hkrati predsednika črnomaljskega prireditvenega odbora Andreja Fabjana pa s prireditvijo niso bili zadovoljni le obiskovalci, temveč tudi vinogradniki. Ne nazadnje je vino teklo v potokih. Vendar pa želijo v obeh krajih iz martinovanja ter vina in vinogradništva nas-

ZAHVALA PO VOLILNI ZMAGI

V imenu Slovenske ljudske stranke in v svojem imenu se zahvaljujem vsem vam, spoštovane volilke in volilci, ki ste s svojim glasom izkazali zaupanje Slovenski ljudski stranki in meni osebno, prav tako pa tudi vsem tistim, ki ste nam v predvolilnem času kakorkoli pomagali. Kot sem navedel v svoji predstavitvi pred volitvami, se bom v Državnem zboru ob vaši podpori boril in trudil, da bo Bela krajina res postala enakovreden del Slovenije. Še enkrat hvala vsem!
ANDREJ FABJAN
vaš poslanec v DZ

PREGLED DOJK

METLIKA - Območna organizacija Rdečega križa Metlika organizira v soboto, 16. novembra, od 10. do 16. ure v tukajšnjem zdravstvenem domu brezplačen pregled dojk in razgovor o preventivnem zdravljenju. Pregledovali bosta specialistki ginekologinji onkologinji z Onkološkega inštituta v Ljubljani dr. Sonja Bebar in dr. Vida Stržinar.

MONODRAMA EVGENA CARJA

METLIKA - Ljudska knjižnica Metlika vjudno vabi v nedeljo, 17. novembra, ob 18. uri v kulturni dom v Metliki na ogled monodrame "Poredušov Janoš", v kateri bo nastopil igralec in hkrati avtor Evgen Car. Vstopnina bo 500 tolarjev.

Za cerkev največ prostovoljci

Ob zaključku obnove metliške župnijske cerkve, ki je veljala 25 milijonov tolarjev, je daroval mašo škof Alojz Uran - Veliko prostovoljnega dela - Prihodnje leto še več manjših del

METLIKA - Metliško staro mestno jedro dobiva v zadnjem času vse lepšo podobo, ne nazadnje tudi po zaslugi nedavne obnove zunanjsčine mestne hiše in bližnje župnijske cerkve sv. Nikolaja. Obnova slednje je stekla marca lani, medtem ko je 13-članski gradbeni odbor z Janezom Starcem na čelu pričel s pripravami že v letu prej. Minulo nedeljo pa je škof Uran blagoslovil obnovljeno cerkev in daroval mašo za srečno obnovo.

Kako potrebna sta bila obnove pročelje in streha cerkve, pove poatek, da je bila poleg spodnje cerkve pri Treh farah prav župnijska cerkev v metliški fari v najslabšem stanju. Hkrati gre za pomem-

MAŠA ZA SREČNO OBNOVO - Za srečno obnovo metliške župnijske cerkve sv. Nikolaja je mašo daroval škof Alojz Uran, ki je cerkev tudi blagoslovil. Vendar pa bodo še potrebni tako prostovoljni prispevki kot udarniško delo, da bo ta pomembni belokranjski sakralni in kulturni spomenik povsem obnovljen. (Foto: M. B.-J.)

PREBIVALCE BELE KRAJINE VABIMO NA PREDSTAVITEV ZNAČILNOSTI REFERENDUMSKEGA VPRAŠANJA DRŽAVNEGA SVETA, KI PREDLAGA ZA VOLITVE V DRŽAVNI ZBOR SPREJEM KOMBINIRANEGA VOLILNEGA SISTEMA.
PREDSTAVITEV BO V
SREDO, 20. NOVEMBRA 1996, OB 17.00 URI V KULTURNEM DOMU V ČRNOMLJU

ben sakralni in kulturni spomenik, saj velja za največjo baročno cerkev v Beli krajini, v kateri sta kot kaplana službovala tudi dva pomebna moža, in sicer Friderik Baraga, ki je prav iz Metlike leta 1830 odšel kot misionar v Ameriko, in Anton Vovk, kasnejši prvi slovenski nadškof.

Ob tokratni obnovi, ki je po zagotovilih gradbenega odbora dobro opravljeno delo za nekaj naslednjih generacij, so cerkev na novo ometali in prebarvali, saj je bil dosedanji omet star že 236 let. Prav tako so obnovili ostriše, zamenjali kritino na ladji in zvonik prekrili z bakreno pločevino. S tem so zavarovali tudi dragocene freske na banjastem stropu, ki ga je v letih 1849 in 1850 poslikal italijanski slikar Domenico Fabris.

Dela so veljala 25 milijonov tolarjev, doslej pa je gradbeni odbor zbral dobrih 22 milijonov tolarjev. 3,5 milijona tolarjev je prispevala občina, nekaj metliška podjetja in križniški red, največ pa verniki s prostovoljnimi prispevki. Prostovoljnih darovalcev je bilo med metliškimi meščani le 20 odst., vendar v gradbene odboru pravijo, da bodo imeli še priložnost prispevati tudi drugi, saj so zaključili šele večja obnovitvena dela.

M. BEZEK-JAKŠE

Nič več žeje tik ob vodovodu

Sela dobila vodovod

SELA PRI VRČICAH - Vaščanom Sel pri Vrčicah nad Semičem je na Martinovo soboto gotovo več pomenila voda kot marsikomu najbolj zlahtno vino. Končno so namreč dočakali, da je tudi iz njihovih pip pritekla pitna voda iz vodovoda, čeprav le dober streljaj stran že 98 let poteka prvi belokranjski vodovod.

To je eden izmed petih vodovodov, ki je bil v letošnjem letu dokončan v semiški občini. Veljal je 5 milijonov tolarjev, kar po besedah župana Janka Bukovca ni malo,

vendar pa stane v semiški občini vsak priključek za vodovod milijon do pol milijona tolarjev. Na Selih je namreč le 5 gospodinjtev, zato je razumljivo, da je občina priskočila na pomoč, medtem ko so krajanje izkopalni in zagnali 370 metrov dolg jarek.

Ob otvoritvi je Bukovec razkril tudi načrte gradnje vodovoda v prihodnjih letih. Do leta 2000 naj bi imeli vodovod v vseh večjih naseljih v občini. Prihodnje leto naj bi bil najprej na vrsti Osojnik, saj tamkajšnji vrtni nista dali dovolj vode. Pričakujejo pa, da bo ob stoletnici belokranjskega vodovoda, ki se prične na Blatniku, prav iz blatniških vrtni pritekla dodatna pitna voda. Seveda si v vseh treh belokranjskih občinah veliko obetajo od uresničevne regionalnega projekta belokranjskega vodovoda, ki naj bi veljal več kot milijardo tolarjev.

M. B.-J.

Nekateri položnice kar raztrgajo

Med Črnomaljski, ki jim stanovanje ogreva kotlovnica na Čardaku, so tudi takšni, ki zadnji dve leti niso odšteli za kurjavo niti tolarja - S plinom veliko bolj čisto

ČRNOMELJ - Kotlovnica na Čardaku je v letošnjem poletju doživela dve spremembi: upravljanje je od Sentruperske Terce prevzelo ljubljansko podjetje Apegas, namesto na trda goriva pa so začeli kuriti na tekoči naftni plin. Čeprav je bilo za obnovo kotlovnice malo časa, saj je Apegas podpisal s črnomaljsko občino kot lastnikom kotlovnice pogodbo šele 2. avgusta, so 9. oktobra že pričeli z ogrevanjem. S tem pa zapletov še ni bilo konec.

Zataknilo se je namreč pri ceni. Svetnica Vika Lozar je na seji občinskega sveta povedala, da so se uporabniki kurjave - v 500 stanovanjih jih je okrog 1.500 - organizirali in ugotovili, da tržna cena za ogrevanje ni pravilno postavljena. Ker stanovalci niso lastniki kurilnice, niso dolžni plačati stroškov za preurejanje letne, pripravljene pa so plačati obnovo toplotnih podpostaj, katerih lastniki so. Zato je predlagala, naj bo cena za kv. meter ogrevanja takšna, kot je bila 1. oktobra lani, povečana za višino inflacije. Hkrati je bila neusmiljena do neplačnikov in Terce, ki je šele po dveh letih pokazala seznam dolžnikov, med katerimi so tudi takšni, ki ves ta čas za kurjavo niso odšteli niti tolarja. Izgovori, da nimajo denarja, so po njenem puhli, saj so na seznamu ljudje, ki bi plačilo zago-

tovo zmogli. Tomislav Muller iz Apegasa je pojasnil, da so septembra poslali strankam za 3 milijone tolarjev položnico, do konca oktobra pa je bilo za 800.000 neplačanih računov. "Nekateri enostavno raztrgajo položnico in rečejo, da ne bodo plačali," je dejal ter pristavil, da je ogrevanje na plin res cenejše kot na trda goriva, ker ni izgub, vendar ne v takšnih sistemih, kot je črnomaljski. Glede plačila obnove kotlovnice je dejal, da lahko ogrevajo naprej le, če bo rekonstrukcija plačala občina ali če jim bo kdo povedal, kje naj dobijo denar za naložbo.

M. BEZEK-JAKŠE

SREČANJE STAREJŠIH
ČRNOMELJ - V soboto, 16. novembra, bo ob 15. uri v jedilnici osnovne šole Loka v Črnomlju tradicionalno prijateljsko srečanje starejših občanov. Pripravljajo ga krajevne organizacije Rdečega križa heroja Starihe, Griček in Loka, vabljeni pa so vsi krajanje, starejši od 75 let.

PROSTOCARINSKA TRGOVINA V METLIKI
METLIKA - Podjetje Regal iz Murske Sobote bo v petek, 15. novembra, opoldne na kopaljšču ob Kolpi v Metliki odprlo novo prostocarinsko prodajalno.

(NE)SKRB ZA KOČEVSKO - Dr. Janez Drnovšek, ki se je v tednu pred nedeljskimi volitvami udeležil predstavitev kandidata stranke LDS dr. Božidarja Voljčiča kočevskim volilcem, je kot predsednik vlade zbranim v dvorani Šeškovega doma povedal, da so ob obravnava razvoja regij v pravah vlade in njenih programih vse bolj prisotni tudi problemi Kočevske. Stori je, kar dosedaj ni še nihče: Priznal je, da so bili ravno kraji Kočevske zaradi njene polpretekle zgodovine ob osamosvojitvi Slovenije najbolj prizadeti! Žal pa Kočevska dosedaj še ni občutila, da bi jo vlada "imela posebej v mislih", kaj šele, da bi za njeno obubožano gospodarstvo storila kaj konkretnega. Težko je celo verjeti, da vlada sploh ve, kakšno je stanje in kaj se dogaja na Kočevskem, saj politiki pogosteje obiščejo Kočevsko, če "gredo na odhiti kot pa po službeni dolžnosti". Tudi dr. Drnovšek ni izjema, ne glede na to, ali hodi dopustovat in se rekreirati na Kočevsko ali ne. Pred prejšnjo sredo je "uradno obiskal" Kočevje nazadnje pred štiri leti, ko se je kot kandidat LDS pred volitvami potegoval za naklonjenost volilcev!

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Čevljarska industrija joka, da ji gre slabo.
- Kaže pa, da ji gre še predboro, saj še pred dnevom mrtvih niso imeli v svojih prodajalnah zimskih novih škornjev.

Ribniški zobotrebci

NEPOTREBNO RAZBURJANJE - Kot kažejo neuradni podatki občinske volilne komisije, bo republikanski poslanec iz vrst SKD Benjamin Henigman obdržal svoj poslanski stolček v parlamentu. S 14,99 odst. glasov, ki so mu jih zaupali ribniški volilci, sicer ni bil v parlament izvoljen direktno, pač pa bo prišel, kot smo izvedeli, indirektno. Henigmanovo razburjenje pred volitvami, češ da mu novinarji ne posvečajo dovolj pozornosti glede na predvolilni čas in razmere, ni bilo upravičeno, kot kažejo volilni rezultati po strankarskem žongljanju z glasovi volilcev, pa je bilo tudi nepotrebno.

"NA TUJEM TERENU" - Delavci hotela Valentin iz Kočevja so se že večkrat izkazali kot zelo dobri v pripravi in aranžiranju različnih jedi za zakuske. V do sedaj najboljši luči pa so se pokazali pravzaprav na za kočevsko gostinstvo podjetje "tujem terenu" v Ribnici. Njihova pogostitev v Miklovi hiši, ki jo je naročil Kovinar Kočevje ob počastitvi 50-letnice podjetja, je bila "nekaj posebnega" tudi po oceni domačinov.

Krpanova kobila:

"Nekateri zahtevajo, naj avtobus do Roba spet redno vozi, češ da se bodo mladi tako raje vračali v domače kraje. Dejstva pa govori, da je največ mladih verjetno za vedno odšlo z Roba prav takt, ko je do Roba vozilo največ avtobusov."

Laški sel

UKINJEN AVTOBUSNI PREVOZ - Zaradi izgube je ukinjen tako imenovani delavski avtobusni prevoz z Roba, saj občina nima denarja, da bi prevoznikom plačala izgubo. Organizirala pa bo dodatne prevoze.

POMOČ SOCIALNO OGROŽENIM - Še do četrta, 5. decembra, je čas za izpolnitev obrazca - dobite ga na občini - za zimsko pomoč. Do nje so upravičeni materialno ogroženi posamezniki in družine, vendar morajo predložiti tudi dokazila, da so do pomoči upravičeni. Akcija zimske pomoči izvaja Center za socialno delo Ljubljana Vič-Rudnik in Občina Velike Lašče. Center za socialno delo uraduje v občinskih prostorih v Laščah vsak prvi četrtek v mesecu med 10. in 12. uro.

ZLATI JUBILEJ LOVCEV - Lovska družina Mokrec je pred kratkim praznovala 50-letnico obstoja, in to na Robu. Ta LD je nastala sicer šele leta 1965, po združitvi lovskih družin Rob in Golo, ki sta bili ustanovljeni leta 1946. Obe družini sta imeli ob ustanovitvi skupaj 30 članov, danes pa šteje LD Mokrec 82 članov.

Mirtovski šratelj:

"Pri Kajakaškem centru v Starih malnih so popravili razbita okna, vrata in drugo, kar bo plačala zavarovalnica. Neznani storilci imajo tako novo možnost za izživljanje nad imovino, ki ni njihova."

Zmanjšali nevarnost srečanja otrok z medvedom

Otroke iz odročnih krajev prevažata v šolo dva kombija

RIBNICA - Otroci iz odročnih vasi ribniške občine se od nedavnega prevažajo v šolo in iz nje z dvema šolskima kombijema. Z nabavo obeh kombijev sta občina Ribnica in ministrstvo za šolstvo poskrbela za varno pot v šolo za približno 80 otrok.

Kombija je nabavilo ministrstvo za šolstvo, ki je prisluzhilo potrebi ribniške občine po zagotovitvi varne poti v šolo za otroke iz tistih področij ribniške občine, kjer je nevarnost, da bi otroci na poti na avtobus ali v šolo srečali medveda. Takšnih področij pa je v ribniški občini več. Tako sedaj s komijem samo s področja Sv. Gregorja dnevno prepeljejo v šolo približno 50 otrok, in sicer 20 otrok nižje stopnje v osnovno šolo pri Sv. Gregorju, ostale pa nato naprej v šolo v Sodražici. Drugi kombi prevažata skupno okoli 30 otrok s področja Velikih Poljan in Žukovega, kjer imata dve deklaciji do šole kar 14 kilometrov, Gornjih Podpoljan, Dan in Otavice ter po enega otroka iz področja Vintarjev in Zlatega Repa, kjer je letos medved napadel starejšega občana in ga hudo ranil.

Ministrstvo za šolstvo je za šolska kombija dalo 7 milijonov tolarjev, s tem pa uresničilo željo ribniške občine, šole, predvsem pa staršev šoloobveznih otrok, za varno pot njihovih otrok v šolo.

M. L.-S.

Knjižnico si lasti Miklova hiša

Kulturno zaostajanje

LOŠKI POTOK - Potoška knjižnica, ki ima dolgoletno tradicijo, je bila vse od konca druge vojne samostojna sekcija KUD Ivan Vrtačnik. Vedno je delovala v dokaj neugodnih prostorih, kljub temu pa je zadovoljevala potrebe Potočanov. V času samoupravnih skupnosti je kulturna skupnost dajala skromna sredstva in nabavila tudi nekaj novega knjižnega fonda. Ko se je kulturna skupnost v celoti prelevila v javni zavod Miklova hiša, so se začele trditve, da je knjižni fond last omenjene ustanove. Koordinacijo kulturnih dejavnosti je takrat prevzel odbor, ki je deloval v okviru družbenih dejavnosti občine Ribnica, v katerem pa kljub opozorilom ni bilo nobenega Potočana, ki bi kakor koli lahko vplival na vso večjo zaostajanje kulturnih dejavnosti v KS Loški Potok.

KUD torej nikoli ni pristal na kakšen sporazum, nasprotno, leta 1991 je upravni odbor odločno zavrnil poskuse takšnega lastnjenja. Danes knjižnica deluje v prostorih skupno s šolsko, ker drugih prostorov ni, strokovnost pa ne more biti vprašljiva.

A. KOŠMERL

Zapleti pri mrliških vežicah

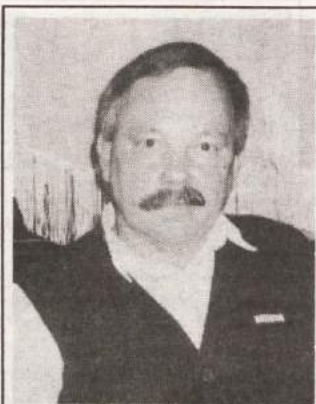
Zemljišče še ni preknjiženo, zato vežici ne moreta biti predani v uporabo

VELIKE LAŠČE - Pri pokopališču v Velikih Laščah so po kar 10 let trajajočih delih končno mrliški vežici letos v glavnem dogradili, zapletov pa še vedno ni konec. Vežici namreč še nimata uporabnega dovoljenja, zato tudi ne moreta biti dani v uporabo. Vzrokov za to pa je več.

Gradnja je bila pomanjkljivo in delno nestrokovno izvedena. Nekatero večje napake so že odpravili. Še pred zimo pa bo zamnjana tudi kritina, za katero je bilo dano 25-letno jamstvo opekarne, že po sedmih letih pa je bila polovica kritine taka, da ni služila svojemu namenu.

Večina prostorov je že opremljena oz. je oprema kupljena. Opremiti pa je potrebno še prostor za duhovnika in prostor, kjer bo cvetličarna. Urejena je tudi okolica vežic.

Objekt je torej pripravljen za

Ciril Jasenc

KS Stara Cerkev: Delati se da, če se hoče

Končali že z vsemi predvidenimi deli

STARA CERKEV - Krajevna skupnost Stara Cerkev sodi med najaktivnejše krajevne skupnosti v kočevski občini. Do oktobra letos so že zaključili z vsemi za letošnje leto predvidenimi deli, pri čemer pa so postorili celo nekaj več, kot bi lahko zgolj s strogo odmerjenim proračunskim denarjem.

Krajevne skupnosti v kočevski občini niso pravne osebe, vendar pa po mnenju predsednika krajevne skupnosti Stara Cerkev, Cirila Jasenca, to ni razlog, da se ne bi dalo delati. "Z lani opravljenim delom, ko smo resnično naredili izredno veliko, pa tudi z že končanimi deli, ki smo jih načrtovali za letošnje leto, smo dokazali, da se da delati, če se hoče," pravi Ciril Jasenc. Problem pa je po njegovem v tem, da ljudje v krajevni skupnosti niso več obveščeni o tem, kaj se v njihovih krajevnih skupnostih dogaja, saj krajevnih skupnosti več nihče ničesar ne vpraša. Zato se zavzemajo, da bi krajevnim skupnostim v kočevski občini povrnili pravni status.

Dobro delo krajevne skupnosti Stara Cerkev je rezultat zagnanosti njenega predsednika in prizadevanosti celotnega sveta krajevne skupnosti, ki z dobrim načrtovanjem, iskanjem najugodnejših različic in izvajalcev del skrbno pretehtavajo porabo vsakega tolarja. Njihova prednost pred nekaterimi drugimi krajevnimi skupnostmi v kočevski občini pa je v tem, da ima krajevna skupnost Stara Cerkev v svoji lasti pokopališče, od katerega letno dobijo okoli milijon tolarjev. S prerazporeditvijo tega denarja in denarjem, ki ga dobivajo v višini približno 93 tisoč tolarjev iz občinskega proračuna, jim je tako letos uspelo urediti okolico avtobusnih postajališč na regionalni in magistralni cesti ter postaviti reklamne panoje in oglasne deske v 12 vaseh, kjer jih do sedaj še niso imeli.

M. LESKOVŠEK-SVETE

S kanal je pričel delovati

Z izgradnjo kanalizacije v Mahovniku je pričel delovati pred osmimi leti zgrajeni primarni kanalizacijski vod - Rekonstruirali tudi vodovodno omrežje in uredili cesto

KOČEVJE - Prejšnji ponedeljek so v Mahovniku pri Kočevju svečano odprli novo cesto, ki so jo uredili po zaključku del na izgradnji kanalizacije za odpadne in meteorne vode. Dokončanje investicije je izjemnega pomena za Mahovnik, pomembno pa je tudi za celotno Kočevje, saj pomeni pričetek delovanja primarnega kanalizacijskega voda (S kanal), ki je bil zgrajen že leta 1988.

Projektno dokumentacijo za ureditev kanalizacije in ceste v Mahovniku je izdelal Hidroinženiring iz Ljubljane. Dela, s katerimi so pričeli že avgusta lani, pa je izvajalo gradbeno podjetje Obnova iz Kočevja. V prvi fazi so se lotili kanalizacije za odpadne in meteorne vode, pri čemer so položili skupno okoli 2.500 metrov kanalizacijskih cevi. Vrednost teh del je znašala 37 milijonov tolarjev; 11 milijonov tolarjev je kočevski občini pomagalo zagotoviti ministrstvo za okolje in prostor. Vzporedno z izgradnjo kanalizacijskega omrežja je potekala tudi rekonstrukcija vodovodnega omrežja, ki jo je izvajalo javno

podjetje Hydrovod Kočevje - Ribnica. Obnovili so 750 metrov sekundarnega cevovoda in hišne

priključke, kar je stalo 22,3 milijone tolarjev.

V letošnjem letu se je kočevska občina lotila sanacije celotnega cestišča ter ureditve odvodnjavanja meteornih voda s cestišča in kmetijskih površin. Za dokončanje teh del, ki so stala 26,5 milijona tolarjev, so morali porušiti tudi stanovanjski objekt, ki je predstavljal veliko oviro pri zagotavljanju varnega prometa skozi naselje. Kot je povedal kočevski župan Janko Veber ob otvoritvi ceste, pa sta ovirala pri izvajanju investicije ne le omenjena stavba, ampak tudi izredno zahteven teren. Prihodnje leto bodo dela od tam naprej nadaljevali, saj namestijo na S kanal priključiti tudi Breg in Zgornji Mahovnik, prav tako pa tudi sanirati cestišče v obeh naseljih.

M. LESKOVŠEK-SVETE

PODELITEV NAGRAD ZA NAJLEPŠO OKOLICE HIŠE

FARA - Turistično športno društvo Kostel je v petek z razglasitvijo rezultatov, podelitvijo nagrad najboljšim in družabnim srečanjem vseh sodelujočih v postorih osnovne šole v Fari zaključilo letošnje tekmovanje za najlepšo okolico kostelske hiše. Ob razglasitvi rezultatov so podelili priznanja trem udeležencem tekmovanja, katerih hiše in okolice je posebna komisija razglasila za najbolj urejene v različnih letnih časih. Prvo nagrado je prejela Jožefa Janežič iz Zlebov, drugo Majda Kolenc iz Vasi in tretjo Lojzka Kuželečki iz Grivca. Namen tovrstnih tekmovanj je naučiti ljudi, da bi znali ceniti avtohtone rastlinske vrste in avtohtono okrasje, kot sta v tem predelu neokrnjena narava zgornjega toka reke Kolpe les in kolpski kamen. Obenem naj bi takšna tekmovanja prispevala k lepšemu in skladnejšemu videzu okolja ter uporabnejšim vrtovom.

ODSLEJ TUDI MLADINSKI ODSEK

LOŠKI POTOK - Planinarjenje je v Loškem Potoku dokaj razvito in predstavlja močno združbo, ki se je desetletja družila z drugimi društvi, kmalu pa bo leto dni, ko so ustanovili samostojno Planinsko društvo, ki združuje vse ljubitelje v občini. 26. oktobra so ustanovili še mladinski odsek in za njegovega načelnika izvolili Matjaža Mišiča. Seveda bo odsek delal v sklopu društva, namen ustanovitve pa je pritegniti vse več mladih, ki bi se usposabljali za gornike, planinske vodiče, veččin trasiranja in markacij planinskih pohodnih poti.

A. K.

NAJLEPŠE UREJENA HIŠA V KOSTELU - V prostorih OŠ Fara so v soboto razglasili izide najbolj urejene okolice stanovanjske hiše v KS Kostel. Na natečaj se je prijavilo 16 udeležencev, kar je več kot so pričakovali. Marko Mikuletič iz Arboretum Volčji Potok, ki je skupaj s Ljubo Turk Šega pomagal pri ocenjevanju, je dejal, da so tekmovalci v vrtove vložili ogromno dela in truda, splošni vtis pa je vzpodbuden. Prvo nagrado je prejela Jožefa Janežič, drugo Majda Kolenc in tretjo Lojzka Kuželečki (na fotografiji). Priznanja in praktične nagrade Gerovskega umetnika Marjana Leša je najboljšim izročil dr. Stanko Nikolič, predsednik TSD Kostel. (Foto: M. Glavonjič)

• Preveč pametni ljudje le redko napravijo velika dela. (Loyola)

IMP LIVAR, d.d.
IVANČNA GORICA
Ljubljanska c. 43
1295 IVANČNA GORICA

vabi k sodelovanju

1. DVA SODELAVCA ZA DELO V MODELNI MIZARNI

Od kandidatov pričakujemo, da bodo poleg zakonskih izpolnjevali še naslednje pogoje:

Pogoj: — končana triletna poklicna šola lesne ali metalurške usmeritve.

Ustrezne izkušnje so zaželjene, niso pa pogoj za zasedbo delovnega mesta.

Prednost pri izboru bodo imeli mlajši kandidati, prijavi pa se lahko kandidati, stari od 18 — 40 let.

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za nedolgočasen čas, s polnim delovnim časom in dvomesečnim poskusnim delom, razen pripravnikov, ki bodo sklenili delovno razmerje za določen čas 6 mesecev; po tem roku pa je možna redna razpisilitev.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili sprejema IMP LIVAR, d.d., Ivančna Gorica, Ljubljanska c. 43, 1295 Ivančna Gorica, KADROVSKA SLUŽBA, do 30. 11. 1996 oziroma do zapolnitve potreb po delavcih.

DEVET KOSMATINCEV

OSILNICA - Kar devet medvedov se po zatrevanju domačinov sprehaja po osilniški občini, predvsem v okolici naselij v dolini. Pravijo, da letos v višje ležečih območjih občine sadje ni kaj prida obrodilo, zato medvedje prihajajo v dolino, kjer je na njivah in drevju še nekaj dobrot zanje. Medvede pa so videli tudi na osilniškem smetišču.

odbor pa se trudi, da bi bili vežici z ostalimi objekti čimprej predani svojemu namenu.

J. P.

Čiščenje travnikov in vodotokov

Deveterici v ivanški občini posojila za preusmeritev kmetij z dopolnilno dejavnostjo - Zadovoljni z agromelioracijami - Za čiščenje vodotokov tudi denar iz Ljubljane

IVANČNA GORICA - V letošnjem programu razvoja kmetijstva in gozdarstva ivanške občine so med ključne naloge namenili štipendiranje za izobraževanje za kmetijske poklice, posebne naloge kmetijske in gozdarske svetovalne službe, sofinanciranje zatiranja mastitisa, umetno osemenjevinje, sofinanciranje nakupa in zavarovanje krav molznic, pospeševanje čebelarstva, sofinanciranje pristojbin za promet z mlekom, sofinanciranje nabave semen, kreditiranje in subvencioniranje obrestne mere pri posojilih za kmetijstvo ter agromelioracije in male melioracije.

Kreditni potencial za kreditiranje oz. subvencioniranje obrestne mere za prestrukturiranje družinskih kmetij z dopolnilno dejavnostjo je znašal 11.250.000 tolarjev, od tega je ivanška občina primaknila depozit kot vir za kredite v višini 4,5 milijona tolarjev, NLB je k proračunskemu znesku dodala 6.750.000 tolarjev in za subvencioniranje obrestne mere 1.271.664 tolarjev. Posojilo so razdelili 9 prosilcem.

V okviru agromelioracij so tudi letos v ivanški občini nadaljevali z odstranjevanjem kamenja na kmetijskih površinah. Odbor za

• Županstvo občine Ivančna Gorica skuša pridobiti za čiščenje vodotokov nekaj denarja tudi z republike. Program del, ki je sicer predviden za leto 1997, obsega čiščenje vodotokov Šentpavlašice, Virskega potoka, deloma Višnjice in predvideva sanacijo nekaterih vodnih požiralnikov. Po besedah tajnika občine Vinka Blatnika pa so v dosedanjih dogovorih z uradom za varstvo narave pri ministrstvu za okolje in prostor, uspeli pridobiti zagotovilo, da naj bi nekatera dela opravili že konec letošnjega leta.

kmetijstvo in gozdarstvo je na osnovi z javnim razpisom pridobljenih 52 vlog prosilcev, zvečine lastnikov zemljišč, na katerih so v preteklih letih že opravljali agromelioracije, pripravil predlog razdelitve 615 strojnih ur, ki jih je pozneje potrdil tudi župan Jernej Lampret. Lastniki zemljišč so prevzeli obveznost, da plačajo 30 odstotkov vrednosti na pet tisočakov ovrednotene strojne ure, ostalo pa bo plačala občina. Lastniki zemljišč in pristojni občinski odbor so zadovoljni s kakovostjo opravljenih strojnih ur, ki naj bi bile v celoti opravljene do sredine decembra letos.

P. P.

KEGLJAVKE MERCATORJA VODIJO

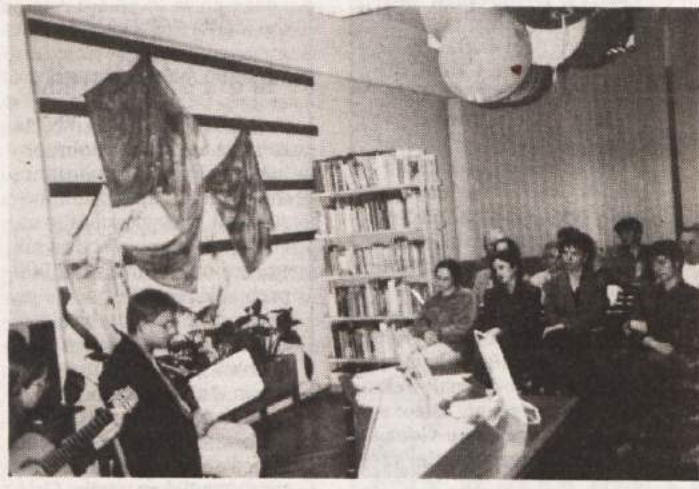
TREBNJE - Kegljavke trebanjskega Mercatorja so v 4. krogu 3. slovenske kegljske lige dosegle pomembno zmago proti celjskem Miroteksu in ga premagale s 5:3, tako da vodijo na prvenstveni lestvici s šestimi točkami. Ostali rezultati: Rudar (Črnomelj):Sremič (Krško) 2:6, Nafta:Impol 1:7 in Komcel:Kri-lato kolo 7:1. Vrstni red: 1. Mercator 6, 7. Sremič 4 in 8. Rudar 2 točki.

N. G.

BALINARJI ZA MARTINOV POKAL

MIRNA NA DOLENSKEM - Tradicionalnega balinarskega tekmovalja za Martinov pokal, ki ga je pripravil BK Dana z Mirne, se je udeležilo 13 trojk. Ekipa gostilne Kramar iz Grosuplje je bila premočan tekmeč za vse balinarje in je zaslužno zmagala. Vrstni red: 1. Gostilna Kramar (Grosuplje), 2. BK Krško, 3. BK Društvo upokojencev Mirna, 4. BK Cestar (Novo mesto) itd. Za vse udeležence turnirja je organizator pripravil praktične nagrade, ki jih je prispevala tovarna rastlinskih specialitet in brezalkoholnih pijač Dana z Mirne.

R. MRAZ

MARUSSIGOVO MORJE - Ob sevniškem občinskem prazniku so v sevniški občinski knjižnici pripravili razstavo izdelkov dijakin srednje tekstilne šole Sevnica, ZKO in knjižnica pa ta povabili v goste pesnika Jurija Marussiga iz Ljubljane, ki je tudi ob glasbeni spremljavi Tee Mlakar predstavil svojo prvo pesniško zbirko (na posnetku) - Morje. O tem, da ima mladi pesnik očitno v sebi kar nekaj genov in talent svojega deda, nekdanjega tehničnega direktorja sevniškega Jugotanina, je v prisrčni reminiscenci opomnil sevniški umetnik Rudi Stopar. (Foto: P. Perc)

Ker še ni sklepa, otroci pešačijo

Le uradniške ali tudi drugačne ovire, da morajo malčki iz Dečje vasi še vedno pešačiti v šolo v Dolenji Nemški vasi po nevarni cesti brez pločnikov?

TREBNJE - Čeravno se domači zasebni avtobusni prevozniki (še vedno) upravičeno nezadovoljni, ker jih pristojni niso obvestili o neizboru za prevoznika šolskih otrok, ima po drugi strani t.i. Vencljeva skupina, ki jo je trebanjski občinski svet v časovni stiski tik pred pričetkom novega šolskega leta pooblastil, da pravočasno najde ustrežne rešitve, svoje argumente, zakaj je sklenjena pogodba za večino prevozov z "Gorjanci".

Nek vročekrvni prevoznik je nedavno glede tega neobveščanja glasno robantil po občini, kjer mu niso mogli dopovedati, da je pravi naslov za pritožbene zadeve osnovna šola, na katere razpis je pač dal svojo, žal zavrnjeno ponudbo za prevoz šolarjev. Majda Ivanov, vodja občinskega oddelka za proračun, finance ter gospodarske in družbene dejavnosti, nam je v ponedeljek povedala, da še čaka na zapisnik zadnje seje občinskega sveta, da bi imela v rokah natančno interpretacijo sklepa glede obravnavane informacije o prevozu šoloobveznih otrok iz vasi Dečja vas, kjer otroci, stari od 6 do 10 let, tako še vedno pešačijo po nevarni cesti do podružnične šole v Dolenji Nemški vasi, pa tudi glede letošnje problematike šolskih prevozov.

Starši osnovnošolcev, ki obiskujejo več kot 4 km oddaljeno podružnično šolo v Dolenji Nemški vasi so na več naslovov naslovili zahtevo, naj se vendarle zganejo in preprečijo pot njihovih malčkov po prometno zelo obremenjeni cesti brez pločnikov, preko katere poteka še železniška proga. "In nikar ne bodite vi tisti, ki je lahko krivec najhujšega zločina na cesti!" še pozivajo zaskrbljeni starši. Pozitivno mnenje, da naj bi zagotovili avtobusni prevoz v šolo tudi za te učence je seveda dala matična trebanjska osnovna šola in predlagala ustrežne rešitve, podprla pa jo dr. Darinka Strmole iz šolskega dispanzerja in občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Na podlagi strokovnih mnenj je oddelek za proračun sicer pred-

lagal, naj bi v občinskem proračunu za letošnje leto zagotovili 126.000 tolarjev za te prevoze, prevoze pa naj bi zaupali Polikarpu Kastigarju iz Preske pri Dobriču. Svetniki so v načelu soglašali s takšno rešitvijo, dlje pa so se zadržali pri različnem ocenjevanju odločitve Vencljeve skupine, ki se je pohvalila, da je sklenila z "Gorjanci" ugoden dogovor, saj je namesto prvotnih 25 milijonov tolarjev v tem šolskem letu strošek prevozov padel na okrog 17 milijonov.

P. P.

NAGRADA IZ TOKIA ZA SEVNIŠKEGA PESNIKA Stopar je za nagrado prejel iz Tokia zeleni čaj, na embalaži katerega so haiku verzi. Ta čaj pošiljajo Japonci povsod po svetu in tudi na ta način popularizirajo haiku peozijo in njegove avtorje.

Pesniku Stoparju nagrada za haiku iz Japonske

Tudi v hrvaški antologiji

SEVNICA - Na 7. svetovnem natečaju za haiku poezijo je v konkurenci več kot 300 avtorjev iz preko 60 držav (samo Japoncev je bilo v ožjem izboru 88!) nagrado dobil tudi sevniški pesnik Rudi Stopar kot edini iz Slovenije in Tomislav Maretič iz Zagreba. Selektorja Ryusai Takeshita in Mark F. Peterson, prof. univerze Meji, sta izbrala za priložnostno publikacijo o nagrajencih natečaja Stoparjev haiku: The snow is falling/ my hands are full of stars.../ they are vanishing/ (Sneg pada/ moje roke so polne zvezd.../ ki izginjajo/). Stopar malo hudomušno pravi, da je ob tej priložnosti lahko prvokrat videl, kako se v japonski pisavi napišeta njegovo ime in priimek.

Nedavno pa je Stoparjeva haiku poezija doživela pomembno priznanje, kajti bard haiku poezije Vladimir Devide iz Zagreba je uvrstil kar 8 Stoparjevih pesmi v antologijo hrvaške haiku poezije.

P. P.

- Po volitvah se predvolilni golaž spremeni v godljo. (Bradač)
- Vsakdo je sam sebi najbližji. (Terenc)
- V najbolj prazne glave ne gre nič notri. (Jurčič)
- Ljudje ne verjamejo resnici, če jo izgovori revež, verjamejo pa celo laži, če jo izreče bogataš. (Rückert)

Vodohran na Svibnem 30 milijonov tolarjev

LITIJA - Litijski vodovod se gradi že nekaj več kot 30 let, pa še vedno ni dograjen. Najprej je bil zgrajen za mesto Litijska črpališča ob reki Savi in priključevali nove porabnike. Ni pa zgrajeno zadostno število vodohranov, tako da ni normalna oskrba pitne vode za vse odjemalce tudi v času večje okvare cevovoda. Litijski vodovod danes oskrbuje s pitno vodo mesto Litijska, Šmartno pri Litiji, Malo in Veliko Kostrevnico, Jablaniško dolino in Breg. Pričakovati pa je tudi priključitve novih krajev ali celih krajevnih skupnosti.

Na zadnji seji občinskega sveta je direktor Komunalnega stanovanjskega podjetja Litijska Janez Baš obrazložil, da bodo pričeli z gradnjo vodnega zbiralnika na Svibnem v velikosti 400 kubičnih metrov v lastni režiji in z lastnimi sredstvi v vrednosti okrog 30 milijonov tolarjev. Zgrajen naj bi bil do oktobra prihodnje leto. Z izkoristkom celotnega razpoložljivega kredita pri SKB se ni strinjal načelnik oddelka za finance in je predlagal, da se vsaj 60 odstotkov kreditnih sredstev nadomesti z lastnimi sredstvi, sicer vse načrtovane občinske investicije ne bodo izvedljive. Predsednik nadzornega sveta KSP Litijska je dejal, da je ta denar najbolje izkoristiti za vodooskrbo, saj je to največji problem v občini.

MARJAN ŠUŠTERŠIČ

SEVNIŠKI STRELCI BOLJ NATANČNI

SEVNICA - V 3. krogu 2. lige v streljanju z zračno pištolo so strelci SD heroj Marok iz Sevnice premagali ekipo SD Mrož iz Velenja s 1596:1559. Sevničani so brez poraza na vrhu lestvice in so med resnimi kandidati za uvrstitev v 1. ligo. Za SD heroj Marok so nastopili Anton Ajster (546), Ivan Tomše (538) in Gorazd Cimperšek (515 krogov).

PAOLO PAROVELLI V LITIJU

LITIJA - Litijsko občino in grad Bogenšperk je obiskal italijanski novinar in publicist Paolo Parovelli, ki je prevedel del Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske, ki se nanaša na Kras, Trst in Ljubljano, v italijansko. To je dokaz, da je naš polihistor Janez Vajkard Valvasor enjen in poznan tudi po svetu in se njegove knjige prevajajo v razne jezike sveta. Ob obisku pri Mirku Kaplji, litijskem županu, je Knjižnici dr. Slavka Gruma podaril Slavo vojvodine Kranjske in Brižinske spomenike, prevedene v italijansko. Parovelli je prepričan, da se Valvasorjeva Slava vojvodine Kranjske in ostale knjige, v katerih avtor opisuje slovenske kraje, lahko uporabljajo kot vodič po opisanih krajih.

M. Š.

Stanovanja in ceste za praznik

Številne prireditve ob sevniškem občinskem prazniku, nekaj tudi pomembnih pridobitev, predvsem posodobljenih cest - Neprofitna stanovanja na Planinski cesti v Sevnici

SEVNICA - Poleg kulturnih in športnih prireditev, ki so se v okviru letošnjega sevniškega občinskega praznika že vrstile, kaže spomniti še na nekaj dogodkov, s katerimi se bodo v sevniški občini spomnili drzne akcije komandirja brežiške čete in španskega borca Dušana Kvedra, ko je 12. novembra 1941 iz sodnijskih zaporov v Sevnici rešil skupino političnih jetnikov, ki so jih zaprli Nemci. Danes bo občinski stanovanjski sklad odprl neprofitna stanovanja na Planinski cesti. Sklad razpolaga z 18 stanovanji, z nekaterimi menjavami in v sodelovanju s podjetjem Lisca pa bo skušal rešiti 22 stanovanjskih problemov.

Jutri, 15. novembra, popoldne bo v boštanjski osnovni šoli slavnostna seja sevniškega občinskega sveta, na kateri bodo podelili letošnja občinska priznanja. Grb občine Sevnica bo prejel rokometni klub Lisca Sevnica, priznanja Dušana Kvedra - Tomaža direktor SGP Posavje Karel Makari, ravnateljica sevniške osnovne šole Sava Kladnika Anica Pipan in podjetnik Marjan Zidarič iz Loke. Medaljo Dušana Kvedra - Tomaža pa

bodo dobili: Jožefa Brate in Janez Šuštaršič iz Šentjanža, Franc Dobovšek, Jure Šlogar in Alojz Zalašček (vsi iz Boštanja) in Marija Žvegljič iz Zabukovja. V soboto bo dan odprtih vrat in obiskovalci si bodo lahko ogledali prenovljene prostore boštanjske šole, popoldne bo otvoritev asfaltirane ceste Jablanica-Vitovec-Nova Gora, ob isti, 16. uri, pa bo v sevniškem gasilskem domu srečanje krvodajalcev. V nedeljo

dopolodne bosta ZKO in sevniška krajevna organizacija Društva izgnancev Slovenije pripravili srečanje v galeriji na sevniškem gradu; otvoritve asfaltirane ceste Playne-Telče se ne bodo veselili le vaščani vaškega odbora Kriz.

POKAL RIBIČEM SLOVENSKE BISTRICE

SEVNICA - Na ribiškem tekmovalju v lovu rib s plovcem na reki Savi za prehodni pokal (grb občine Sevnica) so preteklo soboto ribiči potegnili na suho 149.655 gramov rib. Najboljši ulov so imeli ribiči ribiške družine Slovenska Bistrica, na 2. mestu so pristali domačini, 3. mesto pa je osvojila ribiška družina Ajdovščina.

Krjavljeve iskrice

SEG PROTI ZA - Slovensko ekološko gibanje (SEG) bo, kot kaže, izrinilo Zeleno alternativo (ZA) s političnega zemljevida ivanške občine. Vodstvo ZA oziroma njen predsednik Ivo Frbežar iz sosednje občine Grosuplje namreč doslej sploh nista reagirala na izstop skoraj celotnega vodstva ivanške ZA, na čelu s predsednikom Francijem Heglerjem. Iz te nove politične stranke. Verjetno so bili v centrali ZA pred volitvami preveč zasedeni s tako nepomembnimi rečmi, toda ker se namesto ZA v ivanških logih vse pogosteje pojavlja SEG in njegov generalni tajnik Karel Lipič, ki je pripravljen nuditi strokovno pomoč ivanškim okljevjarstveno osveščenim krajanom, bodo morda v vodstvu ZA preprosto ugotovili, da jih je v kot stisnilo strokovno združenje...

Trebanjske iveri

AFRIKA - Prvaku SKD Lojzetu Peterletu očitno ni kaj dosti pomagal niti obisk nove diskoteke Afrika v trebanjski obrtni coni do zgodnjih jutranjih ur tik pred volilnim molkom ne pojavljanje in radodarno "talanje" avtogramov zbranim na cilju pohoda po Levstikovi poti na Čatežu. Lojzetu je bolj slaba tolažba, da je dobil direkten mandat, kajti kazalo bi se zamisliti, zakaj sta ga kandidata LDS Pungartnik in SLS Metelko prehitela kar za okrog 10 odstotkov. Dobro obveščeni pravijo, da bi krščanskim demokratom na Martinovo nedeljo lahko dšalo po zmagi, če bi Peterleta in druge strankarske veljake tudi med letom večkrat videli v domačih krajih, namesto da skušajo v enem tednu z delitvijo marel in svinčnikov nadoknaditi zamujeno v zadnjih 4 letih...

DESNO SPODAJ - Nekoliko simbolično je kandidatki ZLSD Zvonki Falkner tik pred volitvami njen plakat oz. poster pri Novotehni končal desno spodaj, na tleh. Približno tja je prizvončkal, kjer se Falknerjevi verjetno niti v najbolj morečih sanjah ni prikazoval slab volilni izid stranke, za katero je Janez Kocijančič napovedoval celo 2. mesto.

Sevniški paberki

SOOČENJE - Na soočenju kandidatov za poslance, ki so kandidirali v 7. okraju 6. volilne enote, je bilo iz dvorane kar precej provokativnih vprašanj. Tako je kandidat SKD Igor Umek na vprašanje, koliko časa je bil član KPJ, lakonsko odvrnil: "Nič, večja, nič odstotka časa!" In ko je kandidat Kelemina, po poklicu gradbinec, na vprašanje, kako bi on gradil državno cesto Impoljeva - Zavrtaec, odgovoril, da nekajkrat hitreje in ceneje, kot to počno zdaj, ga je prometni minister Umek nekajkrat prekinil in pozval: "Prijavite se in tvegajte!" Na koncu pa je jezno zabrusil Kelemini še: "Vi ste na poti v konkurz!"

KAMERA ODKRIVA - Nedeljske volitve v 7. volilnem okraju so sevniški občini presenetljivo prinesle celo toliko željeni neposredni mandat, poslanca v državnem zboru pa so se najbolj razveselili privrženci socialdemokratov, saj je novi poslanec, 44-letni podjetnik Branko Kelemina, Blance, član SDS. Novopečeni poslanec nam je v ponedeljek povedal, da je sicer vesel zaupanja volilcev, da pa se ne predaja nikakršni evforiji, kajti zaveda se odgovornega dela. Kelemina (na desni) in predsednik sevniških socialdemokratov Jože Bedek sta v ponedeljek popoldne v bližini sevniškega gasilskega doma takole odstranjevala strankin jutrobo poster in s tem menda dokazovala, da mislita resno z geslom "Čas je za spremembo", da pa je treba najprej počistiti pred svojimi pragom... (Foto: P. P.)

Štejeta zdravo telo in športni duh

Dan OŠ Leskovec povezal zgodovino in sedanost

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Na nedavnem dnevu tukajšnje osnovne šole so vsebinsko povežali zgodovinski spomin s sodobnim dogajanjem, pri čemer so dali velik poudarek na športno dejavnost. Za veliko zgodovinsko uro za to priložnost so na pobudo ravnatelja učitelji ob sodelovanju učencev anketirali šolarje o njihovem počutju v razredih in pri pouku, z drugo anketo pa so zbrali odgovore med starejšimi prebivalci o njihovem doživljanju šole pred leti. Z razstavo, ki je bila sestavni del dneva šole, so učitelji in učenci ob pomoči ZKO Sevnica in Posavskega muzeja Brežice predstavili v enem prostoru učilnico nekoč in danes.

Organizirali so tudi tekmovanje za najmočnejši razred v vlečenju vrvi. Za popestritev sta se na igrišču pomerili še športni malonogometni ekipi učencev in staršev, pri čemer so zmagali šolarji. Na dan šole so povabili med drugimi tudi starše in nekdanje sodelavce šole. Po besedah ravnatelja Ivana Mirta so se odzvali v precejšnjem številu; podobne prireditve jih pride gledat iz leta v leto več.

Kot je v zvezi s športno vzgojo povedal ravnatelj Mirt, se na šoli v Leskovcu vse bolj uveljavlja športni oddelek. Organizirajo tekmovanje za najboljši razred v športnih dejavnostih, pri čemer za končni uspeh štejejo ne le športni dosežki, pač pa tudi obnašanje na igrišču in ob njem. Potem ko so na šoli pred štirimi leti začeli načrtno povečevati obseg športne vzgoje, so ga dozdaj razširili za eno uro, in to tako na razredni kot predmetni stopnji. Po besedah ravnatelja Mirta so to lahko dosegli, ker finančno pomaga občina, v zadnjem času pa omenjeno obogatitev pouka sofinancira tudi ministrstvo za šolstvo in šport. Več športa za učence si šola s 582 učenci v matični šoli v Leskovcu lahko privoščijo tudi zaradi prostora. "Imamo veliko športnih objektov, ki bi si jih samo želela vsaka šola. Šolska stavba, ki je stara dvajset let, je tudi sicer dokaj prostorna. Ob širokih hodnikih in razporejenosti prostorov se naval, na primer med odmor, ne pozna toliko, kot bi se sicer, in to je po našem mnenju koristno predvsem za počutje naših učencev," je povedal ravnatelj Mirt.

L. M.

V igri Obrežje in Slovenska vas

Nekdanje vojaško tehnično središče v Slovenski vasi se le počasi razvija - Nedaleč stran v Obrežju naj bi zgradili poslovno središče - Med rodovitno in zamazano zemljo

SLOVENSKA VAS - Potem ko do danes ministrstvo za obrambo Republike Slovenije še ni dalo iz rok območja nekdanjega tehnično-reмонтnege zavoda v Slovenski vasi, se ta kompleks le počasi razvija. Čeprav so v nekaterih vojaških servisnih delavnicah trgovine in manjši obrati, usoda območja kot celote ni znana, toliko bolj, ker naj bi nedaleč stran ob mednarodnem mejnem prehodu Obrežje zgradili t.i. gospodarsko ploščad.

Podjetniki in gospodarske družbe, ki zdaj poslujejo v Slovenski vasi, bi radi vedeli predvsem to, ali jim bo kdo dal v last objekte, v katerih obnovo so v zadnjih nekaj letih vložili veliko denarja. To so poudarili tudi nedavno v Slovenski vasi, ko jim je občina predstavila prostorsko ureditvene dokumente za širše območje Slovenske vasi.

Tista maloštevilna podjetja, ki poslujejo v Slovenski vasi, ne verjamejo, da občina misli podpreti razvoj območja Slovenske vasi, kot so poudarili njihovi predstavniki tudi ob omenjeni predstavitvi prostorskih dokumentov. V teh podjetjih so prepričani, da bi se občina manj posvečala bodočemu poslovnemu središču ob meji v Obrežju, če resno misli razviti območje v Slovenski vasi.

Kompleks v Slovenski vasi in nastajajoči ob meji na Obrežju bi si lahko konkurirala, česar se boji-

Alenka Burja

Kostanjevičani za čisto vodo, obvoz in čistilno napravo

Iz mnenjske raziskave

KOSTANJEVICA - Novinarka Alenka Burja iz Kostanjevici je v svoji magistrski nalogi vključila mnenjsko raziskavo, kaj Kostanjevičani menijo o Kostanjevici, rezultate 192 anket, ki jih je opravila po večini gospodinjstev, pa je obravnavala konec oktobra v okviru prireditve ob prazniku krajevne skupnosti v domu kulture. Rezultati kažejo, da ljudje poznajo probleme kraja, prepričani so, da se problemov okolja ljudje premalo zavedajo, imajo pa tudi vizijo razvoja. Tako je velika večina vprašanih opozorila na onesnaženo Krko, pogoste težave s pitno vodo, motijo jih tudi številna črna odlagališča in neurejene ceste. Opozorili so na pospeševanje turizma in izkoriščanje termalne vode, na potrebo po bencinski črpalki in na redno dežurstvo v zdravstvenem domu. Na vprašanje, kaj bi storili najprej, če bi postali predsednik KS, se jih je največ zavzelo za čimprejšnjo ureditev čistilne naprave, cest (tudi prepotrebne obvoznice!) in pitne vode. Kar dve tretjini vprašanih vidi razvoj kraja v turizmu, desetina pa razmišlja o novi občini.

Da pa se stvari v krajevni skupnosti odvijajo prepočasi, ljudje krivijo nezainteresiranost občine in neučinkovito vodenje krajevne skupnosti. T. G.

Kam z deževnico in s knjigami?

Na šolsko igrišče na Raki se ob nalivih steka voda - Naneseni pesek s ceste bi mogoče povzročil poplavo v šoli - Kam naj šolska knjižnica umakne svojih 10.000 kosov?

RAKA - Neredko se sliši, da je za posamezni kraj koristno, če ima osnovno šolo, in verjetno je težko ugovarjati tistim, ki prisegajo na medsebojno povezanost kraja in šole. Običajno gre za prepričanje, da šola, ko pripravlja različne prireditve in projekte, predvsem duhovno poživilja kraj. V takem smislu se poznata tudi kraj in njena osnovna šola. Vendar raška šola spada med tiste, ki skupaj s krajem hočeš nočeš rešujejo tako vsakdanje probleme, kot je hudourni voda in pomanjkanje prostora za zdravnika.

Šola na Raki ima igrišče na prostoru, kamor se steka ob nalivih veliko deževnice. Ta prinaša na omenjeni šolski prostor tudi umazanijo, kar najbrž ni najbolj za zdravje, obenem pa spremeni igrišče v jezerce in s tem za daljši ali krajši čas onemogoči šolarjem športno dejavnost. Rešitev, ki jo šola predlaga skupaj s krajevno skupnostjo, so cevi, ki bodo odvečno deževnico speljale stran od šolskega igrišča.

Drugi primer, ko je odveč deževnica, je nekako naravno dan in izvira iz dejstva, da površinska voda odnaša pesek in kamenje z makadamskih cest v hribih. Hribovitost terena dela preglavice ne le na Raki, pač pa tudi, denimo, na bližnjem Velikem Trnu in v številnih hribovitih vaseh v Posavju in drugje. V raškem primeru gre za to, da se proti obstoječi šolski kanalizaciji ob dežju grozeče steka površinska voda, ki prinaša s seboj pesek z bližnje mak-

damske ceste in ki bi lahko zamašila cevi in tako povročila poplavo v šoli. Nanesenega materiala je več od takrat, ko je Kostak pripeljal na omenjeno cesto pesek.

V Kostaku so nam o tem svojem dejanju povedali, da so na prošnjo krajana pač nasuli material, kjer ga je s ceste odnesla deževnica. To so storili na cesti, ki sicer pelje tudi do vodovodnega rezervoarja, vendar je cesta krajevna in bolj kot Kostaku potrebna domačinom.

Kostakovo pripravljenost pomagati krajanu pohvalijo, za sporno cesto pa predlagajo trajnejšo rešitev - asfalt.

Glede že omenjenega prostora za zdravnika je nastopila težava zato, ker ima šola že nekaj let svojo knjižnico v opuščeni prostorih zdravstvene postaje. Knjižnica razpola z 10.000 primerki knjig in publikacij in šola si beli glavo,

kam naj se seli s to dragocenostjo.

Ob tej zadregi se krog reševalcev raških problemov nujno razširi s šole in domače krajevne skupnosti na pristojno občino Krško.

M. LUZAR

KD KRŠKO VABI

KRŠKO - Kulturni dom Krško vabi v soboto, 16. novembra, ob 18. uri na abonmajski koncert za harfo in flavto (M. Zlobko in C. Kobal) za zeleni glasbeni abonma in izven. Vstopnina za izven je 600 tolarjev. V torek, 19. novembra, pa bo ob 17. uri gostovalo za rumeni sončkov abonma in izven Mavričev gledališče Ljubljana. Tudi tokrat je vstopnina za izven 600 tolarjev.

NINA MANDŽUKA IN SOLZICE

BREŽICE - Glasbena šola Brežice bo organizirala v soboto, 16. novembra, ob 18. uri v malem auditoriju brežiškega gradu koncert, na katerem bo nastopila Nina Mandžuka s citrami. Gost koncerta bo vokalna skupina Solzice. Koncertni program je pripravila prof. Mateja Ferenčak, Solzicam bo dirigirala prof. Marjetka Podgoršek.

SREČANJE SLADKORNIH BOLNIKOV

ČATEŽ OB SAVI - Društvo sladkornih bolnikov Posavja bo pripravilo v soboto, 16. novembra, ob 9.30 v prostorih Termopolisa v Termah Čatež 4. srečanje sladkornih bolnikov. Na srečanju bodo udeleženci poslušali strokovna predavanja o boleznih, in sicer bodo govorili med drugimi dr. Tita F. rst-Koren, mr. Meta Bogovič, dr. Cvetka Orebč in dr. Vanda Kostevc Zorko. Udeleženci se lahko na srečanje pripeljejo z vlakom, ki odpelje iz Sevnice ob 8.12.

Rezervoar v Kapelah so izpraznili

Vodohran ne sodi na šolsko podstrešje

KAPELE - Vodovodni rezervoar na podstrešju osnovne šole v Kapelah je brežiško komunalno podjetje po vgradnji ustreznih naprav v vodovodno omrežje pred nedavnim izpraznilo, kot je v preteklosti obljubilo. Cisterne z vodo so na šolsko podstrešje, ki je med najvišje ležečimi točkami v Kapelah, pred leti postavili zato, da bi hiše v vasi bolje oskrbeli z vodo. Potem ko je šola pred časom že zastavila vprašanje, ali je stavba dovolj trdna, sta na eni od sej občinskega sveta Brežice dr. Zvonimir Škofljanec in Franc Vranetič zastavila nekaj vprašanj o vodovodnem rezervoarju na šolskem podstrešju. Po njunem takrat izraženem mnenju vodohran ne sodi na šolsko podstrešje.

Na omenjeni seji občinskega sveta je dr. Škofljanec vprašal, ali je šolska stavba v Kapelah dovolj trdna, da je na njej lahko vodovodni rezervoar. Že pred tem so v komunalnem podjetju dali izdelati posebno študijo in po vsem navedenem so šolsko podstrešje kot rečeno izpraznili. K tej odločitvi je mogoče prispevalo tudi to, da ni strokovnega izračuna, da temelji kapelske šole lahko nosijo poleg drugega tudi omenjeno vodno breme.

L. M.

Šolska učna pot v Cerkljah

"Inovativen pristop k pouku zemljepisa"

CERKLJE OB KRKI - V osnovni šoli Cerklje ob Krki so uredili šolsko učno pot, ki vodi obkvalce od šole do Gadove peči. Ta projekt, ki je v marsičem izviren in nepogost v slovenskem merilu, so uresničili po zamisli Draga Ivanška, učitelja in mentorja. Šolska učna pot, ki je namenjena temeljitejšemu spoznavanju pokrajine, je dolga približno 5.500 m. Prvi vtis o poti dobi obiskovalec ob zemljevidu krajevne skupnosti z vrisanimi zanimivostmi, ki je v šoli, ob njem pa je tudi časovni trak "Osnovna šola Cerklje ob Krki skozi čas". Na šolskem vrtu deluje meteorološka opazovalnica, kjer se nekako začne pot. Od tod naprej bodo pozornost pritegnili med drugim Klunove toplice v Bušehi vasi in še nekateri topli izviri na tem območju, reka Krka ter živalstvo in rastlinstvo v njej in ob njej, zasnove kraške pokrajine v okolici Poštene vasi, vinorodna pokrajina

in tudi nekateri ostanki nemško-italijanske meje iz 2. svetovne vojne.

O učni poti je šola izdala tudi brošuro, ki jo je strokovno verificiral Zavod Republike Slovenije za šolstvo. "Publikacija šolska učna pot predstavlja zelo kakovosten in inovativen pristop k pouku zemljepisa." "Odlika vodnika po učni poti so tudi raznovrstne naloge, ki naj bi jih učenci opravili med hojo po terenu." To je med drugim zapisal prof. Igor Lipovšek v imenu predmetne skupine za geografijo pri Zavodu Republike Slovenije za šolstvo.

Šolska učna pot deluje na svojem področju kot novost. Njen tvorec Drago Ivanšek je prepričan, da bi v državi morali imeti merila, po katerih bi za tak poseben trud učitelje tudi primerno plačali. Brez plačila bo take širše koristno inovativnosti manj, kot bi je bilo sicer.

Šolsko učno pot, pot in brošuro je po Ivanškovi zamisli pomagala narediti skupina ljudi. "Delali smo usklajeno, pri čemer so pomagali učitelji. Za vsako področje, ki sem ga obdelal, sem iskal učitelja-strokovnjaka," je povedal Ivanšek. Brigita Barkovič je z učenci naslikala omenjeni zemljevid in časovni trak. Učenci, največ iz 7. in 8. razreda, so pomagali zbirati gradivo, ljudje po vaseh so pomagali s podatki. Ivanškova žena je prispevala ilustracija v brošuri. K srečnemu zaključku projekta je po Ivanškovih besedah veliko pripomogla ravnateljica Slavka Šebrek, ki ji je uspelo pritegniti res številne sponzorje, brez katerih bi ob sedanjem financiranju (ob)šolskih dejavnosti šolska učna pot nikoli ne zagledala luči sveta.

L. M.

KAKO SPOZNATI POKRAJINO - Drago Ivanšek ob zemljevidu in časovnem traku

Novo v Brežicah

PREPOVEDANO SNEMATI - Neki ljubitelj ptic je šel za časa JLA na obisk k prijatelju, ki je bil pri vojakih, in ker je pri vzhodu v vojašnico opazil prelepe pave, jih je fotografiral. Ustrezne armadne službe so ga nemudoma aretirale in ga zasliševale, za katero tujo obveščevalno službo snema obrabe oficirjev ter razporeditev armadnih sil. Slovenska vojska, ki deluje v nekdanjem tehnično-remontnem zavodu nekdanje JLA v Slovenski vasi pri Brežicah, tudi ne dovoli fotografiranja, tako vsaj je zadnjič opozorila televizijskega snemalca. Ve se, od kod vojaški strah. Vojska se boji, da bi tuje države videle, s kako nesodobno opremljeno vojsko naj bi bila skupaj v Natu.

PO SESTOPU ODSTOPA - Med brežiškimi objekti, ki naj bi jih vrnili v preteklosti razlaščenim, je tudi nekdanja stavba družbenopolitičnih organizacij. Menda bi jo lahko dali nazaj upravičencem že letošnje leto. Če se to ne bo zgodilo, se bo najbrž sesula. Potem ko je šla iz hiše partija, ki je pač "sestopila z oblasti", je v stavbi in namreč na njej začelo odstopati, kar lahko odstopi: omet, les ipd. Tako se lahko zgodi, da bo kateremu od mimoidočih padel na glavo kos dimnika. Iz vsega opisanege se vidi, kaj lahko potegne za seboj tranzicija - celo dimnik.

ODPRTO, ZAPRTO - Potem ko so brežiški prenovljeni most nekaj minut po otvoritvi zaprli za ustreznimi zapornicami, meščanom ni bilo jasno, kaj se v resnici dogaja. Za povrh so brežiški Zeleni zaradi mostu napovedali pravcate male demonstracije s traktorji. Zeleni so tudi sicer pili kri praznično razposajenemu županu, saj je predsednik Zelenih Ivan Tomš na dan otvoritve nekajkrat lastnoročno odmaknil zapornico pred mostom in se z avtom peljal v prepovedano smer. Groznja s podstavljenno mino pa ni maslo zelenih, kot odločno trdi predsednik.

V času od 30. oktobra do 8. novembra so v brežiški porodnišnici rodile: Milena Omerž iz Narpelj - Luka, Zdravka Bahčič iz Bučerce - Nino, Polonca Špan iz Krškega - Marušo, Tatjana Srpič iz Malega Vrha - Jerneja, Stefanija Kržan z Bojsnega - Nino, Ladislava Seničar iz Podsrede - Jasmino, Jasminka Bajc iz Krškega - Žiga, Ulfeta Hodžič iz Brežice - Saro, Irena Tršinar z Gornje Prekope - Jana. Čestitamo!

Korak naprej za dolenski turizem

V skupnem nastopu pri promociji in trženju turizma je devet občin Dolenjske in Bele krajine bogatejše za brošuro, uspeh pa bo odvisen od dela in sodelovanja

NOVO MESTO - Mednarodni projekt, ki ga sofinancira Evropska unija, z naslovom Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine, je s podpisom sporazuma predstavnikov občin in ostalih partnerjev dobil tudi formalno potrditev. S sporazumom so urejeni medsebojni odnosi, zagotavlja pa izvajanje trženja regijskega turističnega proizvoda. Prejšnji četrtek so namreč v prostorih mestne občine Novo mesto predstavili tudi brošuro projekta.

Projekt Evropska komisija uresničuje v nerazvitih, a z dediščino bogatih območjih, kjer je možnosti za razcvet turizma veliko, vključuje pa ponovno oživitve podeželja. Strokovne osnove za oblikovanje regijskega turistične-

ga proizvoda so bile posredovane preko angleškega podjetja Eco-turism iz Londona, slovenski partner pa je v imenu devetih občin Območna gospodarska zbornica Novo mesto. Trženje naravne in kulturne dediščine kot turistične-

ga elementa dolenskega in belokranjskega podeželja pomeni tudi trenutno turistično usmeritev v Evropi in Sloveniji. Ker je to pilotni projekt, je zasnovan tako, da ga je možno širiti tudi na ostale regije in države.

Prva promocija brošure, ki združuje v regijsko ponudbo okoli 30 lokacij naravne in kulturne dediščine, vinske ceste, tradicionalne prireditve, običaje in izdelovalce domače obrti, poteka že v tem tednu na World Trade Marketu v Londonu v okviru prikaza turistične ponudbe Slovenije, ki jo pripravlja Center za promocijo turizma Slovenije. Trženje in marketing bosta lahko s podpisom sporazuma profesionalno vodena in temeljita tudi na tesnem sodelovanju s celotno turistično industrijo regije. Izdelavo brošure v 50.000 izvodih v angleškem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku so omogočili Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano - sektor Celostnega razvoja podeželja in obnove vasi ter Območna gospodarska zbornica Novo mesto preko pokroviteljev. Predstavljena brošura je le ogrodje, vse, ki so vključeni v projekt, pa čaka še precej dela, da dediščino Dolenjske in Bele krajine predstavijo tako doma kot v tujini - predvsem za Evropo sta tukajšnja krajina in dediščina izziv in novost - trženje pa bo odvisno tudi od skupnega nastopa in sodelovanja regije.

SPORAZUM JE PODPISAN - O brošuri in sporazumu sta spregovorila direktor Območne gospodarske zbornice Novo mesto Janko Goleš in regijski koordinator projekta mag. Marko Koščak. Podpisali so ga predstavniki občin in ostali partnerji, ki so prevzeli nase oblikovanje strategije, projekt pa je tako prešel v roke lokalne skupnosti. (Foto: T. Gazvoda)

Aerostop zmanjšuje porabo kuriva

Cena izdelka zanemarljiva glede na korist

SODRAŽICA - Že kot vodja priprave dela v Donitovi Pletilnici v Sodražici, kjer je, kot sam pravi, 30 let opravljal tudi vsa druga dela, se je upokojenec Danilo Šilc ukvarjal tudi z nekaterimi inovacijami. Že v nekdanji državi patenti niso bili dovolj spodbujani, nič bolje pa se ne godi tudi zdaj. Pred tremi leti se je lotil zahtevnega in dragega postopka patentiranja izuma aerostopa, v tem ga je podprlo tudi ministrstvo za znanost in tehnologijo. "Izklop regulatorja, vleka zraka pri kotlih na trda goriva" ali skrajšano aerostop zapre zračno loputo, ko na kurišču poide zalog kuriva in se kotel prične ohlajati. Tako prepreči preprih zraka skozi peč in dimnik ter izgubo toplote. Kotel in dimnik ostaneta še dolgo ogreta, zato je tudi naslednje kurjenje hitro in uspešno, brez velike porabe netiv. Prihranki kuriva so opazni takoj.

Napravo aerostop, ki je primerna za večino obstoječih tipov peči, izdeluje ribniški ITPP, cena pa je zanemarljiva glede na koristi in ugodnosti.

M. G.

Danilo Šilc in njegov patent aerostop

Žolčno o gospodarjenju in o šoli

Območna gospodarska zbornica za Dolenjsko in Belo krajino v Trebnjem o perečih gospodarskih razmerah in izboljšanju konkurenčnega položaja gospodarstva

TREBNJE - Aktualne gospodarske razmere in možnosti za izboljšanje konkurenčnega položaja gospodarstva je bila gotovo najpomembnejša tema seje upravnega odbora območne gospodarske zbornice za Dolenjsko in Belo krajino.

Direktorica Trima Tatjana Fink, ki je imela v gosteh tokratno zasedanje območne novomeške zbornice, je najprej predstavila podjetje Trimo. Okrog 450 zaposlenih v tem najmočnejšem podjetju v trebanjski občini kar dve tretjini od približno 60 milijonov mark letnega prihodka ustvari v tujini. Predsednik območne gospodarske zbornice, mag. Miloš Kovačič iz novomeške Krke je menil, da bi morala Agencija za plačilni promet ločeno prikazati posamezne kazalce gospodarjenja za Krko in Revoz, kajti zdaj oba dolenska velikana v marsičem zamegljuje-

ta podobo te pokrajine. Kovačič je še poudaril, da so možnosti za sodelovanje s Cefto še vse pre malo izkoriščene.

Da so premalo izkoriščene možnosti stikov in poglobljenega sodelovanja s Cefto, je soglašal tudi predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, mag. Joško Čuk in svoje teze podkrepil z nekaterimi podatki. Sicer pa ima Čuk o gospodarskih razmerah na Dolenjskem in v Beli krajini dokaj dobro mnenje, vsekakor pa ocenjuje, da podatki kažejo sorazmerno stabilnost.

Analitik novomeške podružnice Agencije za plačilni promet Lojze Padovan je poudaril, da se mu zdi sramotno, da izvozno tako močna regija nima več niti podatkov o izvozu in uvozu, ker teh na republiko ne zajemajo več. Ponožil je znano stališče, da so izvozniki zavoljo nespodbudnega tečaja pravzaprav še kar naprej tepeni, naše izvoznike pa tepejo v hudi konkurenci na tujih trgih tudi sorazmerno visoki stroški dela in predraga posojila.

V letošnjih prvih osmih mese-

cih je dolensko in belokranjsko gospodarstvo ustvarilo za 2,1 odstotka več kot lani v tem času, brezposelnost pa se je znižala na 12,5 odstotka. V stečaj je šlo 6 podjetij in na cesti je končalo okrog 1000 ljudi. Poslabšala se je tudi plačilna sposobnost. Povprečne plače na Dolenjskem in v Beli

• V okviru t.i. novomeške akademске pobude, da bi Novo mesto oz. regija dobila neko kakovostno visoko šolo, so na sestanku upravnega odbora območne gospodarske zbornice v Trebnjem razpravljali o pobudi za ustanovitev visoke šole za upravljanje in poslovanje v Novem mestu. Predsednik GZS Čuk je dejal, da je zbornica dala za vse tovrstne pobude generalno soglasje. Predsednik območne zbornice Kovačič je bil odločno proti takšni šoli vprašljive kakovosti. Kovačič je kvečjemu za to, da se osnuje dobra finančna šola. Večina pa je ocenjevala, da kaže podpreti pobudo.

krajini so nižje od republiškega povprečja; navkljub 115-odstotni rasti investicijske porabe je žal tudi ta še vedno pod slovenskim povprečjem.

P. PERC

Nastaja novo zdravilišče

Številne naravne možnosti ob jezeru naj bi združili z medicino - Že povezani podjetniki

KOČEVJE - V kočevskem poslovnem servisu PROM so se pred letom dni lotili preverjanja poslovne zamisli, če je mogoče ob jezeru, ki je nastalo po zaprtju kočevskega rudnika, urediti naravno zdravilišče. Prvi neposredni korak k uresničitvi zamisli je bil storjen prejšnji teden, ko je 10 podjetnikov ustanovilo gospodarsko interesno združenje za ustanovitev zdravilišča. To so: Gramat iz Grosuplja, Zastopnik iz Trzinca, RTC Jasnica, GM Konzorcij, Lesno predelovalno podjetje Zobec iz Rakitnice, Pinus, gostilna Lovšin, elektroprojektant Župančič, zeliščar Ivan Maršič iz Škofljice in Tone Fabjan iz Predstrug, pridobili pa so že več drugih sodelavcev, zdravnikov, farmacevtov, bioenergetika, kiropraktika...

Seveda pa brez težav ne gre. Naravovarstveniki bi radi, da se okrog jezera nič ne spremeni. Ptičje biotope bi radi tako zaščitili, da bi nihče ne stopil v to okolje, ljudje, ki živijo v okolici, pa vedo povedati, da enkrat do dva-

krat letno pogori vse podrastje, seveda s ptičjimi gnezdi vred. Okrog jezera je nastala vrsta kolib, črna odlagališča, ljudje tu perejo avtomobile, dirkajo z motorji, moteča so tudi številna romska naselja.

Marsikdo se vpraša, kaj bo nudilo zdravilišče. Res da ni termalne vode, pobudniki pa so se zgle dovali po Kneippovih zdraviliščih v Avstriji in Nemčiji, kjer zdravijo s hladno vodo, zdravo hrano, z glino, čebeljimi izdelki in drugimi naravnimi sredstvi, kar bi združili z duševnim zdravljenjem in rekreacijo v naravi. Posebnost kočevskega zdravilišča bo tudi v tem, da bodo prvič pri nas na enem mestu združili najbolj priznane ljudske zdravilce in predstavnikom uradne medicine omogočili, da ocenijo, kaj je dobrega in sprejemljivega v ljudski medicini.

V zdravilišča je bilo vloženih že blizu 500 tisoč nemških mark. Z delom bodo začeli sredi prihodnjega leta.

M. CETINSKI

Šušmarje bodo "po prstih"

V pripravi zakon zoper sivo ekonomijo - Iz pogovora z Antonom Starcem, tajnikom območne obrtne zbornice

KOČEVJE - Tudi v kočevski občini je razmerje med proizvodno in storitveno dejavnostjo v prid slednji: od 500 članov obrtne zbornice se jih namreč največ ukvarja s storitvami. Pojasnilo za takšno razmerje je preprosto, tisti, ki bi si kruh služili s proizvodnjo, nimajo dovolj denarja za zagon.

Po besedah Antona Starca, tajnika območne obrtne zbornice, se ta čas največ ukvarjajo s prilaganjem novemu obrtnemu zakonu, ki je precej omejevalen. Nekatere d.o.o., ki še opravljajo dejavnost kot obrtniki (največ zidarji), še niso prezele obrtne dovoljenja, čeprav jim je zbornica po uradni dolžnosti že izdala dovoljenja z liste A in B. Ker se temu nekateri tudi načrtno izogibajo, bo obrtna zbornica ukrepa-

la preko inšpekcijskih služb. Zakon zoper sivo ekonomijo, osnutek je v pripravi, bo še posebej udaril po žepih tistih šušmarjev, ki se skrivajo med obrtniki. Starc pravi, da jih je pri njih kar precej.

Z zakonskimi spremembami pa so najmanj zadovoljni vozniki. Zakon o cestnem prometu jim namreč prinaša licence, ki jih morata imeti lastnik vozila in njegovo vozilo. Licenco bo potrebovalo 70 kočevskih voznikov, ki imajo vozila nad 3.500 kg, oziroma do 6 tisoč skupne teže. Za pridobitev tega "papirja" bodo morali opraviti preizkus znanja oziroma strokovno usposobljenost, pa čeprav jih večina že dalj časa opravlja to dejavnost.

M. G.

Kako kaže na borzi?

Čeprav so v preteklih tednih nekaterim vrednostnim papirjem dvignile ceno govornice o zanimanju tujcev zanje in je precej nakupov tudi bilo izvršenih, saj se med lastniki delnic raznih družb pojavljajo tuji državljani iz kakih tridesetih držav, med njimi tudi tako eksotičnih, kot so Bermuda, Kajmanski otoki, Nizozemski Antili ipd., so se tuji očitno hitro umaknili s slovenskega trga vrednostnih papirjev, saj trgovanje ponovno postaja bolj mrtvo, precej manjši promet pa spremljajo tudi padajoči tečajji vrednostnih papirjev. Kljub prihodu novih delnic na trg se obseg trgovanja bistveno ne povečuje, kar pomeni, da se njegova likvidnost zmanjšuje, zato optimizem ne more trajati dalj časa, če dejansko ne bo pritoka novega denarja.

Dogajanje na borzi je v glavnem v znamenju trgovanja z delnicami SKB banke, saj se v banki resno pripravljajo na kotacijo delnic na tuji borzi. Čeprav je pot do uresničitve namere še dolga, se je tečaj delnic že začel popravljati, tako da se je v nekaj dneh povzpelo od 40.000 na 45.000 tolarjev, kljub tolikšnemu porastu pa je še vedno daleč pod knjigovodsko vrednostjo delnice, ki znaša okoli 60.000 tolarjev. Borzni posredniki se predvidene kotacije na tuji borzi veselijo ne samo zaradi živahnjega trgovanja, ampak pričakujejo, da bo

cena delnic te banke potegnila za seboj tudi tečaje delnic drugih podjetij.

Trgovanje z obveznicami je še vedno mrtvo. Maloštevilni kupci jih bolj kot zaradi zaslužka kupujejo zaradi davčnih olajšav pri dohodnini. Manjša je tudi ponudba delnic izven borze, na neorganiziranem trgu, čeprav so še vedno zelo iskane delnice Luke Koper, ki bodo v roku enega meseca prišle na borzo, Krke, Radenske in nekaterih drugih. Ker se praviloma s prihodom na borzo delnicam dvigne cena, se s prodajo ne izplača hiteti. Naj ponovno opozorim, da prodaja delnic, ki ste jih pridobili v zameno za certifikat, tudi v prihodnjem letu ne bo obdavčena, saj ne spada v kategorijo kapitalističnih dobičkov, kateri bodo obdavčeni po 1. januarju prihodnjega leta. Obdavčeni bodo le kapitalistični dobički (to je razlika med nakupno in prodajno ceno), ki ste jih pridobili s prodajo delnic, kupljenih na borzi, in jih prodali pred potekom treh let od nakupa.

Priliva iz prodaje delnic, ki ste jih pridobili s certifikatom, torej ni treba prijavljati v dohodnino, prijaviti je potrebno le dividende, ki vam jih je kot delničarju nakazalo podjetje.

MARJETKA ČIČ
Dolenska borznoposredniška družba
Novi trg 5, Novo mesto
Tel.: 068/323-553, 323-554

GEA College

1996/97

VEČERNA ŠOLA PODJETNIŠTVA

NOVO MESTO

- PET MODULOV - 90 UR
- PODJETNIK IN VODENJE PODJETJA
- MARKETING
- PODJETNIŠKI MANAGEMENT IN ORGANIZACIJA
- EKONOMIKA IN FINANCE
- KADRI

PRİČETEK: 26. NOVEMBRA 1996

USPOSABLJANJE POTEKA OB TORKIH IN ČETRTHIH OD 18.00 DO 20.30

Usposabljanje sofinancira Ministrstvo za gospodarske dejavnosti, GZS - Združenje podjetnikov Slovenije, Obrtna zbornica.

Informacije: GEA College d.d., tel.: 061/168 70 02 ali 168 73 01, fax: 061/168 82 13 (Rok Šimanc)

ZA BOLJŠE POZNAVANJE DAVKOV

Davčna reforma je s sprejemom dveh temeljnih zakonov v letošnjem letu dosegla svoj višek in se prevesila v zaključno fazo. Spremembe, ki jih reforma prinaša, so precejšnje, vendar pa se jim okolje počasi prilagaja. Da bi bilo nejasnosti in s tem tudi čim manj napak, se lahko udeležite seminarja o novi davčni ureditvi v Sloveniji in pripravi na sestavljanje zaključnega računa v davčnem letu 1996. Seminar bo v torek, 19. novembra, od 9. do 17. ure v prostorih Tilie. Za vse dodatne informacije pokličite Gospodarsko zbornico Slovenije - Združenje podjetnikov Slovenije na telefon 061 218 242 ali se oglasite g. Cvelbarju na Območni gospodarski zbornici v Novem mestu na Novem trgu 5.

O SLOVENSkih PODJETJIH NA EVROPSKEM TRGU

AIIESEC - Mednarodno združenje študentov, ki se zanimajo za ekonomske, poslovne in organizacijske vede, in ELSA, Evropsko združenje študentov prava, sta prostovoljni, neprofitni in nevladni študentski organizaciji. Prvi je še posebej uspešen pri mednarodni izmenjavi študentskih strokovnih praks in projektih Top job in malem borznem seminarju MBS. Tokrat pa se lahko udeležite mednarodnega seminarja za študente "Evropa - mlada starka", ki bo od 20. do 24. novembra v hotelu Špik pri Kranjski gori. Projekt bo razdeljen v tri dele: okroglo mizo o približevanju slovenskih podjetij Evropski uniji, vse dni bodo potekala številna predavanja, po seminarju pa bo izšel tudi zbornik. Informacije in prijave na telefon 061 133 72 19 (AIIESEC).

Zaostajamo, ker nam manjka znanja

Vse druge regije razen dolenjske so zadržale kmetijske in kmetijsko-veterinarske zavode - Žal je podpora oblasti kmetijstvu na Dolenjskem predvsem v besedah

NOVO MESTO - Petdeset let razvoja - bolj rečeno relativne stagnacije kmetijstva - v širšem dolenjskem območju dobesedno kliče po spremembah in hitrejšem napredku. Zaostajanje se kaže tako v obsegu proizvodnje kot tudi v intenzivnosti.

Analize govorijo o približno 15% manjšem obsegu proizvodnje in približno enaki manjši intenzivnosti kot v primerjalnih regijah Slovenije. Menimo, da so bili za tako stanje krivi predvsem odnosi do te "manjvredne" panoge. Le-ti so se odražali v neenotni politiki, drobnjakarstvu, razcepljenosti, kadrovskem siromašenju in drugih napačnih pristopih.

Posledica takega stanja je bila ukinitve nekaterih za kmetijstvo vitalnih predelovalnih in pridelovalnih kmetijsko-živilskih obratov in institucij (novomeška mlekar- na, osemenjevalni center, okrajni kmetijski zavod). Kljub naporom nekaterih maloštevilnih entuziastov pa Dolenjski ni nikoli uspelo ponovno pridobiti izgubljenega. Vse obdobje se je najbolj čutilo pomanjkanje znanja, ki bi ga z ustanovitvijo lastne institucije povzročili in izkušnjah drugih lahko pridobilo kmetijstvo na tem prostoru. Dejstvo je, da so vse druge regije zadržale kmetijske ali kmetijsko-veterinarske zavode, ki so ogromno pripomogli k večjemu napredku in uveljavitvi kmetijstva v teh regijah. Tudi tu so razlogi za slabše rezultate delovanja pri nas na Dolenjskem.

Po letu 1990 je bila po vzoru Evrope oblikovana v Sloveniji kmetijska svetovalna služba z namenom, da bo v nekem smislu servis znanja in napredka tako v strokovnem kot v organizacijskem pogledu za vse kmetijske proizvajalce, predvsem pa nečlane za- drug. V vseh regijah je postala sestavni del kmetijskih ali kmetijsko-veterinarskih zavodov, na Dolenjskem, kjer nimamo lastnega zavoda, pa je organizacijsko ve- zana na Kmetijski zavod Ljubljana. V primeru, da bo podana za- konska osnova za oblikovanje do- lenjskega zavoda, bo prav sveto- valna služba zametek le-tega. Seveda se moramo zavedati, da to ni in ne bo problem le države, ampak najbolj občin in drugih uporabnikov, za katere bojo za- vodi delovali. Zato je jasno, da se bi odgovorni funkcionarji po obči- nah morali bolj zavzeti, ne samo v deklarativnih predvolilnih pro- gramih, za resničen razvoj kmetij- stva, česar temelj je vsekakor znanje.

Pred dnevi so bile v sklopu Za- kona o kmetijskih zemljiščih spre- jete osnove za statusno, finančno in organizacijsko ureditev sveto-

valne službe. Zaradi pomembno- sti in različnih interesov je ta po- stopek trajal približno 6 let. Njene za- konske naloge so izjemno široke in pomembne, zato jih v skrajšani obliki navajam.

Najpomembnejše in najširše naloge so svetovanje; izobraževa- nje in usposabljanje ter prenos znanja do kmetov na tehnolo- škem, gospodarskem in okolje- varstvenem področju, načrtovanje in izvajanje programov celostne- ga razvoja podeželja in obnova vasi ter na drugih področjih, pomembnih za razvoj kmetijstva in živilstva na podeželju.

Za naloge, ki so tako zakonsko opredeljene, je kmetijska sveto- valna služba kadrovsko razmero- ma dobro pripravljena. Nujno bo sicer še nekaj kadrovskih okrepi- tev, predvsem za področje zele- njadarstva in CRPOV, večje proble- me pa imamo s prostori, opre- mo in podobnim. Prav na tem področju se čuti izredna praznina iz preteklosti, žal pa moram ugo- toviti, da niti sedaj ni predvsem v novomeški občini nič boljše.

Stiki kmetijskih svetovalcev z uporabniki - kmetijskimi proizva- jalci so izjemno obsežni, kar se vidi iz poltetnih in letnih poročil. Kljub temu pa se še najdejo kmet-

je, ki si želijo napredka, a se ne vedo kam obrniti za nasvet. Prav zaradi teh pa tudi ostalih želimo v naslednjih sestavkih podrobne- je predstaviti delo kmetijske svetovalne službe po posameznih panogah, pa tudi njeno organizi- ranost.

NIKO POŽEK, dipl. inž. agr. vodja oddelka KSS Novo mesto

KRST VINA - Seveda ni pravega martinovanja brez krsta vina. Na črnoma- ljskem martinovanju je to prijetno delo opravil župnik Vinko Podbevšek, ki je hkrati tudi nazdravil z županom in predsednikom prireditelne odbora Andrejem Fabjanom. (Foto: M. B.-J.)

Združeni pod geslom "Od njive do mize"

M-KG Kočevje zaključuje 10-letni program razvoja kmetijstva

KOČEVJE - Z nedavno otvoritvijo prenovljene Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje svečano obeležil tudi zaključek 10-letnega programa razvoja kmetijstva na Kočevskem. Razvojna izhodišča, postavljena pred 10 leti, so bila za takratne čase zelo smela, vendar je podjetju uspelo zastavljene cilje doseči le z manjšimi odkloni.

"Danes že imamo tako imenovano veliko večdružin- sko kmetijo turističnega tipa z geslom "Od njive do mize", ki daje trajno varnost vsem zaposlenim," pojasnjuje do- sežene razvojne usmeritve direktor M-KG Kočevje Janez Žlindra in dodaja, da v podjetju dosegajo strokovne, tehnološke, organizacijske, ekološke in ekonomske rezul- tate, ki so v samem vrhu v Sloveniji in v zgornji polovici, če jih primerjamo z EU. V desetletni prehojeni začetni poti so se sicer morali odpo- vedati programu razvoja po- deželja, družinskih kmetij in

infrastrukture, uresnili pa so vse tisto, kar jim danes omogoča, da so s 338 zapos- lenimi eno izredno redkih velikih podjetij v kočevski občini, ki dobro posluje.

V obdobju po letu 1991, ko je večina podjetij v Sloveniji zašla v hude težave, so se v M-KG uspešno prilagajali spremenjenim razmeram, vendar pa pri tem niso slepo upoštevali prav vsake črke novonapisanih zakonov. M-

V M-KG Kočevje so ponosni na dosežene rezultate: uporaba gnojivke (33,05 m³/ha) je vezana na strokovno izdelan gnojilni načrt, poraba mineralnih gnojil (379 kg/ha) dosega le 35 odst. glede na porabo v Pomurju in le 20 odst. v primerjavi z razvitimi državami EU, nikjer ne presegajo normativov obtežbe GVZ/ha (2.009 GVZ/ha), uporaba pesticidov pa je, kot zatrjujejo v M-KG Kočevje, zanemarljiva.

KG Kočevje je tako danes edino od nekoč velikih državnih posestev v celi Sloveniji, ki ni podpisalo pogodbe o najemu zemljišč s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS, saj menijo, da je zakon o Skladu kmetijskih zemljišč nepotreben in celo škodljiv tako za njihovo podjetje kot za celotno Kočevsko, in da ga je zato potrebno spremeniti.

MARTIN DA ENIM VINO, DRUGIM ŠELE TRGATEV - Medtem ko so vinogradniki v nedeljo varovali mošt, ki je se na martinovo spremenil v vino, so v Šturmovi zidnici na Pleščem Vrhu nad belokranjskimi Vidošči šele stiskali grozdje pozne trgatve. S pozno trgatvijo so pričeli 5. novembra ter do konca minulega tedna pobrali kabernet sovignon, modri pinot, šardone in laški rizling, na trtah pa je še vedno rumeni muškata. Za poskus so do martinovega na trtah pustili tudi kraljevino, ki je najbolj razširjena sorta v Beli krajini, ter dokazali, da je kljub letošnjemu slabemu vremenu dosegla zelo visoko sladkorno stopnjo. Na fotografiji: Šturmovi na pozni trgatvi modrega pinota ter specialistka svetovalka za vinarstvo Kmetijskega zavoda Slovenije Katarina Merlin pri kontroli sladkorne stopnje in vzorčenju grozdja. (Foto: M. B.-J.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Prvi pretok vina

Kdaj letos prvič pretakati? V novembru bi morala biti pretočena vsa vina srednjepoznih, a tudi že poznih sort, ki so bile trgane do 20. oktobra. Izjema so vina, v katerih še poteka vrenje. Predolgo zadrževanje vina na drožeh je nevarno zaradi možnega razvoja nezaželje- nega vonja ali okusa v vinu. Kvasnice v drožeh začnejo raz- padati, lahko se celo dvigajo v posodi in zmotijo že čisto vino. Na čas prvega pretoka vina vpliva tudi razsluzenje. Vino iz razsluzenega mošta lahko nekaj dni dalj čaka na prvi pretok.

Višja vsebnost kislin letos vpliva na mnoge vinogradnike, da čakajo s prvim pretokom v upanju, da bo stekel biološki raskis in omilil ostro kisloto vi- na. Upoštevati moramo, da jabolčno mlečni raskis vina lahko poteka le pri temperaturah, ki so nad 15° C. Zato ne priporo- čam čakati na naraven raskis vina v zidnicah in kletih, ki so se ohladile pod navedeno tem- peraturo.

Ali je priporočljivo ob prvem pretoku vino zračiti?

Gotovo, če se je pojavil smrd- ljivi plin žvepla (H₂S), ki ga z zračenjem preženemo iz vina. Ne priporočam pa zračenja, če kaže mlado belo vino le prijet- no vinsko in sortno aromo. Trditve, da je potrebno zračenje vina ob pretoku zaradi pospeše- nega izločanja beljakovin in s tem hitrejšega razvoja vina, niso točne. Raziskave so poka- zale, da se samo 3 odst. belja- kovin sesede zaradi zračnega pretoka. Z brezračnim preto- kom se vino navzame 0,3 mg/ l kisika. Z zračnim pretokom je količina raztopljene kisika, odvisno od stopnje zračenja, 15- do 20-krat večja. Kletarji

težijo k temu, da znižujejo po- trebno količino žvepla v vinu in to tudi govori proti zračnemu pretakanju vina. Več kisika v vinu zahteva višje doze žvepla.

Včasih so morali vino preto- čiti, da so ga lahko zažveplali. Na razpolago so bili samo žve- pleni trakovi. Danes lahko dodamo natančno izračunano količino žvepla (SO₂) v poln sod. Na ta način se lahko izog- nemo nepotrebnemu zračnjenju.

Navada je, da se pred pre- tokom vino pusti do 12 ur v kozarcu na zraku, da se preveri stanovitnost vina. V bližnji pre- teklosti je veljalo, da je vino, če ne spremeni barve v 10 urah, sposobno za zračni pretok brez posledic. To ne drži! Med beli- mi in rdečimi mladimi vini so mnoga oksidirana, a imajo kras- no rumenkasto ali rubinasto rdečo barvo. Zračen pretok oksidirane vina bi pomeni veliko škodo za kakovost vina, saj bi vino izgubilo svoje tipične značilnosti.

Preden se odložimo za pre- tok vina, posebno če bomo zračno pretakali, je potrebno preveriti vsebnost prostega SO₂. Če je ta pod 15 mg/l, mora- mo nujno dodati 3 do 4 dni pred pretokom vsaj pol decilitra 5- odst. žveplaste vodne raztopi- ne. Koliko žvepla se bo v vinu nevtaliziralo med pretokom in 10 dni po pretoku, najbolj natančno ugotovimo z analizo. Vedno mora biti v vinu dovolj žvepla, niti pre malo niti preveč, zato je najbolje, da redno vsaj enkrat na mesec kontroliramo stanje žvepla v vinu. Če se nam bo pojavljal približno enak re- zultat dvakrat zaporedoma v dveh mesecih in je sod poln, potem ni potrebna več mesečna kontrola vsebnosti žvepla v vinu.

dr. JULIJ NEMANIČ

ZAHVALA DR. NEMANIČU - Predsednik semiške podružnice društva vin. ugradirov Bele krajine Matija Hudak je ob otvoritvi martinovanja v Sen.iču priporočil vinogradnikom, naj se odločajo za trgatve čim pozneje. Dr. Julij Nemanic je pristavil, da so Semičani že na dobri poti, da rešijo problem prezgodnje trgatve, ter ocenil letošnji letnik z dobrim do prav do- brim uspehom. V zahvalo za vse, kar je dobrega storil za semiško vinogradništvo in kletarstvo, sta se Matija Hudak in župan Janko Bukovec zahvalila dr. Nemanicju z likovnim delom akademskega slikarja Aca Lebariča, dr. Nemanic pa je podaril svoje knjižno delo "Spoznajmo vino". (Foto: M. B.-J.)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Zavese kažejo in skrivajo

Okna nam omogočajo narav- no zračenje prostorov, osveto- ljenost z sončno svetlobo, raz- gled in povezanost z okolico. Zavese lahko okna poudarijo ali ji zakrijejo, nas pa varujejo pred nezaželenimi pogledi od zunaj. Pri izbiri zaves moramo vedeti, da so edini element notranje opreme, ki vpliva tudi na zuna- nji videz zgradbe. Namembnost zaves pa je poleg lepega videza tudi zaščita pred hrupom in do- datna toplotna izolacija.

Zavese svetlih barv odbijajo sončne žarke in s tem zmanjšajo temperaturo v prostoru, temne zavese pa pospešujejo segreva- nje okenskega stekla in s tem tudi prostora. Pri opremljanju se ponavadi odločimo za kombi- nacijo več zaves, ki so barvno skladne in iz različno debelih tkanin. Poznamo več vrst zaves, ki se razlikujejo po videzu, vrsti materiala in načinu obešanja:

nagubane zavese, romansko nabrane zavese, draperije, la- melne zavese, panelne zavese, rolo zavese ali navojnice, rolete, žaluzije ali beneške rolete, za- vese iz svilenih niti, kovinske veržice ali tekstilni trakovi in markize.

V bivalne prostore največkrat nameščamo nagubane zavese, ki so lahko prosto nagubane ali s prešitimi gubami. Segajo lahko od stropa do tal, do okenske po- lice ali pa so obešene samo na spodnjem delu okna. Za naguba- ne zavese potrebujemo dvakrat- no do trikratno dolžino, ki jo želimo prekriti z zaveso. Potre- bna gostota gub je odvisna od de- beline blaga in želenega učinka. Pri nakupu upoštevajmo tudi to, da je izgled nabrane vzorčaste tkanine na pogled drugačen, kot če je ravno razgrnjena. Le s premislekom izbrana zavesa bo služila svojem namenu!

DAN PRODAJE KMEČKIH PRIDELKOV

RIBNICA - Kmetijska sveto- valna služba iz Ribnice organizira v soboto v Ribnici "Dan prodaje kmečkih izdelkov in oranje z različnimi plugi". Članice društva podeželskih žena iz Ribniške do- line bodo prodajale zelenjavo, domače sadje, kruh, pecivo in mlečne izdelke na Šeškovi ulici že od 8. ure naprej, ob. 10. uri pa bo na Ugarju prikaz oranja s konjs- ko vprego ter plugi Regent in Kverneland. V primeru slabega vremena oranja ne bo.

O DROBNICI

POSTOJNA - Revija Drobnica bo v sodelovanju z Biotehniško fakulteto iz Ljubljane v času od 27. do 29. novembra v hotelu Jama priredilo strokovni posvet o mož- nostih razvoja reje drobnice v Slo- veniji. Sodelovala bo vrsta stro- kovnjakov s tega področja.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Na ponedeljkovi trznici je bilo zelo malo kupcev, branjevke pa so tako kot ponavadi ponujale veli- ko pridelkov. Redkev, koleraba, repa in korenje so bili po 150 do 200 tolarjev, endivija in radič po 200, špinača po 600, fižol po 400 do 500, paradižnik po 250, papri- ka po 200, merica motovilca po 200, zelje po 100, kislo zelje in repa po 200, brstični ohrovt po 400, krompir po 50 do 60 in česen po 400 tolarjev. Veliko manj kot do sedaj pa je bilo naprodaj sad- ja; jabolka so bila od 70 tolarjev naprej, na voljo pa je bil tudi domači kivi po 300 tolarjev kilo- gram. Lonček domače pregrete smetane je stal 600, kilogram sirčka 400, jajčka so bila 22 do 25, vrečka posušenih jabolčnih krh- ljev je bila 300, orehi 1100 do 1200 tolarjev, kozarec medu 600 do 700 in krvavice 700 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sej- mu so imeli naprodaj 180 do 3 mesece starih in 60 starejših prašičev. Prvih so prodali 125 po 290 do 360, drugih pa 50 po 250 do 280 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Gnoj je zlato, zlato je gnoj

"Nekoč, ko sva imela polno štalo, je bilo moderno umetno gnojilo, zdaj, ko si sama, pa so zopet vsi navdušeni nad naravnim hlevskim gnojem," se potoži v Vestnikovi karikaturi svoji zadnji kravici Francek. Pomen organskih gnojil se zadnje leta res zelo povečuje, reja na nastilju pa se znova uveljavlja in vse kaže, da se bo ta usmeritev tudi nadaljevala.

Že od Liebiga naprej je znano, kako se rastline prehranjuje in kako se organska snov v zemlji mineralizira, to je razgradi v ko- reninskih laskom dostopne delce. Organska snov pa ni samo hrana rastlinam, temveč tudi vir življenjske energije za deževnike in vse drobnoživke v tleh, brez katerih ni rodovitne zemlje. Mine- ralna gnojila jih nikoli ne morejo povsem nadomestiti, čeprav je po prvem navdušenju nad njihovim učinkom na pridelek že ka- zalo na to.

Pomen hlevskega gnoja in drugih organskih gnojil je začasno zmanjšala tudi nova hlevska tehnika, predvsem gradnja rešetk namesto trdnih hlevskih tal in uvajanje izplakovanja. To je resda olajšalo delo rejcu, saj ni bilo treba preskrbeti nastilja in nastil- ljati, ga je pa prikrajšalo za hlevski gnoj in mu namesto tega da- jalo preobilico manj uporabne gnojevke z mnogo manjšo hranil- no vrednostjo.

V moderni dobi mineralnih gnojil se je kar nekako pozabilo, da ima hlevski gnoj poleg meliorativne tudi precejšnjo hranilno vrednost za tla. Ena tona govejega gnoja ima v sebi 4 kg čistega dušika, 2 kg fosforja, 5 kg kalija, 4,5 kg kalcija in 1 kg magnezija. Prašičji gnoj je s hranili še bogatejši, tega pa še nekajkrat prekaša kokošji, ki ima v sebi kar 17 kg dušika, 16 kg fosforja in 9 kg kali- ja. Seveda je vsebnost hranil odvisna tudi od nastilja, za kar je najboljše zrezana slama, ki dobro vpija seč in amonijak.

Hlevski gnoj postaja - brez pretiravanja bi lahko tako rekli - prava dragocenost za naravi prijazno kmetovanje, saj povečuje odstotek humusa v tleh. Kmetje vedo, da ga je pravzaprav škoda za vsako poljščino, saj najbolj prija okopavanam, ki porabijo naj- več humusa, hkrati pa puščajo v tleh najmanj koreninskih ostan- kov. Z dodajanjem gnoja ohranjamo naravni krogotok hranil v tleh.

Inž. M. L.

ZA OTROKE "VESELA ŠOLA NA KOLESIH"

NOVO MESTO - V Domu kulture bo v četrtek, 14. novembra, ob 16.30 gostovalo Gledališče brez tretjega iz Kopra s predstavo za otroke Vesela šola na kolesih. Avtor te hudomušne predstave je Andrej Jelačin iz Kopra, igralec, režiser, pisec humoresk, radijskih in odrskih del. Predstava je namenjena otrokom od male šole dalje. Vstopnice so na voljo v predprodaji v tajništvu KC Janeza Trdine, možno pa jih je tudi rezervirati.

"TRI SESTRE"

NOVO MESTO - KC Janeza Trdine organizira v soboto, 23. novembra, ob 19.30 v ljubljanski Drami ogled predstave Tri sestre Antona Pavloviča Čehova v režiji Mete Hočevar, za katero je rezerviranih 50 vstopnic. Ob 20-odstotnem skupinskem popustu stanejo karte tisoč 360 tolarjev. Za najmanj 20 udeležencev bodo organizirali tudi poseben avtobusni prevoz: avtobus bo odpeljal z avtobusne postaje ob 18. uri, cena: 640 tolarjev. Prijave zbirajo do srede, 13. novembra, do 12. ure, v tajništvu KC.

GODALNI KVARTET SLOVENSKE FILHARMONIJE

ČRNOMELJ - Glasbena mladina Bele krajine pri glasbeni šoli Črnomelj, Občina Črnomelj in Ministrstvo RS za kulturo vabijo v ponedeljek, 18. novembra, ob 19. uri v Kulturni dom Črnomelj na koncert Godalnega kvarteta Slovenske filharmonije.

Mesto bo v znamenju arheologije

V Dolenjskem muzeju uresničili delovni program - Dodatna ponudba obiskovalcem: filmi, voščilnice, dan odprtih vrat itd. - Prihodnje leto vseslovenski projekt o železni dobi na Slovenskem

NOVO MESTO - "Zaključili smo letošnji razstveni program in res smo lahko veseli, da smo skupaj uspešno izpeljali vse načrtovane projekte, ob čemer velja pohvaliti kolektiv, ki je dokazal, da se da s skupnimi močmi in sodelovanjem marsikaj narediti," je z zadovoljstvom povedal direktor Dolenjskega muzeja Zdenko Picelj. Tudi načrtov za naprej ne manjka, najpomembnejši pa bo vseslovenski projekt v sodelovanju z Narodnim muzejem "Železna doba na Slovenskem s poudarkom na Stični" od 28. novembra 1997 do oktobra 1998.

Eden izmed dokazov, da so prizadevanja delavcev Dolenjskega muzeja to ustanovo in njeno delo čimbolj približati ljudem uspešna, je tudi številčen - letos so zabeležili kar trideset tisoč obiskovalcev. Od tega 14 tisoč v muzeju, 1.600 v Jakčevem domu, ki je odprt od torka do petka med 9. in 13. uro, ostali pa so si ogledali gostujoče razstave po Sloveniji. Najuspešnejša razstava je prav gotovo razstava stripov Mikija Muštra, s katero so gostovali po vsej Sloveniji in je doživela že 15 postavitvev (v načrtu 20). Picelj je za vrhunce letošnjih razstav označil nedavno sredi oktobra, ki so jo pripravili ob 250-letnici novomeške Gimnazije, ko so razstavljali 20 slik profesorjev in dijakov te ustanove. Katalog ob tej razstavi bo izšel do konca januarja 1997.

V letošnjem letu so v Dolenjskem muzeju pripravili kar nekaj novosti. Omeniti velja prvi uspešen "dan odprtih vrat" 1. marca, s katerim bodo nadaljevali, med

Zdenko Picelj

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA V LUNI - Od četrta, 7. novembra, je v novomeški galeriji Luna na ogled fotografska razstava izbora izdelkov z dveh fotografskih delavnic, ki sta letos junija potekali v prostorih Fakultete za arhitekturo v Ljubljani. Delavnico je zasnoval, organiziral in vodil absolvent arhitekture Jorg Ceglar (na desni), ki je na otvoritvi še enkrat z zadovoljstvom ugotovil, da je bila delavnica uspešna, med dijaki in študenti pa je že močna želja po novi. Povedal je, da fotografiranje ni umetnost, ampak prejšnja, saj je fotografija samo izrazno sredstvo. Sicer pa razstavljena dela, katerih tema so ljudje, dogodki, arhitektura in urbano okolje, kažejo napredek v pogledu na fotografijo, kar je po Ceglarjevem mnenju zelo optimistično. Delavnico je finančno podprla ŠOU v Ljubljani, z materialom in storitvami pa podjetji Vista 21 iz Novega mesta in Manjana iz Ljubljane. Otvoritev je vodila Klavdija Kotar. (Foto: L. Murn)

SODRAŽICA V SPOMIN NA KIPARJA GORŠETA - Na prvi seji krajevnega odbora za pripravo proslave ob 100-letnici rojstva akademskega kiparja Franceta Goršeta so predstavili idejni načrt prireditve, ki se bodo začele 10. maja z gostovanjem članov SPD Kočna iz Sveč na Koroškem, končale pa 28. septembra prihodnje leto z odkritjem umetnikovega doprsnega kipa v kulturnem parku v Sodražici. France Gorše se je rodil 26. septembra leta 1897 v Zamostcu pri Sodražici. Kiparstvo je študiral pri svetovno priznanem umetniku Ivanu Meštroviču, živel in delal je v Trstu, New Yorku, Rimu in na avstrijskem Koroškem. Umrli je 12. avgusta 1986 na Golniku, pokopan pa je bil v Svečah na Koroškem. "Prezreti ne gre dejstva, da je velikemu ambasadorju slovenske umetnosti in kulture v svetu, politična oblast v Sloveniji svoj čas odrekla gostoljublje," je povedal predsednik krajevnega odbora za proslavo, prof. Ludvik Mihelič (desno). Pobuda o proslavi 100-letnice rojstva kiparja Goršeta se je porodila v domačem okolju, naklonjena pa ji je tako strokovna, kot tudi širša javnost. Ribniški župan Jože Tanko je na seji povedal, da bo proslava ob 100-letnici rojstva osrednji dogodek prihodnje leto v ribniški občini. (Foto: M. Glavonjič)

Mesto bo v znamenju arheologije

V Dolenjskem muzeju uresničili delovni program - Dodatna ponudba obiskovalcem: filmi, voščilnice, dan odprtih vrat itd. - Prihodnje leto vseslovenski projekt o železni dobi na Slovenskem

NOVO MESTO - "Zaključili smo letošnji razstveni program in res smo lahko veseli, da smo skupaj uspešno izpeljali vse načrtovane projekte, ob čemer velja pohvaliti kolektiv, ki je dokazal, da se da s skupnimi močmi in sodelovanjem marsikaj narediti," je z zadovoljstvom povedal direktor Dolenjskega muzeja Zdenko Picelj. Tudi načrtov za naprej ne manjka, najpomembnejši pa bo vseslovenski projekt v sodelovanju z Narodnim muzejem "Železna doba na Slovenskem s poudarkom na Stični" od 28. novembra 1997 do oktobra 1998.

Eden izmed dokazov, da so prizadevanja delavcev Dolenjskega muzeja to ustanovo in njeno delo čimbolj približati ljudem uspešna, je tudi številčen - letos so zabeležili kar trideset tisoč obiskovalcev. Od tega 14 tisoč v muzeju, 1.600 v Jakčevem domu, ki je odprt od torka do petka med 9. in 13. uro, ostali pa so si ogledali gostujoče razstave po Sloveniji. Najuspešnejša razstava je prav gotovo razstava stripov Mikija Muštra, s katero so gostovali po vsej Sloveniji in je doživela že 15 postavitvev (v načrtu 20). Picelj je za vrhunce letošnjih razstav označil nedavno sredi oktobra, ki so jo pripravili ob 250-letnici novomeške Gimnazije, ko so razstavljali 20 slik profesorjev in dijakov te ustanove. Katalog ob tej razstavi bo izšel do konca januarja 1997.

V letošnjem letu so v Dolenjskem muzeju pripravili kar nekaj novosti. Omeniti velja prvi uspešen "dan odprtih vrat" 1. marca, s katerim bodo nadaljevali, med

dodatno ponudbo obiskovalcem pa spadajo tudi filmi. V načrtu so kar štiri: nedolgo tega so že predstavili film V dolini reke Krke, pripravljajo 15-minutni film o Kočevskem Rogu, o kulturi in življenju v Novem mestu, po letu 2000 pa še film, ki bo predstavljaval vse stalne zbirke Muzeja. Do leta 2000 nameravajo namreč obnoviti arheološko zbirko ter dokončati stalno etnološko zbirko, ki bo odprta tudi v spodnjem delu. Prijetna in koristna poperitev ponudbe muzeja so voščilnice z muzejskimi predmeti, primerne za razne priložnosti, pestra pa je tudi ponudba mlajšim obiskovalcem, saj pripravljajo najrazličnejše delavnice, od lončarske, tkalske, pletarske pa do izdelovanja božičnih in novoletnih okrasov. Letos so muzejsko knjižnico preselili v bivše lastniško stanovanje in tako pridobili predavalnico za najrazličnejše prireditve.

načrtovan poskus prikaza življenja v času starejše dobe. Tako so živeli. V mali dvorani bodo na ogled fotografska razstava, pripravljena v sodelovanju s Posavskim muzejem Brežice, zanimiva pa bo tudi razstava amaterskih fotografij med obema vojnoma v Novem mestu. Med obveznostmi za prihodnje leto je tudi druga stalna postavitev razstave na Bazi 20 o Kočevskem Rogu med drugo svetovno vojno z vsemi dejavnostmi (prva je bila lani o življenju in delu na Bazi 20), zadnja, ki jo bodo pripravili do leta 1999, pa bo pregledna. Seveda se bodo nadaljevala tudi arheološka izkopavanja.

L. MURN

ŽELEZNIK RAZSTAVLJA V DOLENJSKIH TOPLICAH
DOLENJSKE TOPLICE - Od torka, 12. novembra, je v razstaviščnem prostoru Zdravilišča Dolenjske Toplice na ogled razstava del slikarja Franca Zeleznika.

ZGODOVINSKI ORIS OSAMOSVAJANJA - V knjižnici Mirana Jarca so v četrtek, 7. novembra, zvečer predstavili knjigo Osamosvajanje Slovenije, ki sta jo napisala dr. Janko Prunk in Martin Ivanič (na sliki levo). Predstavitev je vodila Jadranka Matič-Zupančič (druga z desne), udeležila pa sta se je oba avtorja in predstavnica založbe Alenka Štante. Več o knjigi v Prilogi. (Foto: MiM)

Bogastvo knjižnic naj bo dostopno

"Knjižnica in njeni uporabniki" je bila tema posvetovanja ZBDS 11. in 12. novembra v Termah Čatež - Podelitev Čopovih diplom - Plaketa novomeški in brežiški knjižnici

ČATEŽ PRI BREŽICAH - Dva dni, 11. in 12. novembra, so se v Termah Čatež zvrstile številne okrogle mize, referati, predavanja, predstavitve ipd. na temo "Knjižnica in njeni uporabniki", kajti Zveza bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) je pripravila redno letno strokovno posvetovanje. Na srečanju je sodelovalo približno 300 udeležencev iz vseh slovenskih knjižnic, nekaj pa je bilo tudi tujih gostov iz Hrvaške, Bosne, Avstrije in Nemčije. Glavni organizatorji, tehnični in delno tudi vsebinski, so bili novomeški knjižničarji, ki so se dobro izkazali.

Na otvoritveni slovesnosti je zbrane najprej pozdravila predsednica ZBDS mag. Nada Češnovar, ki je razložila, da so z naslovom posvetovanja želeli dati ustrezen poudarek skrbi uporabniku knjižnice, kdo je, kdaj in zakaj kaj potrebuje, odnosu knjižničarjev do njih, itd. Da so izbrali pravo temo, je dejal tudi minister za kulturo dr. Janez Dular. "V zadnjih letih so uporabniki knjižnic v svojih zahtevah postali zelo raznoliki in treba se jim je prilagoditi, da bo bogastvo knjižnic čimbolj dostopno." Poudaril je pomen slovenskega jezika ter spomnil na uspehe (računalniško opremljanje knjižnic - sistem Cobis, strokovno ovrednotenje in obnavljanje naše najstarejše knjižničarske dediščine idr.)

100 let rojstva Danila Bučarja

Kulturnik iz Črnomlja

ČRNOMELJ - Danilo Bučar se je rodil 8. junija 1890 Albinu Kovačič in Juliju Bučarju. V knjigi rojstev je med drugim zapisano, da se je leta 1925 poročil z Marjeto Hahm, umrl pa je 8. avgusta 1971 v Ljubljani. Bučarjeva rojstna hiša v Črnomlju še stoji, čeprav v bornem stanju.

Bučar je bil v Novem mestu učencev skladatelja Ignacija Hladnika, kapiteljskega organista in učitelja glasbe na novomeški gimnaziji. Od začetka prve svetovne vojne do leta 1945 je bil zaposlen v lekarniški stroki, potem pa kot urednik za zborovsko glasbo pri Radiu Ljubljana. Kot gledališki organizator se je po prvi svetovni vojni vključil v gledališče na Jesenicah in ga pomagal postaviti na noge, od leta 1921 pa je mladi Bučar igral, režiser in dirigent v Šentjakobskem gledališču v Ljubljani. V njem je imel orkester in je tudi samostojno nastopal. Šentjakobsko gledališče je letos izdalo knjigo Leta ljubezni in dela 1921-1996, ki jo je uredil Peter Ovsec. Tudi v njej najdemo Danila Bučarja, saj je pisal gledališko glasbo in opere: Studentje smo, Na Trški gori, Smuk-smuk in Kurent.

Belokranjec in Dolenjec je Bučar bolj znan kot zborovski skladatelj in prireditelj. Njegova glasbena govorica je neposredna in blizu ljudskemu počutju, zato imajo slovenski zbori še danes na sporedu njegove pesmi: Tam, kjer pisana so polja, Jesenska in Trije bratci. Med orkestrskimi skladbami jih je bilo kar nekaj izvajanih, med samospeli pa velja omeniti Kmetovo pesem in Delavca. Prav slednji je vzpodbudil moje pisanje, saj imam z njim svojstveno doživetje iz leta 1979 s koncerta v švicarskem mestu Winterthur. O življenju in delu Danila Bučarja kot glasbenika bo morala slej ko prej reči svojo besedo tudi muzikološka znanost in mu podeliti mesto, ki ga zasluži. Ob 100-letnici umetnikovega rojstva pa mi še iz rosnih let odzvanjajo v ušesih njegove Belokranjske pisane in Zumberaška rapsodija.

SILVESTER MIHELČIČ

Spregovorila je tudi predsednica Društva bibliotekarjev Dolenjske Nataša Petrov; to lokalno društvo deluje od leta 1977 in ima danes 101 člana. Zbrane pa so nagovorili tudi novomeški, krški in brežiški župan: Franci Končič, Danilo Siter in Jože Avšič. Za dobro zavzetost slovenskih bibliotekarjev ima prav gotovo zaslug strokovna revija Knjižnica, ki letos izhaja že 40. leto, zato je njena dolgoletna urednica Jelka Gazvoda prejela darilo.

Knjižnicama jubilejantkama, ki letos praznujeta 50 let delovanja, novomeški in brežiški, oziroma ravnateljicama Andreji Pleničar in Tei Bekoč je direktor Dolenjskih pekarn Alojz Mubič podelil spominski grafični mapi. Čopove diplome kot najvišje strokovno priznanje tistim bibliotekarjem, ki so se s strokovnim in publicističnim delom še posebej izkazali, je podelil predsednik Odbora za Čopove nagrade Mihael Glavan; dobili so jih: Stanislava Bahor in Ivan Kanič iz NUK Ljubljana, Cirila Gabron-Vuk in Alenka Mihalič-Klenančič iz Univerzitetne knjižnice Maribor in Metka Kovačič iz Občinske matične knjižnice Laško.

KONCERT IN IZLET V LJUBLJANO

ČRNOMELJ - Glasbena mladina Bele krajine je učence 8. razredov OŠ Vavta vas in 7. razredov OŠ Šmihel ta teden peljala v Cankarjev dom na glasbeno mladinsko matinejo. Se prej so si ogledali stavbi Radia in TV Slovenija, poslepje parlamenta, šmihelski učenci pa so imeli še zanimiv ogled tovarne Union. Glasbena mladina Bele krajine pri Glasbeni šoli Črnomelj pa bo v ponedeljek, 18. novembra, ob 19. uri organizirala drugi koncert godalnega kvarteta Slovenske filharmonije, v četrtek, 21. novembra, pa bo v črnomajski glasbeni šoli ob 11. uri drugi koncert iz cikla mini abonmaja za OŠ Milke Šobar Nataša. Nastopili bodo učenci z Oddelka za pihala in trobila.

Za kulturni del programa je na otvoritvi poskrbel mešani pevski zbor Viva iz Brežic, Drago Vuica iz Straže pa je ob glasbeni spremljavi Lada Jakše pripravil diapozitive z motivi reke Krke ter fotografsko razstavo. Dvodnevno strokovno srečanje so slovenski bibliotekarji uspešno zaključili z izletom po Posavju.

L. MURN

DARILO OB 50-LETNICI KNJIŽNICE - Andreja Pleničar skupaj s Francijem Končičem ob grafiki Rudija Stoparja, ki jo je dobila jubilarntka študijska knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, pa tudi brežiška knjižnica. (Foto: L. M.)

OBNOVA RIBNIŠKEGA MUZEJA

RIBNICA - Zob časa je močno načel nekatere pomembne kulturne stavbe v Ribnici. Občinska uprava in Javni zavod Miklova hiša si prizadevata, da bi prihodnje leto s pomočjo ministrstva za kulturo obnovili prvi del muzeja v gradu. Občina pričakuje od države tudi sofinanciranje treh likovnih razstav in gledališkega abonmaja ter denar za izdajo pomembne zbirke. Ministrstvo naj bi sofinanciralo obnovo Plečnikovih zvonikov na ribniški župnijski cerkvi, frančiškanskega samostana pri Novi Stifiti. V načrtih imajo še prenovi stavbe na Marofu, v kateri naj bi bil del muzeja in prostor za stalno razstavo. Knjižnico naj bi razširili v zgornje prostore zadružnega doma. Z zasebnim denarjem obnavljajo rojstno hišo patra Stanislava Škrabca v Hrovači, v kateri bo del muzeja.

Takega zboru ni daleč naokoli

Majda Kokošinek vodi tri pevske zore, ki imajo skupno preko sto pevcev in pevk

VELIKE LAŠČE - Majda Kokošinek, predmetna učiteljica glasbene vzgoje in zborovodstva, ob pouku v osnovni šoli Primoža Trubarja Velike Lašče vodi še tri pevske zore. Na šoli poučuje sedmo leto, šolska pevska zboru pa sodelujeta na pevskih revijah že šesto leto. Zbori so vedno med najboljšimi in tako se je njen mladinski pevski zbor v minulem šolskem letu uvrstil med devet najboljših v ljubljanski regiji, tako rekoč brez konkurence pa so bili tudi na reviji šolskih pevskih zborov v Kočevju.

Majda Kokošinek

Na šoli vodi otroški pevski zbor z okoli 30 člani in mladinski zbor z okoli 55 člani; razen tega pa še mešani zbor KUD Primož Trubar Velike Lašče, ki šteje 27 pevcev in pevk. V slednjem je velika večina njenih nekdanjih učencev in učenek, ki so zdaj srednješolci. Podobnega zboru, ki bi vključeval toliko srednješolske mladine, ni daleč naokoli.

Mešani pevski zbor KUD je letos nastopil ob Trubarjevih dnevih z bogatim in pestrim programom, saj so razen domačih peli tudi pesmi Lužiških Srbov, madžarske, črnske duhovne in južnoameriške pesmi. Za letošnji glavni koncert pa študirajo program cerkvenih pesmi iz vseh obdobji.

"Naša dolžnost je, da ohranjamo ljudske pesmi," pravi Majda in dodaja, da pojejo tudi nekaj pesmi tujih skladateljev. Pesmi Jakoba Gallusa-Petelina pa se še niso lotili, a se jih bodo, ko bo menila, da je zbor že dovolj pripravljen zanje.

In še to: zbor sodi tudi med tiste, ki so boljši z ozirom na izbor pesmi in njihovo izvajanje pa tudi na urejenost, saj so pevci dobili letos nove obleke, za njihov nakup pa so največ prispevali KUD Primož Trubar, šola, občina, Mobitel pa tudi drugi

J. PRIMC

Župan proti novinarki polovično zmagal

Dele štirih od šestih spornih prispevkov sodišče ocenilo kot nedopustno škodno ravnanje, s katerim je novinarka posegla v osebnostne pravice - Namigovanja in trditve o izvenzakonski skupnosti prehuda - Pritožbe že z obeh strani

NOVO MESTO - Okrožno sodišče v Ljubljani je razsodilo o tožbi Francija Koncilija zoper časopisno in založniško podjetje Delo in Delo dopisnico Zdenko Lindič Dragaš. Slednja je namreč lani v rubriki Dolenjska spotikanja nekajkrat obravnavala tudi novomeškega župana Francija Koncilija. Županov zahtevek je sodišče spoznalo za deloma utemeljen, toženi stranki pa morata namesto predlaganih 3 milijonov tolarjev plačati 900.000 tolarjev za zamudnimi obrestmi vred. Po razsodbi mora vsaka stranka nositi svoje pravne stroške. Tako Franci Koncilija, ki zahteva celoten znesek in povračilo stroškov, kot Delo in Zdenka Lindič Dragaš so že vložili pritožbo.

Od marca do septembra lani je novinarka Zdenka Lindič Dragaš v Delu objavila 6 besedil, katerih del se nanaša tudi na Francija Koncilija. Ta je kot župan občine bolj izpostavljen očem javnosti, javni kritiki in komentarem, vendar pa, kot je zapisano v razsodbi, zaradi tega njegove osebnostne pravice ne uživajo nič manjšega varstva kot osebnostne pravice drugih oseb in od njega tudi ni mogoče pričakovati višjega praga tolerance in občutljivosti do napadov na njegove pravice. Kot oseba, ki je bolj izpostavljena zanimanju javnosti, je seveda v večji meri podvržen kritikam, vendar pa se morajo te nanašati na njegovo družbeno, politično, gospodarsko oziroma nasploh poklicno delo in delovanje, ne pa osebno nanj. Slednje je nedopustno in protipravno, ne glede na vrsto pisanja.

Sodišče je za žaljive ocenilo naslednje članke: Eni se postijo zaradi zdravja, drugi prisilno. So zaradi pionirjevceve gostilne na pol prazne?, Nekateri pač znajo s svojo plačo delati prave dušede in Poletni pohod revščine pač ni prizadel oblasti. Prispevka Župan bi bil lahko dober natak in Župan ne dovoli nakupa rokavic za komunalce ne žalita Koncilijevih osebnostnih pravic, saj sta komentarija dogodkov in delovanja tožnika kot župana. Iz besedil pod slednjima naslovoma sicer veje določena kritika, vendar je ta naperjena zoper delovanje tožnika in ne zoper njega osebno. Po mnenju senata, ki mu je

predsedovala sodnica Karmen Igljič Stroligo, iz delov prej naštetih štirih spornih prispevkov izhajajo bodisi namigovanja, bodisi povsem določene trditve o tožnikovi izvenzakonski ljubzenski zvezi in nezakonskem otroku, predvsem v dveh člankih, v katerih je zapisano: "Ne glede na to, da določeni ljudje nikakor ne morejo sprejeti namigovanj, da je prav novomeški župan najbolj zaslužen za to, da Dolenjci prešustvo po novem pravijo božja volja à la Koncilija" in "Novomeška ulica ne glede na novomeškega župana tožbe in grožnje vztraja pri svojem, češ da župan zanika otroka, njegove matere pa ne..." Pri ocenjevanju te vsebine senat poudarja, da se je ista vsebina večkrat ponovila v krajšem času. V tej luči se po mnenju senata omenjena članka pokažeta kot grob napad na tožnikovo pravico do dobrega imena, časti in pravico do zasebnosti. Novinarka namreč uporablja tožnikovo ime za označitev razmerja, ki ga družba vrednoti kot moralno negativno. Informacija v zadnjem spornem članku je po oceni senata takšna, da človeka v javnosti diskreditira - toliko bolj pa je objavljena informacija senzacionalistična, če se nanaša na osebo, ki opravlja javno funkcijo in obenem še funkcijo v okviru cerkve.

"Ne glede na to, kakšen je interes javnosti, ni dovoljeno brez privolitve prizadetega objaviti dogodkov in dejstev, ki se tičejo osebnega življenja, ki se niso javno odigrali in ne zadevajo sploš-

nih koristi. Pravica javnosti, da je obveščena, ne more iti tako daleč, da bi se obravnavale zadeve, ki se tičejo privatnega ali celo intimnega življenja, v tem primeru pa so se po izpovedi prizadetega izkazale celo za neresnične," je senat zapisal v sodbi in poudaril, da je treba v koliziji med dvema načeloma: varstvom osebnostnih pravic in svobodo izražanja dati prednost osebnostnim pravicam in njihovem varstvu.

Senat tudi ni upošteval zagovora novinarka, češ da informacija za prizadetega ne pomeni nič novega in da gre le za zapis govoric, ki so tožniku bile nedvomno znane že prej, saj ljudje govore drugega vrednotijo kot zapis v časopisu, ki tako postane informacija.

Škodo, ki je tožnika prizadela,

je sodišče spoznalo iz zagovora prizadetega, ki je izpovedal, da rubrika Dolenjska spotikanja od njegove izvolitve dalje pomeni napad na njegovo osebno integriteto, družino in otroke. Če so ga po prvi objavi ljudje le bolj zvedavo gledali, se je ta pritisk z nadaljnjimi objavami le stopnjeval. Koncilija je dobival anonimne telefonske klice in pisma, soščolci so njegove otroke gledali postrani, posledice je prizadeti občutil tudi v cerkvi, kjer opravlja delo diakona. Na podlagi zaslišanja tožnika je sodišče zaključilo, da je vest o tožnikovem nezakonskem otroku neresnična, saj ima le zakonske otroke, prav tako pa tudi ni niti ni bil v teku noben postopek, v katerem bi se ugotavljalo tožnikovo očetovstvo.

T. GAZVODA

Sodišče Franciju Konciliju verjame, da zaradi omenjenega pisanja trpi duševne bolečine, vendar pa je ocenilo, da tožnik na eni strani prestrogo ocenjuje pisanja novinarka, po drugi strani pa ji neutemeljeno pripisuje prav vse neugodnosti, ki jih je imel. Tako šteje, da gre za sistematično gonjo zoper njega, in že vsak, tudi nežaljev zapis (kateri so to bili, je v tem prispevku zapisano) šteje za takšnega. Da bi šlo res za sistematično gonjo ali celo namen, da se ga "zruši kot župana", sodišče ni moglo ugotoviti niti iz člankov, ne z zaslišanjem novinarka, ne direktorja časopisa. Upoštevati pa je treba tudi, da so se vsebinsko enaka pisanja pojavila tudi v drugih časopisih (Mladina). Tako sodišče primerno odškodnino za opisane tožnikove duševne bolečine, ki jih je trpel zaradi pisanja novinarka, ocenjuje na 900 tisočakov. Višja odškodnina ni utemeljena. Po obtožbi je pisanje novinarka Zdenke Lindič Dragaš v nasprotju s temeljno novinarjevo obveznostjo, torej dolžnostjo resnične in neponarejenega obveščanja javnosti, dolžnostjo skrbnega preverjanja informacij in ustrezno označitvijo vseh nepotrjenih vesti, govoric in ugibanj, dolžnostjo varovanja človekove osebnosti in njegove intimne pred neupravičenim in senzacionalističnim razkrivanjem v javnosti. Zaradi tega ne more biti dvoma o neposredni odgovornosti novinarka. Po oceni sodišča je Franci Koncilija deloma zmagal v pravdi in njegov uspeh ocenilo na polovico, čeprav je po višini uspel z manjšim delom. Sodba še ni pravomočna.

po dolenjski deželi

• Za nami je težak vikend, ki je mnogim pustil težko glavo tudi še v ponedeljek. Mošta ni več in očitno je vino krst kar dobro preživelo. Tudi občani, ki niso poskrbeli za kakšne hujše izgrede. Morda so bili preveč zaposleni z volitvami. Pač pa je pokalo pri novomeških Romih, a menda je šlo "le" za petarde. Romi se verjetno niso preveč zanimali za volitve. Ali pa? Kdo ve.

• Mošt je preizkušal nekaj dni pred Martinom 26-letni S. M. z Malega Obrežja. Seveda to zanj ne bi bilo nič hudega, če ne bi v četrtek zvečer padel v roke prometni policiji. Ta je kaj kmalu ugotovila, da iz avtomobila prihajajo opojni hlapi. To je potrdila tudi pojača travica, saj je mladenič napihal 1,21 promila alkohola. Policisti so mu začasno vzeli voziščno dovoljenje in mu zabičali, da se ne sme več peljati z avtom. Na prepoved pa se je mladi voznik očitno poživljal, saj je le dobre pol ure kasneje moral spet ustavititi ob policistih. Tokrat mu ni uspelo: noč je preživel na hladnem pri možeh v modrem.

• Iznajdljivi, a tudi ne preveč uspešni sta bili dve mladi dekletki, ki sta se prejšnji teden napotili na mejni prehod Obrežje, češ da hočeta v Slovenijo. Pokazali sta potna lista Madžarske. Toda policistu sta se zdeli sumljiva, zato je malo poklepetal z dekletki in ugotovil, da sta Ukrajinki, ki sta morali za potna lista v Beogradu plačati vsaka po tisoč nemških mark. Popotovanje sta nadaljevali v nezaželjeni smeri: nazaj po Hrvaški.

Lokev, ga ustavil in od njega zahteval denar. Nemočni A. K. je iz žepa vzel denarnico, mladenič pa iz nje 27 tisočakov. Zaradi tega je slednji osumljen kaznivega dejanja drzne tatvine.

LAŽJI ZA KUPČEK MARK

MEDVEDJEK - 8. novembra je nepridiprav v Medvedjeku skozi odprt balkon prišel v stanovanjsko hišo, ki je last T. K., odšel v garažo, kjer je v osebnem avtu našel jakno in iz nje vzel 13.500 nemških mark.

ZAKURIL IN ODŠEL

RAVNIK - 34-letni Z. K. iz Ljubljane je 4. novembra ob lokalni cesti v Ravniku polil suhe veje z odpadnim motornim oljem in jih zažgal, nato pa odšel. Ogenj se je razširil na drva, ki jih je imela J. B. zložena od drvničarja, nato pa še na drvničnico, ki je pogorela do tal. Ogenj je ogrožal tudi gospodarsko poslopje in hišo, vendar so gasilci ogenj pravočasno omejili.

VLOMILCA PRESENETIL LASTNIK

BLATO - 6. novembra okoli 22. ure sta neznanca v Blatu vlomila v hišo, stopila v sobo, kjer je spal I. L., in začela iskati denar. Rotop je zbudil oškodovanca, da je vstal in od neznanec zahteval, naj mu vrne denarnico, vendar sta ga napadla. Še preden sta pobegnila, sta vzela 10 tisočakov, denarnico in dokumente pa sta pustila. Policisti so kmalu po tem dejanju prijeli osumljenca: gre za 20-letnega G. H. iz Hudej, z njim pa je bil 11-letni otrok.

PO MAGISTRALKI S KOLESOM V SMRT

BIČ - 10. novembra ob 13.45 je 33-letni M. M. iz Malega Gabra s kolesom prečkal magistralko na Biču. Ko je bil na sredini vozišča, je iz ljubljanske smeri pripeljal voznik osebnega avtomobila 38-letni G. B. iz Šentjerneja, ki se je umikal in zaviral, vendar je vseeno silovito trčil v kolesarja, da je hudo poškodovan obležal na cesti. Med prevozom v novo-meško bolnišnico je umrl.

BREZPLAČNI PREGLEDI VOZIL

Avto-moto zveza Slovenije tudi to jesen pripravlja akcijo brezplačnih preventivnih tehničnih pregledov vozil - pripravo na zimske pogoje vožnje. Akcija bo v soboto, 16. novembra, v dvanajstih tehničnih bazah, tudi na Otočcu, v Črnomlju in Kočevju. Pregledi bodo brezplačni za vse udeležence akcije ne glede na članstvo v AMZS. Poleg pregleda in svetovanja boste lahko v tem času nekatere izdelke (avtoplašče, snežne verige, olja, zimsko sezonsko avtokozmetiko) kupovali ceneje.

Kočevske ceste (ne)varnejše

Več prometnih nesreč, a manj hudih - Izjema so nesreče, ki so terjale življenja

KOČEVJE - V devetih mesecih letošnjega leta so na Kočevskem zabeležili 29 prometnih nesreč več kot v enakem obdobju lani. Kljub večjemu številu prometnih nesreč in žal tudi že večjemu številu umrlih v prometnih nesrečah, kot jih je bilo lani v celem letu, pa je bilo v primerjavi s preteklim letom letos manj nesreč s hudimi in lažjimi telesnimi poškodbami.

Na področju, ki ga pokriva policijska postaja Kočevje, so do oktobra letos zabeležili 201 prometno nesrečo, kar je za dobrih 16 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Vendar se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšalo število prometnih nesreč s hudimi telesnimi poškodbami od 14 na 9 in z lažjimi telesnimi poškodbami od 21 na 14. Zato po mnenju kočevskih policistov kljub porastu prometnih nesreč ni možno govoriti o poslabšanju prometne varnosti na kočevskih cestah. "Vsem nesrečam, ki so se letos pripetile, smo se primerno odzvali

s prizadevanji za izboljšanje prometne varnosti, kjer skušamo s policijskimi ukrepi preprečiti oziroma zmanjšati predvsem tiste najhujše nesreče, kjer je vzrok hitrost, prednost, smer in stran vožnje, varnostni pas in alkohol," pojasnjuje komandir PP Kočevje, Mirko Ješelnik.

Vse najhujše nesreče, ki so vključno s prvimi dnevi novembra so terjale že 5 življenj - to je več kot kot lani v celem letu, saj so lani v prometnih nesrečah na kočevskih cestah umrle štiri osebe - so se zgodile na magistralki M6, kjer se je zadnja leta promet bistveno povečal. Med vzroki za nesreče je na prvem mestu prevelika hitrost. Kočevski policisti so v prvih devetih mesecih letošnjega leta posredovali sodniku za prekrške 2109 predlogov za uvedbo postopka, izrekli 1086 denarnih kazni in napisali 1381 plačilnih nalogov, zaradi vožnje pod vplivom alkohola pa so začasno odvzeli 385 voziških dovoljenj.

M. L.-S.

KRONIKA NESREČ

NEPREVIDNO PREHITVAL - 8. novembra ob 1.30 je 30-letni A. M. iz Velike Hubajnice vozil osebni avto iz Dobruške vasi proti Otočcu. Pri Ruhni vasi je začel prehitovati osebni avto, ki ga je vozil 28-letni A. S. iz Sevnice. Ker je vozil z neprimerno hitrostjo, ga je pri vračanju na svoj prometni pas zaneslo na drugo polovico ceste, nato pa čez bankino na travnatni usek. Od tam ga je odbilo v krošnjo drevesa. Voznika je vrglo iz avta in je hudo poškodovan obležal na useku. Avto je obstal na desnem prometnem pasu, vendar je A. S. kljub zaviranju trčil vanj.

IŽSILIL PREDNOST - 37-letni B. M. iz Brezje je 7. novembra zvečer vozil osebni avto po Bizelj-

ski cesti v Brezicah. Pri blagovnici je hotel zaviti na Jurčičevo cesto, vendar se ni prepričal, če to lahko varno stori. Ko je že bil v križišču, je pravilno po svojem prometnem pasu pripeljal 16-letni motorist H. E., ki kljub zaviranju trčenja ni mogel preprečiti, in se hudo poškodoval.

PO LEVI STRANI CESTE - 5. novembra ob 5.10 je 21-letni B. A. s Senovega vozil osebni avto po Titovi cesti na Senovem, nenadoma pa je zapeljal na levi vozni pas. Ravno v tistem trenutku je nasproti pripeljala 34-letna J. D. s Senovega, ki je sicer zavirala, a trčenja ni mogla preprečiti. Voznica se je hudo poškodovala, medtem ko je povzročitelj dobil le nekaj prask.

60 LET PGD MAHOVNIK - Čeprav je po nekaterih podatkih v Mahovniku pri Kočevju delovalo organizirano gasilstvo že pred letom 1936, je PGD Mahovnik v teh dneh praznovalo 60-letnico delovanja od svoje uradne ustanovitve. Kot je na slovesnosti v počastitev jubileja (na posnetku) povedal predsednik društva Matija Jerbič, je društvo nastalo iz potrebe po varstvu pred požari in je bilo vse od svoje ustanovitve pa do današnjih dni v središču dogajanja v vasi. Društvo ima danes 69 članov, med katerimi je tudi 6 žensk. Najdlje, in sicer že 44 let, je v njihovih vrstah Slavko Tomšič, najstarejši po letih pa je 72-letni Alojz Baji. Še posebno veseli so, da imajo kar 14 gasilcev, ki so mlajši od 18 let, saj jim to daje upanje, da gasilstvo v Mahovniku še dolgo ne bo zamrlo. Veliko vzpodbudo za nadaljnje delo pa jim pomeni tudi novo orodno vozilo, ki jim ga je ob visokem jubileju poklonila občina Kočevje. (Foto: M. L.-S.)

POGOVOR Z MINISTRICO METO ZUPANČIČ - Prejšnji teden je na predvolilni klepet v restavraciji Krkinga hotela v Novem mestu vabila ministrica za pravosodje Meta Zupančič kot kandidatka za poslanko LDS. Pogovora na temo o moči in nemoči žensk pri poklicnem napredovanju, spremembah v šolstvu in o medijih se ni udeležilo veliko ljudi. Kljub temu je bilo na omenjene teme slišati tudi nekaj nasprotujočih si mnenj, najbolj napeto pa je postalo na koncu, ko je beseda našla na novinarje in njihovo pisanje. Po mnenju odvetnika Janeza Lavriča bi bilo potrebno "pisu-nom stopit na žulj" in jim pristriči peruti. Pa tudi predpisati, kaj smejo pisati in kaj ne. (Foto: J. Dornič)

POTA IN STRAN POTIA

dežurni poročajo

OB KOLO Z MOTORJEM - 7. novembra okoli 14. ure je neznanec v Ornuški vasi prišel v garažo, ki je bila odprta, in odpeljal kolo z motorjem. Vzel je tudi čelado, šal in rokavice. S tem je lastnika 44-letnega C. M. z Vrha pri Trebelnem oškodoval za okoli 60 tisočakov.

NAŠEL BOMBI IZ 2. SVETOVNE VOJNE - 10. novembra dopoldne je 59-letni Z. V. iz Kaplje vasi našel dve neeksplozirani letalski bombi kalibra 48 mm iz druge svetovne vojne. Prevzel ju je pirotehnik.

AVTO ODKLENJEN, V NJEM PA DENAR - 9. novembra zvečer je neznanec pred zidanim na Debenču iz odklenjenega osebnega avtomobila vzel iz denarnice 240 tisoč tolarjev in 1.350 mark.

OBJESTNEŽI NA DELU - V noči na 10. november je neznanec v Obrtniški ulici v Trebnjem na parkirišču podjetja Avto Slak poškodoval avtomobile tako, da je razbil vetrobranska stekla novih avtomobilov. Lastnika A. S. iz Trebnjega je oškodoval za okoli 350 tisočakov.

DO SMRTI POVOZILA PEŠKO

KRŠKO - 42-letna hrvaška državljanka P. M., ki začasno stanuje v Dolenjem Boštanju, je 6. novembra ob 9.45 peljala po lokalni cesti Orehovo - Breg. Pri Bregu je po klancu pripeljala navzdol z neprimerno hitrostjo, ko je nenadoma pred sabo zagledala 74-letno peško L. M. iz Trbovelj, ki je hodila po desni strani ceste. Voznica je sicer zavirala, a po osmih metrih zaviranja trčila v peško, da jo je odbilo na pokrov motorja osebnega avtomobila, nato pa na nasip, kjer je zaradi hudih poškodb umrla.

DOBRO SE JE OSKRBEL

PODPRESKA - V noči na 5. november je nepridiprav, lahko pa jih je bilo tudi več, prišel skozi zadnje okno v priročno skladišče trgovine v Podpreski, od tam pa vdrl zaklenjena vrata v trgovino z mešanim blagom. Denarja v trgovini menda ni našel, ker ga ni bilo, zato pa je temeljito počistil vso zalogo cigaret, salam in za zdaj še neugotovljeno količino raznih pijač. Koliko si je vlomilec pridobil, nam ta hip, ko poročamo, poslovodkinja Irena Šepšič ni mogla povedati, ker še ni imela rezultata inventure, meni pa, da je poleg naštetega izginito morda še kaj. Policija primer še raziskuje. A. K.

KRONIKA NESREČ

NEPREVIDNO PREHITVAL - 8. novembra ob 1.30 je 30-letni A. M. iz Velike Hubajnice vozil osebni avto iz Dobruške vasi proti Otočcu. Pri Ruhni vasi je začel prehitovati osebni avto, ki ga je vozil 28-letni A. S. iz Sevnice. Ker je vozil z neprimerno hitrostjo, ga je pri vračanju na svoj prometni pas zaneslo na drugo polovico ceste, nato pa čez bankino na travnatni usek. Od tam ga je odbilo v krošnjo drevesa. Voznika je vrglo iz avta in je hudo poškodovan obležal na useku. Avto je obstal na desnem prometnem pasu, vendar je A. S. kljub zaviranju trčil vanj.

Prepričljiva zmaga Interierja

Košarkarji Interierja, ki so med tednom izgubili tekmo v Korčačevem pokalu v Odesi, so v nedeljo gladko premagali Idrjio - Zmagale Brežice in Iskra Litus, Krka nesrečno izgubila v Škofji Loki.

NOVO MESTO - Košarkarji krškega Interierja so med tednom gostovali v Odesi pri Bipo Modji in srečanje izgubili (67:61), doma pa so jih pred tednom premagali (88:71). V nedeljo so na svojem parketu premagali neugodno Idrjio, in to kar z razliko 22 košev (87:65). Dobro jim je šlo že v prvem polčasu, ki so ga dobili z razliko desetih košev (38:28), v nadaljevanju še bolje zaigrali in tekmo dobili z razliko 22 košev.

Brežice so doma po težkem boju v podaljšku premagale Gradbina iz Radovljice. V rednem delu se je tekma končala neodločeno (63:63), potem pa so si gostitelji s koši Antoloviča in Krivokapiča zagotovili zaslužen zmagoviti rezultat je bil 75:71.

Z lepo zmago so se okitili tudi Litijani, saj je Iskra Litus z 89:79 (39:32) doma ugnala presenečenje

letošnjega prvenstva - Kemoplast iz Sentjurja.

Košarkarji Krke so imeli veliko smole. Sredi drugega polčasa so vodili s prednostjo štirinajstih košev, gostitelji pa so razliko malce pred končnim piskom sirene zmanjšali na 78:76. Ko se je tekma že

zaključevala, je domači igralec Mitič iz obupa vrzel žogo čez vse igrišče in na veselje kakih 400 gledalcev zadel trojko, kar je zadostovalo za minimalno zmago (79:78). Najboljši igralec v gostujoči ekipi je bil nadarjeni Matjaž Smodiš, ki je zadel kar 28 košev.

RK INŽENIRING ŠARBEK V OSMINI FINALA

LITJA, SEVNICA - V povratni tekmi šestnajstine finala slovenskega pokala so rokometarji sevnicekega prvotigaša Lisce v Litiji z domačim drugoligašem Inženiring Šarbek zmagali s 27:24. Toda to ni bilo dovolj za napredovanje v naslednji krog tekmovanja, kajti Litijani so Sevnice v prvem srečanju prepričljivo premagali v gosteh kar z osmimi zadetki razlike. Pretekli četrtke pa so "lisjaki" odigrali v Sevnici prijateljsko mednarodno tekmo s trenutno drugouvrščeno ekipo avstrijskega prvenstva HCK Avanti iz Celovca. Rezultat je bil 24:24 (polčas 14:11 za Lisce).

M. GREGORČIČ

Nov rekord proge

Ulični tek v Kostanjevici

KOSTANJEVICA NA KRKI - V Kostanjevici so pripravili tradicionalni ulični tek Po ulicah Dolenjskih Benetk, na katerem je nastopilo 446 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške. Ob tej priložnosti je Anica Živko iz Ljubljane postavila nov rekord na 4.000 metrov dolgi progi (13.20.10).

Rezultati - cicibani: 1. Vrbančič (FIT Brež.), cicibanke: 1. Dimc (Leskovec), ml. dečki: 1. Bučar (Sentjerne), ml. deklice: 1. Vrtič (Sevnica), mlajši dečki (84/85): 1. Vimpolšek (FIT), mlajše deklice: 3. Žnidaršič (Sent.), starejši dečki: 1. Veber (Sevnica), starše deklice: 1. Pungercar (Sevnica).

Ekipno: 1. OŠ Leskovec, 2. OŠ Krško, 3. OŠ Velike Lašče. Množični tek na 4.000 m: - dečki: 1. Veber (Sevnica) 14.43; deklice: 1. Pungercar (Sevnica) 17.27; mladinci: 1. Krajčič (Maribor) 11.51; mladinke: 2. Auerspoerger (N. mesto) 14.59; članice: 2. Udovc (N.m.) 13.35; člani: 1. Čelič (Biograd) 11.14; mlajše veteranke: 2. Bregar (Sevnica) 15.26; mlajšiveterani: 1. Froline (Lj.) 11.20 in starejši veterani: 2. Tomše (Brež.).

REGATA OKOLI KOSTANJEVIŠKEGA OTOKA

KOSTANJEVICA NA KRKI - Več kot 100 veslačev iz Slovenije in Hrvaške se je pomerilo na 13. regati okoli kostanjeviškega otoka. Poleg tekmovalnega dela je pritegnil veliko pozornost številnih ljubiteljev veslanja tudi tradicionalni dvoboj osmercev Otoka in Kontinenta. Letos so ga dobili veslači iz kontinentalnega dela Kostanjevice. Prva mesta so v glavnem pobrali veslači iz Ljubljane, Varaždina in Zagreba, od domačih tekmovalcev pa se je v K - 1 najbolje odrezal Boris Irt s Čateža ob Savi, ki je zmagal v kategoriji članov.

TRIGLAV PONOVO USPEŠEN

BLEDE - Šahisti krškega Triglava so na državnem ekipnem prvenstvu na Bledu pripravili prijetno presenečenje, premagali so favorizirano ekipo SK Ptuj s 6:5 (3:3). Prtjučani so bili Krčanom enakovredni na članskih deskah, kjer je bil rezultat (3:3), manj uspešni pa so bili na zadnjih deskah, zato so Krčani tudi zmagali. Po dveh krogih imajo Krčani 4 (15,5 - 1) točke in so na odličnem tretjem mestu, vodi pa mariborska Piramida s 6 (23) točkami. Zvedeli smo, da imajo Krčani celo evropske ambicije, saj za to ekipo igra cela vrsta vrhunskih mojstrov šaha.

ODLIČNI V ZAGREBU

NOVO MESTO - Člani karate kluba Novo mesto, ki letos praznuje 20-letnico obstoja, so redno vadili tudi med poletnimi počitnicami, kar se jim je obrestovalo tudi na nadavnem odprtem prvenstvu Hrvaške v semi contactu v Zagrebu. V kategoriji do 14. leta sta Dušan Stojanovič (do 49 kg) in Darko Milanovič (do 54 kg) zmagala, prav tako je bil najboljši Izairi Petrit med mladinci v kategoriji do 66 kg. Med člani so od Novomeščanov v svojih kategorijah zmagali Muhamed Mujkić, Franjo Skok in Toni Turk. Tekmovanja so se udeležili tudi tekmovalci novega novomeškega kluba Kick boxing club scorpion, med katerimi je bil najuspešnejši Mirko Vorkapić, ki je zmagal med dečki do 30 kg.

V KRŠKEM TENIS TUDI POZIMI

KRŠKO - V letošnji zimi ljubiteljem tenisa iz Krškega ne bo treba iskati strehe nad glavo na Otočcu ali kje drugje, ker domači teniški klub Krško obljublja, da bodo v drugi polovici novembra balonsko pokrili tri nova igrišča z umetno travo. Ob teniški šoli in treningu tekmovalcev bo možno tudi rekreativno igranje tenisa, zato si pravčasno zagotovite stalni termin. Rezervacije lahko uredite pri oskrbniku, telefon 32-113 (popoldne).

SAMO ŠENICA ZMAGAL V LJUBLJANI

LJUBLJANA - Na strelišču na Dolenjski cesti v Ljubljani je bila pred dnevi zadnja tekma za Camo pokal 96, kjer so nastopili tudi dolenjski tekmovalci. Med njimi se je najbolje odrezal Samo Šenica, ki je v kategoriji Compound lovski zasedel prvo mesto, v Compound 3-D pa je Marjan Ilar, ravno tako član LK Novo mesto, tretji.

T. A.

KRKINA PLANINSKA SKUPINA VABI

NOVO MESTO - Planinska skupina Krka vabi v nedeljo, 17. novembra, na pohod na Trstelj, Sveto goro in Korado. Odhod iz avtobusi ob 6. uri zjutraj izpred tovarne Krka v Ločni. Izlet je primeren za vse starosti, tudi otroke. Vodil bo vodnik Planinske zveze Slovenije Igor Sladič. Prijave za avtobus zbirajo do četrta, 14. novembra, na tel: 068 312 537.

OBNOVA RIBNIŠKEGA BAZENA IN DVORANE

RIBNICA - Ribniška športna dvorana je bila zgrajena pred 20 leti in je bila za takratne čase še kar sodobna. Tudi 25 metrski plavalni bazen je bil pomemben dosežek Ribničanov, čeprav je obratoval le dobre dve leti. Ker je zob časa načel objekt, se v občinski upravi prizadevajo za obnovo edinega pokritega športnega objekta v Ribnici. Potrebi je prislusnilo tudi ministrstvo za šolstvo in šport, ki bo še letos v okviru izvajanja nacionalnega plavalnega programa namenilo 14 milijonov tolarjev za ureditev fasade in stropa. Prihodnje leto pa naj bi uredili še notranjost bazena, v katerem naj bi se plavanja naučili učenci iz občin od Turjaka tja do Kolpe. Župan Jože Tanko je povedal, da bodo čez dve leti najbrž z denarjem iz občinskega proračuna obnovili dvorano, v kateri je vsaj tla in stene že povozil zob časa. (M. G.)

Ustanavljajo kulturno-športno zvezo

Kaj bo s propadajočim kulturnim domom v Loškem Potoku

LOŠKI POTOK - Na zadnji seji odbora za kulturo in športne dejavnosti pri občini Loški Potok 7. novembra so na mesto odstopivšega svetnika Jožeta Knavska, ki je vodil ta odbor, izvolili prof. Bogdano Mohar, ki poučuje na osnovni šoli in tam vodi pretežni del pošolskih kulturnih dejavnosti.

Glavni del razprave pa je bil posvečen predlogu za ustanovitev kulturno-športne zveze. Menili so, da je ustanovitev smiselna iz več razlogov. Zvezo naj bi sestavljali predstavniki društev in skupin, ki ne delajo ali pa komaj životarijo. Ustanovitev naj bi bila nekakšna priprava, ko bodo vsa društva in skupine lahko polno zaživele, ko bo zaživila večnamenska dvorana, ki bo, to je za zdaj že gotovo, zgrajena v nekaj letih.

Sedanji kulturni dom razpada in je v denacionalizacijskem postopku. Stavbo so začeli graditi natanko pred 90 leti s prostovoljnimi delom in prispevki, kar je dokumentirano, manj pa je znano, kako je dom prišel v last lokalne Cerkve. Nesporno je, da cerkev za gradnjo ni dala nič, zemljišče pa je podarila takratna Kmečka družba in prispevala celo 3000 kron; izgovorila si je kletne prostore za potrebe skladišča in jih je dolga leta tudi uporabljala.

A. KOŠMERL

OBETAVNE ŠPORTNICE - Mlade rokometarice Novega mesta

Pred velikim odbojgarskim dogodkom

Novomeški odbojgarski ženski klub TPV bo imel v gosteh odbojkarice iz treh držav na turnirju 2. kroga pokala CEV - Največ možnosti za napredovanje imajo grške odbojkarice

NOVO MESTO - V novomeški športni dvorani Marof bo od petka, 29. novembra, do nedelje, 1. decembra, potekal mednarodni ženski odbojgarski turnir 2. kroga pokala CEV. Poleg gostiteljic odbojkaric TPV Novo mesto bodo sodelovale še ekipe Panathinaikosa iz Grčije, Mamerja iz Luksemburga in Teute iz Albanije.

Novomeške odbojkarice so si nastop priigrale z osvojitvijo tretjega mesta na lanskem državnem prvenstvu. Letos so imele tudi nekaj sreče z žrebom, saj so bile v prvem krogu tega tekmovanja proste, za drugi krog pa so jim v mednarodni odbojgarski zvezi dodeli še organizacijo turnirja, ki pomeni veliko priznanje, hkrati pa tudi veliko obveznost. Priprave na ta pomembni športni dogodek potekajo že mesec dni. Organizacijski odbor, vodi ga Miloš Dular, sekretar za okolje in prostor Mestne občine Novo mesto, je opravil že večji del obsežnih priprav, vse z namenom, da bi bila organizacija čimboljša, prav tako pa počutje gostujočih ekip in sodnikov.

Znan je tudi urnik tekmovanja. V petek, 29.11., ob 17. uri bo tekma Panathinaikos (Grčija) - Teuta (Albanija), ob 19. uri pa TPV Novo mesto - Mamer (Luksemburg). V soboto, 30.11., bo ob 17. uri srečanje Mamer - Panathinaikos, ob 19. uri pa TPV - Teuta. V nedeljo, 1.12. bo ob 12. uri tekma TPV - Panathinaikos, ob 14. uri pa še Mamer - Teuta. Nedeljsko srečanje med novomeškimi in grškimi odbojkaricami bo posnela tudi TV Slovenija in 45-minutni posnetek se isti dan predvajala na drugem programu TVS. Prav omenjeno srečanje naj bi odločilo zmagovalca turnirja, ki se bo uvrstil v nadaljnje tekmovanje pokala CEV, to je v osmino finala 16 najboljših ekip stare celine. Po doslej znanih podatkih o igralkah nastopajočih ekip so velike favoritkinje Grkinje, ki tudi v evropskem merilu veliko pomenijo. Povprečna višina grških igralk je krepko čez 180 cm, njihova najvišja igralka in ruska reprezentantka Ioulia Salchevich pa meri celo 197 cm. Za albanske odbojkarice je znano, da so v povprečju precej niže od Novomeščank, medtem ko podatkov o luksemburških igralkah ni. V novomeškem taboru upajo, da jim bo do začetka turnirja uspelo obdržati sedanjost formo in jo še popraviti, da jih ne bi pestile poškodbe, kot je to bilo lani, ko so igrale na podobnem

turnirju v Pještanih na Slovaškem. Sama organizacija turnirja pomeni veliko popularizacijo odbojke v

ALI BO ALEŠ MURN OBRANIL NASLOV?

TREBNJE - Najboljši slovenski mladi igralci badmintona se bodo v soboto v Trebnju pomerili na državnem prvenstvu igralcev starih do 16 let. Za naslov državnega prvaka se bodo potegovali v igrah posamezno in v dvojicah. Organizator prvenstva je mirenški badmintonski klub TOM. Mirenčani imajo v tej kategoriji vrsto obetavnih igralcev, ki lahko posežejo po prvih mestih. Največ stavijo na Aleša Murna, ki bo branil naslov državnega prvaka, možnosti pa imata tudi brata Dušan in Uroš Škerbiš ter Nina Šumi. Državno prvenstvo bo potekalo v športni dvorani OŠ Trebnje od 9. ure dalje.

M. Č.

Novemestu, zato so organizatorji sklenili, da bo vstop v dvorano za vse brezplačen. Prav dober obisk in podpora s tribun pa bosta novomeškim odbojkaricam še kako prav prišle. Veliko zanimanje za športno prireditve so pokazali tudi številni sponzorji, brez katerih turnirja na tako visokem nivoju ne bi bilo mogoče organizirati.

Trdno smo prepričani, da se bodo novomeške odbojkarice tokrat okitile s prvo mednarodno zmago na turnirjih za pokal CEV.

JOŽE ŽURA

RADIO KRKA IZGUBILA, KOLPA ZMAGALA

NOVO MESTO - V 12. krogu 3.SNL so nogometarji novomeškega Radia Krka pripravili razočaranje, saj so doma s 3:1 izgubili proti Telmontu iz Šmarja. Na njihovo srečo je izgubil tudi Tabor iz Sežane, tako da so Novomeščani še vedno v vodstvu. Hud spodrsljaj Novomeščanov so popravili nogometarji Kolpe iz Podzemlja, ki so s 3:0 zmagali na gostovanju v Lescah. Vrstni red: 1.in 2. Tabor in Radio Krka 28 točk, 3. Kolpa 23 točk.

Krka skozi šivankino uho

Odbojkarice TPV Novo mesto so v Koprju doživele hud poraz - Odbojkarji Krke zmagali - Pričakovani poraz Žužemberka

NOVO MESTO - Odbojkarice Kemiplasa iz Kopra, ki igrajo od kroga do kroga boljše, so doma s 3:0 (12,11,8) ugnale ekipo TPV Novo mesto, ki je tako doživela drugi poraz. Gostiteljice so bile boljše, vendar tako visoka zmaga ne kaže pravega stanja na igrišču, kar kažejo tudi sami nizi. Novomeščanke bodo lahko zamujeno popravile že prihodnjo soboto, ko bodo igrale doma z ljubljanskim Krimom.

V novomeški športni dvorani je v soboto zvečer potekal enakovreden dvoboj med Krko in ravnskim

Fužinarjem. Pričakovane lahke zmage ni bilo. Gostje so vodili z (2:1) in so imeli igro, vendar so jih domačini z veliko borbenostjo premagali v petih nizih. O zmagovalcu je odločil peti niz (15:13), ki je bil krona za igralcem prizadevne Krke.

Žužemberčani so igrali doma z vodilnim Šoštanjem Topolšico, ki ne pozna poraza. Doživel ga ni niti v Žužemberku, saj so gostje slavili s 3:1 (-12,13,-10,-11), vendar so se za zmago morali krepko potruditi. Žužemberk še vedno ostaja prijetno presenečenje 1.B lige.

NAMIZNOTENIŠKA EKIPA KRKE

Polstoletni jubilej zelene bratovščine

Lovci iz lovskih družin Mirna Peč in Novo mesto pred skupinskim lovom na divje prašiče

Lovstvo na Dolenjskem letos praznuje 113-letnico prve lovske družbe v tej pokrajini in 50-letnico organiziranega delovanja lovskih družin. Večina družin, ki so povezane v Zvezo lovskih družin Novo mesto, je bila ustanovljenih leta 1946. Lovci, ki so ena izmed najmnogičnejših organizacij, so v minulem polstoletju skrbeli za prosto živče živali, jih varovali, gojili in lovili ter upravljali z lovišči, ki so urejena nad evropskimi standardi. Zgodovina slovenskega lovstva je tesno povezana z naravovarstvenimi načeli, ki narekujejo vlaganja v lovišča. Nikoli se ni primerilo, da bi lovci prekomerno izkoriščali lovišča, saj zaradi delovanja lovcev nobena vrsta divjadi ni bila iztrebljena ali pa ogrožen njen obstoj.

Prve zapise o lovstvu na Dolenjskem zasledimo v Valvasorjevi Slavi Vojvodine Kranjske, številne izkopenine, shranjene v Dolenjskem muzeju, pa pričajo, da so se naši predniki že v mlajši kameni dobi ukvarjali z lovom. Zbirka listin in dokumentov, ki jih je zbral in ohranil znani novomeški rojak dr. Dušan Grom, zdravnik, univerzitetni profesor in lovec, nas pouče, da je Dolenjska do leta 1750 v lovstvu delila usodo z drugimi deželami tedanjega avstroogrškega cesarstva. Lovska pravica je temeljila na lastništvu zemlje. Pravico do lova so imeli le zemljiški gospodje.

Lovski patent Marije Terezije

Leta 1750 je cesarica Marija Terezija z lovskim patentom uvedla dominikalno-zakupniški sistem lova. Z njim je uzakonila, da se morajo lovišča oddajati v zakup. Tako je z zakupninami napolnila obubožano državno blagajno. Samo Kranjska je iz naslova lovskih zakupnin vanjo prispevala 36.000 goldinarjev. Po deželsko plemstvo je v tem obdobju močno obubožalo, hitro pa je rasla gospodarska moč meščanstva, zato so na javnih dražbah sodelovali tudi neplemiči in meščani. Leta 1754 pa je cesarica Marija Terezija razveljavila lovne pogodbe z meščani in neplemiči. Ukazala je, da lahko lov izdražijo samo plemiči. Lov se je tako vrnil v izključni privilegij višjih družbenih slojev.

Lovski red za Kranjsko je prinesel osnutek lovskega zakona iz leta 1754. Bistvo zakona je bilo v določbah, da ima pravico do lova samo zemljiški gospod. V visoki lov so bili opredeljeni jeleni, košute, divji prašiči in gamsi. Prepovedan je bil lov jelenov in šilarjev in vilarjev, košut in telet ter gamskih koz. Uveden je bil lovopust za črno divjad

(divji prašiči), za jelene in gamse. Živali so zakonsko zaščitili pred kmečkimi psi. Uvedena je bila prepoved lova z zankami, prepovedali so pobiranje jajc in mladih ptic iz gnezd, prepovedano je bilo loviti po poljih, travnikih in vinogradih v času dozorevanja plodov. Naredili so tudi sezname lovne poljske divjadi in določili, da se lahko lisice, medvedje, divje mačke in volkovi love skozi vse leto, srno pa so zaščitili.

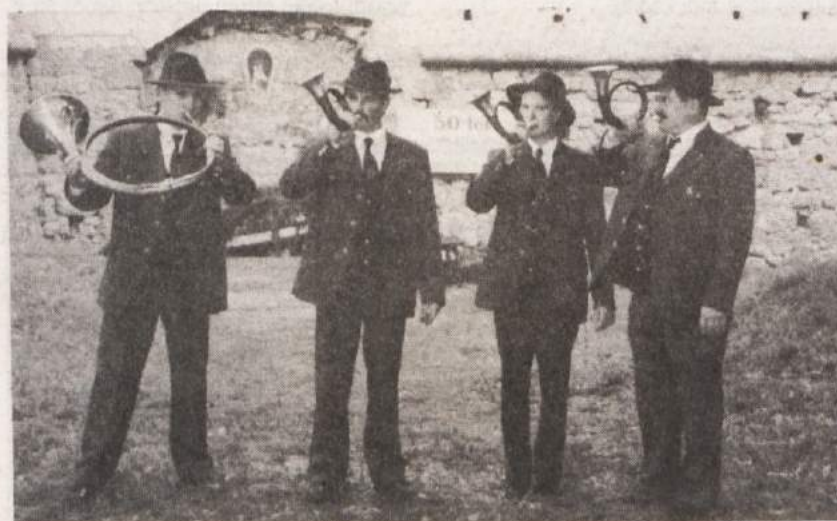
Razmere v lovstvu na Dolenjskem se dolgo niso spremenile. Šele leta 1848 je pod močnim vplivom francoske revolucije tudi avstroogrška zakonodaja doživela spremembe. Po lovskem zakonu iz let 1949 in 1850 so bila lovišča razdeljena v zasebna in občinska. Zasebna lovišča je lahko imel lastnik strnjenih zemljišč, ki so merila najmanj 200 oralov (115 hektarov). Nearondirana zemljišča pa so občine vključile v občinska lovišča, ki so jih oddajala v zakup na javnih dražbah. Zakupniki

takšnih lovišč so postali veleposestniki, trgovci in maloštevilni višji uradniki, redki so bili zakupniki iz vrst kmetov. Slovenski lovci, ki jih je zblížala želja po lovu, so ustanavljali lovske klube, ki so se zoperstavljali vplivom tujih veleposestnikov in kapitalistov.

Lovska družba Novo mesto

Leta 1883 je bila v Novem mestu ustanovljena Lovska družba Novo mesto (Jagdgesellschaft Rudolfswert) kot prva lovska organizacija na Dolenjskem. Štela je 16 članov, med njimi so bili veleposestniki, trgovci in uradniki. Družba je imela za dobo petih let v zakupu lovišča v Stopičah, Šmihelu, Jurki vasi, Prečni, Šentjuriju, Mirni Peči, Bršljinu z Daljnim vrhom, Dobindolu, Drganjih selih in v Mestni hosti. Oddala je nekatera lovišča v podnajem: Povsetu Mirno Peč, Smoli Ragov log, Kulovcu Dobindol, Germu Bršljin z Daljnim vrhom, Meinholdu Šentjurij in Faleskiniju Prečno. Imela je 13 lovskih čuvajev, ki jih je opremila z lovskim orožjem in oskrbela s strelivom.

Člani družbe so lovili posamično ali na skupnih brakadah. Stroške za lov so krili z izkupičkom za prodano divjačino in kože. Dobiček in primanjkljaj so si porazdelili po enakomernih deležih. Vsak član je moral gojiti lovskega psa, zanj je prejel 10 goldinarjev letne vzdrževalnine. Družba je razpadla leta 1889, njena lovišča pa so vzeli v zakup posamezni lovci.

Žužemberški rogisti naznanjajo začetek lova in lovskih svečanosti

Klub deseterice lovcev v Novem mestu

Leta 1906 je bil v Ljubljani ustanovljen Lovski klub Sava, ki se je 27. februarja 1907, okrepljen z lovci izven Ljubljane, preimenoval v Slovenski lovski klub. Slovenski lovski klub se je 19. marca 1909 leta preimenoval v Slovensko lovsko društvo (SLD). Njegovi člani so bili tudi nekateri dolenjski lovci, kot sta bila J. Vozel in Adolf Grom iz Novega mesta. Slovensko lovsko društvo je 1. januarja 1910 pričelo izdajati glasilo Lovec, ki izhaja še danes.

Prizadevanja za ustanovitev podružnice Slovenskega lovskega društva na Dolenjskem so zamrla s prvo svetovno vojno (leta 1914). 7. junija 1921 je bil v Novem mestu ustanovljen "Klub deseterice lovcev v Novem mestu". Na prvem zasedanju so sprejeli klubska pravila, za gospodarja izvolili Josipa Bergmana in določili nagrade za lovske čuvaje. Škode, povzročene od divjadi, in izdatke skupnih lovov so poravnali iz klubske blagajne. Vsak član je moral rediti psa braka, sicer je moral na brakadah izplačati brakirja na roke. Klub je zastopal gospodar, ki je razdeljeval članom divjačino, jo prodajal in izplačeval lovske čuvaje za izsledene divje lovce in streljivo. Člana so v klub sprejeli in ga izključili z nadpolovično večino članov. Člani kluba so bili: J. Bergman, O. Bayer, E. Durini, A. Grom, L. Kopač, Macele, J. Paula, F. Reitz, J. Stangel in J. Drašler.

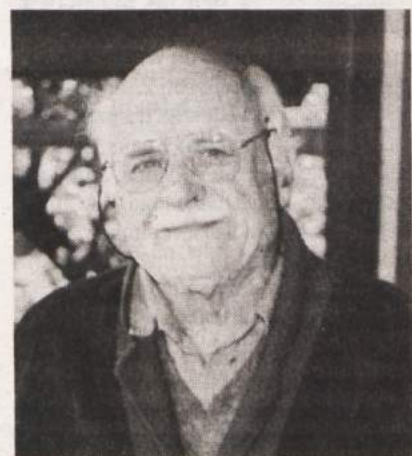
Ko se je Klub deseterice lovcev v Novem mestu okreplil z novimi člani, se je preimenoval v Lovski klub Hubert v Novem mestu, ki je štel 14 članov. Na podlagi dopolnjenih določil je klub izvolil gospodarja, tajnika in blagajnika. V tem času se pojavijo zametki lovske evidence, saj je moral vsak član gospodarju naznaniti in plačati vsak kos uplenjene divjadi. Uplenitelj je imel prednost pri odkupu, pripadla pa sta mu cvrček in trofeja. Hkrati kot lovski klub so v Novem mestu ustanovili Ribarski klub Krka (15 članov), nekaj njegovih članov pa se je ukvarjalo tudi z lovom.

Zametki lovskih družin

12. avgusta 1946 se je v novomeški kavarni Smola sestalo 12 lovskih zaup-

nikov, 42 lovcev iz okraja, zastopnik državnih lovišč, predstavnik okraja in okrožja. Na skupnem zasedanju so določili meje državnim, rezervatnim in okrajnim zakupnim loviščem. Določitev okrajnih lovišč je bila baza nastanka lovskih družin v novomeškem okraju. Zatem je 12 lovcev - datum žal ni znan - ustanovilo Lovsko družino Novo mesto-Prečna, ki je vzela v zakup lovišče na levem bregu Krke, ki je razmejeno po reki Krki od jezua v Mačkovcu do Soteske, od tam pa po stari cesti na Veliki Lipovec, Brezovo Reber in Dolenji Ajdovec mimo Frate in po stari Hmeljniški cesti na karteljevski priključek in po cesti M/1 do Mačkovca. Leta 1946 so bile poleg LD Novo mesto ustanovljene tudi lovske družine Šentpeter, Bela Cerkev, Mirna, Mokronog, Trebnje. Novoustanovljene lovske družine so bile organizacijsko povezane v okrajne lovske podzveze Novo mesto, Črnomelj in Trebnje. Leta 1951 so se okrajne lovske podzveze združili v Okrajno lovsko zvezo Novo mesto. Predsednik njenega upravnega odbora je postal Franjo Bulc, ki je do tedaj predsedoval Okrajni lovski zvezi Trebnje. Istega leta so se na Frati prvič zbrali predstavniki vseh lovskih družin novomeškega in trebanjskega področja.

Prva lovska razstava je bila leta 1951 v Trebnjem, čez dve leti pa še v Novem mestu. V letih 1953 in 1954 je bilo izvedeno prvo bonitiranje lovišč, v kas-

Dr. Dušan Grom

nejših letih pa so lovci pričeli z naseljevanjem fazanov in vlaganjem divjih zajcev. Po letu 1954 so se lovske družine belokranjskega območja vključile v Okrajno lovsko zvezo Novo mesto. 29. novembra 1958 je Lovska zveza Novo mesto na Frati kot prva v Sloveniji razvila lovski prapor.

Lovska zveza (ZLD) Novo mesto

Leta 1967 je bil v Novem mestu ustanovni občni zbor Lovske zveze Novo mesto. Iz nje so izstopile lovske družine iz Bele krajine, ki so se organizirale v Lovsko zvezo Bele krajine s sedežem v Črnomlju. Lovska zveza Novo mesto je sprejela nova pravila. Vanjo so se vključile lovske družine Brusnice, Dobrnič, Gorjanci, Lazina-Hinje, Mokronog, Mirna, Mirna Peč, Novo mesto, Otočec, Orehovica, Padež, Plešivica, Škočjan, Šentjernejski, Šentjanž, Tržišče, Trebnje, Trebelno, Toplice, Velika Loka, Veliki Gaber in nekoliko kasneje še Šentrupert. Leta 1975 se je Lovska zveza Novo mesto preimenovala v Zvezo lovskih družin Novo mesto, v katero je vključenih 22 lovskih družin z okoli 1.200 člani.

(Zapis je nastal po dokumentih dr. Dušana Groma in zapiskih velikega dolenjskega lovca Franje Bulca.)

BOJAN AVBAR

Kako Kandijo povezati z mestom?

S prispevkom na simpoziju Društva Novo mesto v tednu proslav ob 250-letnici novomeške gimnazije z naslovom *Novo mesto - moje mesto, Kandija iz preteklosti v prihodnost*, je arhitekt Marijan Lapajne Kandijo vmestil v preteklost razvoja Novega mesta in z urbanistično študijo predlagal njen bodoči razvoj in možnost primernejše in meščanom prijaznejše povezave med Kandijo in starim mestnim jedrom.

Marijan Lapajne sicer ni rojen Novomeščan, vendar v njem živi od otroštva in več kot 50 let opazuje rast in razvoj mesta - tudi dejavno, saj je marsikatero stavbo in ulico v zemljevid Novega mesta narisal prav on. Po strokovni plati se je s Kandijo prvič srečal leta 1962, ko je za diplomsko nalogo izdelal predlog, kaj bi se dalo zgraditi nasproti IMV-ja (kasneje so tam zgradili stanovske bloke), leta 1972 pa je v okviru Dominvesta izdelal kasneje sprejeti zazidalni načrt.

Kandija, naselje na desnem bregu Krke nasproti starega mestnega jedra Novega mesta, je bila nekdanje del največje slovenske občine Šmihel - Stopiče, od druge svetovne vojne pa je sestavni del Novega mesta in je od leta 1991 spomeniško varovana kot del historičnega mestnega jedra. Raztezala se je od gradičev Kamen in Neuhoof, kjer je svoj čas pre-

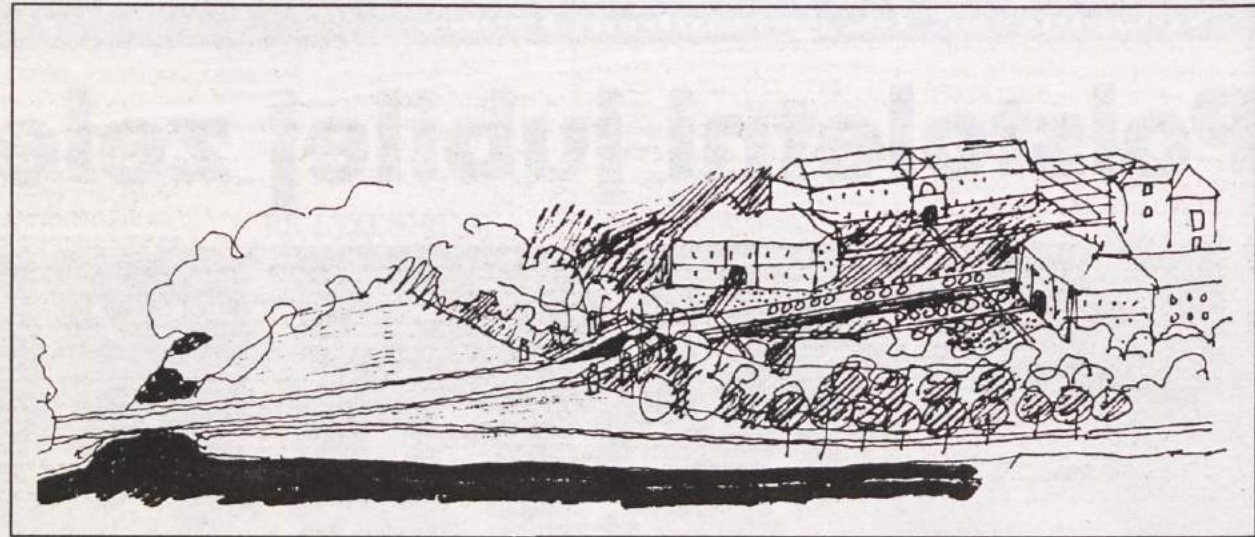
in rekreaciji na reki Krki. Na območju kandijskega vozlišča bi svoje mesto lahko dobila večja osrednja mestna tržnica, ponovno je treba dati poudarek stari kandijski cesti (za nekdanjim SDK-jem do trgovine Mercator), ponovno zgraditi stari leseni most, ki bi bil namenjen pešcem in kolesarjem, obnoviti parke pri gradičih Neuhoof in Kamen ter revitalizirati Resljevo cesto. Kot največji problem navaja preoblikovanje prostora ob samem kandijem križišču, saj se je v vseh dosedanjih načrtovanjih prav tu najbolj pokazala nemoč stroke.

Inž. Lapajne je pri prostorski razdelitvi osnutka predloga Kandijo razdelil na tri območja: A - bolnišnični kompleks; B - Kandijsko križišče z njegovimi kraki, ki segajo v spodnjo Kandijo, Resljevo in Trdinovo ulico, ter del Kandijske ceste do Hadlove vile ter v Jakčevo ulico; C - del kandijske ceste od Hadlove vile do spomenika v Žabji vasi, ki ostro deli industrijsko cono na južni strani od stanovanjskega predela na severni. Predlaga precej spremenjeno traso kandijske ceste, ki bi od mostu čez Težko vodo do križišča z ulico Nad mlino potekala po stari trasi, potem pa bi zavila levo in bi peljala naprej takorekoč pod zemljo pod kamnitim delom železnega mostu ter prišla na dan pri izteku na Ragovsko ulico. Ves ta del bi bila cesta torej vkopana in pokrita, pred iztekom na Ragovsko ulico pa bi bilo tudi križišče, kjer bi se odcepila cesta proti Žabji vasi. Kandijska cesta od stavbe nekdanje SDK do križišča v Žabji vasi bi bila dvopasovnica s pločniki in kolesarskimi stezami, odmaknjenimi od motornega prometa. Ker je bil stari železni most obnovljen letos in na njem ni mogoče pričakovati razširitve ali kakšne druge izboljšave, je pa preozek za za normalen potek motornega, peš in kolesarskega prometa, saj kolesarske steze ni, pešci so stisnjeni povsem ob mostno ograjo, pa tudi dve nekoliko širši vozili se na mostu komaj srečata, inž. Lapajne predlaga enosmerni promet s posebnimi dovolilnicami ter omejeno hitrostjo na 20 do 30 km/h, s čimer bi pridobili več prostora za peše in kolesarje.

Tudi skozi bolnišnični kompleks naj bi bila cesta proti Dolenjskim Toplicam vkopana, in to od sedanjega divjega parkirnega prostora ob Težki vodi do križišča pri novem mostu. Tako bi lahko rekonstruirali parke ob gradičih Neuhoof in Kamen, prostor, kjer je sedaj divje parkirišče, pa bi lahko smotno izrabili in uporabili za večetažno parkirišče. Ob Krki bi s pešpotjo povezali oba mestna gozdna parka Ragov log in Portoval, okolico izliva potoka Težke vode bi uredili na naraven način, ohranili zelenje ter bregove vrnili ljudem.

Največje spremembe bi doživelo območje B, to je območje kandijskega križišča z vsemi svojimi kraki. Zaradi nove ureditve prometa bi to območje dobilo mirnejši značaj. Novonastali trg pred Windischerjem - Lapajne predlaga ime Trg novomeške pomladi - bi bil dobro mesto za osrednjo mestno tržnico, s čimer bi se razbremenilo staro mestno jedro, stari kandijski klanec bi brez motornega prometa dobil nove kakovostnejše vsebine, zapreti bi bilo mogoče tudi cesto mimo SDK-ja proti Ragovski ulici, s čimer bi Trg novomeške pomladi na tej strani obzidali oziroma zaokrožili z obrtniškiimi, ki so nekdanje tam že stale.

Za območje C velja, kot pravi Lapajne v svojem prispevku, da se tu nič ne dogaja. Kandijska cesta tu le ostro ločuje industrijski del nekdanjega IMV-ja od stanovanjskega dela. Ob že omenjeni ureditvi ceste na obstoječi trasi predlaga tukaj dvostranski drevored, industrijske objekte pa bi na strani ob cesti lahko

obzidali z neindustrijskimi vsebinami ter dodali nove objekte pri TPV-ju na mestu nekdanjega križišča z bivšo karlovško cesto. Na območju vhoda v TPV in Revoz Lapajne predlaga večji trg, pod katerim bi bil prostor za večetažne garaže oziroma pokrit parkirni prostor.

Pričujoči zapis je le oris predloga inž. Lapajne, ki je v celoti zapisan in bogato

opravljen s skicami in fotografijami v novomeškem zborniku Mesto, vloga, pomen in razvoj Novega mesta v prihodnjem tisočletju, v Kulturnem centru Janca Trdine pa je na ogled postavljena tudi razstava, ki bo odprta do 30. novembra. Inž. Lapajne pravi, da s svojim predlogom nima ambicije dokončnega urejanja Kandije, ampak da je njegova študija

le poskus ene izmed možnosti reševanja problematike desnega brega reke Krke na način, da bi v tretjem tisočletju znova prišlo do izraza človekovo merilo, obvladljivost mesta in lastnosti, ki naj bi jih mesto imelo, da bi bilo lahko prilagojeno človekovim potrebam.

IGOR VIDMAR

NAŠI KRAJI

V vasi samo mati in sin

Dolenjsko vas si ponavadi predstavljamo na hribčku ali v dolnici kot gručo bolj ali manj skupaj postavljenih hiš ob cesti, z vsaj nekaj deset prebivalci, obdano s polji, travniki in pašniki, na obronkih z začetki gozdov, včasih pa tudi s cerkvico. Od vseh teh običajnih predstav odstopa Grč Vrh, vas v okolici mimopeške doline, južno od Golobinjske, ki je raztreseno naselje nekdanje 12 hiš, danes pa le še ene, skrite sredi gozda. V njej živi Nežka Kolenc, včasih Sukovčeva, in njen sin. Sama. In na presenečenje mnogih, kljub skromnosti in daleč stran od "pravega" sveta, zadovoljno.

Težko ju je najti sredi vseh tistih bukev, gabrov, smrek in grmičevja ter neštetihi zidanic. Pot do njiju, ki je dosti bolj podobna stezici kot cesti, še zdaleč ni enostavna in sedaj verjamem tistim, ki so me opozarjali, da je Grč Vrh pravi London (samo brez oznak in smerokazov) in naj s sabo vzamem vodiča. Poti, ki se kar na lepem cepijo spet na manjše, je v tem gozdu toliko, da brez napotkov zadnjega mimoidočega svetovalca Bobnarjevega Sreča, ki sem ga srečala še na eni izmed golobinjskih domačij (potem ni bilo več žive duše razen ptičkov), prav gotovo ne bi prišla do svojega cilja, vsaj ne kmalu.

"A Kolenčevo Nežko da iščeš? Pa prvič si tukaj? To bo pa težko. Vidiš, tam dol, v tisti hosti, živita s sinom," je z roko pokazal v dolino, kjer ni bilo videti nobene hiše in tudi dima iz dimnika ni bilo mogoče opaziti. "Saj če bi imel čas, bi šel s tabo, tako pa ti rečem le, da se drži desne smeri, in nikar ne misli, da se boš z avtom pripeljala do hiše," je dejal in mi z veseljem pokazal tudi svojo srnico. Kljub temu da sem ga ubogala, sem nenačrtovano obiskala kar nekaj grčevskih zidanic, s katerih je bil lep razgled na čudovito globodolsko dolino, le tiste prave hiške ni in ni bilo. Ko sem se napotila še po zadnji stezici navzdol, pa sem vendarle od daleč zagledala sredi travnika hiško, iz katere se je tudi kadilo.

Nežka Kolenc

Kolenčevo Nežko sem zmotila sredi presajanja rož. "Čeprav imava vse staro, je pa le čisto drugače, če so pri hiši kakšne rožice," je modro povedala in se takoj začela opravičevati, ker je bolj neurejena. "Saj vidite, kje živiva s sinom! Nikamor ne grem. Si pa najbolj želim, da bi me kdo zapeljal v Mirno Peč po trajno. Čez zimo bom še nekako zdržala takale, spomladi pa bom res koga prosila. No, pa saj menda niste prišli zaradi moje trajne, ne?" se je nasmejala in si za ušesa popravila siv pramen las.

Nežka že 72 let živi v Grč Vrh. Njena hišna številka 12 pove, da je bilo tu včasih toliko gospodinjstev, danes pa v

Kolenčeva domačija edina še živa v Grč vrhu

vasi živita samo še Kolenčeva dva, en par pa v Grč Vrh preživlja le poletja. "Ja, tako je. Vsi so nekam šli: stari so pomrli, mladi pa so odšli drugam, kjer se bolje in lažje živi. Kdo bo pa živel tukaj v teh kamnih, kjer je treba do najbližjega avtobusa v Mirno Peč pešačiti dobro uro!"

V Nežkini družini je bilo sedem otrok, dva sta umrla še majhna, dva pri domobrancih, ostali pa so si življenje uredili drugje. Le Nežka, ki je sedaj že osmo leto brez moža, skupaj s sinom vztraja na tej osamljeni domačiji sredi gozda, do katere delno vodi le stezica. Sicer pa ceste niti ne potrebuje, saj nimata ne avta ne traktorja. Toda kljub temu še zdaleč nista osamljena. "Kar naprej imava obiske. Spodaj v Globodolu imam sorodnike, pogosto me obišče hčerka, ki sedaj živi na Golobinjski in razni vikendarji. Pa tale naš pes Tarzan (ki je pohlevno sedel ob mizi in prisluškoval pogovoru) nama dela družbo. Sicer pa imam najraje mir." Najhuje bo, ko bo zapadel sneg in si bosta morala sama dva narediti gaz do "glavne" ceste. Saj Nežka ne gre nikamor, sin pa le mora prinesiti vse potrebno iz trgovine. Nežka se je spomnila, kako je bilo pred dvema letoma, ko je šla v bolnico in so jo morali nesti do rešilca, ki seveda do hiše ni mogel priti. Kaj šele, če bi bila zima!

V službi ni bila nikoli, je pa večkrat poprijela za kakšno sezonsko delo. V gozdu je sadila smrekice, pomagala raznim kmetom v Globodolu ipd. In kako se preživljata sedaj? Težko. Nežka ima po možu majhno pokojnino, ki mora zadoštovati za dva. "Veste, tako sva na samem, da sedaj na stara leta res ne morem biti sama tukaj. Bi me bilo strah. Sin, ki je avtomehaničar, je zato službo pustil in je pri meni. Za hišo imava majhno njivo pa vinograd, tako da si najnujnejše pridelava. Sicer pa ne morem veliko delati, ker me bolijo roke in noge. Živiva skromno, res je. Ampak vseeno sem najraje tukaj v svoji kajžici." Televizije nimata, poslušata pa radio. Nežka zelo rada bere in je naročena na Dolenjski list. "Zelo ga imam rada in vsega preberem, da kaj izvem, pa še druge časopise, na primer Jano, rada prelistam. To mi prinese hčerka. Sicer pa nam poštar pušča pošto v nabiralniku v bližnji vasi in je treba ponjo."

Tako mirno minevajo dnevi Kolenčevima v Grč Vrh sredi gozda. Sreča je biti z naravo, jo gledati in z njo govoriti. "Najlepše pa je tukaj poleti, ko sije sonce in se usedem pod lipo pred hišo ter gledam globodolsko dolino," je ob slovesu še povedala Nežka, ko je spet nadaljevala s presajanjem svojih rožic. Veselje je treba najti v majhnih stvareh. Nežka to ve.

LIDIJA MURN

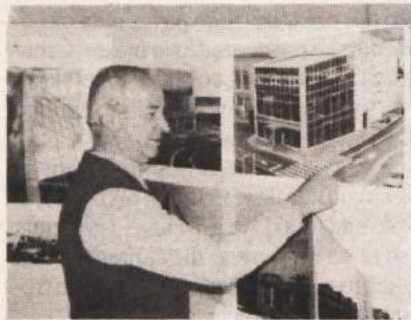

FOTO: I. VIDMAR

Arh. Marijan Lapajne na razstavi svojega projekta

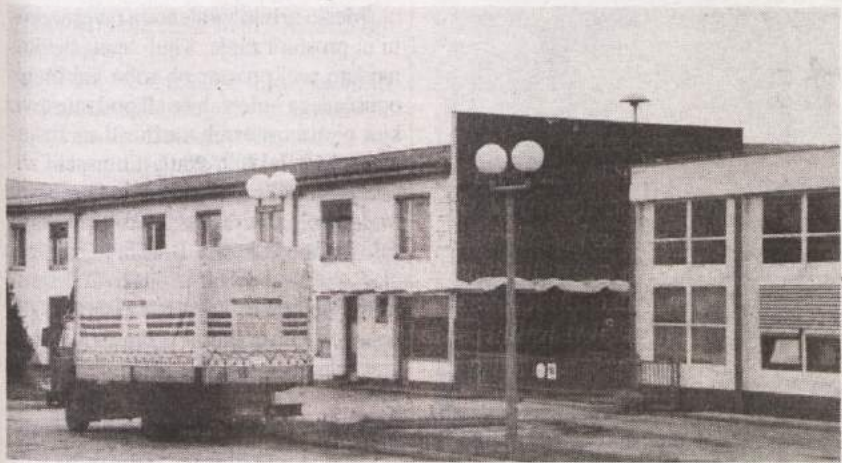
bivala tudi Primčeva Julija, mimo hiš na desni strani ceste ob Krki, za katere je Janez Trdina dejal: "Kjer je hiša, tam je krčma: to je Kandija," do Windischerjeve gostilne in še naprej proti Žabji vasi.

Nekdanje je bila Kandija tesno povezana z mestom. V njenih krčmah in na dvoriščih so se ustavljali Podgorci, Suhokranjci in Belokranjci namenjeni v mesto, tu se je zgodila kandijska republika, ko so kmetiči, dninarji in delavci razorožili orožnike in odstavili župana, ker je na svojo pest podpisal vojno posojilo. Do 16. stoletja je Kandijo z mestom povezoval brod, potem lesen most, od leta 1896 pa železni most, ki pa danes pomeni precej ozko grlo povezavé Kandije s starim mestnim jedrom.

Inž. Lapajne meni, da je prav območje kandijskega križišča eden najtrših novomeških urbanističnih problemov in šele ko bo uspešno rešen, bosta Kandija in desni breg Krke v celoti postala enakopraven partner staremu mestnemu jedru. Po njegovem mnenju potekajo glavne smeri dogajanja, ki dajejo mestu karakter, diktirajo odnose oziroma določajo mestu njegovo identiteto, v treh smereh, ki tvorijo nekakšen trikotnik - 1. smer: Kettejev drevored - Novi trg - Glavni trg - železni most - kandijsko križišče - Trdinova cesta - grmski grad; 2. smer: Kettejev drevored - Novi trg - novi most pri železniškem mostu - smer proti Šmihelu oziroma proti svobusni postaji in Drski; 3. smer: avtobusna postaja - kompleks bolnišnic - celotna Kandijska cesta od bolnišnic do kandijskega križišča in križišča v Žabji vasi.

V svojem prispevku se je opredelil na 3. smer oziroma na Kandijo pri obravnavi katere bi morali upoštevati nekaj osnovnih zamisli revitalizacije in dejstev; tu med drugim navaja, da je kandija zgodovinsko pomemben del historičnega Novega mesta in kot tak enakovreden srednjeveškemu jedru, da mora nanjo gravitirati življenje pešcev in meščanov od Ragovske in jakčeve ulice prek Grma pa vse do Šmihela in Broda, da je treba postopoma ukiniti tovarni tranzitni promet skozi Kandijo ter v njej dati prednost peš komunikacijam, zabavi, malim nakupom, drobnim servisnim dejavnostim

Za popotnico psovke in žaljivke

Kolpa, podjetje iz Rosalnic, v katerem je Peter Henčič čez noč izgubil direktorski stolček.

Pocestne govorice novinarjem praviloma ne služijo kot verodostojne informacije, na osnovi katerih bi pisali ali delali celo zaključke. So pa lahko signal, da se je nekje zgodilo nekaj, kar zaradi kakršnega koli vzroka ni moglo ali hotelo ostati za zidovi hiš in za zobmi ljudi, temveč se je - morda celo hitreje, kot bi nekateri želeli, razširilo med ljudmi.

Tudi zato, ker imajo takšne govorice rade krila, ljudje pa jih pogosto napihujejo kot otroci balone, se jim novinarji, ki jim ni vseeno, kako verodostojno in korektno je njihovo pisanje, izogonejo ter poskušajo poiskati uradni vir informacij. To pa je včasih vse prej kot lahko, ne nazadnje tudi zato, ker tisti, ki bi lahko dali informacije, molči. Si s tem naredijo uslugo ali medvedjo uslugo, je stvar presoje vsakega posebej, novinarji pa smo navadno v dilemi: javnost od medijev pričakuje informacije, novinarji, ki smo v službi javnosti, pa naletimo na zaveso molka.

Henčič: "Pripravili so gostilniško akcijo"

Zakaj sem začela z uvodom, ki odstrinja delček javnosti navadno nepoznanega novinarskega dela? Zato, ker se mi je v poldrugo desetletje dolgem poklicnem novinarskem delu sicer le redkokdaj zgodilo, da sem naletela na blokado informacij. A če že sem, sem se v svoji odgovornosti do bralcev počutila krivo, da morda nisem naredila vsega, kar bi lahko za celovito informacijo. In tako se počutim tudi tokrat, ko pišem o dogodkih, ki so se v ponedeljek, 21. oktobra, pripetili v podjetju Kolpa, d.d., iz Rosalnic pri Metliki. Prvo novico o tem sem čez nekaj dni zvedela po naključju na česti. Sledili so klici bralcev na uredništvo, zakaj Dolenjski list ne piše o tem. Tada ko sem za naslednjo številko našega časopisa hotela napisati kaj več in se obrnila na - po mojem mnenju - verodostojen vir informacij, je iz vsega, kar sem lahko zvedela od v. d. direktorja Kolpe Mirjana Kulovca, nastala le vest, iz katere je razvidno, da so na izredni skupščini delniške družbe Kolpa iz Rosalnic razrešili direktorja Petra Henčiča ter ga razporedili na drugo delovno mesto. Kulovec je še povedal, da so se na skupščini delničarjev podjetja dogovorili, da ne bodo dajali izjav, zakaj in kako je bil direktor odstavljen, dokler ne razjasnijo vseh okoliščin.

Prav slednje pa je napeljalo Petra Henčiča, da se je obrnil na Dolenjski list. "Nerazumljivo mi je, da še teden potem, ko so me odstavili, ne vedo, zakaj in kako. A želim, da tisti, ki me poznajo, izvedo resnico," je dejal ter položil na mizo zajeten kup papirjev, v katerih so dokumentirani dogodki oktobrskega dne, ko je kot odstavljeni direktor ob psovkah in grožnjah zapuščal s številnimi plakati oblepljeno podjetje. "Za ponedeljek, 21. oktobra, je bila sklicana redna seja skupščine delničarjev Kolpe, d.d., na dnevnem redu pa je bila predstavitev možne spremembe lastninjenja. Tada v soboto pred omenjeno skupščino sem, potem ko sem se vrnil z dvodnevne službene poti v tujini, v domačem nabiralniku našel vabilo brez gradiva za sejo skupščine Kolpe, d.d., v izjemnih razmerah. Sklicana je bila za isti ponedeljek, le dve uri in pol prej kot prva," pove Henčič. "Kot je razvidno iz zapisnika s seje skupščine v izjemnih razmerah, je seja, sklicana ob 11. uri, odpadla, ker jo po besedah predsednika skupščine delničarjev Branka Faleskinija ni sklical on, temveč Henčič.

"Ironija je, da je predsednik skupščine Faleskinij sklical skupščino s tistimi, ki so

odšli iz Kolpe in se sedaj ukvarjajo s Kolpi konkurenčnim delom. Jaz pa prav teh nisem vabil na skupščino. Menim, da niso upravičeni do informacij, ki bi jih lahko zlorabili. Sicer pa je iz obširnega zapisnika razviden potek seje, na kateri so na moje delo leteli številni očitki. Če sem hotel karkoli pojasniti, so me prekinjali ali pa sploh nisem prišel do besede. Nisem je dobil niti pred sprejetjem sklepa, s katerim so mi izrekli nezaupnico, čeprav ima možnost zagovora tudi na smrt obsojeni. Na vprašanja, na katera sem sproti odgovoril, pa v zapisniku ni mojih odgovorov. Po mojem mnenju je bil scenarij seje zelo prefinjen. Že ob prihodu v tovarno me je na vratih moje pisarne pozdravil letak s pasjo glavo in iztegnjenim jezikom. Tovarna je bila oblepljena z različnimi napismi. Na njih je na primer pisalo: "Do sedaj smo bili tihi. Sedaj pa je 'počil film'! Delavci Kolpe, danes je zadnja prilika. Da ostanemo pokončni!" Ali pa: "Mi ves dan v poliestru, Henčič na tenis placu! Do kdaj?" Ali pa: "Da slučajno ne mislimo, da prihaja tuj kapital v Kolpo? Ne! V Kolpo prihaja opran denar mafije!!!" A še ni bilo dovolj. Med sejo je eden od članov skupščine zapustil sejno sobo in ko se je vrnil, so se pred tovarno razlegli živji in vpitje, naj me vržejo ven. "Takšen žsprejem" sem doživel tudi, ko sem peš odhajal iz tovarne, kajti službeni avtomobil, s katerim sem se vrnil s službene poti, so stopili in mi niso pustili več zraven. To je zame gostilniška akcija," pripoveduje Henčič.

Grehi bivšega direktorja Kolpe

Kaj je pravzaprav zagrešil zdaj že bivši direktor Kolpe Peter Henčič? Iz obrazložitve sklepa o njegovi razrešitvi je razvidno, da skupščini ni dal poročila o poslovanju Kolpe, d.d., za leto 1995 in ne predlogov za odločanje o drugih zadevah iz njene pristojnosti, s svojimi nepravilnimi ravnanji v zvezi z izplačili iz blagajne in drugimi ravnanji pa je povzročil veliko razburjenje med delavci. Zato mu je skupščina izglasovala nezaupnico. Upravni odbor, ki je zasedal še istega dne, pa je ugotovil tudi, da mu je morala blagajničarka na njegovo zahtevo izplačevati povračila stroškov za reprezentanco brez računa, s tem pa je poleg predpisov o blagajniškem poslovanju kršil tudi določbo 9. člena individualne pogodbe, ki določa, da ima direktor pravico do povračila le dejansko dokumentiranih stroškov. Henčič na to odgovarja, da so poslovanje v letu 1995 in plan dela za leto obravnavali vsi trije upravni odbori družb, torej Kolpa san, d.o.o., Kolpa ker, d.o.o. in Kolpa, d.d., skupščina pa ne, ker ni več delnic. "14. junija 1994 smo v podjetju sprejeli sklep, da Markovičeve delnice - lastninili smo se namreč po Markovičevem zakonu iz leta 1990 - spremenimo v zadolžnice, da bi se privatizacija lahko odvijala po sedanjem zakonu. Če pa je bilo to, da skupščina o tem ni razpravljala, tako velika napaka, bi me predsednik skupščine lahko opozoril. Po pravilniku o povračilu stroškov in urejanju razmerij za službena potovanja pooblaščen oseba nadzoruje upravičenost službenega potovanja. Če bi bilo s stroški

za potovanja in reprezentanco kaj narobe, bi me tudi lahko opozorila," pravi Henčič in pristavlja, da po njegovem to niso pravi vzroki za njegovo razrešitev.

Se je kdo zbal za stolček?

"Vem, da je nekaj v ozadju, ne vem pa, kaj. Morda je moja napaka, da nisem hodil po gostilnah, ampak sem se ukvarjal s športom. Ali pa morda to, da sem predlagal kot eno od možnih poti za nadaljnji razvoj Kolpe povezovanje s finsko firmo Sanitec. Šlo naj bi za prijateljsko združenje dveh kapitalov. Kolpa je, odkar se je leta 1990 odcepila od Novolesa, veliko gradila, vlagala in se razvijala. 6 milijonov DEM smo vložili v razvoj in prizvodno kerrocka, ki je izključno izdelek Kolpinih strokovnjakov. Pridobili smo certifikat 9001, uredili komercialno-računovodsko-razvojni oddelek v Jedinščici pri Novem mestu in obnovili salon v Rosalnicah. V vseh teh letih ni bilo podjetje nikoli blokirano, plače so bile redne in 244 zaposlenih ni sram povedati, koliko zaslužijo. Prav sedaj smo bili na pragu projekta 'Dobiček Kolpa', ob katerem bi si lahko čestitali, namesto da si pljujemo. Ta projekt vodi gospod Piskar iz ljubljanskega podjetja Management, ki je dejal, da je Kolpa fantastično podjetje, ter nam priporočil, naj tako kot doslej delamo tudi vnaprej. Letošnje leto bi lahko prvič zaključili z dobičkom, prihodnje leto pa z realnim dobičkom, ki bi znašal 8 do 10 odst. A ob tem bi moral vsak polagati račune za opravljeno delo in morda se je kdo v podjetju zbal za svoj položaj. Ven-

dar je Kolpi manjkalo obratnega kapitala za razvoj in širitev izdelkov na trgu. Prav Sanitec je bil pripravljen odkupiti delnice od države, modernizirati opremo v naši tovarni in prispevati denar za vračilo neugodnih posojil, kar bi skupaj veljalo v letošnjem letu 6 milijonov DEM; v naslednjem letu pa bi vložil še 1,5 milijona DEM v posodobitev opreme. Želja Saniteca je, da pride na slovenski trg s sanitarno keramiko, kar ni konkurenčno Kolpi, ampak bi se programa lahko dopolnjevala. O Sanitecovi pomoči sem se posvetoval na skladu za razvoj in agenciji za privatizacijo in vsi so v superlativih pohvalili možno povezavo. Kolpine delavce je zanimalo le, če bodo imeli še naprej delo. V tej povezavi bi ga bilo zagotovo dovolj. Samo za primer: v letu 1997 smo v Kolpi načrtovali 24,5 milijona DEM realizacije in s tem 11 odst. dobička. V sodelovanju s Sanitecom pa bi bilo ob istem številu zaposlenih 29 milijonov DEM realizacije in 32 odst. dobička. Leta 2001 bi bila realizacija že 40 milijonov DEM ali skoraj dvakrat več kot letos," pojasnjuje Henčič.

"Ko sem dva tedna po moji razrešitvi predajal posle in se pogovarjal z v.d. direktorja Mirjanom Kulovcem, sem prišel do zaključka, da v Kolpi že spoznavajo, da je povezava s Sanitecom potrebna, sicer jih bo vzel hudič," pravi Henčič, ki je sicer še vedno zaposlen v Kolpi. "Premestili so me v službo varstva pri delu, ki je nadzorna služba, in bi se torej še izživljali nad menoj. To je tako podla poteza, kot bi utapljačemu po-

nudili kozarec vode. Tega mesta ne nameravam zasesti in ne verjamem, da bom še kdaj delal v Kolpi. Kolektiv je v mojih očeh izgubil vse zaupanje, a sem solidaren do tistih, ki niso nič krivi, zato kljub temu da bi lahko nagajal, pomagam po svojih močeh, da tovarna še dela. Res pa je, da te dogodke s pridom izkorišča firma Mont Kemija iz Zagreba, ki je Kolpin največji konkurent," pravi ter ob tem pristavi, da ne more požreti besed, ki jih je na seji skupščine v izjemnih razmerah izrekel Branko Faleskinij, češ da morajo s Henčičem ravnati pošteno. "Kako naj ob vsem, kar sem doživel, temu verjamem, zlasti še, ker je, ko sem odšel, taisti gospod dejal delavcem: 'Jaz sem odstranil direktorja, vi pa dajte plakate in delajmo naprej, kot da se ni nič zgodilo.'"

Druga plat

Takšna je torej zgodba Petra Henčiča, ki jo je želel povedati vsem, ki ga poznajo in hočejo zvedeti resnico. Ker pa ima vsaka medalja dve plati, sem želela zvedeti še drugo. A sem, kot sem napisala že v začetku, naletela na zid molččnosti. V. d. direktorja Mirjan Kulovec ga je utemeljil s tem, da ima nad sabo skupščino in upravni odbor, katerih želje in ukaze mora izpolnjevati. "Dogovorjeno je bilo, da ne dajemo v javnost nikakršnih izjav, ker nočemo delati politike Kolpe preko medijev. Ker pa Peter Henčič posreduje javnosti enostranske informacije, bomo po skupščini, ki bo okrog 20. novembra, dali skupno izjavo. Sicer pa je Henčič še vedno član našega kolektiva, ima delovno mesto, pisalno mizo, telefon in ima pravico še dve leti dobivati plačo," je bilo vse, kar je bilo moč zvedeti iz Kolpe.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

BREŽIŠKI MOST OBNOVLJEN

Dva bregova in most med njima

Brežiški most z dvema železnima lokoma prek Save in enim prek Krke in z zidno ograjo na obeh koncih je vsekakor mestna znamenitost, ki danes šteje za tehnični spomenik. Zgradili so ga Avstrijci pred 90 leti in je širok 5 in dolg 524 metrov ter je bil takrat tretji najdaljši most v avstroogrski monarhiji. Slovesna otvoritev mostu je bila 25. avgusta 1906. V desetletjih po tistem ga je bolj ali manj uspešno razjedal zob časa. Vse do petdesetega leta, ko so most začeli popravljati, je kljuboval času in vremenu. V zadnjih tridesetih letih, pa vse do pred kratkim ni bil deležen nobenih tehničnih izboljšav in večjih vzdrževalnih del. Njegove železne loke je razjedla sol in pospešila njegov propad, tako da so morali most leta 1987 zapreti za promet.

Most je bil do leta 1937 v lasti takratne mestne občine Brežice, uporabniki mostu pa so za prehod čezenj plačevali mitnino. Ponoči so most zapirali z železnimi vrati. Kot navaja brežiški novinar Vlado Podgoršek v Nedelu, je "za eno osebo prehod prek mostu v obe smeri stal pol dinarja oziroma toliko kot ena mala zemlja. Za enoprežni voz z voznikom je bilo treba odšteti 4,50 dinarja. Šolarji, dijaki in obrtniški vajenci so imeli popust in so za mesečno karto plačali 2,50 dinarja." Domačini vedo povedati različne podrobnosti o plačevanju mitnine. Ljudje so hoteli čez most kar najceneje. Tako se je pogosto zgodilo, da se je iz skupine ljudi eden pogovarjal z mitničarjem in ga zamotil, nekaj pa jih je tačas steklo čez most.

Ker občina z mostnino in drugimi prihodki ni zaslužila dovolj, da bi vzdrževala most, ga je od nje prevzela v upravljanje takratna banovina. Potem je bil vse do izgradnje novega betonskega mostu med Čatežem in Brežicami v upravljanju države. Letos so ga, kot rečeno, popolnoma obnovljenega znova predali v uporabo.

Za mesto in širšo okolico je bil most pomemben ves čas. Brežice, mesto nad sotočjem Save in Krke, je bilo že od nekdaj znamenito stičišče poti. Lega Brežic ob stičišču Štajerske in Kranjske in blizu Hrvaške je bila pomembna predvsem za promet, saj se v Brežicah križajo nekatere pomembne ceste.

Brežiški jekleni most je približno tam, kjer je prej postajala broda, ki je dolgo časa povezoval oba bregova Save in ki je

bil tako tudi vez med večnimi tekmeči Štajerci in Kranjci. Brod na Savi je bil tudi v Brežicah pomembno prevozno sredstvo. Brežice so bile znane kot trgovsko mesto, kar je bilo povezano tudi z rečnimi prevozi. Zdaj je sicer bolj malo znamenj o brodarstvu na Savi, ki je bilo dolgo časa gospodarsko pomembna dejavnost. Vendar je reka naredila svoje v življenju mesta in zaledja. Tako sta bili v okolici Brežic pristanišči na Jesenicah na Dolenjskem in v Krški vasi, mestno savsko pristanišče je bilo blizu sedanje Jutranjke.

Pomembna transportna oblika vse do leta 1946 je bilo splavarjenje lesa iz gozdov po rekah. Tudi po Savi mimo Brežic so savinjski splavarji vozili na vzhod les, apno, oglje, lončevino in drugo blago. V gostilnah ob Savi v Radečah, Krškem in Brežicah je bilo za splavarje dobro poskrbljeno. V Krškem ali Brežicah so na splav naložili tudi vino.

Nekateri lesni trgovci iz Zgornje Savinjske doline so v krajih okoli savskih pristanišč dokupili les, dali zbiti splave in jih pridružili splavom od doma ali pa so les samo določili na svoje splave. Zato so bile ob savskih pristaniščih tudi lesne trgovine, ki so jih pogosto imeli gostilničarji ob Savi, ki jih imajo tudi Brežice.

Povezanost ljudi z gozdovi, vodami in preživetjem je dala ljudem, ki so se ukvarjali s splavarjanjem, poseben etnografsko-socialni pečat, tako kot je del žive brežiške zgodovine tudi omenjeni most čez Savo in Krko.

Slovesna otvoritev mostu je bila 25. avgusta 1906, kot rečeno. Iz tistega časa

Brežički most čez Savo in Krko oktobra 1996

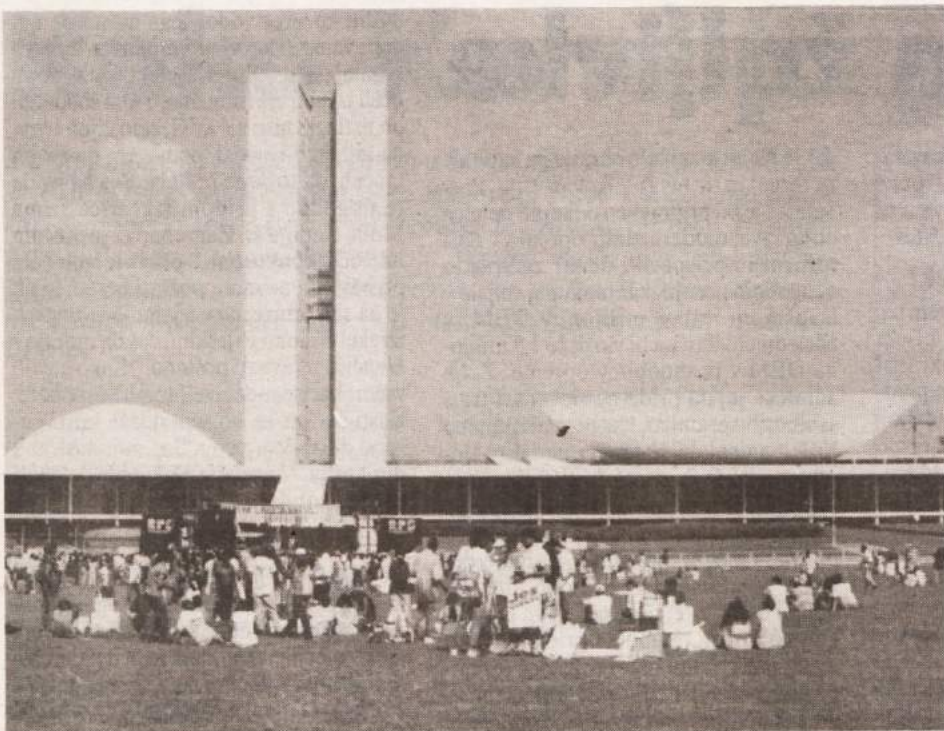
je pismo okrajnemu glavarstvu v Brežicah. V pismu, ki ga hrani Posavski muzej Brežice, med drugim piše:

"Dne 25. in 26. avgusta t.l. slavi mestna občina Brežice otvoritev novega mostu in bo izkoriščala to slavo za vsenemško manifestacijo. V to svrhu povabljeni so nemški gostje, od vseh krajevnih se je bati izgredev. Podpisana prosi v imenu vseh brežiških slovenskih posestnikov c. k. okrajno glavarstvo, naj priskrbi zadostno število orožnikov v brambo in varstvo brežiških Slovencev in njih posesti tim sigurneje."

Do mednarodnih obračunov ob otvoritvi prenovljenega mostu letos ni prišlo. Bilo pa je precej strankarskih in drugih debat o tem, ali je most primeren za enosmerni ali dvosmerni promet, skratka o tem, čemu naj most služi. Tudi tokrat so bili poklicani "orožniki". Ti sicer niso prišli "v brambo in varstvo brežiških Slovencev in njih posesti", vendar v naelektrnem ozračju, ko so grozili tudi z razstrelitvijo, brez policije ni šlo.

Zdaj Brežičani čakajo, kako jim bo minil čas do takrat, ko bo za most napočil spet kateri velikih zgodovinskih trenutkov.

MARTIN LUZAR

Glavno mesto Brazilije je bilo po načrtih postavljeno povsem na novo, zato je zanj značilna moderna arhitektura, kot sta katedrala (na sliki desno) in parlament.

FOTO: I. GAZVODA

Dežela lepote in različnosti

Po 10-urni vožnji z letalom, ki je v tem času s hitrostjo od 800 do 900 km/h preletelo dobrih 8 tisoč kilometrov, smo pristali v Fortalezi, obalnem mestu na severovzhodu ene največjih držav sveta - Brazilije. V državi, katere ime je dolga stoletja simboliziralo tropski raj na zemlji in ki je vzbujala domišljijo Zahoda tako zaradi specifične kulture, norih karnevalov, ogromnega porečja temne Amazonke ali morda zaradi več kot 8.000 kilometrov obale.

Če smo Dunaj, kjer je bila temperatura le nekaj stopinj nad ničlo, v začetku oktobra sicer zapustili pripravljene na obljubljene tople kraje, nas niti kratka poletna oblačila niso obvarovala pred presenečenjem. Nad deželo, ki jo mnogi poznajo po kavi, po največji reki na svetu ali svetovni nogometiški zvezdi Peleju, morda pa po kriminalu, ki Brazilijo uvršča na drugo mesto na svetu (kar smo občutili tudi na lastni koži, a o tem prihodnjic), se je že spuščala noč, vendar nas je kljub temu objel vročinski val. Pa ne zaradi delovanja motorjev letala, kot bi lahko obiskovalec pomislil v prvem trenutku. 30 stopinj Celzija in visoka zračna vlaga sta za skupino osmih Slovencev, ki smo prišli v Brazilijo predvsem zaradi svetovnega prvenstva v praktičnem streljanju, pomenili pravi šok. Pravzaprav smo imeli srečo, da je v tiste kraje na drugi strani ekvatorja šele prihajala pomlad. Občutek, kot da te nekdo polije z vedrom kropa, se je razblinil, takoj ko smo po nekaj sto metrih hoje po letališki stezi prispeli h kontrolorjem potnikov.

Srečanje z njimi bi bilo gotovo precej krajše, če ne bi imeli fantje pri sebi sedem pištol in skupaj okoli 6 tisoč nabojev velikega kalibra, kar pa nekaj pomeni v državi, ki je glede posedovanja orožja zelo stroga. Situacija je sicer znana iz domačih logov, a kljub temu: Brazilija je gostila preko 600 najboljših strelcev vega sveta, prav zato bi bili lahko mejni organi bolj pripravljene na sprejem orožja v državo. Tako smo se pogosto srečali z začudenimi obrazi, kot da bi prvič videli več pištol na kupu.

Vročina ga je premagala: povsem običajen prizor na brazilski ulici.

ob začetkih vikendov v kolonah bežijo v prijaznejše kraje, ki jih sicer v Braziliji ne manjka.

Na svetu bi verjetno težko našli mesto, ki bi bilo primerljivo s tem glavnim mestom, ki bi bilo tako sterilno, strogo organizirano in pusto, za nameček pa še eno najdražjih mest v Braziliji, čeprav si nekateri prizadevajo, da bi poudarjali veličino arhitekture, ki ima temelje v egipčanski in hebrejski kulturni dediščini.

Egipčanski duh nad mestom

Pogled iz zraka odkriva neverjetno obliko mesta, ki je bilo grajeno v obliki ptiča Ibsa - svete štokljke starih Egipčanov. V Braziliji najdemo tudi piramidalno obliko stavbe, v kateri je narodno gledališče. Tudi katedrala, katere moderne oblike, kot jih opisujejo turistične karte, temelji na spoštovanju grške kulture, kipi prerokov pred katedralo - trije na levi in eden na desni - pa spominjajo na stari Egipt, kjer so bili pred vsemi templji kipi bogov.

Na robu mesta je veliko umetno jezero, ki je bilo narejeno zato, da združuje vlogo v celem mestu, ki leži na kar 1.100 metrov visoki planoti Goiás, čeprav vremenske razmere sploh ne dajo čutiti takšne nadmorske višine. Nalogo uravnavanja vremena je imelo tudi jezero Moeris v Egiptu, ki je bilo prvo umetno jezero na svetu. Tisti, ki se ukvarjajo z vprašanjem, ali je Brasilia egipčansko mesto, našli podobnost pri voditelju. V starem Egiptu je Aknaton pred 3.580 leti zgradil Aton, načrtovano mesto, ki je odigralo veliko vlogo v verski tranziciji države. Tudi mesto, ki ga je zgradil Juscelino Kubitschek, je močno vplivalo na socialni in politični razvoj države. Tako kot Aknaton je tudi Kubitschek tragično umrl 16 let po otvoritvi mesta, katero je zgradil.

Simbol Brasilie je tudi narodni kongres. Stavba z dvema stolpoma, v katerih je po 28 nadstropij, je povezana z dvema prehodoma in ima obliko črke H. 21. aprila, na rojstni dan Brasilie, sonce vzhaja natančno med stolpoma. Tudi tu najdemo povezavo s starim Egiptom. Na faraonov rojstni dan je bil sončni vzhod prav na vrhu Keopsove piramide. Seveda pa se podobnosti z zgodovino ne končajo. Posebno poglavje predstavlja numerologija, ki je vtkana v glavne stavbe Brasilie. Seštevanje in množenje števila stopnic ter nadstropij odkriva zanimive (in zapletene) povezave z Egiptom.

Mesto brez duše

Načrtovalci so mislili na vse in večino stvari pospravili kot v škatlice. Tako najdemo v enem predelu mesta same bolnišnice, v drugem banke ali šole, vzdolž ceste v dolžini približno dveh kilometrov so nanizana vsa ministrstva, v drugem

koncu lahko najdemo vse mogoče ambasade, celo jugoslovansko, ki je bila druga zgrajena ambasada v tem glavnem mestu in spada med razkošnejše, saj je vsa v marmorju, zgrajena pa je bila ob pričakanem obisku predsednika Tita, enega prvih tujih predsednikov, ki je obiskal glavno mesto Brazilije.

Medtem ko se nastanite v enem od več kot 50 hotelov in motelov, lahko zgodovino mesta in države spoznate v več kot 20 muzejih, obiščete številne trgovske centre, moderne restavracije, spoznate različna verstva, ki so našla svoj prostor v glavnem mestu, in si predvsem ogledate znamenite stavbe, zaradi katerih so nekateri Brasilii nadeli ime galerija na prostem.

Turista vsak turistični vodič popelje do televizijskega stolpa, od koder seže pogled na vse strani mesta, stolp pa je tudi odlična orientacija, saj je viden daleč naokoli. In kljub številnim znamenitostim, ki so posejane na vseh koncih mesta, kraj nima prave duše. Pravzaprav me ni presenetilo, ko sta dva prijatelja - Slovenca najela avtomobil z neomejenimi kilometri samo zato, da bi našla center Brasilie. Po dveurni vožnji sta presenečena

NARAVNE ZANIMIVOSTI

"Jazbina" pri Podturnu

Če bi skalovje in kraške jame znali govoriti, bi bilo za okolico Podturna zelo veliko zgodovinskega gradiva. Več bi vedeli tudi o skrivnostni jami pri Podturnu, ki nosi ime Jazbina.

Podzemsko votlino ravne smeri je najbrž izdolbila tekoča voda, saj nedaleč od jame v Podturnu izvira velik studenec, ki so ga vse bližnje vasi Topliške doline izrabile za črpališče vode in je tako voda iz tega studenca v slehernem zaselku. Velik izvor vode je tudi zahodno od jame, kjer je nekdanji poganjal mlinška kolesa in žago.

Iz pisanih virov vemo, da so jama Jazbina izkoriščali kot naravno hladilnico za meso in pijače že graščaki. Tudi pivo iz soteške grajske pivovarne so hladili tam, saj ima jama pozimi in poleti vedno enako temperaturo, se pravi poleti je hladna, pozimi pa ne premrzla.

87-letni Ludvik Markovič, ki je gasilec že od leta 1929, pove, da so imeli pri Jazbini v vseh teh letih veliko gasilskih veselic. Lastniki gozdovja Auerspergi jim nikoli niso delali težav, če so se tam zbrali.

Z dostojnim pristopom, do te jame Jazbine, ki je v zelo lepem prostoru pod gozdom, bi se dalo marsikaj narediti v turistične namene. Morda bi v poletni sezoni postavili lesen kiosk v obliki bruna-

ugotovila, da sta nastaljena v samem centru mesta, tam, kjer je zgoščena tudi večina hotelov.

Revežem se ne piše dobro

Mesto ni bilo zgrajeno za reveže, zato tu ni prostora zanje. Kljub temu številni najdejo svoj prostor ob robu kakšnega opuščenehotela, hiše ali pod mostovi, kjer ni niti osnovnih možnosti za življenje, zato iz takšnih škatlastih naselij zaudarja smrad po odpadkih in iztrebkih. Malce bolj situirani si lahko privoščijo celo kakšno kokoš. V Brasilii je najnižja plača 200 realov, kar je enako 200 ameriškim dolarjem. Zdravnik zasluži 1.000 dolarjev, univerzitetni profesor pa dvakrat toliko. (Razliko je profesor, ki smo ga spoznali, ko je kupoval letalsko vozovnico za Nemčijo, pojasnil z besedami: "Profesor mora zdravnika naučiti, da lahko zdravi.")

Prav profesorji so v glavnem mestu deležni posebnih pozornosti. Tako lahko na primer v restavracijah ob predložitvi posebne profesorske izkaznice jedo po polovičnih cenah, ki veljajo za vse, ki gredo z njimi. Seveda pa so deležni vsaj dvakrat toliko pozornosti pri postrežbi, kar smo občutili tudi na lastni koži, ko smo šli trije Slovenci na ogled mesta z enim od profesorjev brasilske univerze. Kaj pomeni profesorska plača v glavnem mestu Brasilije, pove tudi 800 dolarjev mesečne stanarine za srednje veliko stanovanje. Zato pravzaprav ni čudno, da so cene nekoliko dražjih izdelkov, kot na primer oblek, čevljev ali tehnične robe, izražene v obrokih. Če smo prej mislili, da so ti izdelki zelo poceni, smo kmalu spoznali, da v izlozbah visjijo cene za enega od treh obrokov, kar je bilo zapisano z desetkrat manjšimi črkami kot cene.

Brazilija je še pred leti veljala za poceni deželo in je bila zato za turiste pravi raj. Še v 60. letih je bila zaradi tujih vlaganj priča gospodarskemu čudežu, vendar je od velikih dobičkov, ki jih je zagotavljala država, obogatela le tujina in peščica domačih bogatašev. Na začetku 70-ih let se je začela gospodarska kriza (ta traja še sedaj), ki jo je vlada poskušala zavezati s programom Brazil Novo. Ukinili so prejšnjo valuto kruzeyro in uvedli real. Za en dolar je bilo tako možno dobiti en real, prej pa celo deset.

V Braziliji obstajajo tudi dežele in ljudje, ki se ravnaajo po geslu: "Danes je zabava. Ne gremo domov, ker je jutri služba, ampak jutri raje ne gremo na delo, ker je danes zabava." A več o tem prihodnjic.

TANJA GAZVODA

Vhod v Jazbino

rice, ki bi se zelo lepo ujemala z okoljem, da bi obiskovalci Jazbine imeli kaj za prigrizniti in popiti ali možnost, da si kupijo kakšen spominek. Trud bi se kaj kmalu poplačal. Ali res ne znamo naše deželice predstaviti našim pa tudi tujim turistom? Zdaj sta Jazbina in čudoviti prostor ob nji neizkoriščena, le kakšen naključni popotnik zaide včasih tja. Če so imeli še v času mladosti staroste podturnskih gasilcev veselice pri Jazbini, zakaj ne bi še danes poskusili. Tudi topliška šola bi lahko kdaj popeljala svoje učence na ogled jame. Narava nam kar sama ponuja svoje darove, le vzeti jih moramo.

TONE VIRANT

NAGRADI V NOVO MESTO IN SEVNICO

Žreb je izmed reševalcev 22. nagradne križanke izbral Ružo Zupanc iz Novega mesta in Roka Lekšeta iz Sevnice. Zupančeva bo prejela 6.000 tolarjev denarne nagrade, Lekše pa knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 25. novembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 23. Ovojnico brez poštno znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 22. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravila rešitev 22. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SOVKA, ITALA, TRIER, VUELTA, PAT ŠAL, UKANA, POPRAVEK, LOTO, ORAN, ARAVAKI, RANA, NIMES, TO, ATI, IDEALIZEM, BAJACO, NAKAZA, ARAFAT, RAKAR.

PRGIŠČE MISLI

Brez iskrenosti ni čustva, ne občutja, ni moči, ni nič.

L. KOVAČIČ

Skrbi me, da je kompjuterizirana zgodovina že našla metodo za naš neboleč nacionalni konec, ko nas vtakne v skupni evropski lonec, v katerem se nikomur v nobenem pogledu ne bo več splačalo ostati Slovenec.

E. FRITZ

Stvari se bistveno ne menjajo, menjajo se samo časi; nekatere stvari so večne, med njimi slepota in zagovednost.

M. KMECL

NAGRADNA KRIŽANKA 23

		NIELS BOHR	NORVEŠKI SLOVNIČAR (IVAR)	LISTNI ŠKODLJIVEC NA VINSKI TIKI	ANTIČNO RAČUNALO	BESEDNA UGANKA	SMUČARSKI SKAKALEC PEKKA NIKKOLA			
		SMUČIŠČE PRI SKOFIJ LOKU	ENOJKA RIBJE JAJČECE	KRAJ PRI POREČU PRAVO-SLAVNA PESEM	KRAJ PRI MARIBORU	SNOV ZA RAST ORGANIZMA				
		AVTOR: MARKO BOKALIČ	VERZ	IGRA S KARTAMI	LOLLO-BRIGIDA NAJDIŠČE V EGIPTU	ELEKTRIČNI USMERNIK VELEMESTO V TEKSASU	NEHŠKI FIZIK (JOHANNES)		DRŽAVNI PREVRAT INDI	VEZNIK AMERIŠKA KUKAVICA
		ZIMZELEN GRM	PREBIVALEC HUSEINOVE DRŽAVE	GLASBENIK HAMPTON PREBIVALEC BALKANSKE DRŽAVE	NAJUŽNEIŠI RT JUŽNE AMERIKE	JERNEJ ABRAMIČ	DRUŠTVENI ČASOPIS		ETIOPSKI KNEZ	SLOVENSKI SAHIST (LEON) MESTO V VZHODNI ROMUNJI
NASELJE BLIZU RAŠICE	PISANA TROPISKA PAPIGA	GRŠKA ČRKA								

praktični
praktični
praktični
praktični

Proti prehladu

Že skoraj po pravilu gresta jesen in prehlad skupaj z roko v roki. Prehlad povzroča množica virusov, proti katerim še ne poznajo cepiva. Vendar pa se mu kljub temu lahko izognete tako, da okrepite obrambni sistem organizma. To pa lahko dosežete z nekajminutno jutranjo telovadbo pri odprtem oknu ter izmeničnim prhanjem pod toplo in hladno vodo. Pomembno je, da se primer- no obujete in oblečete, v stanovanju pa poskrbite za primerno sobno temperaturo. V dnevni sobi naj bo med 20 in 22 stopinj Celzija, v spalnici pa naj ne preseže 18 stopinj, medtem ko naj bo vlažnost zraka najmanj 50-odstotna. V mokrih in hladnih jesenskih in zimskih dneh je pomembna tudi pravilna prehrana, ki naj vsebuje veliko vitamina C. Uživate veliko sadja in zelenjave. Predvsem pa se zavedajte, da preveč alkohola in nikotina močno slabi človekov obrambni mehanizem, ki je tako dovzetnejši za prehlad.

Piščanje krače

Piščanje krače lahko le posolimo in opečemo, če pa jim dodamo še razne začimbe, bo jed še okusnejša in zapeljivejša. Za 4 osebe potrebujemo 8 piščančjih krač, 30 g masla, 2 žlice juhe iz kocke. Piščančja bedra oplaknemo in obrišemo. Maslo razmešamo z gorčico in z malo soli. S to zmesjo namažemo piščančje krače in jih zložimo v pomaščen pekač. Potresemo jih z drobtinami in peteršiljem in dodamo še malo masla in juho. Pečemo v pečici pri 200 stopinjah. Ponudimo jih s krompirjem in solato. Krače lahko pripravimo tudi z jogurtom. V skledi zmešamo 250 g jogurta, dva stroka strtega česna in drobno narezan feferon. V jogurtov preliv položimo oprane piščančje krače in jih pustimo pol ure. Nato jih zložimo v pekač in pečemo v ogreti pečici pri 200 stopinjah 25 minut.

Ratibrom proti mišim in podganam

Glodalci veljajo za najštevilnejše sesalce na Zemlji. Njihova sposobnost razmnoževanja je skoraj neverjetna. Potomstvo ene same pomladanske samice miši bi štelu jeseni blizu 400 milijonov potomcev, če ne bi bilo naravnih sovražnikov in drugih omejitev. V spominu starejših ljudi je še leto 1947, ko so bile naravne razmere izjemno naklonjene in so se miši tako namnožile, da na prenekateri hribovski njeni ni ostal cel niti en žitni klas. Poljedelci se je že od nekdaj moral bojevati z mišmi in drugimi glodalci (Rodentia). Zares zanesljive pripravke, rodenticide, je izdelal šele v novjšem času. Znani radijski vrtnarski svetovalec Slavko Zgonec priporoča za zatiranje glodalcev ratibrom 2-mehka vaba in ratibrom 2-žitna vaba, ki jih je treba namestiti po poteh med glodalčevimi gnezdi in hrano, ob zidovih in vhodih v zgradbe, pred skrivališči golazni in posod tam, kjer je moč najti iztrebke. Dosledno je treba spoštovati strokovna navodila, ki so napisana na embalaži rodenticida.

Plinotesnost dimnika I

Pod plinotesnostjo dimnika mislimo predvsem na to, da dimni plini na poti skozi dimnik ne uhajajo v bivalne prostore. V dimnih plinih se nahajajo različne sestavine, ki so zdravju škodljive, nekatere pa so v določenih koncentracijah celo življenjsko nevarne. Posebno pozornost moramo nameniti priključitvi naprav z atmosferskimi gorilniki, ki imajo vgrajeno varovalno vleko. V primeru napak na gorilniku ali pomanjkanja zraka (kisika) v prostoru pride do nepopolnega zgorevanja. Pri tem nastaja ogljikov monoksid (CO), ki lahko ob nezadostnem vleku dimnika uhaja v prostor in lahko povzroči zastrupitev. Informacije ter nasvete o racionalni rabi energije v svojem domu lahko dobite brezplačno v Energetski svetovalni pisarni v Brežicah, tel. (0608)62-050, int. 202, v Črnomlju, tel. (068)53-135, in v Novem mestu, tel. (068)28-866.

EVROPSKA MLADINA

Nazdravlja mrki prihodnosti

Mladi Evropejci so najbolj pesimistična mladina sveta. Soočeni z mračno gospodarsko prihodnostjo, prvič v zgodovini ne verjamejo, da bodo živeli bolje od svojih staršev. Zato zavračajo delovno etiko. Vendar tudi niso pripravljeni, da bi šli na cesto protestirat. V nasprotju s svojimi starši, ki so bili mladi v času baby booma, jim upor ne diši.

To je nekaj ugotovitev svetovne raziskave o pogledih in stališčih od 20 do 35 let starih državljanov sveta, tako imenovane generacije X.

Cinizem in resigniranost evropsko generacijo X ločuje od njenih vrstnikov drugod po svetu, sicer pa so njena stališča in okus enaka kot drugod.

Generacija X po vsem svetu nosi ohlapne majice s kratkimi rokavi, kavbojke Levi's in športne copate Nike ali Reebok. Ta rod se crklja z izdelki tvrdki, kot sta Body Shop ali Clinique. Včasih se napije, kadi pa ne. In v nasprotju z vsemi predpostavkami strokovnjakov se za Internet preprosto ne zanima.

Direktor skupine Research International Qualitative iz Pariza, Martin Thiesse, pripominja: "Mladina Evrope je realistična. Počasi se sprijaznjuje z gospodarsko realnostjo. Ne pritožuje se, ampak preprosto prebavlja grenko sporočilo."

Zaradi manjših pričakovanj se mladi Evropejci ne obnašajo tako, kot se mladina navadno obnaša. Thiesse pravi: "Tradicionalne mladinske vrednote so nenako opustili. Sploh ne kažejo miselnosti, ki jo najbolj opisuje izraz 'želim si zdaj in tu'. Sprejemajo odlaganje izpolnitve želja na pozneje in sprejemajo dejstvo, da je tisto, kar imajo zdaj, minljivo: delo, denar, celo medčloveški odnosi." Ta tok je najmočnejši v severni Evropi, še posebej v Nemčiji, ki jo Thiesse opisuje kot zelo resignirano deželo.

Če bo tak pogled na svet prevladal, bo evropsko gospodarstvo zaostalo za svetovnim, kjer mladina ne popušča.

Povsod drugod po svetu je zgoraj omenjena miselnost "želim si zdaj in tu" veliko močnejša. To še posebej velja za ZDA. Zunaj Evrope pomeni uravnoteženo življenje imeti najboljšo obeh svetov. Za mlade Evropejce to pomeni spoznanje, da delo ni vse. Trdo ne nameravajo delati zaradi nove gospodarske resničnosti.

V nasprotju z njimi pa kaže mladina s tako imenovanih novih trgov veliko navdušenje in ji je veliko do tega, da bi bila

deležna dobre izobrazbe. Neki švedski strokovnjak je dejal: "Mladi odrasli danes niso pripravljene garati, živijo težko in pri 35 letih doživijo srčni napad." Nek italijanski komentator je trd: "Njihova gesla so razpuščenost, cinizem, neudeležba pri čemerkoli."

Vendar raziskava poudarja, da se mladi Evropejci morda nalašč vlečejo za nos, in ugotavlja: "To, da nimajo določenega materialnega udobja, upravičujejo tako, da se delajo, kot da jim ga ni mar."

Evropska generacija X se ne upira staršem. Upor je za mlade Evropejce stvar preteklosti. To morda preseneča njihove starše, za katere so bile demonstracije zoper atomske poskuse in proti vojni v Vietnamu žarišče njihove mladosti.

Medtem ko je bila svetovna mladina nekoč združena v naivni, a dobronameri želji po miru in ljubezni, danes mlade odrasle po vsem svetu družijo skupna želja biti enaki. Ključni cilj mladih odraslih vsega sveta je denarna varnost.

Poročilo tudi ugotavlja, da je družbena zavest mladine bolj razvita kot nekoč, da pa ni volje za kakršno koli neposredno ukrepanje.

Protest je postal dejavnost ljudi srednjih let. Kljub temu da bo letos toliko predstavnikov generacije baby booma srečalo Abrahama - med njimi tudi predsednik Clinton - se po njihovih žilah pretaka protest. Eden od razlogov za nastanek raziskave je bil pomagati oglaševalcem in industriji trženja, ki želita doseči ta rod. Predpostavke so lahko nevarno napačne. Raziskava se sklene z mislijo, da so poskusi, da bi tej generaciji priljepili nalepko, zmotni.

Generacija X je "rod brez močnih idealov ali čvrstih opornih točk. Spogleduje se z nejasno prihodnostjo in je v negotovem gospodarskem podnebnju preza-poslena s skrbjo za denarno varnost. V sporazumevanju z njo je glavno jamstvo uspeha zabava."

Eno od popolnoma zmotnih prepričanj je bilo "domnevno navdušenje za vključitev v svet Interneta in navidezne

resničnosti", ki ga "sami mladi odrasli sploh ne kažejo".

V resnici kažejo malo dejavnega zanimanja za računalnike in Internet. V najboljšem primeru imajo računalnike za delovne stroje, ki na njihovo osebno življenje skorajda ne vplivajo, v najslabšem pa za najstniške "igračke". Thiesse poudarja, da so bili rezultati raziskave povsem drugačni od pogleda strokovnjakov, ki so bili vključeni vanjo in so trdili, da "generacija X živi v navidezni resničnosti."

Mladi Evropejci malo komunicirajo preko Interneta in z njim nimajo veliko izkušenj. Pritožujejo se zaradi visoke cene priključka vanj in tudi nad tem, da je "na njem malo informacij, ki jih ni mogoče drugje dobiti veliko ceneje".

Družbe, ki jim je uspelo pridobiti mlade odrasle in jim prodajajo svoje blago, so "trgovske znamke, ki imajo stališče". V oglaševanju in trženju so teme, ki delujejo globalno. Eden od trenutno uspešnih načinov je pristop, ki kupca angažira. Raziskava ugotavlja, da "oglaševanje, ki je uglaseno s prevladujočim občutjem sedanjega trenutka, t.j. z zmedenostjo, stresom in cinizmom, ki vsi trpinčijo mladino, ali odseva njihovo občutje življenja v tem norem svetu, spodbuja močno identifikacijo."

Drug način, da oglaševalci pridobijo mlade duše, je razbijanje kod ali tabujev. Rod X je ploskal Levisovi s transvestitstvom obarvani reklamami, v kateri se izkaže, da je seksi mladenka pravzaprav mladenič. Tudi znamka Solo je uporabila to struno - v svojem oglasu si je drznila pokazati homoseksualnost.

Pri rodu X deluje tudi oglaševanje, ki vznemirja družbeno zavest. Sporni Benettonovi časopisni in plakadni oglasi so bili marsikdaj deležni naklonjenosti prav zaradi svoje spotakljivosti.

Predvsem pa mora biti oglaševanje, ki deluje na svetovno generacijo X, "izvirno, inovativno in odmevno". Za poslovne družbe in njihove reklamne agencije to pomeni velike stroške in velike proračune. Mladini poceni pristop ni všeč.

Skoparjenje z denarjem ne deluje nikjer na svetu - navdušenje za razsipno proizvodnjo in posebne učinke je najbolj očitno tam, kjer vznikajo novi trgi v Aziji

in Afriki. Mladini se zdi, da oglaševanje, ki ni pripravljeno potrošiti veliko denarja, namiguje na blagovno znamko, ki v sporazumevanje z mogočimi kupci ni pripravljena vložiti nobenega napora.

Med pristopi, ki generacijo odtujujejo, so reklame, ki žalijo inteligentnost. Reklame za detergente množično presojajo kot "neko vrsto didaktičnega, pretiranega, neizvirnega oglaševanja, ki ga ta rod ne mara".

Neprikljubljene so tudi spolni stereotipi. Moški in ženske generacije X zavračajo reklamne akcije, v katere je vprežena spolnost. Predpostavke, da so ti tokovi zgolj odkloni zahodnega sveta, so napačne. Raziskava je odkrila tudi premik v smeri "novega moškega", ki se ukvarja z dojenčki in gospodinjskim delom v deželah, kot so Indija, Indonezija in Filipini.

Oviranje oglaševalske konkurence je neprikljubljeno, prav tako reklame, ki poskušajo biti preveč "hip" ali vsiljive.

Prodajanje reklamnih sporočil - slabih ali dobrih - generaciji X je naporen posel, kajti te ljudi televizija ali časopisi ne privlačijo tako kot njihove starše. Kritizirajo kakovost televizijskih programov, a si najbolj zapomnijo prav televizijske reklame.

Delen odgovor na to vprašanje je v dejstvu, da rod X vedno manj bere časopise. V raziskavi ugotavljajo, da le malo ljudi, mlajših od 25 let, redno bere časopise.

Pokroviteljstvo je pri pridobivanju generacije zelo močno tržno orodje. Tako lahko neka blagovna znamka hitro pride v zavest mladih in postane verodostojna, če sponzorira šport, kakršen je na primer nogomet.

En vidik te sicer mlače generacije pa se ni spremenil, veliko namreč pije. Alkohol množično sprejema kot "socialno mazilo" in pivo je univerzalna pijača mladih po vsem svetu, vodka, na primer Absolut in Smirnoff, pa je za bolj izbirčne. Neki Čeh je dejal: "Piije alkohola je del našega življenja. To je neodtujljiva lastnost te družbe."

Tako mrko generacijo nekaj pač mora razvedriti.

JANEZ PENCA
(po The European)

Rezika in Janez Šurla iz Kranja

Trta obrodi tudi na Gorenjskem

Kako prijetno dišeč in okusen je bil nekdanji golaž v Hrastarjevi gostilni v Šmihelu, kako spretno so se obračale žanjice na Šrajevi njivi v Stranski vasi, kako čisto in hitro so znali pokositi fantje Langerjev travnik v Pogancih in kako spretno so zastavili svoja ostra orodja podgorski tesarji na Mrvarjevem hribu nad Škrjančami! Na Partizanski cesti v Kranju se pogovarjamo o teh stvareh. Tu je za stanovanjskimi bloki parcela, kjer zemlja daje najrazličnejše povrtine, in tu obilno obrodijo češnje in slive. Tu se že desetletja vije vinska trta, ki jo skrbno neguje dolenjska roka.

Verjetno pa pridelek ni tisto, kar je Rezko in Janeza Šurla ob prvih pomladanskih sončnih žarkih gnalo na vrt za blokovskimi garažami. Vojni po sveži zemlji ju je ves čas spominjal na njuno mladost, ki sta jo preživela tam daleč pod Gorjanci. Sprva sta se še kar pogosto vračala v rodne kraje in tako potešila svoje domotožje, potem pa je prišla starost in z njo vse tegobe, ki jo spremljajo. Potovanja v kraje njune mladosti so postajala vse redkejša, zato pa so spomini rasli iz gorenjske zemlje. Janezove roke, prej vajene obrezovanja in vezanja v domačem vinogradu na Ljubnu, so se posvetile trsu, ki so ga zasadile v gorenjsko zemljo. Trs je hvaležno rasel, Rezka in Janez pa sta ga ovesila s svojim domotožjem.

Rezka se je pred dobrimi devetdesetimi leti rodila pri Rozenbergerjevih v Stranski vasi pri Novem mestu. Njen oče Tone je bil kmet in tesar, mati Marija gospodinja. Otroci so morali kmalu od doma za kruhom. Rezka je po osnovni šoli odšla za nekaj let služiti v Podgrad, od tam pa kelnariti v Hrastarjevo gostilno v Šmihel. Na tisti čas ima Rezka lepe spomine. Lastnika gostilne sta bila prijazna, prav tako gostje, ki so se v njej ustavljali. Zlasti je bila polna ob nedeljah. Takrat so vanjo vreli prebivalci iz bolj oddaljenih vasi šmihelske fare, ki so prišli k jutranji maši, potem pa so zavili še na požirek v bližnjo gostilno. Zraven so si privoščili še dišeči golaž, ki sta ga že dan prej pripravili domača gospodinja in Golobova Rezi iz Stranske vasi, ki je pomagala v kuhinji. Tudi ob semanjih dnevih je bila gostilna polna. Takrat so se v njej ustavljali kmetje, použili toplo juho in zalili uspelo kupčijo.

Z Golobovo sosedo pa je imela Rozenbergerjeva Rezi še eno doživetje, ki se ga še sedaj rada spominja. Gospodar Franc Hrastar, ki je bil tudi kmet, se je pripravil k žetvi in razmišljal, kje bi najel žanjice. Pa mu je rekla Rezi: "Nikogar ni treba najemati. Jutri prinesite zajtrk na njivo, za drugo bova poskrbeli midve." In

res, ob prvem svitu sta bili Rezki iz Stranske vasi, ena točajka, druga kuharica, vsaka s svojim srpom že na Hrastarjevi njivi in dopoldne je bilo žito v snopih. Seveda žanjici nista bili začetnici, saj sta bili kmečkega dela vajeni od doma. Na tekmovalju žanjic na Šrajevi njivi v Stranski vasi, ki ga je pripravilo domače Društvo kmečkih fantov in deklet, pa je Rozenbergerjeva Rezika zasedla celo drugo mesto.

Kmečke in gostilniške idile pa je bilo za Rozenbergerjevo Reziko konec, ko se je leta 1936 preselila v Kranj, kjer je služila pri premožnejši družini, nato pa se je zaposlila v Savi. Istega leta je za njo prišel tudi Janez in dve leti pozneje sta se poročila.

Janez se je rodil leta 1909 Ani in Janezu Šurla na Gorenjih Lakovnicah. Tudi on je odraščal v kmečkem okolju. Spominja se, kako je dolina pod njim oživila v eno samo gradbišče, ko se je belokranjska železnica prebila skozi tunel v Stranski vasi in počasi lezla proti Beli krajini. Spominja se tudi, kako je gostilna, ki jo je Bon iz Gotne vasi odprl tudi v Stranski vasi, prav na račun železnice dobro služila. Spominja se tudi, kako so učenci s podgrajskim učiteljem na čelu koračili skozi vas, da bi v Birčni vasi pričakali prvi vlak. Kmalu zatem so se pri Šurlovih zbrali fantje in moške iz bližnjih vasi, nekaj popili, potem pa s pesmijah na ustih odšli na fronto, kamor jih je poklical avstrijski cesar. Mnogi med njimi se niso nikoli več vrnili, Janezov oče pa je imel srečo, da so ga zajeli Rusi. Za njih je potem delal v rudnikih, poleti pa pomagal pri žetvi in mlačiji. Ko se je po štirih letih vrnil, se je komaj vživel spet v domače razmere. "Kolikor žita pridelajo Gorenje in Dolenje Lakovnice skupaj, toliko smo pa samo raztresli na ruskih poljih, ki smo jih tam poželi," je pripovedoval. Potem se je pa hitro lotil dela. Predno je odšel na vojsko, je pripravil les, po štirih letih, ko se je vrnil, pa je postavil skedenj. Če bi njegove kosti strohnele na fronti, bi verjetno strohnel tudi tisti les. Tako je življenje.

Njegov sin Janez je, tako kot ostali lakovniški fantje, pel na vasi in tako kot več drugih fantov iz vasi se je tudi on izučil za tesarja ali "cimermana", kakor so rekli tistim, ki so bili spretni v obdelovanju lesa in v postavljanju lesenega ogródja in ostrejša za hiše in gospodarska poslopja. Iz Podgorja ga je zaneslo v Kranj, kjer sta se z Rozenbergerjevo Rezi poročila. Tudi on se je zaposlil v Savi. V Kranju imata sedaj dve vnučkinji in štiri pravnuke, tam pa še raste tudi trta, njuna vez s sončno mladostjo na Dolenjskem.

TONE JAŠE

Krvava tragedija na Gornjih Lazah

Leta 1941, pred dnevom mrtvih zvečer, je močno snežilo. Belokranjska četa, ki je tistega dne nameravala prečkati Krko, je spremenila načrt in se vrnila v Podgorje, v vas Gornje Laze, kjer se je na dveh kmetijah nastanila čez noč. Tu so jo ponoči presenetili Italijani in precej borcev pobili. Kako je doživljal tisto noč pripoveduje France Avsec, ki je, takrat star šestnajst let, pri Mavsarjevih služil za pastirja. Po njegovi pripovedi je za Dolenjski list zapisal Tone Jakše.

Partizani so 28. oktobra na Smuku ustanovili Belokranjsko četo. Potem so prišli k nam, od nas so šli v Podgrad, iz Podgrada pa so hoteli iti na pomoč partizanom, ki naj bi napadli Bučko, a je bila Krka že tako narasla, da so načrt opustili in se vrnili v Podgrad. Od tam so skozi Spodnjo Pristavo v koloni z razvito jugoslovansko zastavo spet prišli na Gornje Laze. Bilo je okoli štirih popoldne in sneg je močno padal. Trije karabinjerji so bili takrat na Pristavi in so jih videli. Zbali so se in jo ucvrli proti Novemu mestu. O tem so fantje pripovedovali, ko so prišli sem.

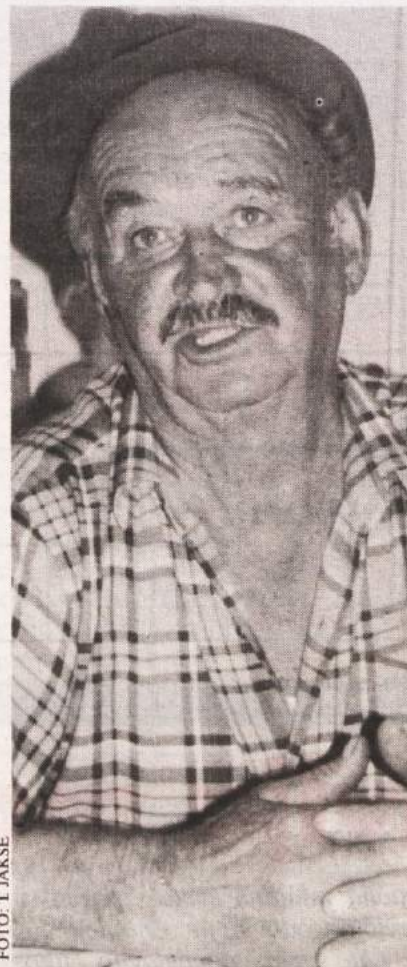
Ob tri četrt na šest zvečer so prišli sem. Snega je bilo že kakih trideset centimetrov in še je snežilo kot za stavo. K naši hiši jih je prišlo petnajst, k sosedovi, Šobarjevi, pa štirinajst. Prej, ko so se odpravljali na Bučko, jih je bilo trideset, ko so se vračali, pa so verjetno enega poslali kam drugam za zvezo. Pri nas so vprašali, če lahko prenočijo. Gospodar ni mogel reči ne. Gospodinja jim je skuhala večerjo, po domače, krompir in fižol. Fantje so lupili krompir in se šalili. Bili smo sami domačini, Belokranjci. Jaz sem poznal edinole Koširja iz Črnomlja, drugih ne, kajti bil sem še mlad in še nisem hodil dosti naokoli. Košir je imel skupaj s Fabjanom, tudi iz Črnomlja, komando nad skupino.

Niso postavili straže

Ko smo povečerjali, je od Šobarjeve hiše prišel Košir k nam in Fabjanu, ki je bil nekakšen komandant skupine, ki je prenočevala pri nas, in mu rekel, naj postavi zunaj stražo. Da bo tudi on storil tako, je dejal, saj so Italijani v bunkerjih ob železnici le kak kilometer stran. Pa je Fabjan ugovarjal, da ne bo postavljali nobene straže. "To, kar smo mi zdaj prehodili v dveh urah, imajo Italijani dovolj za dva dni pešačenja," je dejal.

Košir je prišel še enkrat in opozoril Fabjana, naj postavi stražo, a ta je še vedno vztrajal pri svojem. Prišel je še tretjič, tedaj je prišla z njim Milka Šobarjeva s čelado na glavi. Malo so se šalili okoli tega, a straže tudi tedaj ni nihče postavil. Potem so se fantje sezuli in mokre čevlje pustili pri topli peči, da bi se posušili. Tudi bombe so pustili v sobi; bilo jih je za eno košaro. Odeje in puške pa so vzeli s sabo. Šel sem z njimi na hlev in jim posvetil, da so si poiskali ležišče v senu. Ura je bila pol devetih zvečer, ko sem prišel nazaj v hišo. Sezul sem si čevlje in jih vrgel v podpeček, Alojz, gospodar pa si je ogledoval zemljevid, ki so ga partizani pustili na mizi. Gospodinja ga je karala, naj se ne briga za njihove stvari.

Vse je utonilo v zimski tišini, a ne za dolgo: presekala sta jo dva strela. Skočil sem k oknu, pogledal ven in vzkliknil: "Stric, Italijani so tu!" Bolj slutil kot videl sem pojave v temi. V tem je že zaropotalo po vratih. Gospodar mi je rekel, naj grem odpret. Ko sem vrata odpiral, sem zagledal bradato pojava italijanskega vojaka. Mimo mene je vrgel bombo v sobo. Šrapneli so brizgnili naokoli, črepinje in posode so padale po tleh v kuhinji in v hipu je bilo notri polno Italijanov. Videli so kup čevljev na tleh, krilili z rokami in vpili. Od besed sem razbral le "... porka dio..." in "... komunista..." Zunaj pa je pokalo kot na sodni dan. Očitno smo bili obkoljeni. Kmalu se je zunaj posvetilo. Zagorel je pod. Bil je nov, s slamo krit. Tudi kašča je bila s slamo krita. Vse je gorelo in svetlo je bilo kot ob belem dnevu. Nemogoče je bilo, da bi kdo kam pobegnil. Pogledal sem skozi okno in vsepovsod videl čelade, ki so se svetlikale v

France Avsec

svetlobi, ki so jo metali plameni. Očitno je bilo, da je obkoljena samo naša hiša.

"Joj, pod gori," je tarna gospodar. Gospodinja pa mu je odvrnila: "Lojze, tiho bodi, vse bo v redu, samo če bomo ostali živi." Ona je bila kakih dvajset let starejša od njega in je že marsikaj doživela. Spominjala se je še prve svetovne vojne in ljudi, ki so za vedno ostali v njej. Lojze je bil doma iz Semiča, pri Mavsarjevih je služil in potem ostal pri njej.

Ubili ranjenca

Bilo je pred polnočjo, ko je prišel v izbo italijanski oficir. Le sergente je znal nekaj besed slovensko, on pa nič. Dal je gospodarju v roke svetilko in ga potisnil skozi spodnja vrata. Nekaj mu je spotoma dopovedoval, verjetno, da se morajo partizani predati. Hiša in hlev sta bila čisto blizu. Gospodar je odšel v hlev in princel v sobo ranjenega partizana. Vsa kri mu je že odtekla. Italijani pa so partizana hitro zgrabili, porinili ven na stopnice in ga ubili. Gospodar je moral še enkrat v hlev. Prinesel je še enega težkega ranjenca in Italijani so tudi tega ubili. Približno do tri četrt na dve je bila tišina. Potem pa je oficir še enkrat poslal gospodarja ven. Zunaj ni bilo nobenega partizana več. Gospodar se je vrnil, in ko je hotel vstopiti v hišo, ga je eden od Italijanov blizu vhoda dvakrat zabolal z bajonetom. Stal sem pri oknu in vse videl. Slišal sem, kako je gospodar zaječal. Rekel sem gospodinj: "Zdaj so pa njega zaklali!" V tem je že vstopil oficir in naju pričel naganjati spat. "Dormire, dormire!" je vpil in kazal na posteljo, a midva ga nisva mogla ubogati. Kako bi, pri vsem tem, kar se je tisto noč dogajalo!

Minute so bile neskončno dolge. V tišino je zopet nekaj zaprasketalo. Pokazal se je ogenj pri hlevu, kjer sem v koše za naslednje jutro pripravil krmo za živino. Eden od Italijanov v izbi mi je v roke potisnil vedro vode, ki je ostalo še celo, vse drugo je razbito od prve bombne eksplozije ležalo po tleh, in me spremljal do vogla hiše. Tam je počakal, kajti naprej se

Italijani niso upali. Najprej z vodo in potem s snegom, ki sem ga metal na ogenj, sem pogasil zublje. Videl sem mrtva partizana in gospodarja, ki so ležali umorjeni zunaj na stopnicah. Previdno sem se splazil nazaj v hišo. Potem je bil mir do jutra.

Zjutraj ob pol sedmih je prišel Luzar, tisti, ki je Italijane pripeljal sem. Pozneje je veljal za izdajalca in za to so ga tudi obsodili. Pozabil sem povedati, da so Italijani, ko so šli čez Gornjo in Spodnjo Pristavo, na Spodnji Pristavi vzeli vodiča, Kralj se je pisal, ime sem pa pozabil. Ta jih je peljal proti Gornjim Lazam, a so zaslišali psa na Radohi in krenili najprej tja, če nebi, bi bili pri nas še prej. Na Radohi so pustili Kralja, naprej pa je šel z njimi Luzar. Moral je iti. Saj bi moral tudi jaz, če bi mi tako rekli. A izdajalec se lepše sliši in je potem bilo tako. Luzar je bil v Cankarjevi brigadi, pa so prišli fantje ponj in so ga v dobinski hosti počili.

No, ta Luzar mi je zjutraj rekel, da bodo Italijani zažgali še hlev. Res so se zdaj že upali do hleva, ki je bil skupaj s svinjakom. Odvezali so živino, šest glav goveje živine je bilo. Hlev je zagorel. Stal sem na vogalu hiše in vse videl. S hleva je skočil na tla en partizan. Za tnalom, kjer smo ponavadi sekali drva, pa je ležal italijanski mitraljezec s pomočnikom. V hipu je bil pri nji in vsakega z enim strelom iz pištole pokončal. Uspelo mu je steči še kakih petnajst metrov, potem so ga podrle italijanske krogle. Na drugo stran hleva je skočil še en partizan. Tega sem videl šele pozneje, ko je ležal že mrtev. Italijani so potem svoje mrtve zavili v odeje in jih z vso spoštljivostjo odstranili, od sosedov pa so prinesli vrvi, z njimi zvezali padle partizane in jih zvelkli na kup. Vtem se je prikazal še en partizan. Med presenečenimi Italijani jo je bos ucvrl v gozd. Pozneje smo zvedeli, da je pobegnil na Radoho, kjer ga je nek možakar skrtil v veno. Kako je prišlo do tega, ne vem, vem pa to, da so ga Italijani drugi dan dobili, ga privezali za kol in ubili.

Pri nas je obležalo trinajst partizanov. Potem so privedli k nam še enega partizana od Šobarjeve hiše. Bil je majhne rasti, v beli srjaci, z zavahanimi rokavi. Sergente me je vprašal, če ga poznam, jaz pa sem samo skomignil z rameni. Ni mi bil znan. Pritisnili so ga ob steno in ga ubili. Vse se je zgodilo tam pred mano. Tako je bilo pri nas štirinajst trupel.

K Šobarjevi hiši so Italijani prišli šele ob dveh ponoči. Tisti, ki so bili tam nastanjeni, so imeli čas pobegniti. Nekatere so pozneje še prijeli, drugi so jo srečno odnesli. Tudi vaščani so se v glavnem umaknili. Moji starši, ki so me tako rekoč že odpisali, so se umaknili na Radoho. K sreči so se umaknili v hišo ravno v trenutku, ko je prišla mimo italijanska konjenica, sicer bi še njih postrelili.

Norčevanje iz mrtvih

Italijani so ostali še pet dni. Vse so imeli zastraženo. Z Laz so potem prišli kočevski kulturbundovci z vozovi. Navezali so mrtve po dva in dva za voz in jih zvelkli na gornji vrt. Tam so jih morali delavci z Radoho naloziti na voz, medtem ko so se oni iz mrtevcev norčevali, jim rinili cigarete med zobe in počenjali podobne neokusnosti. Mene je zjutraj gospodinja poslala v Rožni Dol naročiti izkop jame za gospodarja. Spotoma sem videl še dva mrtva partizana, ki so ju pokončale italijanske krogle. Tudi Michelčiča, ki je bil pozneje proglašen za narodnega heroja, so dobili Italijani. Ko sem se vračal iz Rožnega Dola, sem videl, da ga imajo zvezanega pri kamionu. Odpeljali so ga v Ljubljano in ga usmrtili.

Z gospodinjjo sva že tretji dan po tragediji na Gornjih Lazah vas zapustila in se preselila v bližino Semiča, kjer so imeli Mavsarjevi zidanico. Pri njej sem ostal do pomladi, nato pa sem si poiskal delo na Radohi.

"Naš čolnič otmimo!"

O propadu dvorske železarnice in hudem strahu pred židovskim kupcem, ki je posebej požrešno židovsko nevarnost. Vendar suhokranjskega človeka niso ogrozili Židje, ampak huda revščina.

"Nedavno je knez Auersperg (1894) prodal svoj Dvor pri Žužemberku židu Tritschu," so leta 1894 pisale Dolenjske novice. "Morda bode žid koval milijone, kjer je imel Auersperg izgubo? Res je, da se židom... vse posreči, kjer gre kristjanom vse rakovo pot, saj imajo židje kapital v rokah. Kogar oni hočejo uničiti materialno, uničijo ga gotovo..."

Knez Auersperg je imel na Dvoru pri Žužemberku razvito fužinarstvo, nekoč največje na Slovenskem. V dvorskih železarni je bilo v najboljših časih zaposlenih več sto delavcev, od gozdarjev in rudarjev do kovačev in furmanov. To je bil čas, ko Suhokranjecem ni manjkalo kruha in ko se njihova zemlja ni zdela pusta in skopa.

Sloves dvorskih fužin je šel daleč čez meje tedanje kranjske dežele. Celotno srbski uporniki proti Turkom so v dvorskih fužinah naročili šestdeset topov in možnarjev. Prišlo je celo do diplomatskega zapleta med Avstrijo in Turčijo, a so topovi vseeno prišli srečno do cilja.

Pa je prišel žid in kupil fužine. Časnik je njegov načrt štel za uničevalnega, češ železarnice ni kupil zaradi Dvora, temveč zaradi Dolenjske, ki je zadržala židom, odkar je "pritekel v Kočevje prvi vlak". Žid se je zdel kot krvooločna zver, mila Dolenjska pa kot žrtev, ki mora izginiti v njegovem žrelu.

Dolenjske novice so na koncu pozivale Dolenjce, naj se organizirajo za vojno proti židovstvu na vseh postojankah. "Povsod je treba buditi zavest o pravi nevarnosti židovstva za krščanski svet. Židu ni nič drugega sveto, nego denar!"

Pokrajinski časnik je dobil zgled v Slovincu, ki je istega leta objavil zelo oster članek z naslovom čez celo prvo stran - Dolenjska v nevarnosti. "Žid že nastopa," je bil podnaslov prvega podistka. "Roka se mi trese od žalosti, ko pišem te vrstice, da opozorim slovensko občinstvo na veliko nevarnost, ki mu žuga, da ga ugonobi," je pisal dopisnik iz Novega mesta.

Nestrpnost do židovstva

Bralec bi pomislil, da se slovenski deželi spet bliža Turci, pa je šlo le za Schlesingerja, ki je kupil gozdove na Gorjancih in tam postavil tudi "tvornico", s čimer so najbrž mislili žago. "Lepi gozdovi so sicer lepi, a so tuji," je pisal Slovinc. Moral bi dodati, da so zeleni tudi kočevski gozdovi, a so tuji - nemški, vendar so bili Auerspergi tedaj premočni, da bi jih napadali z besednjakom, kakršnega so uporabljali za žide.

O kakšni verski strpnosti na Slovenskem ni mogoče govoriti niti po letu 1848 in 1867, ko so z ustavnimi zakoni Židje postali v vsej Avstro-Ogrski enakopravni državljani. V srednjem veku so bili v Evropi zaradi verskih vzrokov skoraj brez pravic, čeprav je bil judovski davek za deželne kneze skoraj nepogrešljiv. Do izгона Židov je prišlo na koncu 15. in v začetku 16. stoletja najprej na Koroškem in Štajerskem, nato pa tudi na Kranjskem. Po marčni revoluciji 1848 oziroma po uveljavitvi ustavnih zakonov se je njihov položaj bistveno izboljšal, še vedno pa so bili pogostna tarča napadov v tisku.

V naslednjih številkah je Slovinc napovedal, da se nam obeta nov žid ali cel zbor židov. Grajal je nekatere Novo-meščane, češ da so se baje celo veselili, da bodo dobili v mesto kapitaliste, ki bodo vsaj zidali, prenovili življenje v mestu in dali ljudem zaslužka, četudi so drugačne vere. "Bog jih je udaril s slepoto!... Povsod se jih branijo, povsod jih odraščajo, le pri nas so nekateri tako napredovali... da se židovstva vesele, ker mislijo, da bodo spremenili mesto v blaženi Jeruzalem..."

"Slovinci!" je pozival časnik. "Kam jadrano? Naš čolnič otmimo!"

Začeli so se časi velike revščine

Marsikdo se je takrat čudil, zakaj se knez Auersperg kot nosilec koncesije za gradnjo dolenjske železnice ni bolj zavzel za žužemberško traso, saj je imel na Dvoru razvito fužinarstvo. Kritiki so pri tem

pozabili, da se je težišče železarstva z izgradnjo gorenjske železnice že preselilo na Jesenice in za Auersperga so bile bolj zanimive druge gospodarske dejavnosti na Dolenjskem.

Za Suho krajino so se začeli časi velike revščine. Če bi povzeli dopise, objavljene v Dolenjskih novicah, bi o Suhi krajini dobili tole podobo:

"Zemlja je plitva in jo vroče sonce hitro posuši, zato pa je na cestah praha na pednje. Kadar orjejo, odnašajo kamenje na rob njive. Vseeno ga nikoli ne zmanjka, kakor da sproti raste in se raz-

Ivan Vajkard Auersperg, ki je po bratu podedoval Žužemberk in Kočevje, je bil minister pri cesarju Ferdinandu III. in Leopoldu I.

Dvor pri Žužemberku pred prvo svetovno vojno.

ZGODOVINA

Osamosvojitve Slovenije

Osamosvojitve Slovenije je postavila pred nove naloge ne samo slovensko politiko in gospodarstvo, ampak tudi nekatere znanosti, še posebej zgodovinopisje, ki je pač tista vednost, od katere iščemo pojasnila in odgovore za razumevanje sedanjosti skozi prehojene poti. Izkazalo se je, da slovensko zgodovinopisje boleha za pomanjkanjem sintetičnih prikazov slovenske zgodovine. To je sicer razumljivo, saj sta se tako slovensko zgodovinopisje kot sama zgodovina stoletja dogajala v širših okvirih (nemški, jugoslovanski) in jim bila podrejena, tako da je bila slovenska zgodovina več ali manj le del neke druge, v sedanjih razmerah pa razlogov za tako stanje ni več. Potreba po sintetičnem in zgoščenem pregledu slovenske zgodovine se je morda še najbolj zgovorno kazala v tujini, kjer so ob vstopanju nove države Slovenije v mednarodno skupnost iskali primernih informacij o nji, naši predstavniki pa niso imeli kaj prida ponuditi.

Tako je bil kratek oris slovenske zgodovine, ki ga je napisal naš znani zgodovinar dr. Janko Prunk in je izšel v angleškem jeziku, še kako potreben, pohvalni odmevi na knjigo zunaj in doma pa so avtorja spodbudili, da se je odločil pripraviti podoben kratek sintetičen zgodovinski oris tudi za slovenske bralce. Za pomoč je zaprosil zgodovinarja Martina Ivaniča, ki je prispeval zadnja tri od sku-

cveta. Selja so tako rekoč odrezana od sveta, zato mora suhokranjski človek, ki se podaja na dajšo pot, najprej na čevlje pogledati, ali je na njih dovolj žebeljev, ker se bo sicer vrnil domov bos. Po skripanju voz ponoči je mogoče sklepati, da so se najbolj oddaljeni kmetje odpravili na pot po vodo ponoči, tako da so ob svitu že polnili sode in čebre, pred sončno pipeko pa so bili že doma..."

Dolenjski kmet je v nekem dopisu v Dolenjskih novicah potožil: "Jezim se na pijavke, ki kmetu pobero ves dohodek in ga spumpajo malo v državno kaso, še več pa v svoj žep. Komu naj dopovem svojo bedo?" S prošnjo se je obrnil naravnost na urednika Dolenjskih novic in ga prosil, naj piše o tem, da za kmeta ni več življenja.

Časnik mu je odgovoril takole: "Prejeli smo vaše pismo in se vam zahvaljujemo zanj. Res, hudo je, kar pišete. Ampak malo ste tudi sami krivi, ker ne berete našega časopisa, v katerem iz številke v številko svetujemo, kako naj bi z umnejšim kmetovanjem lahko izboljšali svoj položaj."

Pač pa se je z izgradnjo proge do Straže napredek približal Dolenjskim Toplicam, zato je tamkajšnji dopisnik vzneseno zapisal: "Če so vsi okraji taki kot naš, ne bodo nemški Auerspergerji in vsi drugi v našo deželo privandranli Nemci in nemškutarji nič opravili."

Dopisnik se je prezgodaj veselil, da bo mogoč njihov napredek tudi brez Auerspergov. Že naslednje leto je turjaški gozdni urad iz Soteske začel zidati zdraviliški dom. Po požaru, ki je prizadel Dolenjske Toplice, bi brez te investicije ljudem trda predla.

FRANCE TREBČAN

Spoznanje večine

Haiku na Slovenskem ni neznana in ne tako redka pesniška oblika, kot bi morda najprej pomislili ob omembi te eksotične besede. Že od prvih slovenskih prevodov haiku poezije, sploh pa od prve antologije Haiku, ki je izšla leta 1971, je nastajala tudi izvorna slovenska pesniška tvornost, ki se je, če je ne vsebinsko, pa vsaj formalno zgledovala po sloviti japonskih haikujih. Značilna trivrstična kitica s sedemnajstimi zlogi, po pet v prvi in tretji ter s sedmimi v drugem verzju, je našla marsikaterega prijatelja med slovenskimi literati, ki so to pesniško obliko prenesli na slovenski Parnas.

Med pesnike, ki pišejo haiku poezijo, sodi tudi Rado Krstič, avtor že petih pesniških zbirk in ene prozne. Svojem šestim dosedanjim knjigam je pred kratkim dodal še sedmo, in sicer je pri založbi Debora izdal pesniško zbirko SPOZ-NANJE VEŠČINE. V zbirki je natisnjenih sto haikujev, razporejenih v štiri cikle; kot se za haiku spodobi, so to: pomlad, poletje, jesen in zima. Avtor se ne drži strogo klasičnih sedemnajstih zlogov, ohranil pa je trivrstičnost. Koliko je v Krstičevi zbirki haikujev tudi zenovskega duha, se pravi, koliko gre za vsebinsko zvestobo haiku poeziji, je vprašanje, na katero bi lahko odgovorila temeljitejša analiza in presoja. Izvorno haiku namreč ni lepa stvar, ampak "prst, ki kaže" (R.H. Blyth), je torej manj stvar estetike kot uporabnosti. Za slovenski haiku in tudi za Krstičev pa se zdi, da ostaja v območju estetike, bralec pa z njim podoživlja svet po meri poezije.

Zbirko je ilustrirala Alenka Vuk.

MILAN MARKELJ

Tennyson, Verlaine, Staff

Knjižna zbirka Lirika, ki jo izdaja Mladinska knjiga in z njo načrtno že dolgo vrsto let seznanja slovenske ljubitelje poezije s pomembnimi ustvarjalci iz svetovne književnosti, se je pred kratkim obogatila za tri nove knjige. Prvič se nam v samostojni knjižni izdaji predstavljajo tri velika imena svetovnega Parnasa: Alfred Tennyson, Paul Verlaine in Leopold Staff.

Najstarejši med njimi je lord Alfred Tennyson, pri nas razmeroma slabo poznan pesnik, ki pa se je s svojimi razmišljujočimi in razpoloženskimi pesmi v svoji domovini Angliji že za življenja proslavil, se povzpela v pesniški in družbeni vrh, saj si je s poezijo prislužil slavo, bogastvo in plemiški naslov. Za njim je ostala zelo bogata pesniška zapuščina, iz katere je naš prevajalec Andrej Arko izbral in prevedel najznačilnejše in najlepše Tennysonove pesmi ali odlomke iz njegovih daljših pesnitev. Arko je napisal tudi potrebne opombe in spremno besedo Nesmrtnosti mi daj, v kateri je zarisal Tennysonovo življenje in delo ter nam tako odprl pogled v pri nas doslej malo poznano pesniško ustvarjalnost.

Prav tako redki kot Tennysonovi ali pa morda še bolj so tudi slovenski prevodi pesmi francoskega pesnika Paula Verlainea, raztreseni po revijah in antologijah. Taka usoda Verlaineove poezije pri nas je razumljiva: Verlaine velja za pesnika, ki ga je izjemno težko prevajati, ker je svojo poetiko zgradil na zvočnosti besed in ne velja kar tako za najbolj muzikalnega francoskega pesnika. Njegovi verzi so polni mehke in nežno se prelivajočih občutij, kar prevajalca posatavlja pred izredno težko nalogo. Boris A. Novak ji je bil kos. Izvrstno je prevedel izbrane pesmi, napisal spremno besedo Glasba Verlaineovih besed in pripravil tudi potrebne opombe. Posebnost knjige je v tem, da so nekatere najbolj spevne Verlaineove pesmi natisnjene tudi v izvorniku.

Zanesljivo je od vseh treh poetov iz tega paketa Lirike pri nas najmanj poznan poljski pesnik Leopold Staff, ki ga literarni zgodovinarji uvrščajo med začetnike vitalistične lirike in opredeljujejo kot

znanilca drugega obdobja mladopoljske poezije. Veljal je za največjega živečega poljskega pesnika, znan pa je bil predvsem po svoji refleksivni liriki. V svojem dolgem in plodnem življenju je ustvaril bogat pesniški opus, iz katerega je Rozka Štefan izbrala in prevedla najznačilnejše pesmi, pri tem pa upoštevala več kot polstoletno obdobje, od Staffove prve pesniške zbirke Sanje o moči iz leta 1901 do zbirke Devet muz, ki je izšla leta 1958, eno leto po njegovi smrti. Štefanova je napisala tudi spremno besedo Apolon poljske poezije in pripravila kratek pregled prevodov Staffovih pesmi v slovensščino.

MILAN MARKELJ

Velika enciklopedija sesalcev

Založba Mladinska knjiga je poskrbela, da je te dni na knjižne police prišla zanimiva, lepa in tudi zelo zajetna knjiga, po kateri bodo radi segli predvsem ljubitelji narave in tisti, ki jim je naravoslovno vedenje poklicna potreba. Izšel je namreč skoraj tisoč strani obsežen prevod velike enciklopedije Sesalci, s katerim smo dobili v slovenskem jeziku doslej najpopolnejšo knjigo o sesalcih. Po izvorniku angleške založbe Andromeda, ki je plod dela več kot 170 avtorjev, je slovensko izdajo pripravilo devet naših strokovnjakov in prevajalcev. Nikakor niso imeli lahkega dela, saj je bilo treba poleg ostalega posloveniti številna imena živali, ki ne živijo pri nas in še nimajo slovenskih imen, urediti pa je bilo treba tudi biološko sistematiko in izvorno besedilo dopolniti z nekaterimi najnovejšimi spoznanji ter podatki o sesalcih na naših tleh. Slovenska izdaja je od izvornika bogatejša še za koristen trojni trijezični (slovensčina, angleščina, latinščina) slovarček imen sesalcev.

Da je knjiga tako zajetna, ne čudi, saj je v nji temeljito s slikami in besedo prikazanih več kot 4000 vrst sesalcev, praktično torej vse znane vrste te skupine živali. Sesalci so sicer čisto majcen drobec, le nekaj deset ptomilov vseh živali, ki bivajo na svetu, vendar pa je to izjemno zanimiv in pester živalski svet, za nas še toliko bolj privlačen, ker pomeni razvojni vrh v živalskem kraljestvu in je izvor človeka samega. Ta skupina živali je v milijon letih razvoja dosegla izredne prilagoditve, razvila presenetljivo raznolikost v zgradbi in delovanju organizmov ter vedenjskih vzorcev, kot svoj življenjski prostor pa je osvojila tako kopno kot vodo in zrak. Le en primer izredne raznolikosti navedimo: najmanjši sesalec, kit-tijev pritlikavi netopir, tehtta poldrugi gram, največji sesalec, sinji kit, pa stotimilijonkrat več.

Knjiga je razdeljena na šest večjih poglavij: zveri, morski sesalci, prvaki, veliki rastlinojedi, žužkojedi, vrečarji in netopirji. Strokovnim podatkom in natančni klasifikaciji v vsakem poglavju sledijo opisi iz življenja posameznih vrst, besedilo pa spremljajo barvne fotografije, risbe in ilustracije, ki bistveno dopolnjujejo tekst. V zadnjih nekaj desetletjih se je namreč poznavanje življenjskih navad sesalcev izredno izpopolnilo, raziskovalci živijo z njimi v njihovih naravnih okoljih in so v objektivni svojih kamerah ujeli izredne prizore pa tudi tiste najredkejše vrste, ki smo jih prej poznali le po risbah.

A kakor je knjiga prava hvalnica narave in njenega bogastva je hkrati tudi velik opomin. Sesalci so namreč tista živalska skupina, ki jo je človek s svojimi posegi v okolje in lovom zelo ogrozil. V nekaj tisoč letih je iztrebil sto in sto vrst, veliko pa jih je prignal na sam rob izginotja. Usoda sesalcev je poudarjena usoda živalskega sveta, je kazalec, ki zgovorno kaže, kako se zmanjšuje biološka raznovrstnost na Zemlji, s tem pa, naj nam je to prav ali ne, kako si človek spodjeda korenine lastnega obstoja. Ob prebiranju in branju velike enciklopedije o sesalcih se torej ne bo krepilo le znanje, ampak tudi okoljska osveščenost.

MILAN MARKELJ

PRAZNUJMO SKUPAJ!

10 let smo že povezani s češkim proizvajalcem vozil Škoda. To so leta sprememb, naporov, napredka in uspeha.

Veseli smo, ker nam zaupate. Zato vam pri nakupu kateregakoli vozila Škoda podarjamo 1000 DEM.

Volkswagen Group

Količine so omejene. Podrobnejše informacije pri pooblaščenih prodajalcih vozil Škoda.

PETROL

PETROL TRGOVINA r.o., Dunajska 50, LJUBLJANA

ODDA

bencinski servis Škocjan za opravljanje dejavnosti trgovine na drobno z naftnimi derivati in blagom dopolnilnega programa. V najem se odda objekt bencinskega servisa s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem v skupni izmeri 849 m², opremo, rezervoarji in napravami. Objekt v neto izmeri 60,50 m² obsega:

prodajni prostor	28,80 m ²
pisarno	14,40 m ²
skladišče	17,30 m ²

LEGA: bencinski servis je ob lokalni cesti Dobruška vas - Škocjan.

Bencinski servis bo oddan v najem za **določen čas, petih let, z možnostjo podaljšanja.**

Podrobnejše informacije dobite pri:

PETROL Trgovina r.o.
OE Sistem in cene
 Dunajska 50, Ljubljana
 telefon 061/ 17 14 855

Pisne ponudbe oddajte na isti naslov do **25. novembra 1996.**

VEDEŽEVANJE
 090 44 09

novoles

NOVOLES - LESNA INDUSTRIJA STRAŽA, d.d.

objavlja

R A Z P I S

za prosto delovno mesto

- PRODAJALCA V SALONU POHIŠTVA

Od kandidatov pričakujemo, da bodo izpolnjevali naslednje pogoje:

- IV. ali V. stopnja izobrazbe ustrezne smeri
- eno leto delovnih izkušenj.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

NOVOLES - LESNA INDUSTRIJA STRAŽA, d.d., Kadrovsko-pravni sektor, Straža 8351, Na žago 6, z oznako "Za razpis".

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

5

Aki je na krožniku podoben stepenim jajcem in tudi okus je nadvse podoben. Nisem verjel, da gre res za sadež, dokler nisem nekaj dni kasneje sodeloval pri njegovi pripravi. Aki je na drevesu videti kot rdeča paprika. Užiten je šele, ko se odpre in se pokažejo rumenkasti deli, podobni za prst debelim črvom z veliko črno glavo. No, glava je pečka, ki jo je treba odstraniti. Nekateri uživajo sadež surov, mnogo okusnejši pa je kuhan, saj takrat dobi okus po jajcih oz. omlėti. Sadeža običajno ne prodajajo v trgovinah, dobiti pa ga je mogoče na vsaki tržnici. Toda potrebna je previdnost, saj so akiji strupeni, če jih oberejo prezgodaj. Zaradi tega pride večkrat tudi do zstrupitve, ki pa se običajno ne konča tragično. Sadež je zelo priljubljen in ni čudno, da je proglašen celo za nacionalni sadež.

Podoba raja ob južni obali

Preko z gozdom porasle pokrajine sem se spustil na južno obalo, ki je k sreči še ni dosegel množični turizem. Tu je še vedno moč uživati v miru, ne da bi ti za petami neprestano hodili vsiljivi prodajalci. Izstopil sem v Black Riverju, mestecu ob izlivu večje reke, ki me je živo spominjalo na minule kolonialne čase. Na videz stare lesene hiše obledelih barv se vrstijo ob glavni ulici, s katere vijugajo manjše poti na vse strani. Med hiše z dolgimi balkoni, na katere se vzpenjajo škripajoče stopnice, so se ponekod vrinile manj ugledne kočure, običajno pokrite z neugledno rjasto pločevino.

Prenočišče sem našel v odsluženem avtobusu, ki ga je iznajdljivi domačin predelal v še kar udoben bungalov. Pločevina se je čez dan sicer segrela na ubijajočo temperaturo, toda to me ni motilo, saj sem dneve preživel na samotnih peščenih obalah, kjer vedno pihlja osvežujoči veter. Tu so mi delali družbo le pelikani, ki krožijo nizko nad morjem in se z zaprtimi krili kot kamen spuščajo na ribe, tudi pod vodo, če je potrebno. Občutki ob prhutajočih pticah, ki iščejo plen nad nedolžnimi kopalci, niso nič kaj prijetni, čeprav sem vedel, da me bela ptica ne more zamenjati s slastnim ribjim zalogajem. Smešni so bili tudi beli čopasti ptiči na dolgih tankih nogah in so bili videti, kot da bi bili obuti v oranžne copatke. V jutranjem hladu sem pogosto naletel tudi na drobne ptice - kolibrije, ki so letali med velikimi cvetovi hibiskusa.

V pravcatem živalskem raji sem užival več kot teden dni, vse dokler nisem naletel na edino zverino, ki ti na Jamajki lahko nažene strah v kosti. Med

Igor Fabjan Življenje v ritmu reggaeja

jutranjim kopianjem mi je užitek pokvaril lenobni krokodil, ki je tiho priplaval v bližino obale. Ni kazal posebnega zanimanja za žilavega belega turista in se je dostojanstveno spravil nazaj na rečno obrežje, kjer se neprijetne zverinice običajno zadržujejo čez dan. Domačini so me sicer prepričevali, da krokodili niso požrli še nobenega turista, toda nenadejano srečanje me je odvrnilo od namakanja nog v vodi.

Lenarjenje pri rastafarijancu

Večina turistov obiše le najbolj razpite severne obale otoka, ki se ponašajo s kilometri čudovitih peščenih plaž, ob katerih so zrastle moderni hotelski giganti. Za ljubitelje prave Jamajke, nedotaknjene narave in miru, pa je veliko bolj primerna južna obala. Obala je razjedena od butanja valov. Valovi so na nji ustvarili nekakšne velikanske ponvice, ki se kot velike zelene stopnice, porasle z algami, spuščajo v vedno razpenjeno morje. Ob njih se drug za drugim lomijo divji valovi in ustvarjajo bele zavese, stlane iz tisočeri vodnih kapljic.

Pokrajina je vse od strme kamnite obale videti napol puščavska. Nizka bodljikava drevesa, več vrst velikih kaktusov, ki bi se jih razveselil vsak ljubitelj kaktej ter napol posušena, a še vedno gosta trava, ki prekriva večji del ravnice, pa dajejo vtis avstralske pokrajine. Ovce in koze, ki se zbirajo okoli rjavkaste mlake in poležavajo na rdečkasti prsti, tak vtis le še potrjujejo. K sreči je tukaj dovolj vode in pridne roke lahko stepsko pokrajino hitro spremenijo v pravcato podobo raja.

Prav takšen zeleni raj sem našel pri rastafarijancu Frankiju. Okoli ličnih bungalovov rastejo kot enonadstropna hiša visoki kaktusi, kokosove palme, bananovci, vitke papaje, ki s svojimi smešnimi krošnjami prej sodijo v čas dinosavrov kot pa v 20. stoletje. Vmes je polno rož z živo rdečimi, belimi in nežno roza obarvanimi cvetovi, ki jih v jutranjem hladu obletavajo kot čebele urni ptički kolibriji. Ponekod se šopirijo grmi živo pisanih listov, ki veljajo drugod po svetu za nadvse priljubljene lončnice, najti pa je moč tudi ganjo (marihuano), ki je na Jamajki našla svojo drugo domovino. Vsenaokrog se razprostira travica, ki daje skorajda videz plastičnosti, dokler pod bosimi nogami ne občutiš mehke zelene pre-

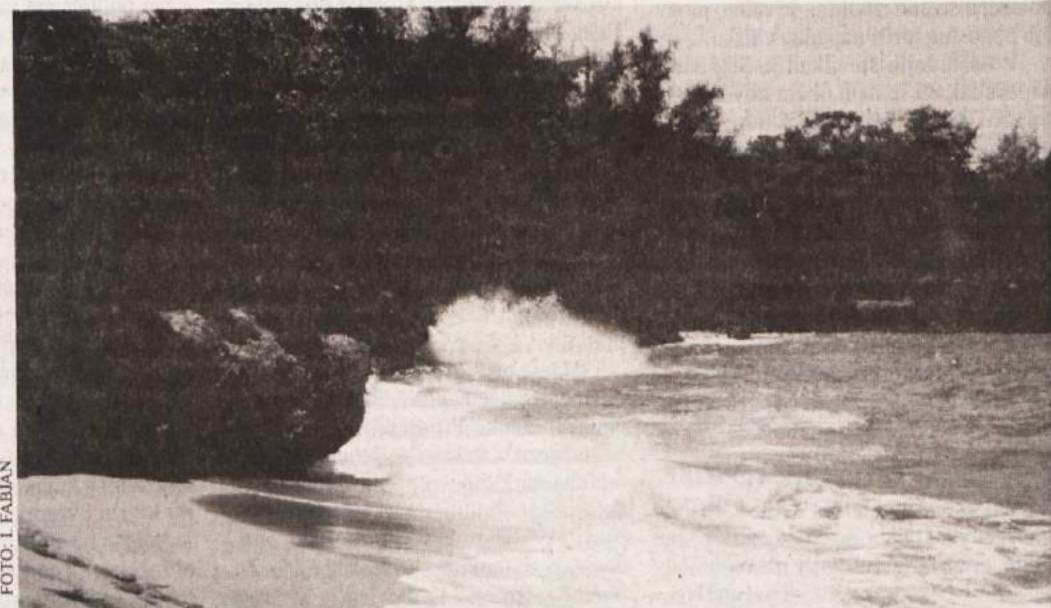
proge stlane iz tisočeri drobnih listkov. V vseh pogledih se jamajska trava zlahka kosa z angleško.

Bungalova, v katerih lahko v miru uživajo štirje pari, in prikupno hišo je Franki zgradil sam, pa tudi bujno zeleno okolje je predvsem njegova zasluga. Že vrsto let živi tukaj z otrokom in Angležinjo, ki počuje angleščino v turističnem mestu Negril. Kljub udobnosti, ki jo nudijo lični bungalovi, se Franki noč odločiti za elektriko. Na videz nepogrešljiva dobrina 20. stoletja v tem romantičnem kotičku resnično ni potrebna! Franki pravi, da je tako bolj naravno in po nekaj nočeh sem moral priznati, da je res užitek, ko začneš živeti v naravnem ritmu. Vstajaš ob jutranjem svitu, ko je prijetno hladno, dan prebiješ v valovih vedno razburkanega morja ali v prijetni senci, udobno zleknjen v viseči mreži, kjer ni težko preživeti najbolj vročega dela dneva. Večer še prehitro mine ob klepetu z gosti ali v družbi z ljubljeno osebo. Ura dejansko izgubi vsakršen pomen in res se sprašuješ, zakaj doma vstajaš ob prvem svitu in se odpravljáš v posteljo šele v trdi temi.

Kotiček ob kamniti obali je eden najbolj romantičnih, kar sem jih kdaj videl. Mladoporočenci bi si le težko zamislili primernejši kraj za medene tedne! Večer ob polni luni in romantičnih sencah, ki jih po sobi meče nemirni plamen sveče, je prava izpolnitev skritih sanj zaljubljenec. Frankijev paradiz je pravi kraj za opojno uživanje medenih tednov, ki bi jih marsikdo z veseljem raztegnil v medene mesece ali celo leta.

Ob večerih je z obale slišati butanje valov, pod lesenim balkonom šumenje palmnih vrhov in šepetanje vetra, v katerem trepetajo cvetovi vseh mogočih barv in oblik. Tudi gostje so običajno prijetni, saj zaidejo sem le na namig zadovoljnih prijateljev, ki so si tukaj odpočili pred nenaravnim ritmom moderne življenja.

"Greš z nama na potep?" me je neko jutro presenetil napol odsoniti obraz irskih mladoporočencev, ki sta v sosednjem bungalovu že lep čas uživala medene tedne v družbi neizmernih količin marihuane, ki je tod menda cenejša od uvoženih cigaret. Ko je pristopil še režeči se voznik razmajanega taksija in se z zgovorno rdečimi očmi zabuljal vame, nad vožnjo z zakajeno trojico nisem bil pretirano navdušen. Omehčala me je šele obljava, da se bomo zapeljali tudi do Marleyeve grobnice, ki leži čisto na drugem koncu otoka.

Lepe peščene plaže in obilje sonca so magnet za turiste.

Rokometaši Krškega na drugem mestu

Rokometaši Krškega so na odličnem drugem mestu, takoj za ekipo Pivovarne Laško

KRŠKO - Pred začetkom letošnjega državnega prvenstva v rokometu nihče ne bi mogel napovedati tako odlične uvrstitve Krškega. Po sedmem nepopolnem krogu so Krčani na odličnem drugem mestu, kar je več kot prijetno presenečenje.

Krčani so na svojem parketu v soboto dokaj lahko in gladko ugnali Delmar, ki ni bil enakovreden tekmeec dosti boljšim gostiteljem. V prvem polčasu so si Krčani priigrali prednost šestih golov (13:7), jo v

nadaljevanju še povečali in tekmo dobili z rezultatom 26:16. Pri Krškem so se zlasti odlikovali Iskra, Urbanč in German, ki so dosegli vsak po pet zadetkov.

Trebanjci, ki so očitno malo utrujeni, saj so v pokalnem tekmovalju doma igrali tekmo s Šeširjem iz Škoje Loke (26:13); potem pa so se Akripolovci v domači dvorani pomerili še z ljubljanskim Slovanom, ki je za vsakega tekmeča trd oreh. Srečanje se je končalo z delitvijo točk (21:21). Gostje se imajo za točko zahvaliti malce manj zbrani igri Trebanjcev. Najboljši strellec je bil Vešligaj, ki je dosegel 8 golov.

ATP Dobava je gostovala v Slovenj Gradcu z ekipo, ki sodi med naše najboljše ekipe. Gostje so slabo igrali zlasti v prvem polčasu in ga izgubili z razliko 12 golov. Nekaj več volje in znanja so pokazali šele v drugem delu srečanja, ko so domačinom zabili deset golov, dobili pa so jih dvanajst. Končni rezultat 33:19 ni prava slika moči obeh ekip. Pri gostih sta Begovič in Mijačinovič

vsak dosegla po štiri zadetke. Sevniška Liska je počivala zaradi mednarodnih obveznosti njenih tekmecev.

USPEH MLADIH

Mlade atletinje iz brežiške osnovne šole so sodelovale na atletskem državnem prvenstvu, ki je bilo v četrtek, 17. oktobra, v Kopru. Na koprskem stadionu se je pomerilo štiriindvajset najboljših skupin dečkov in deklic iz slovenskih osnovnih šol. Med njimi so bila tudi naša dekleta, ki so tekmovala v metu žogice, suvanju krogle ter teku na 60, 300 in 1000 m. Ob pomoči trenerja g. Henrika Omerza, so naše atletinje ekipno dosegle 9. mesto.

Novinarski krožek OŠ Brežice

USPEH SLOGE NA ZDOLAH - Čeprav so prebivalci Vrha in Cerine le nekaj kilometrov od občinskega središča, so se morali še do nedavnega do Raven, od koder vodi cesta do Zdol in naprej v dolino, voziti po slabi makadamski cesti. Pred kratkim so jo delavci cestnega podjetja le asfaltirali, pripravljajna dela so zaupali gradbeni mehanizaciji Draga Kuneja iz Osredka, Kostakovci pa so sanirali tudi plaz, ki je vedno znova načeljal cesto. Na otvoritvi ceste je župan Siter tudi obljubil, da bodo prihodnje leto preplastili cesto Zdole-Ravne-Kostanjek. Sicer pa je kljub prihajajoči zimi živahno tudi na Zdolah, kjer v centru vasi že nastaja večnamenski objekt z okoli tisoč kvadratnimi metri uporabne površine, v njem pa bodo prostori krajevne skupnosti, pošte, eno stanovanje, svoje prostore bo imelo gasilsko društvo in še kdo. Če bo vreme ugodno, bodo letos narejene kleti, predračun za letošnja dela pa je 8 milijonov tolarjev. (Foto: T. Gazvoda)

ŠPORTNI DAN

V sredo smo imeli športni dan. Ob 9. uri smo se dobili pred šolo in se vpisali v različne dejavnosti: kolesarstvo, streetball, boj med dvema ognjema in rolanje. Odločila sem se za vožnjo s kolesom. Kolesarji smo kmalu krenili na pot. Vodilo nas je pet učiteljev. Peljali smo se skozi Mali Obrež, Podvinje, Kapele, kjer smo imeli kratek odmor. Potem smo se odpeljali skozi Vrhne, Slogonko, Rakovec in se vrnili skozi Veliki Obrež nazaj k šoli. Med potjo smo se večkrat ustavljali, saj je bila pot tudi strma. V šoli smo nato imeli malico, ki se nam je zelo prilagla, saj smo prevozili 18 kilometrov

TADEJA BOŽIČ
novinarski krožek OŠ Dobova

PREMAGAL LJUTOMERCANE

SEVNICA - V osmini finala za pokal Slovenije v malem nogometu so nogometaši prvoličnega Mizarstva Krošelj Log pretekli petek igrali v gosteh proti ekipi Meteor Plast iz Ljutomera, jesenskemu prvaku v 2. slovenski ligi. V Ljutomeru so "mizarji" pred polno dvorano navijačev sicer zmagali, a precej težje, kot so pričakovali, šele v končnici tekme s 7:5. Zadetke za Ložane so dosegli: Dolenc 4, Knežević 2 in Ristevski 1. Naslednja tekma v 1. slovenski ligi malega nogometa bo v petek, 22. novembra, ko pride v Sevnico trenutno drugouvrščena ekipa Domela iz Škofje Loke.

Jubilej straških tabornikov

Vabilo na čajanko, ki bo 23. novembra v OŠ Vavta vas

Taborniki Rode zelene Krke praznujemo 18. novembra letos, 40-letnico ustanovitve našega roda. Po starostni strukturi članov smo mlad rod, sestavljen v večini iz osnovnošolcev, toda po času delovanja eden od starejših rodov, ki delujejo v zvezi tabornikov Slovenije.

Leta 1956 je bil rod ustanovljen pod imenom Četa zelenega Roga. Z leti je četa rastla in spreminjala svoje ime, danes pa je to rod s šestdesetimi člani. In ker so to večinoma osnovnošolci, imamo svoje "delovne prostore" v OŠ Vavta vas.

Tako kot vsem tabornikom je tudi bistvo našega dela spoznavati naravo in z njo živeti, kar nam narekuje tudi geslo zveze tabornikov "Z naravo k boljšemu človeku". Tako imamo v programu dela vsaj enkrat mesečno rodovo akcijo na prostem, posamezni vodi pa spoznavajo naravo vsak teden na vodovih sestankih.

Vsako poletje poskrbimo, da se naši člani lahko udeležijo letnega tabora, ki je nagrada za celoletno delo v roku. Kadar tabora nismo organizirali sami, so naši taborniki taborili kot gostje pri drugih rodovih. Udeleževali pa smo se tudi taborov, ki jih je organizirala koordinacija dolenskih tabornikov.

V roku deluje tudi klub, namenjen članom od 15. leta dalje. Ta enkrat mesečno organizira vikend akcije, ki so namenjene prijetnemu druženju in izobraževanju. Kot pravi in delovni rod pa izdajamo rodovo glasilo Brbuč. V njem poskušamo predstaviti delo roda v času od izida zadnjega Brbuča. Njegov vsebino vsakič poskušamo napolniti s čim več uporabnimi zanimivostmi.

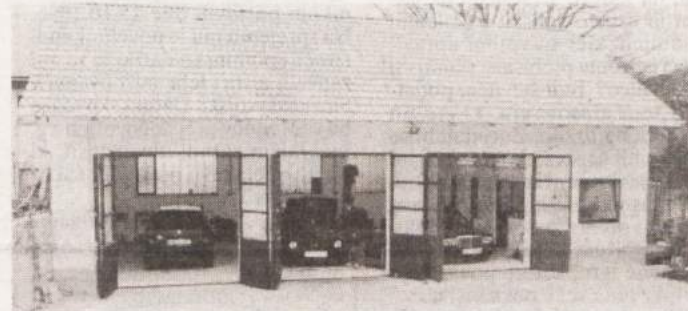
V teh štiridesetih letih se je izmenjalo zelo veliko članov in starši dveh tretjin današnjih članov so bili tudi sami taborniki, zato nam veliko pomagajo pri organizaciji akcij.

Vabimo vse nekdanje in sedanjce tabornike, ki so bili člani taborniške organizacije v Straži, da se udeležijo slavnostne čajanke v počastitev 40-letnice roda. Čajanka bo v soboto, 23. novembra, 1996 v OŠ Vavta vas. Pridite, spominjali se bomo lepih dni!

ELIZABETA RUS

S STROJEM GRE HITREJE - Dolenjski in posavski pridelovalci trčnih sadik so pričeli izkopyati letošnji pridelek. Nekdanje zamudno delo opravijo zdaj v trsnicah podjetja Staneta Jarkoviča z Broda pri Podbočju s strojem. Naprava, priključena na traktor, nadomešča 20 do 25 ljudi. Za rast trsnih cepljenk je bilo letošnje vreme ugodno, kar se pozna tudi pri kakovosti. Izbira trčnih sadik je pestra, cene pa bodo v primerjavi z lanskimi nekoliko višje. (Foto: M. Vesel)

POSODOBLJEN AVTOSERVIS ŽIBERT v Šentjerneju - Na Novomeški cesti si je obrtnik Franc Žibert že pred šestimi leti uredil mehanično delavnico, te dni pa jo je v celoti posodobil. Pridobljeni prostori nudijo boljše delovne razmere, s čimer želi poleg pridobljenega statusa pooblaščenega servisa katera od znanih avtomobilskih znamk odpreti še prodajo avtomobilov in rezervnih delov. Pridobitev je dobrodošla tudi za Šentjernej, saj se s tem odpirajo možnosti za nova delovna mesta, ki jih v tem kraju močno primanjkuje. Besedilo: D. Homan, slika: M. Hočevnar

BLAGOSLOVITEV OBNOVLJENE KAPELICE - Zadnje nedeljo se je okrog vaške kapelice v Jagodniku zbralo za ta kraj zelo veliko ljudi. Prišel je tudi trebeljanski župnik Janez Novak, ki je skoraj 100 let staro in temeljito obnovljeno Marijino kapelico blagoslovil. Krajani so jo obnovili sami, denar zanjo pa so poleg njih prispevali tudi vikendarji. Po blagoslovitvi so zbrane pogostili. (Foto: J. Dornič)

ZLATA POROKA MARJE IN STANISLAVA - Dokler ljubiš, odpuščas, pravi neki rek. Da to res drži, lahko potrdira tudi 72-letna Marija in 78-letni Stanislav Lukič z Belega Griča pri Mokronogu, ki sta v soboto, 9. novembra, praznovala zlato poroko: najprej s svečano mašo v domači cerkvi Sv. Križa, kasneje pa s svojimi sorodniki v rakovniški gostilni Javornik. Povedala sta, da je 50 let skupnega življenja zelo hitro minilo, kot recept za uspešen in tako dolgotrajen zakon, kar je dandanes že prava redkost, pa sta navedla potrpežljivost. V teh letih ni manjkalo veselih trenutkov, pa tudi manj srečni jima niso bili prihranjeni. Imela sta štiri otroke; trije so še živi (na sliki) in skupaj s še tremi vnuki so se v soboto prijetno povesečili. Veselje podaljšuje življenje in utrjuje zdravje, zato le tako naprej. Čestitke tudi z naše strani! (Foto: L. Murn)

Kljub spremembam se je PZR ohranil

Kljub družbenim spremembam v mnogih podjetjih svoje delavce še naprej pošiljajo na programe preventivne zdravstvene rekreacije - Več kot 800 udeležencev v Šmarjeških Toplicah

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Preventivna zdravstvena rekreacija (PZR) v podjetjih kljub novim časom, ki naj bi zaposlenim prinesli bistveno manjše socialne pravice, ne izumira, ampak marsikje celo pridobiva pomen, kar se še kako pozna tudi v Šmarjeških Toplicah, kjer se njihovega 7- ali 10-dnevnega programa udeleži vsako leto več ljudi. Letos se je preventivnih rekreacijskih programov v Zdravilišču Šmarješke Toplice udeležilo več kot 800 zaposlenih iz več slovenskih podjetij.

Letošnjih programov PZR so se v Šmarjeških Toplicah udeležili delavci podjetij in ustanov Rudnik lignita Velenje, Elektro Primorska, Lek, Termoelektrarna Šoštanj, Ministrstvo za notranje zadeve, Telekom, Pošta, Kovinoplastika Lož. Zanimanje za tovrstne programe je veliko, celo večje od kapacitet, ki jih nudijo Šmarješke Toplice. Vsako leto se PZR-a v Šmarjeških Toplicah

udeleži tudi skupina Krkinih delavcev, čeprav Krka letno za okoli 200 svojih delavcev pripravi programe PZR še v Dolenjskih Toplicah, v Strunjanu, Vrsarju in Bohinjski Bistrici. Pozitivne učinke preventivne zdravstvene rekreacije so dokazale številne študije na ljubljanski in zagrebški fakulteti za šport. Gre predvsem za pozitivne vplive na repetitivno moč, gibljivost in aerobne

sposobnosti organizma, ni pa nepomemben tudi psihološki učinek, saj tovrstni program prinaša tudi psihično sprostitve, ki jo je sodobni pretežno sedeči in s številnimi stresnimi situacijami obremenjeni človek zelo potreben. Poleg programov PZR v Šmarjeških Toplicah izvajajo 3-dnevne preventivne preglede, namenjene predvsem menedžerjem, ki so jih poimenovali Profit s srcem, vsebuje pa obremenilno testiranje, funkcionalno testiranje

V Šmarjeških Toplicah programe preventivne zdravstvene rekreacije vodi Brane Bon, ki meni, da imajo prav Šmarješke Toplice s svojim športnim parkom in neverjetnimi možnostmi za sprehode in izlete v naravo skoraj idealne možnosti za športnorekreativne programe.

dihal, laboratorijske preiskave, posvet z zdravnikom specialistom, strokovno vodeno skupinsko gimnastiko v bazenu ali v telovadnici, masažo in kopanje v termalnih bazen.

I. V.

ZMAGA IN PORAZ STRELCEV IZ SEMIČA

SEMIČ - Strelci Semiča so opravili dva kroga v 2. slovenski strelski ligi. Najprej so v Kočevski Reki porazili MORIS KRIM (1679:1664), nato pa doma podlegli drugi ekipi ljubljanske Olimpije (1701:1681). Strelci Semiča so trenutno na 6. mestu prvenstvene razpredelnice.

Šport iz Kočevja in Ribnice

RIBNICA - Rokometašice Kočevja so po tihoma upale v zmago proti Izoli. Po blesteči tekmi proti Krimu v šestnajstini finala rokometnega pokala, ker so srečanje tesno izgubile, a bi ga lahko z bolj zavzeto igro tudi dobile, so bila pričakovanja povsem realna. Domačinke so 15 minut pred koncem vodile s petimi zadetki razlike, a so jih borbene Kočevke ujele in izid izenačile (23:23). Darja Kersnič je dosegla 7 zadetkov.

KOČEVJE - Pomanjkanje denarja in predvsem veliko število poškodovanih igralcev sta temeljna razloga, da odbojkarice Lik Tilie ni bilo prejšnjo soboto v Murški Soboti na tekmi proti Pomurki. Gostiteljice bodo tekmo dobile za zeleno mizo, Lik Tilio pa zanesljivo čaka denarna kazen in morda tudi odvzem kakšne točke. Prvo ekipo bodo okrepili z mladinkami, ki tekmujejo v tretji ligi.

KOČEVJE - V zanimivi tekmi ljubljanske medobčinske nogometne lige so igralci Kočevja po osmih zaporednih zmagah klonili v tekmi proti Viru. Kočevci so povedli z zadetkom Muhviča, slabi sodnik pa jim je razveljavil drugi zadetek in podelil kar osem rumenih kartonov in rdeči karton Rautarju. Gostitelji niso igrali slabo, a so bili v končnici nespresnetni in so zamudili kar nekaj stodontnih priložnosti. Kočevci so kljub porazu na drugem mestu; v prihodnjem krogu bodo igrali v Ihanu.

RIBNICA - Na gostovanju v Murški Soboti so rokometiške Inlesce povsem zaluženo premagali Pomurci (24:22) v tekmi osmega kroga v prvi B ligi. Ribničani so ves čas tekme vodili. Rokometaši Prizme iz Ponikev ostajajo tudi po petem krogu brez točk v drugi A ligi. V ljubljani so jih premagale Prule s 27:17. Rokometaši Kočevja so ostali brez točk proti Svišu iz Ivančne Gorice in so tekmo petega kroga v drugi A ligi izgubili s 22:24. Po zanesljivem vodstvu v prvem polčasu so v končnici popustili in tudi po kriv-

di slabega sojenja tekmo nepričakovano izgubili.

LITIJA - Ob dnevu reformacije je bil pri Litiji tradicionalni gorski tek na geometrijsko središče Slovenije (GEOS). V izredno močni konkurenci se je na 7,5-kilometrski progi vnovič izkazal Franc Kocijancič iz Kočevja, ki je med veterani prepričljivo zmagal s časom 32:18, v skupni uvrstitvi pa je bil 12. Do konca uspešne sezone ga čakata še dve tekmi.

KOČEVJE - Po nekaj zaporednih porazih je košarkarjem Snežnika iz Kočevske Reke vendarle uspelo zmagati pred domačimi gledalci v tekmi prve B lige. V soboto so imeli v gosteh ekipo M-Ekspresa z Vrhne. V igri "mačke z mišjo" so Kočevci v prvem polčasu povedli s 50:26. Nekatere napake v obrambi so gostom omogočile mirnejšo igro, katastrofo pa so spremenili v znošen poraz (75:68). Polovič in Lušin sta dosegla po 21 točk.

KOČEVJE - V sedmem krogu v drugi krogliški ligi so krogličarice Kočevja imele v gosteh Eto iz Kamnika. V razburljivi končnici so tekmo izgubile s 5:3. Člani Kočevja so visoko premagali Kamnik (8:0). Članice so na četrtem mestu, člani pa si delijo peto mesto na lestvici.

RADLJE OB DRAVI - V petem krogu v prvi državni ligi so igralci namiznoteniškega kluba Melamin gostovali v Radljah ob Dravi. Tekmo so izgubili s visokim izdom 7:0. Od mladincev Vučka, Vidmarja in Malnarja več ni mogoče pričakovati. Kočevci bodo v tej postavi resni kandidati za selitev v drugo ligo, če se ne bo uprava odločila za okrepitev po jesenski sezoni.

ZAGREB - V prijateljski mednarodni rugby tekmi za igralce do 15. leta sta se na igrišču Kajzerica v Zagrebu pomerili ekipi Lokomotive in RFS Ribnica. Ribničani so bili veliko boljše in so zaslužno zmagali s 32:0. Točke za RFC Ribnico so dosegli: J. Henigman (15), B. Tanko (10) in Divjak (7). M. GLAVONJIC

**KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC**

TENIŠKI CENTER OTOČEC

• V teniškem centru je bil ob koncu tedna odigran teniški turnir dvojic. V konkurenci 42 igralcev in igralk so nastopili tudi gostje iz Hrvaške. Zanimiv je bil zlasti finalni dvoboj med dvojico Marčec - Jankovič (Hrv.) in novomeško dvojico S. Bradač - B. Erak, ki so ga s tesno razliko dobili gostje. Polfinale: Jankovič

- Marčec (Hrv.) : Šporec - Lesnika (Hrv.) 7:4; Bradač - Erak : Kranjc - Lavrič (Slov.) 7:2; finale: Jankovič - Marčec : Bradač - Erak 7:6; za tretje mesto: Šporar - Lesnika : Kranjc - Lavrič 6:3. Ženske - vrstni red: 1. S. Srebrnjak - Škarjak; 2. M. Zupanc - N. Gregorič; 3. T. Peljhan - A. Rifelj (vse Novo mesto).

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Bučka k Škocjanu, Bučka k Sevnici

Dol. list št. 45, 7. novembra

Zavedamo se, da je polemika v časopisih nevhvaležna stvar, zato se je nikoli do sedaj nisimo posluževali. Zdi pa se nam, da članek z omenjenim naslovom le zahteva kratko pojasnilo.

Verjetno prav toliko prebivalcev območja nekdanje KS Bučka ni zadovoljnih z izrazom, ki je bil uporabljen v tem članku in nas je krstil za "Bučane", kot jih ni zadovoljno z dejstvom, da proti svoji volji spadamo pod občino Škocjan. Pa pustimo čudno novo poimenovanje in preidimo k bistvu!

Zakaj niste, gospodje svetniki, povedali, da je bilo ob glasovanju, na katero se sklicujete, namerno zaprti voliče v Dolenjih Raduljah, kjer so volilni uravničenci oziroma prebivalci skoraj vsi za Sevnico? Tudi številni podatki o tem glasovanju, ki ste jih navedli, ne držijo. Zavedali bi se lahko tudi dejstva, da so se krajin Bučke na javnem izjavljanju 20. 3. 1994 jasno opredelili za referendumsko območje Sevnice, vsi dogodki po tem dejanju pa so bili politične igre, katere povezujejo sorodstvene vezi, poznanstva...

Svetnika iz "bučinskih krajev", ki trdi, da je v pobudi kup laži, pa prosimo, naj navede vsaj eno in jo argumentira! Navede naj imena "kričačev in rogoviležev" in pove, kdaj so mu le-ti onemogočili kakšen sestanek, navede pa naj tudi svoje svetniško ime. Zaveda naj se, da so takšne izjave pod nivojem in da z njimi samo kaže svojo sposobnost in kulturo. Pouči naj se tudi, koliko ljudi zastopa, kajti število je precej večje od 400. Dobro ve tudi, da se je spomladi tega leta v izpeljani anketi kar 86,7% dosegljivih volilnih uravničencev zavzelo oziroma izreklo za vrnitev k občini Sevnica.

Se pa popolnoma strinjamo, naj se ljudje odločijo na referendumu, v kateri občini hočejo živeti, kajti samo to je naš cilj in nič drugega. Naj bo končno spoštovana volja in ustavna pravica ljudi!

Odbor krajanov bivše KS Bučka: MITKO PIRMAN, Zaboršt 2 a MIRO ŠENK, Jerman Vrh 20 VINKO TOMAZIN, Dule 14

Semičani imajo svoj praznik

Dol. list št. 45, 7. novembra

Odgovor IO SKD Semič

Na svoje izzivanje v Dolenjskem listu sem pričakoval močan, vendar pošten, športni protidarec; vendar se od vas, večerajšnji sodruzniki, dobri znanci in tako rekoč prijatelji, nisem nadejal tako nizkega udarca. Usekali ste me prefinjeno, hinavsko in premišljeno na mesto, kjer ste pričakovali, da me bo najbolj zabolelo in prizadelo. Udarili ste na področje mojega poklicnega vzgojno-izobraževalnega dela, na katero sem posebno ponosen.

Zaradi svoje časti in zaradi mnogih generacij otrok, ki so mi bile in so mi še vedno zaupane v vzgojo in izobraževanje kot učitelju, sem se prisiljen braniti. Očitata mi, kako sem se "zviška norčeval iz otrok, ki so hodili k verouku in nedeljski maši".

Ko bi me malo bolje poznali, prav gotovo ne bi zavozili na mino, ki ste si jo sami nastavili.

Vedeli bi, da sem do enajstega leta hodil k maši, bil ministrant, česar nisem nikoli zanimal ali se tega sramoval. Vedeli bi, da sem dolga leta javno vozil svojo globoko verno mamo vsako nedeljo k maši. (Še danes rad vzamem v avto ženičko, ki se vrača peš od maše in jo mnogi v svoji vzvišenosti spregledate na cesti). Vedeli bi, da sem leta 1988 popeljal otroke in kaplana iz mrzle cerkve v toplo učilnico štrekljevske šole in da poteka tam verouk še danes. Vedeli bi, da sem bil in sem kljub svojemu globokemu ateističnemu prepričanju vedno v najboljših odnosih s semiškimi kaplani in da me je pred nedavnim župnik Janko Štampar javno in pisno predstavil kot dobrega športnega prijatelja iz pred dvajsetih let, ko je kaplanoval v Semiču.

Nikogar nisem ocenjeval niti ne ocenjujem po njegovem prepričanju, temveč po tem, kakšen CLOVEK je.

V prihodnje ne bom več odgovarjal na vaše še tako nizke udarce. Semičani dobro poznajo mene in vas. Pošteno bojo razsodili in prepričan sem, da se bo tehnična globoko prevesila v mojo korist. Prepričan sem tudi, da bojo spoštovani in poštene semiški krščanski demokrati spoznali, da bo treba zamenjati nekatere svoje farijejske voditelje.

BLAŽ KOČEVAR
Vavpča vas

Novomeška kronika

Dol. list št. 43, 24. oktobra

V četrtek, 24. oktobra, ste v rubriki Novomeška kronika objavili novico v zvezi z odhodom našega častnika v pokoj. Povedati vam moramo, da vas je vaš informator zavedel, saj smo se od edinega častnika, ki je v tem času odšel v pokoj, majorja Ivana Šteblaja, dostojno in v skladu s pravilnikom poslovali dne 15.10.1996. Na sprejemu mu je poveljnik tudi izročil spominsko darilo in se mu zahvalil z štiri leta službovanja v Slovenski vojski. Datum slovesa je bil več tednov prej dogovorjen z g. Šteblajem zaradi obveznosti, ki sta jih imela tako poveljnik kakor tudi g. Šteblaj.

Brigadir
JANEZ BUTARA

Je lastnina res cenjena?

Razočarana v Sloveniji - Denacionalizacija se vleče predolgo - Kdaj bosta rešena Dergančeva primera?

Po treh letih sem spet prišla v domovino, če jo sploh lahko tako imenujem. V Ameriki nas Slovence na veliko vabijo v Slovenijo, tako kot turiste kot morebitne vlagatelje. Pravijo, da je v Sloveniji sedaj demokracija in je lastnina cenjena.

A na moč sem bila razočarana, ko sem v Semiču obiskala bratrančev družino. Prepričana sem bila, da jim je nova demokracija že vrnila po vojni nacionalizirano hišo. Vem za zakon o denacionalizaciji, vem za razsodbo Vrhovnega sodišča iz leta 1991. Pri nas v Ameriki bi bil primer že zdavnaj rešen. V bivši hiši Franca Derganca pa je še več stanovanec kot ob mojem zadnjem obisku. Človek bi pomislil, da bo precej drugače, ker ima Semič svojo občino. Domačini naj bi vendar lažje reševali domače zadeve, ali ne? Dobila pa sem vtis, da je prav semiška občina glavni zaviralec. Kako bodo tuji verjeli lepim besedam naših politikov, naj vlagajo, ker je lastnina cenjena, ko pa še žuljev naših prednikov niso poplačali? Enak problem ima tudi znana

APLAVZ NI OBVEZEN Eden zatrtih

Poznam ne preveč rosno mladega intelektualca, ki je preklel socializem po dolgem in počez. Trdil je, da so komunisti krivi, ker v službi ni napredoval, da je osebnostno stal na istem mestu. Vsako sekundo so mu metali polena pod noge, in to samo zato, ker kljub mnogoštevilnim prošnjam ni hotel v njihove vrste. No, stanovanje so mu res dodelili, a kaj, takrat je bilo stanovanj za mlade izobražence kot listja in trave... Skoraj vsak dan je zaradi komunistične prisile nad njim zaspal za mizo v zakotni gostilni. Njegova vroča želja je bila, da bi komuniste vzel hudič.

V letih demokratične prenove Slovencev sem pozabil nanj. Samo po sebi se mi je zdelo razumljivo, da je zdaj kje na kakšnem pomembnem položaju, da je v najslabšem primeru ravnatelj gimnazije, kajti tistih, ki so mu branili h koritu, ni več. Vsaj na oblasti ne. Gotovo je razplahotal svoja krila sposobnosti, sem menil, iz ličinke se je razvil metulj. Privoščil sem mu: prišel je njegov čas in tako je prav.

Ne vem, kaj me je zaneslo v gostilno, ki slovi le po tem, da je s prvot moč prebrati celomesečni jedilnik. Bil je tam: nepočesan, v ponošenem puloverju, pošvedranih čevljev in razcefranih hlačah. Okrog njegovih ust, iz katerih je polzela z alkoholom pomešana slina, so se po mizi pasle muhe. Škoda, da je spal. Prav zanimivo bi bilo slišati, kdo ali kaj je kriv za stanje, v kakršnem sem ga našel...

TONI GAŠPERIČ

• Večina ljudi se ne briga za moralo: vera jim je udobnejša. (Weber)

• Prevodi so kot ženske: ko so lepi, niso zvesti, in ko so zvesti, niso lepi. (Bacon)

• Možile bi se, množile pa ne. (Sršen)

Zamolčan prispevek Gimnazije v NOB

Ob počastitvi 250-letnice Gimnazije Novo mesto so ostali v tihem ozadju mnogi dijaki in profesorji, ki so v prelomnem obdobju vedeli, kje je njihovo pravo mesto

Želim omeniti poglavje iz zgodovine novomeške gimnazije, ki pa, kolikor mi je znano iz javnih občil ob jubileju, ni bilo omenjeno. Gre za njeno vlogo pri vzgoji številnih dijakov, ki so se šolali v desetletju pred razpadom stare Jugoslavije. Takratni dogodki so to generacijo posebej zaznamovali. Pripadali so ji priznani ustvarjalci in osebnosti: Vladimir Lamut, Ivo Pirkovič, Franček Saje, Bogo Komelj, Dušan Povh, Ivan Marinček, Vilma Bukovec in drugi.

V tihem ozadju je ostalo izjemno veliko število njenih dijakov in tudi profesorjev, ki so v prelomnem obdobju - borbi za osvoboditev slovenskega naroda v času 2. svetovne vojne - dali iz sebe vse svoje sile, znanje, zdravje, tudi življenja. Novomeška gimnazija se lahko ponaša z izredno velikim številom dijakov in profesorjev - borcev za svobodo.

Nekateri sicer zanikajo, da je bil NOB osvobodilno gibanje. Toda zgodovina in odnos zmagovitih sil antifašistične koalicije do NOB kakor tudi do nove Jugoslavije nedvomno potrjujejo, da je to bilo osvobodilno gibanje. Verjetno je prav zaradi dvoma o antifašistični vsebini NOB ostal tovrstni delež novomeške gimnazije v okviru njenih proslav v ozadju.

Nimam natančnih podatkov, koliko novomeških gimnazijcev je bilo borcev ali aktivistov NOB, koliko jih je padlo, bilo ubitih, koliko ranjenih, zaprtih, interniranih. Ocenjujem, da jih je bilo precej več kot iz drugih gimnazij v Sloveniji.

Bilo bi koristno, če bi se kdo pogledal v ta del življenja in trpljenja dijakov novomeške gimnazije. Naj iz njihovih vrst izdvojim samo nekaj pomembnih osebnosti, kot so generali (Jože Borštnar, Dušan Švara, dr. Marjan Morelj, dr. Dolfo Medvedšek), politiki in diplomati (Bogdan in Marjan Osolnik, France Hočevar, Niko

Šilih, Mirko Jakše, Radko Močilnik, Franc Pirkovič, Jože Preželj in še kdo), publicisti in znanstveni delavci (Jože Krall, Marjeta Vasič, Ivan Komelj, Ema Muser, Milan Dodič, Jelka Hočevar in še kdo), gospodarstveniki (Boris Andrianič, Jur Levičnik, Luka Dolenc itd.).

Javen, organiziran množični protest dijakov novomeške gimnazije proti italijanski okupaciji 1.12.1941 je bil predmet raziskovalne naloge Barbke Močilnik, ki pa ni objavljen. Tudi Ema Muser je o temu pisala. Protest je bil dejanje, kakršnega v takem obsegu ni zaslediti v nobeni od drugih gimnazij v Sloveniji. Na vse to je lahko novomeška gimnazija po-

nosna. Vse to je sestavni del zgodovine novomeške gimnazije ne glede na to, ali to nekateri priznajo ali ne. Tudi v tem pogledu pripada novomeški gimnaziji častno mesto v Sloveniji.

VILMA PIRKOVIČ
Ljubljana

22 let KS Rožno-Prekladol

Kmetu vrniti upanje in zaupanje

ROŽNO - V družbenem domu na Rožnem so se ob 22-letnici KS Rožno-Prekladol zbrali krajinani slovesno odprli novo asfaltirano cesto ter proslavili 22-letnico KS. Čeprav je to majhna krajevna skupnost, se odlikuje po prizadevnosti krajanov, kar se pozna v razvoju kraja (posodobljenje cest, novi družbeni in gasilski dom, telefon, vodovod).

Vztrajnost, prizadevnost in delavnost vodijo te ljudi skozi čas. Hribovita pokrajina in težka zemlja jim nista vzeli ljubezni in poguma. Vztrajno kljubujejo času in sledijo napredku. Veseli so vsakega uspeha in ga z veseljem proslavijo. Tudi ob prazniku KS so dvorano napolnili do zadnjega kotička. In misel, napisana na steni dvorane - "V volji je pot, v slogi je moč", je njihovo življenjsko vodilo.

Zelimo, da bi naša slovenska vas še naprej tako odločno in vztrajno premagovala ovire vsakdana, da bi zmagala ljubezen do zemlje in podeželja. Žal se bo marsikaj moralo spremeniti, kajti ne zadostujeta le ljubezen in pogum kmeta. Treba mu je dati vrednost in možnost preživetja, mu vrniti upanje in zaupanje. Le tako je moč ohraniti idiliko vasi in zdravo življenje.

VERA KUSTU

"Šrejfarji" smo končno dobili vodovod

Kmalu tudi park Šrejf

Črešnjevčani ali po domače "Šrejfarji", kakor nas imenujejo ostali Belokranjci, smo končno le dobili tolikokrat obljubljeni vodovod. Še lani nismo verjeli tistim, ki so govorili, da bo kmalu pri nas tekla pitna voda. Stvari so postale bolj realne na sestanku vaše skupnosti, ki je bil meseca julija letos. Takrat je župan semiške občine g. Janko Bukovec zbranim zagotovil, da bo voda na Črešnjevec pritekla že čez nekaj mesecev. Komunalna Črnomelj je začela z deli glavnega voda Krupa - Črešnjevec v drugi polovici meseca avgusta, tudi izkop hidrantnega omrežja po vasi je bil v teku. Izvajalce je ves čas dela motil dež, toda kljub temu so projekt izpeljali do predvidenega roka.

Na slavnostni prireditvi ob odprtju vodovoda v nedeljo, 27. oktobra, se je predstavil otroški pevski zbor z znanimi slovenskimi pesmimi. Župan je v govoru na prireditvi predstavil finančno plat izgradnje vodovoda, pohvalil je vaščane, ki smo prevzeli kar velik delež obveznosti pri izgradnji vodovoda. Tudi vaški moč Črešnjevec Edvard Kočevar se je še posebej zahvalil predsedniku gradbenega odbora Ivanu Simoniču ml. in vaščanom za opravljen delo. Med ostalim je poudaril, da je vaška skupnost kot oblika organiziranega delovanja potrebna, saj se preko nje lažje dosežejo zastavljeni cilji in naloge, ki jih vas kot taka skupnost ima. Povedal je tudi, da izgradnja vodovoda ni edina uspeša akcija vasi. Vaščani smo sami uredili 2,5 km dolgo gozdno pot; v planu je projekt ureditve nacionalnega parka, imenovanega Šrejf; urejen je športno-rekreacijski center, kjer je nekoč stala vaška luža in sanirano divje odlagališče odpadkov.

"Šrejfarji" smo bili večkrat zasmehovani zaradi tega vzdeвка, ki pa je nastal po ljudski pripovedi, da so Črešnjevčani v davnih časih vlekli konje iz globoke vrtače na bezgov "Šrejf" ali vijak. Danes za nas to ni več slabšalni izraz in tudi na Vrtači bo kmalu urejen park, imenovan Šrejf.

ANICA JAKŠA za vaško skupnost Črešnjevec

SREČANJE KRAJANOV KS ŽABJA VAS - Srečanje starejših krajanov, ki ga vsako leto pripravi Krajevna organizacija Rdečega križa, je potekalo 18. oktobra skromno in pristrčno. To je priložnost, da se starejši med seboj vsaj enkrat na leto vidijo in se bolje spoznajo. Da je bilo naše druženje še lepše, so pripomogli različni darovalci: zasebniki, obrtniki in Blagovnica s svojimi prispevki za srečelov. Vsem se iskreno zahvaljujemo, prav tako osnovni šoli Grm za kulturni program. Zahvala tudi vsem aktivistom KO RK Žabja vas, kajti brez njihove prizadevnosti ne bi bilo srečanja starejših krajanov. (Krajevna organizacija RK Žabja vas, Anka Urbančič)

NAŠEL JE KORENINE - Čeprav je Stefan Kapsch iz Oswega v ameriški zvezni državi Oregon vedel, da ima njegov rod tako po mamini kot po očetovi strani korenine v črnomaljski občini, do leta 1994 ni nikoli obiskal Slovenije. Hranil pa je naslov Matije Absca iz Mihelje vasi pri Črnomlju, za katerega ni natančno vedel, komu pravzaprav pripada. Ko je pred dve leti prišel kot predavatelj političnih ved za dva semestra predavat na ljubljansko Fakulteto za družbene vede, je Abščeve obiskal in ugotovil, da so njegovi daljnji sorodniki. Pozneje je odkrival v Sloveniji vedno nove sorodnike in dežela se mu je tako priljubila, da jo je samo letos obiskal že dvakrat: ob črnomaljskem jurjevanju in martinovanju. Čeprav se je že nje-govo oče rodil v Ameriki, pa je gospod Kapsch odraščal ob belokranjskih običajih. "Ponosen sem, da sem Črnomaljec," pravi v lepi slovenščini. A ne le to, po Črnomlju je povpraševal tudi, kje bi lahko kupil črnomaljsko zastavo. Njegova želja je prišla na ušesa tudi občinskim možem in črnomaljski župan Andrej Fabjan mu je poklonil občinsko zastavo in knjigo o Sloveniji, gost iz Amerike (na desni) pa se je oddolžil z darilom "Made in Oregon". (Foto: M. B.-J.)

Upokojenski pevci praznujejo 40-letnico

Koncert bo v petek

NOVO MESTO - Ob 40-letnici mešanega pevskega zbora Društva upokojencev (DU) Novo mesto bo slavnostni koncert pod pokroviteljstvom mestne občine Novo mesto v petek, 15. novembra, ob 19.30 v KC Janeza Trdine. Slavnostni govor bo imel župan Franci Koncilija. Vstopnine ne bo.

Zbor je bil ustanovljen 1956. leta na pobudo danes že pokojnega Borisa Savnika, ki je bil tudi vodja. Kasneje so ga vodili še pokojni Tone Markelj, prof. Franc Milek, sedaj pa je to delo Sonje Pirc. V tem času je bilo mnogo težav: ni bilo ustreznega prostora za vaje, primanjkovalo je notnega materiala in denarja. Toda z dobro voljo in ljubeznijo do petja je šlo in kmalu so nastopali na prireditvah, revijah in samostojnih koncertih. Zbor je vseskozi skrbel za kvaliteto in je dopolnjeval program. Naštudiral je 200 pesmi in imel več kot 400 nastopov doma in po Sloveniji. Posebno pozornost so posvečali slovenski narodni in umetni pesmi. Zbor je vseskozi štel 30 do 35 pevcev in pevk, danes jih je 31, od tega 21 ženskih in 10 moških. Vaje so enkrat tedensko. Dobri medsebojni odnosi, prijetno delovno vzdušje in medsebojno spoštovanje vzpodbudno vplivajo na premagovanje še tako zahtevnih nalog.

Za dolgoletno uspešno delo je ob 40-letnici zbora Zveza DU Slovenije zboru podelila visoko priznanje - veliko plaketo kot zahvalo za prehojeno pot, vsi pevci pa so prejeli priznanje DU Novo mesto. Želimo in verjamejo, da bo pesem MPZ DU Novo mesto tudi v bodoče med nami.

IVAN SOMRAK
Predsednik DU Novo mesto

Ali bo potreben čuvaj?

Na mirnapeškem pokopališču vsako leto 1. novembra znosijo sveče na obzidje, prevračajo šopke, kradejo sveče itd.

MIRNA PEČ - Sem vaš zvest bralec in se vam oglašam prvič. Sem krajan KS Mirna Peč in pišem v imenu prizadetih krajanov in drugih, ki imajo svoje in znanje na tem pokopališču. Vsako leto namreč 1. novembra zvečer nekdo znosijo sveče na obzidje pokopališča, prevračajo šopke, pokradejo baterijske vložke sveč, ki se napajajo iz njih itd. Mislim, da je to skrajno nekulturno ravnanje. Ko bi kdo od teh barbarov vedel, kaj si misli človek, ki stoji ob razdejnem grobu. Še bolj pa me prizadene to, ko slišim, da to počnejo tisti, ki v kulturnem in cerkvenem javnem življenju v prelepi mirnapeški dolini nekaj pomenijo. Nisem še slišal, da bi imeli kje na svetu na pokopališču čuvaja in upam, da to ne bo po-

VRAČANJE PREVEČ IZPLAČANIH INVALIDNIN USTAVLJENO

Ustavno sodišče Republike Slovenije je 29. oktobra sklenilo, da zadrži izvrševanje Zakona o vojnih invalidih, kolikor se uporablja kot podlaga za zahteve za poračun domnevnih preveč izplačanih invalidskih prejemkov v letu 1996, temelječih na veljavni odločbah, izdanih na podlagi dotlej veljavne zakonodaje. Organom, ki so pristojni za izvrševanje zakona, je naložilo, naj takoj prenehajo pošiljati in izvrševati zahteve za poračun. To pomeni, da je ustavljeno vračanje preveč izplačanih zneskov in da bodo invalidski upravičenci odslej prejeli v celoti bodisi prejemke, za katere jim je že opravljena prevedba na novi zakon, bodisi prejemke, ki so jim še odmerjeni po starem zakonu.

V tujini spoznaš, kaj imamo sami

Še malo razmišljanja ob poučnem in veselem potovanju finančnikov po Italiji

Društvo računovodij, finančnikov in revizorjev Novo mesto združuje kolege računovodje, revizorje in finančnike iz Dolenjske in Bele krajine. Na strokovne ekskurzije hodimo skupaj s kolegi iz Kranja. Letos smo se odpravili v severno Italijo in v Milano.

Po novih slovenskih cestah smo bili mimogrede čez mejo, med širnimi polji Padske nižine. Po ravnam so se menjavale njive s koruzo in vinogradi. Ni nam bilo všeč. Navajeni smo pač, da so pri nas vinogradi na hribovitih in brez sosednje koruze. To je naša posebnost.

Zvečer smo prišli na Gardsko jezero. Kamor seže oko - sam turizem! Toda za večerjo so nam v hotelu tik ob jezeru prinesli postan krompir in nič se niso vznemirjali. Tudi pribor smo morali obdržati od predjedi še za glavno jed.

Rekli smo, da so to mogoče njihove posebnosti. Možno je sicer tudi, da smo za svoj okus zgrešili hotel. No, za žepa ga seveda nismo. Vino je bilo namizno, a okusno.

Zjutraj smo se odpeljali v Milano. Sprejeli so nas v predstavništvo Nove ljubljanske banke v središču mesta. Štirinajst zaposlenih. 900 mio Dem prometa. Dobiček. Kar ponosni smo bili.

Na kosilu smo bili v restavraciji sto metrov od katedrale. Tudi tukaj smo morali za glavno jed pribor obdržati. Mogoče je to pri njih v navadi. Saj res, pribor, ki si ga uporablja sam, obdržiš in ga znova uporabiš. Prihranili smo pomivanje, vodo, prašek, energijo. Zveni ekonomično. No pri nas se kaj takega ni že dolgo zgodilo.

Nazaj grede nas je v avtobusu gostil Ivan Kure, direktor KZ Metlika. Postreženi smo bili z metliško črtno in s kolednikom. Gorenjecem in ostalim Nebelokranjem smo razložili, kaj je kolednik. Ugotovili smo, da bi v KZ Metlika in v Beli krajini lahko postregli z laškim rizlingom: kot z namiznim, kot kakovostnim, kot vrhunskim vinom, kot pozne trgatve - kolednikom, kot jagodnim izborom in kot ledenim vi-

nom. Šest kakovostnih ravni iste trte. Kakšno razkošje, kakšna enkratna posebnost!

Tisti, ki smo že doslej poskušali v zaporedju vse kakovostne ravni laškega rizlinga, smo doživeli nekaj posebnega. Vsaka nova raven vina je bila razpoznavno lepša, daljša od prejšnje. Tako se namreč reče za vino, če ostane žlahtni, sortni okus v ustih, ko je vino že v želodcu. Takšna degustacija je neverjetno doživljaj. Lahko bi se imenovala Janezova ali Ivanova degustacija. V Belo krajino je vse več enodnevnih izletov, ki so povezani z obiskom zidanice. Takšna degustacija bi bila nekaj razpoznavno značilnega za Belo krajino.

Kakšen bo tisti rizling, ki ga bodo nekoč trgali za tri kralje ali za Antonovo ali za Pusta, če bo dovolj zgođen! Trgatev po godu sv. Jožefa pa seveda ni mogoča, saj mora biti trta do takrat že obrezana.

Ivan Kure je nato izletnikom predstavil novo vino z imenom zdravica. To je morda frankinja z ustreznimi žlahtnimi snovmi v vinu, ki raztaplja maščobo. Vino z veliko ljubezni in znanja.

Taka je poslovna politika KZ Metlika. Vedno novosti, vedno investicije. Glede na nove tehnične možnosti obdelave vinogradov

Volitve prinesle Suhi krajini še tri nove pridobitve

Končno cesta do Dobrave

ŽUŽEMBERK - Resnično si Suha krajina želi več volitev. Tako so bile v enem samem tednu kar tri pomembne otvoritve: v torek so odprli 1,9 km dolgi cestni odsek regionalne ceste med Žužemberkom in Dobravo, kar je financiralo ministrstvo za promet in zveze. Vrednost investicije je kar 86 milijonov tolarjev. Cesto je predal namenu sekretar za ceste Marjan Dvornik, blagoslovil pa jo je domači župnik Franc Povirk. Zbranim sta spregovorila tudi župan mestne občine Novo mesto Franci Koncilija in predsednik sveta KS Žužemberk Franc Škufca.

V četrtek, 7. novembra, pa je bil odprt še zadnji asfaltirani odsek med Smuko in občinsko mejo med občinama Kočevje in Novo mesto. Asfaltiranje dvokilometerskega odseka, ki je bil dolga leta makedamski in je bilo opravljeno s pomočjo prispevkov mestne občine Novo mesto (10 milijonov tolarjev), kočevske občine (5,8 milijonov tolarjev) in republiških sredstev (6 milijonov) za demografsko ogrožena območja. Delo je omogočilo številnim Suhokranjem zvezo z Novim mestom.

Poleg cest je bila v Drašči vasi slovesnost ob prevzemu 29 novih telefonskih priključkov. Slovesnosti se je udeležila tudi ministrice za pravosodje Meta Zupančič, ki je telefone predala namenu. Ob otvoritvi so sodelovali še: direktor Telekoma poslovne enote Novo mesto Andrej Zupanc, Roman Gabrijel in Feliks Sirmole iz mestne občine Novo mesto ter številni krajanj.

S. M.

rigolajo terase, četudi bi trta na terasi lahko še dolgo rodila. A na starih dobrih navpičnih vrstah so stroški obdelave manjši. Investicije o pravem času. SZ Metlika ni imela nikoli likvidnostnih težav.

Ob hvaležnih temah je dolgočasna pot po Padski nižini lahko zelo kratka.

Mag. JANEZ KURE

SLOW FOOD-A NA BREGU

NOVO MESTO - Ob čaščenju sv. Martina gostišče Kos pripravljajo ponovno srečanje članov Slow food, in sicer v četrtek, 14. novembra, ob 18. uri v restavraciji Breg. Posebnost večera bo bogastvo različnosti slovenskih štrukljev, saj jih bo za pokušnjo kar 40, začeli pa bodo tudi s posebnostjo ob bifejski mizi. Večer bo zaključen s peko kostanja ob starem breškem trgu ob baklah. V Italiji praznujejo od 28. novembra do 1. decembra 10-letnico nastanka organizacije Arcigova - Slow food in tako bo takrat gastronomski sejem. Prihodnje srečanje na Dolenjskem bo 17. decembra, ko bo obletnica tega gibanja v Sloveniji. Rezervacije so obvezne, in sicer na tel. št. 068/321-269.

Metoda Adamič

Rodila se je pred 72 leti v Željnah pri Kočevju. Z 18 leti se je vključila v maju 1942 v organiziran boj proti okupatorju kot aktivistka OF in obveščevalka. V septembru 1943 ob kapitulaciji Italije se je vključila v IX. slovensko narodnoosvobodilno brigado in bila v njej vse do sredi oktobra 1944. Od tega časa deluje v delovni in ribniško-notranjskem okrožju do konca druge svetovne vojne. Bila je ranjena, in je zaradi posledic postala vojaška vojna invalidka. Po končani vojni je sodelovala v raznih organizacijah. V začetku novembra so se od pokojne Metode, ki je bila priljubljena med ljudmi, na kočevskem pokopališču poslovili sorodniki, prijatelji in tisti, s katerimi je med drugo svetovno vojno sodelovala v boju proti okupatorju. Za zasluge je bila dvakrat odlikovana.

V. DRAGOŠ

TEORETIČNO RAZMIŠLJANJE

Eklekticizem razjeda arhitekturo

Še o "Stavbarstvu malega gospodarstva v Spominskem parku Trebče, občina Brežice"

Ob Dnevh evropske kulturne dediščine na temo "Kulturna dediščina meniškkih redov" je opozoril Don Luca Pellegrini, da imata zgodovina in umetnost pomembno vlogo v družbi, tudi za odkrivanje duhovnih globin. Podobne ocene najbrž ne bo nihče izrekel ob temi "Stavbarstvo malega gospodarstva v Spominskem parku Trebče, občina Brežice". Pod roko nekaterih novomeških narodoslavev na razsaja eklekticizem, ki ugonablja arhitekturo z vsiljevanjem starih fasadnih elementov, ki nimajo utemeljene zveze z nameni novih gospodarskih stavb, obenem pa so vsiljevalne prvine v disonanci z bistvom obstoječe organske, funkcionalne arhitekture, ki je značilna za podeželje. Kakšen smisel je kopirati okna s polkni po stari stanovanjski hiši in nato enake vgraditi v fasado obrtne delavnice, ki je globoka 15 metrov, ob industrijska 4 metre visoka vrata? Zakaj se predpisuje edino zveličavno razmerje med streho in fasado po tipični stanovanjski hiši (tudi nekatera gospodarska poslopja so bila grajena v podobnem smislu, nikakor pa ne vsa!)? Čemu neuporabne frčade na strehi večje obrtne delavnice, morda zaradi "skladja" z obstoječo arhitekturo? In še je podobnih nesmislov, vendar ne želim bralcev utrujati z njimi.

Z gospodom Jožetom Avšičem, dipl. oec., brežiškim županom, sva nedavno govorila o tej temi v Pišcah (Spominski park Trebče) in si ogledovala lepa gospodarska poslopja ob baročni cerkvi sv. Mihaela: mlin ob Gabernici, kombinirano gospodarsko poslopje (hlev, senik, kozolec); podobnih starih poslopj je tam naokoli še nekaj, katera pa so grajena povsem drugače, lahko bi se reklo, da so grajena v nasprotju z navodili "sodobnih" naravoslavev. Tretji člen Zakona o Spominskem parku Trebče je zelo napreden in podpira razvoj malega gospodarstva,

ČAKAJO PO SILI RAZMER - Starke v begunskem centru Šmihel

Begunec sem, begunec tja

Mir, ki je zavladal na ozemlju nekdanje republike Bosne in Hercegovine, ni prinesel vseh rešitev

Begunski center Novo mesto, ki stoji nasproti srednješolskega centra v Šmihelu in je v bistvu nekdanji dijaški dom, sem obiskal v dopoldanskem času. Nekaj otrok se je igralo na bližnjem igrišču, moške so kadili in razpravljali na dvorišču pred vhodom, tri starejše ženske pa so se v avli ubadale z ročnimi deli. Mirnost ozračja je motil le vrišč otrok iz sosednje stavbe, kjer je potekal pouk otrok Osnovne šole Šmihel.

Začetki centra segajo v leto 92, ko sta bila ustanovljena zbirna centra Šmihel in Bršljin, ki sta sprejela hrvaške begunce, 9. maja leta 1992 pa je prišlo 190 bosanskih beguncev. Na začetku so prišli otroci, ženske in starejše osebe, leta 1993 pa so prišli še moški. Trenutno je v centru 200 beguncev, od katerih je 67 soloobveznih otrok, kakor je povedal Janez Dolenc, vodja begunskega centra Šmihel. V majhnih dijaških sobah sedaj prebivajo družine; stanovalci desetih sob skupno uporabljajo eno kopalnico s tuši in eno kuhinjo. Sicer pa v centru deluje menza, kjer imajo begunci možnost kosila.

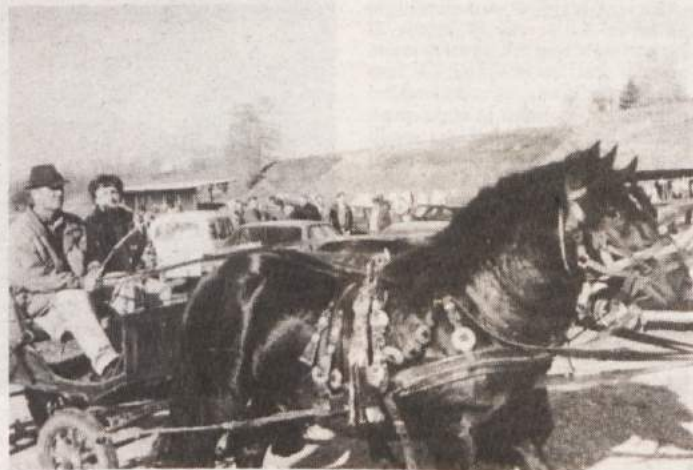
Med letoma 1992-1994 je delovala begunska osnovna šola; v njej so poučevali begunski pedagogi in je združevala begunske otroke iz celotne novomeške občine, saj so nekateri našli zatočišča tudi pri sorodnikih. Zdaj begunski otroci po nalogu

Ministrstva za šolstvo obiskujejo slovenske šole, in sicer kot osnovnošolci, srednješolci in študenti. Lansko leto je Ministrstvo za šolstvo namenilo nekaj denarja kot pomoč dijakom, za njihove šolske potrebščine, letos pa so ostali tudi brez tega.

Begunski center v Ribnici domuje v prostorih nekdanje vojašnice, kjer so za potrebe beguncev namenjeni 4 objekti: 2 bivalna, kuhinja (nekdanja vojaška menza) in skladišče za lastne potrebe. V menzi postrežejo beguncem z dvema obrokom, zajtrkom in kosilom, večerjo pa si pripravijo sami. Sobe so veliko večje kot v novomeškem centru, vendar je dotrajanost objektov občutno večja. Trenutno je v Ribnici okoli 100 beguncev, od tega 11 osnovnošolcev, ki jih vsako jutro vozi v šolo kombi. Nekaj srednješolcev in študentov se šola v Ljubljani. Šolanje je sicer brezplačno, majhno finančno pomoč za šolske potrebščine pa dobijo od donatorjev (Soros, Pizza).

Ljudje, ki sem jih srečal, torej niso tukaj po svoji volji. Doživeli so to, česar si nihče od nas ne želi: morali so zapustiti svoje domove. Kako jih bomo sprejeli, pa je na nas: kot nam enake ljudi, ki so se znašli v nesreči, ali kot...

BORIS PETKOVIČ

SEJEM PRVO IN TRETJO SOBOTO - Po zgledu že uveljavljenega šentjemskega sejma - ta je vsako drugo in četrto soboto v mesecu - bo poslednji podoben sejem vsako prvo in tretjo soboto v mesecu na hipodromu Brege pri Krškem. Krajevna skupnost Krško polje je postavila tehnično in organizirala odkupno postajo za živino, uredila stojišča za živino, prostor za stojnice, okrepčevalnice in podobno. Potrebno se bo še navaditi na novost in sejem bo zagotovo živ. (Foto: M. Vesel)

PRIVRŽENCI PRESNE PREHRANE!

LJUBLJANA - Društvo privržencev presne prehrane, ki ima sedež v Ljubljani, Igriška 14, vabi na zanimivo predavanje velikega poznavalca tega področja Jožeta Horvata, ki bo 27. novembra ob 16. uri v prostorih nekdanje občine Vič, Trg mladinskih delovnih brigad 7. Vstopnina znaša za člane 700, za nečlane pa 1000 tolarjev.

Inž. Jože Teršar - osemdesetletnik

Ta dni je v krogu svoje družine in prijateljev praznoval osemdesetletnico rojstva znani novomeški higienik in kemik Jože Teršar. Rojen je bil 25. 10. 1916 v Avstriji, kjer je takrat služboval njegov oče, visok železniški uradnik. Mlada leta je preživel v Ljubljani in se leta 1935 vpisal na fakulteto. Ko je leta 1942 delal diplomski izpit, so ga Italijani internirali in je 14 mesecev prebil v Gonarsu in Trevisu. Ko je prišel na svobodo, je diplomiral, a delal kot težak na regulaciji Glinščice. Šele po osvoboditvi je začel strokovno delati v Centralnem laboratoriju v Ljubljani. Ko je bil leta 1947 po službeni potrebi poslan v Novo mesto, se je začelo njegovo pionirsko delo na področju higijene. Ustanovil in vodil je živilsko-kemični laboratorij v Higijenskem zavodu za Dolenjsko. Njegova dejavnost je obsegala naslednja področja: oskrba in kontrola pitne vode, kontrola živil in predmetov splošne rabe, male asanacije (gradnja vaških vodnjakov in vodovodov), kontrola bivalnih pogojev, sodelovanje v sanitarni inšpekciji, predavanja in tečaji za higienski minimum za

živilce, gostince, obrate družbene prehrane in druge. Njegov glavni projekt je raziskovanje onesnaženosti Krke.

Vse svoje strokovno delo od leta 1947 do upokojitve leta 1978 je inž. Teršar posvetil Dolenjski in Novemu mestu. Tu si je ustvaril družino, si pridobil dobre prijatelje in postal pravi Dolenjec.

V imenu vseh prijateljev Ti, dragi Jože, želim čim več zdravja in ti iskreno čestitam ob visokem jubileju.

MIROSLAV VUTE

Ali sodi računalnik tudi v vrtec?

Na to vprašanje so poskušali odgovoriti na seminarju o računalniškem opismenjevanju, ki ga je minuli teden organizirala novomeški VVO - Potreben strokoven pristop

NOVO MESTO - S šolskim tolarjem Ministrstvo za šolstvo in šport financira tudi program računalniškega opismenjevanja, ki teče že od leta 1994 na šolah in vrtcih. Pred kratkim je dobilo 50 vrtcev po en računalnik z barvnim tiskalnikom.

Glede vključevanja predšolskih otrok v delo na računalnikih pa so mnenja deljena. Minuli četrtek so na to vprašanje poskušali najti odgovor na seminarju, ki so ga organizirali v novomeški vzgojno-varstveni organizaciji na Ragovski. Seminarja se je udeležilo kar 47 vzgojiteljic iz cele Slovenije.

"Računalnike srečamo danes že skoraj povsod in se jim tudi v vrtcih ne moremo kar izogniti," je menila Nives Zore, svetovalka na ministrstvu za šolstvo in šport. Pri otrocih spodbuja razvoj likovnega in vizualnega izražanja ter uri spomin. Poudarila je, da je treba pri delu s predšolskimi otroki upoštevati didaktične prijeme, vsebine morajo biti prilagojene njihovim sposobnostim. Nada Razpet, višja svetovalka na Republiškem zavodu za šolstvo, je dodala, da je tudi računalnik potrebno dati otroku o pravem času kakor na primer določeno igračo.

Ana Lečevski iz novomeške enote Republiškega zavoda za šolstvo je opozorila, da bo potrebno delo otrok na računalnikih sistematično spremljati in jasno povedati, kdaj je primerno uvajanje računalnika in kaj to pomeni za otrokovo psihično in fizično zdravje. V Nemčiji je namreč neka raziskava pokazala, da je število otrok, ki imajo težave z govorom, pisanje pa jim ne dela težav, vse več, kar je prav gotovo posledica gledanja televizije in uporabe računalnika. Mnoge vzgojiteljice so bile mnenja, da ima vrtec možnost otrokom približati računalnik strokovno, njihovi starosti primerno, hkrati pa ozavešča tudi starše, kaj je za njihovega otroka dobro in kaj ne. Seveda naj bi bil računalnik samo delček vzgojnega procesa in poskušal določena znanja in spoznanja samo še utrditi. Primeren pa naj bi bil za otroke

od 5 leta starosti naprej. Vzgojiteljici iz Celja in Trbovelj, kjer so računalnike v vrtec uvedli že pred

• Ob tem so v novomeški VVO preteklo sredo pripravili tudi dan odprtih vrat, kjer so si starši lahko ogledali projekt opismenjevanja s pomočjo računalnika, povabilu pa se je odzvala tudi avtorica črkovne stavnice Zvedavček - Viljemka Jalovec. Pripravili so tudi okroglo mizo o vključevanju računalnika v vzgojo predšolskih otrok, vendar se je pogovora udeležilo malo staršev. Starši niso bili proti računalniku v vrtcu, so se pa zavzeli za strokoven in otrokovemu razvoju primeren pristop.

leti, sta povedali, da imata pri delu z njimi pozitivne izkušnje.

J. DORNIŽ

MODNI KOTIČEK

Letom primerno

Javna občila so naše okno v svet, zato mnogi slepo sledite bodisi trenutnim modnim trendom bodisi oblačenju zvezd s svetovne ali domače estrade. Morda posnemate le svoje sosedo, sodelavko ali pa celo hčerko. Včasih pri tem pozabite, koliko ste stari oziroma kakšno postavo imate. To vsekakor niso zanemarljiva dejstva, saj je kultura oblačenja del vaše osebnosti. S pravnim izborom oblačil in obutve lahko izpopolnite svojo samozavest in dosežete željeno harmonijo, ki bo pripomogla tudi k boljšemu počutju.

Kaj pravzaprav pomeni "oblačiti se letom primerno"? Kdaj postane ženska "prestara" za lovljenje najnovejših modnih tokov ali za brskanje po hčerkinih omarah? Ste pomislili, da morda medijske zvezde ne ponujajo pravega odgovora? V Angliji zredi ženski, ki se obleče kot najstnica, ne prav prijazno pravijo "v jagnje preoblečena ovca". Ta pojav je pogost v Hollywoodu, kjer je mladostni videz dobil razsežnost obsedenosti: Elizabeth Taylor, Goldie Hawn, Cher, David Geffen... Tako se pojavljajo v košarkaških supergah, motoristični opravi, oprijeti jeans hlačah, obrnjenih čepicah s ščitnikom ali pa zelo pomanjkljivo oblečeni. Obstaja pa tudi kategorija tistih, ki so "zamrzjeni" v svoji starostni kategoriji, npr. gospa Reagan.

Oblikovalka Carolina Herrera trdi: "Spreminjati se moramo v skladu s svojo starostjo. Najbolj žalostna stvar na svetu je ženska srednjih let, ki poskuša ta leta skriti." In predlaga: "Ne več rosno mlada ženska najprej potrebuje ogledalo in kritičen ogled, saj ima veliko žensk po štiridesetem letu krasno postavo bodisi zaradi športa, plastičnih operacij itd. Toda spremeni se koža, oblika telesa. Rob krila naj ne bo sredi meč, ne nosite pajkic, nohti naj bodo kratki in negovani, preveč ličil postara, in ne pomladi. Ena od prednosti staranja je, da z leti vsaka ženska lahko ugotovi, kakšen je njen stil oblačenja."

JERCA LEGAN

NA KRŽIŠČU ŽIVLJENJA

To je eden tistih spisov, ki me je pripravil, da sem nekaj časa sedela za mizo in premišljevala. Šolanje je zelo pomembno za življenje, saj je to pot, ki te vodi k sreči. V življenju je najlepše početi tisto, kar te veseli, ne pa da moraš vsako jutro vstajati z mislijo, da bo treba zopet na delo, ki ti ni všeč. Se težja misel pa bo, ko se boš zbudil in se zavedal, da nimaš kam iti v službo, čeprav si to želiš. Če si brezposeln, pridejo še večje težave. Vedno si brez denarja in si ne moreš privoščiti tistega, kar želiš. Zato se pravilno odloči, ko si mlad! Sedaj hodim v 8. razred in se zavedam, da bom naredila velik orak v življenju, ko se bom odločila za nadaljevanje šolanja. Upam, da bo ta odločitev prava, kajti strah me je prihodnosti. Vsak večer, preden zaspi, premišlujem, kaj naj bom v življenju in kaj me vodi k sreči. Upam, da bom našla pravo pot.

MAJA RACIČ, 8.r. OŠ Cerklje ob Krki

KRMELJČAN, KRMELJČANKA

Veste, kaj je novega pri nas v Krmelju? Dobili smo nov časopis, ki se imenuje Krmeljčan. Izhajati je začel, ko smo dobili "novo vlado." Spomladi smo namreč imeli volitve in smo izvolili predvsem mlade krajanje, ki so prišli za delo. Lahko se pohvalimo, saj se je podoba našega kraja močno spremenila. Ustvarili pa smo že drugo številko Krmeljčana, ki je posvečena krajevnemu prazniku in izgnancem. Dobili bomo nov pločnik in pomnik izgnancem druge svetovne vojne. Močno se strinjam s predsednikom KS Rudijem Dobnikom, ki pravi, da spomin na vojno obuja globoko bolečino pri starejših krajanih. Trdno upam, da je vojna za najmlajše le neumljiva norost zgodovine. Menim tudi, da se mladi lahko veselimo sonca, ptic, našega lepega gričevja, mladosti... Želim si tudi, da bi Krmeljčani skupaj ustvarili še mnogo lepega, bili prijatelji in si med sabo pomagali. Tako bomo lahko s ponosom rekli: "Sem Krmeljčan, sem Krmeljčanka."

MILANKA KLENOVŠEK, 6.r. OŠ Krmelj

NAJLEPŠE JE TAM, KJER SEM DOMA

Za vsakogar je dom najlepši kraj na svetu. Ko se vračaš domov, si srečen, saj te tam čakata ati in mami pa tudi sestrice in bratci. Če sem dlje časa od doma, ga vedno močno pogrešam. Bogastvo je vsako prgišče zemlje, ki je tvoje. Na tej zemlji stoji dom, ki je samo tvoj, zato ga imaš rad. Sploh ni res, da je vsaka tuja stvar ljubša od domače. Naš kraj je zame najlepši. Preradljal je dolinica, ki jo obdajajo gozdovi in prepletajo potoki. V Preradlolu je tudi okrog sedem ribnikov in močvirje. Prav močvirje je moj najljubši kraj in tja pogosto zahajam. Ko sem žalostna ali vesela, grem tja, s seboj pa vzamem psa in skupaj se sprehajava.

TANJA PROSENIK literarni krožek OŠ Adama Bohoriča Brestanica

PO POTEH BREŽIŠKE ČETE

V soboto, 26. oktobra, smo se planinci naše šole odpravili na po-

Opazovalni stolp

Na vrhu Kočevskega Roga

KOČEVSKI ROG - Novo postavljeni opazovalni stolp je rezultat 10-letne želje gozdarjev, ljubiteljev narave ter planincev, da bi vsem obiskovalcem 1100 metrov visokega vrha Kočevskega Roga omogočili lep razgled na roške gozdove in širšo Slovenijo. Visok je nekaj nad 8 metrov, ima leseno konstrukcijo v obliki lovške preže, iz njega pa je ob lepem vremenu mogoče videti tudi Triglav in Ljubljano. Dipl. ing. gozdarstva Ivan Plut, ki je vodja krajevne enote Podturn na Zavodu za gozdove Slovenije, je dejal, da bodo stolp zavarovali proti strelam in da bo varno opremljen. Dodal je še, da drevja na vrhu niso sekali in je bil stolp postavljen brez škodljivih posegov v prostor. Dela so izvedli gozdarji z Zavoda za gozdove Slovenije ob pomoči Planinskega društva iz Novega mesta, finančno pa sta jih podprla GG Novo mesto in GG Kočev-

RAČUNALNIK V VRTCU - Novomeški otroci so v vrtcu na Ragovski gostom pokazali, kako že obvladajo računalnik. Skupina otrok dela na računalniku letos prvič. Darja Žgavc, psihologinja in pomočnica ravnateljice novomeške VVO in tudi idejna vodja seminarja, poudarja, naj bo računalnik samo kot dopolnilo pri vzgojnem delu, je pa vesela, da ga vse več uporabljajo vzgojiteljice.

Poln nahrbtnik za 5.000 otrok

Kako zbrati 7.500.000 tolarjev - Glavni pokrovitelji so pomoč že obljubili - Prvi prispevki

Zveza prijateljev mladine Novo mesto je v teh dneh na več kot 1000 naslovov podjetij in ustanov v novomeški občini poslala prošnjo za pomoč pri izvedbi letošnjega Veselega decembra. Organizatorji tudi letos računajo, da bodo polovico potrebnega denarja dobili iz novoletnega sejma na Glavnem trgu, ostale prispevke pa pričakujejo od dobrih ljudi.

Iz lanskega poročila je razvidno, da je bilo obdarjenih 5043 otrok,

• V času od 22. do 25. oktobra so za Veseli december prispevali: KOP Longar, d.o.o., 10.000 tolarjev; Zarja, d.d., 30.000; Kakovost 2000, d.o.o., 10.000; Sporti, d.o.o., 10.000; Krajevna skupnost Birčna vas 30.000; Mestna občina Novo mesto 500.000; Osnovna šola Bršljin 30.000; PAM, d.o.o., 6.000; Osnovna šola Žužemberk 20.000; Krajevna skupnost Uršna sela 25.000; Lekarna Novak 15.000; Euro Tenel, d.o.o., 21.000; Osnovna šola Vavta vas 54.000; Splošna bolnišnica Novo mesto 100.000; Osnovna šola Brusnice 21.000; AL-transport, d.o.o., 10.000 tolarjev.

tudi iz novonastalih občin Šentjernej in Škocjan.

Tudi letos v vseh treh občinah pričakuje darila enako število otrok.

Za darila, okrasitev novomeškega Glavnega trga, za izvedbo programov Veselega decembra je potrebno zbrati najmanj 7.500.000 tolarjev.

Lani je z denarjem in pomočjo pristopilo kar 447 pokroviteljev, med katerimi so bili največji: Krka - Tovarna zdravil, Renault-Revoz, Mestna občina Novo mesto, obrtniki, prispevale so domala vse zunajmestne krajevne skupnosti, osnovne šole in vrtci.

Generalni pokrovitelji so svojo pomoč že obljubili, prvi prispevki pa na žiro račun št. 52100-678-80209 se prihajajo. Med prvimi so 100.000 tolarjev nakazali iz novomeške bolnišnice, prispevale so že nekatere šole in krajevne skupnosti.

Darilo je že izbrano: letos bo to z igračami in sladkarijami napolnjen otroški nahrbtnik. Cena novoletnega paketa bo približno 1.800 tolarjev, yreden pa bo vsaj petkrat toliko. Če bo dovolj radodarnih pokroviteljev, bo tudi letos na Veselem decembru vse tako kot prejšnja leta.

Organizatorjem nekaj skrbi povzročata napeljava razsvetljave Glavnega trga, ki bo letos na novo urejena in predvsem bolj varna. Na trgu se bo začel Miklavžev sejem že v ponedeljek, 2. decembra, Miklavž pa bo svoj prihod na Dolenjsko oznanil z velikim ognjemtom.

• V času od 25. oktobra do 8. novembra so za obdaritev otrok v Veselem decembru prispevala naslednja podjetja in ustanove: Avtogonalant, 20.000 tolarjev; Kremen Novo mesto 20.000; Srednja ekonomska šola 5.000; Dolenjski list 39.000; Minitour 6.000; RIC Novo mesto 18.000; Art optika, d.d., 10.000; zlatarna in draguljarna Karat 10.000; Globtour, d.o.o., 10.000; OŠ Mirna Peč 20.000; KS Ločna - Mačkovec 50.000; KS Kandija-Grm 30.000; KS Drska 20.000; KS Bršljin 30.000; KS Mestne njive 20.000; KS Regrča vas 10.000; KS Majde Šile 50.000; KS Šmihel 10.000; KS Zabja vas 10.000 tolarjev. Na žiro račun št. 52100-678-80209 se je tako nabralo že 1.310.000 tolarjev.

Skupaj se je na žiro račun št. 52100-678-80209 za obdaritve nabralo že 892.000 tolarjev.

• Motiti se je poslansko. (Domača modrost)

• Predvolilna kampanja je propaganda za škart. (Večer)

• Imamo vedno daljše nosove, daljša ušesa in daljše jezike. (Ciuh)

je. Plut se v imenu Zavoda zahvaljuje vsem za pomoč pri delu.

Sam Kočevski Rog je razdeljen na tri vrhove; najvišji vrh, na katerem stoji opazovalni stolp, je visok 1100 metrov, imenuje pa se Veliki Rog. Ta je tudi najvišji vrh markirane Trdinove poti. Drugi vrh je Mali Rog, ki ima 981 metrov, tretji pa je Kraljevi Rog z 921 metri. Na vrh Roga vodi Trdinova pešpot, ki je dobro markirana. Za vse ljubitelje narave in rekreacije bo izlet na Veliki Rog lepo doživetje. Če bi se želeli povzpeti na vrh se z avtom, pripeljite do Roških Zag, ki jih je moč najti tudi na karti, od tam pa boste vrh dosegli v slabi uri. Želim lep razgled!

NATAŠA POVŠE

DRUGAČEN DAN

V torek smo pripravili delovni načrt za sredo. Prinesli smo sadje, predpasnik in nožek. Skupine so pričele z delom. Vsi smo ga imeli dovolj. Težko smo čakali, kdaj se bomo sladkali. Pospravili smo klopce, pripravili razstavo, se slikali ter nato jedli. Bili smo veseli, da nam je uspelo. Naredili smo sadno solato in sadna nabadalca. Želim si še kakšen tak drugačen dan.

ALEN LINDIČ, 1.r. OŠ Šentjanž

NA KVIZU ZMAGALI UČENCI ŠENTJANŠKE ŠOLE - Tradicionalno srečanje učencev osnovnih šol v sevniški občini s kvizom PGD Sevnica ob mesecu požarne varnosti na temo Preprečujemo požare je v sevniškem gasilskem domu postregel z izenačenim tekmovanjem, predvsem ekip OŠ Boštanj in OŠ Šentjanž za zmago. Po seriji dodatnih vprašanj so tesno zmagali Šentjanci Mojca, Špela in David (na posnetku), ki jim je čestital podpredsednik PGD Sevnica Lojze Motore. Tretji so bili Blančani, četrti Krmeljčani, peti Sevnčani in šesta ekipa OŠ Tržišče. Tekmovalcem sta Motore in poveljnik sevniških gasilcev Janko Stopar izročila knjižne nagrade. (Foto: P. P.)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 14. XI.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.10 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 OTROŠKI PROGRAM
OČALA TETE BAJAVAJE
10.55 MOJ OČE ŽIVI V RIJU, nizoz. nadalj., 2/5
11.25 TEDENSKI IZBOR PUSTOLOVŠČINE IN ODKRITIA, italij. dok. serija, 15/26
11.55 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.30 TEDENSKI IZBOR
ALICA, evropski kulturni magazin
16.00 DOSJE: piranski zaliv
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
DELFINI IN PRIJATELJI, špan. naniz.
17.35 OPERACIJA STROGO ZAUPNO, 23/24
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 POHIŠTVENI SEJEM
18.40 RISANKA
18.50 KOLO SREČE, TV IGRICA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 TEDNIK
20.50 ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE, 23. oddaja
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 POSLOVNA BORZA
22.45 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 21/30
23.30 NAJSTRAŠNEJŠI UMOR, angl. naniz., 6/6

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 12.45 Japonska, 11. del - 13.15 Košarka - 14.35 Tedenski izbor: Duhovnik, angl. film; 16.20 Prezvetnost in pristranost, ponov. angl. nadalj., 3/6 - 17.10 Sova: Kvantni skok, amer. naniz., 20/30 - 18.00 Castlovi, angl. nadalj., 18/26 - 18.30 Korenine slovenske lipe, 6/24 - 18.55 Najstrašnejši umor, angl. naniz., 6/6 - 19.25 V najboljši družini, norv. nadalj., 11/21 - 20.00 Sporočilo iz Vietnama, amer. nadalj., 3/4 - 21.00 Pohišten sejem - 21.05 Baragova Slovenija - 22.05 Podoba podobe - 22.55 Umetniški večer - 23.50 Ruska vojna, amer. dok. serija, 1/10

KANAL A

15.10 Tv prodaja - 15.55 Video strani - 17.30 Živeti danes - 18.00 Pot flamingov (ponov. 31. del) - 19.00 Glasbeni spoti - 19.30 Svet športa - 20.30 Prosim, ne jejte marjetic (13. del naniz.) - 21.00 Jessie (10. del naniz.) - 22.00 Transtelova obzorja (dok. oddaja) - 22.30 Srce teme (ponov. amer. filma)

HTV 1

7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubezenske vezi (serija, 60/100) - 13.05 Santa Barbara (serija) - 13.55 Izobraževalni program - 15.50 Poročila - 16.00 Dober dan, Hrvaška - 17.05 Besede, besede, besede - 17.35 Lepa naša (dok. oddaja) - 18.10 Kolo sreče - 18.40 Danes v saboru - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Kulturna krajina - 21.20 Glasbena oddaja - 22.15 Opazovanja - 22.55 Rdeča veriverica (špan. film)

HTV 2

14.25 TV koledar - 14.35 Hitler (dok. serija, 5/6) - 15.35 Oprah show - 16.20 Beli španski beček (amer. film) - 18.25 Risanka - 18.35 Hugo, tv igrica - 19.00 Divje srce (serija, 57/160) - 19.23 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, sport - 20.15 Dobiček (serija, 3/8) - 21.15 Irgovina za vokalom (amer. film) - 22.55 Filmska gibanja - 23.35 Seinfeld (hum. serija, 20/22)

PETEK, 15. XI.

SLOVENIJA 1

7.15 - 2.10 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
8.05 OTROŠKI PROGRAM
UČIMO SE ROČNIH USTVARJALNOSTI, 35/52
8.25 PAJE MESTO, kan. naniz., 24/31
8.45 TEDENSKI IZBOR
ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE, 23. oddaja
9.40 J. F. K., amer. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
15.30 OPERNI ZVOKI, 3. oddaja
16.00 BARAGOVA SLOVENIJA, ponov.
17.00 DNEVNIK 1
17.10 LAHKIH NOG NAKROG
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 DODOJEVE DOGODIVŠČINE
18.40 RISANKA
18.50 LINGO, TV IGRICA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 FORUM
20.25 PROMETNI KVIZ - RONDO
20.45 PLANET IN
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.05 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 22/30
23.50 SO LETA MINILA, ponov. angl. naniz., 14/20
0.20 CHINKUNG EXPRESS, hongkon. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 12.05 Tedenski izbor: Poslovna borza; 12.15 Korenine slovenske lipe, 6/24; 12.40

Podoba podobe; 13.00 Umetniški večer; 14.25 Varijivo sonce, rus. film - 16.35 Sova: Kvantni skok, amer. naniz., 21/30 - 17.25 So leta minila, angl. naniz., 14/20 - 17.55 Slovenski magazin - 18.25 Koncerti za mlade - 19.25 V najboljših družinah, norv. nadalj., 12/21 - 20.00 Umor 1. stopnje, amer. nadalj., 4/23 - 20.50 Ljubezen in ostanki človečnosti, kan. film - 22.40 Videošpon

KANAL A

15.10 Tv prodaja - 15.55 Video strani - 17.00 Svet športa - 18.00 Transtelova obzorja (ponov.) - 18.30 Živeti danes - 19.00 Prosim, ne jejte marjetic (ponov. 13. del) - 19.30 Glasbeni spoti - 20.00 Popotni vodič - 20.30 Umazanih dvanajst dobi novo nalogo, amer. film - 22.05 D. J. Bodo (koncert)

HTV 1

7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubezenske vezi (serija, 61/100) - 13.05 Santa Barbara (serija) - 13.55 Izobraževalni program - 15.50 Poročila - 16.00 Dober dan, Hrvaška - 17.05 Danes v savoru - 17.35 Govorimo o zdravju - 18.10 Kolo sreče - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, sport - 20.15 Pol ure za kulturo - 20.45 Lepa naša (show program) - 21.45 Sio let kinematografija (dok. oddaja) - 22.15 Opazovanja - 22.45 Klub d.d. - 23.00 Živi planet (dok. serija, 11/13) - 23.55 Poročila

HTV 2

14.20 TV koledar - 14.30 Seinfeld (hum. serija) - 14.55 Dobiček (serija 3/8) - 15.50 Triler - 16.50 Blago na otoku (avstral. film) - 18.25 Risanka - 18.35 Hugo, tv igrica - 19.00 Divje srce (serija, 58/160) - 19.23 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, sport - 20.15 Zakon v L. A. (serija, 5/22) - 21.05 "Baby Snatcher" (amer. film) - 22.40 Jeleni z divjega zahoda (hum. serija, 4/15) - 23.30 "Silent Witness" (amer. film) - 1.05 Glasba - 1.45 Košarka

SOBOTA, 16. XI.

SLOVENIJA 1

7.45 - 2.10 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.40 JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
8.50 PRISPEVKI ZA PEGAZA
9.05 MALE SIVE CELICE, kviz
9.50 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.25 UČIMO SE TUJIH JEZIKOV
10.40 PLES ČAROVNIC
10.55 KLAVIR
11.10 SVET DINOZAVROV, ponov., 9/13
11.40 ANALITIČNA MEHANIKA, 44/52
12.10 TEDNIK, ponov.
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov. tv igrice
14.30 POLICISTI S SRCEM, avstral. naniz., 1/26
15.20 KINOTEKA: KOSILO V TRAVI, franc. film
17.00 DNEVNIK 1
17.10 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. serija, 4/10
18.00 NA VRTU
18.30 OZARE
18.35 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 RES JE!
21.45 ZA TV KAMERO
21.55 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 18/20
22.50 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.20 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 23/30
0.05 VEČNI SANJAC, amer. naniz., 21/25
0.30 BRATJE GRAVET, franc. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.00 Tedenski izbor: Planet In; 11.30 Mostovi - 14.15 Zgodovinska kitajska mesta, amer. dok. serija, 9/13 - 15.10 Skrivnostni svet A. Clarka, 11. epizoda - 15.35 Prometni kviz - rondo, ponov. - 15.55 Košarka - 19.30 V najboljši družini, norv. nadalj., 13/21 - 20.05 Ljubezen do polnoči, amer. film - 22.00 Trend, oddaja o modi - 22.40 Sobotna noč

KANAL A

9.00 Kaličopko (ponov. otroške oddaje) - 10.00 Risanka - 10.30 Daktari, 11. del - 11.30 Oddaja o stilu - 12.00 Glasbena oddaja - 16.25 Umazanih dvanajst dobi novo nalogo (ponov. amer. filma) - 18.00 Mala morská deklica (24. del risane serije); Račje zgodbe (24. del risanke) - 19.00 J. D. Bodo (ponov.) - 20.00 Zeldina (film) - 21.35 Dežurna lekarna (32. del hum. naniz.) - 22.05 Hawkins (naniz.) - 23.20 Dannyjeve zvezde (ponov.)

HTV 1

8.20 TV spored - 8.35 Poročila - 8.40 Risanka - 9.05 Ameriški film - 11.00 Prizma - 12.00 Poročila - 12.20 Živi planet (dok. oddaja - 13.25 "Warrior Spirit" (kan.-fran. film) - 15.05 Brijantani - 15.50 Filipovi otroci - 16.20 Ustanovitelji hollywoodske akcije (dok. oddaja) - 16.45 Poročila - 16.50 Televizija o televiziji - 17.20 Modra kri (dok. oddaja) - 18.05 Zakaj bi bilo neobičajno? - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 "Under Siege" (amer. film) - 22.00 Glasbena oddaja - 22.45 Opazovanja - 23.15 Nočni program

HTV 2

15.30 TV spored - 16.30 Zakon v L.A. (serija, 5/22) - 17.15 Mladi Indiane Jones, II. (serija, 5/15) - 18.00 Mediteransko morje - 18.30 Vesoljni potop (dok. serija, 2/3) - 19.20 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, sport - 20.15 Triler - 21.15 Neskončno potovanje (serija, 5/20) - 22.15 Dosjeji X (serija 5/49) - 23.05 Glasbena oddaja

NEDELJA, 17. XI.

SLOVENIJA 1

8.15 - 23.20 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 OTROŠKI PROGRAM
ŽIVZAV
9.30 SREDI GALAKSIJE ZAVIJ LEVO, avstral. naniz., 26/28
9.55 NEDELJSKA MAŠA
11.10 VSI SMO ENA DRUŽINA, jap.-kan. serija, 9/10
11.35 OBZORJE DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 SLOVENSKI LJUDSKI PLESI
13.00 POROČILA
13.15 HUGO, ponov.
13.35 KARAOKE, razvedrilna oddaja
14.35 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.05 DLAN V DLANI
15.20 TIHOMORSKO POSLANSTVO, angl. film
17.00 DNEVNIK 1
17.10 ZAVRTIMO STARE KOLUTE
17.40 PO DOMAČE
19.10 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 ZOOM
21.15 MOŠKI, ŽENSKE
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 10.15 Pika in Tonček, nem. film (6b) - 11.40 Tedenski izbor: Videošpon; 12.10 Lahkih nog naokrog; 12.55 Na vrtu; 13.25 Oddaja o modi - 14.05 Sova: Kvantni skok, amer. naniz., 22/30 - 14.55 Kinoteka: Kosilo v travi, franc. film - 16.25 Glasbeni september - 17.25 Športna nedelja - 19.30 V najboljši družini, amer. nadalj., 14/21 - 20.05 Prezvetnost in pristranost, angl. nadalj., 4/6 - 20.55 Naš človek, sloven. film - 22.20 Novice iz sveta razvedrila - 22.45 Slovenske vode v kozarcu

KANAL A

9.00 Muppet show - 9.30 Kaličopko - 10.30 Risanka - 11.00 Tv prodaja - 14.55 Zeldina (ponov. filma) - 16.30 Muppet show (ponov.) - 17.00 Mala morská deklica (20. del); Račje zgodbe (risana serija, 31. del) - 18.00 Zvezdni popotnik (3. del mlad. film) - 19.00 Risanke - 19.30 Popotni vodič (ponov.) - 20.00 Mačka na pločevinasti strehi (film) - 21.45 Karma

PONEDELJEK, 18. XI.

SLOVENIJA 1

9.45 - 23.50 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 OTROŠKI PROGRAM
MOJCA IN ŽIVALI, lut. igrica
11.05 ZAGORJE 96
11.35 NAŠ ČLOVEK, sloven. film
13.00 POROČILA
13.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
14.00 TEDENSKI IZBOR
UTRIP
14.15 ZRCALO TEDNA
15.30 ZA TV KAMERO
15.40 FORUM
15.00 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.30 MOŠKI, ŽENSKE
16.20 DOBER DAN KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.30 OČIVIDEK, angl. dok. nadalj., 7/13
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 UMETNIKI ZA SVET
18.40 RISANKA
18.50 LINGO, TV IGRICA
19.20 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 TV KONFERENCA
20.55 ROKA ROCKA
21.55 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 24/30
23.15 NORO ZALJUBLJENA, amer. naniz., 15/25

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.05 Tedenski izbor: Učimo se tujih jezikov: angleščina; 11.20 Reka upanja, franc. nadalj., 7/18; 12.10 Res je!; 13.40 Sobotna noč; 15.40 Šport - 16.25 Wildbach, nem. naniz., 11/13 - 17.15 Sova: Kvantni skok, amer. naniz., 23/30 - 18.05 Simpsonovi, amer. naniz., 54/92 - 18.30 Sedma steza - 19.00 Noro zaljubljena, amer. naniz., 15/25 - 19.25 V najboljši družini, norv. nadalj., 15/21 - 20.00 Čamčatka, tv film - 21.25 Maruška, kratki igrani film - 21.45 Osmi dan - 21.45 Oddaja o turizmu - 22.45 Svet poročil - 23.15 Brane Rončel izza odra - 0.45 Enis

KANAL A

15.55 Spot tedna - 16.00 Oprah show (1. del) - 16.50 Drzni in lepi (1. del nadalj.) - 17.15 Drzni in lepi (2. del nadalj.) - 17.45 Rajska obala (1. del nadalj.) - 18.10 Očka major (1. del naniz.) - 18.40 Nora hiša (1. del naniz.) - 19.05 Družinske zadeve (1. del naniz.) - 19.35 Cooperjeva družina (1. del naniz.) - 20.00 Princ z Bel Aira (1. del naniz.) - 20.30 Sam svoj mojster (1. del naniz.) - 21.00 Filmska uspešnica: Kapitan Ron (amer. film) - 22.40 'Alo 'alo (1. del naniz.) - 23.20 Tihotapci (1. del naniz.) - 0.40 Dannyjeve zvezde

TOREK, 19. XI.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.40 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 OTROŠKI PROGRAM

ZLATI PRAH: LEVOTICA BEZA

10.50 MAJKEN, sed. nadalj., 1/3

11.30 PIKICA IN TONČEK, ponov.

nem. film

13.00 POROČILA

13.05 LINGO, TV IGRICA

13.35 TEDENSKI IZBOR

VSI SMO ENA DRUŽINA, jap.-kan. serija, 9/10

14.05 OBZORJE DUHA

14.35 ČAMČATKA, tv film

16.00 MARUŠKA, kratki igrani film

16.20 MOSTOVI

17.00 DNEVNIK 1

17.10 OTROŠKI PROGRAM

SREDI GALAKSIJE ZAVIJ LEVO, avstral. naniz., 27/28

17.35 JAKEC IN ČAROBNA LUČKA, risana serija

17.45 O. J.

18.00 PO SLOVENIJI

18.30 UMETNIKI ZA SVET

18.40 RISANKA

18.50 KOLO SREČE, tv igrica

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

20.00 GORE IN LJUDJE

20.50 BELI VITEZ, šved. nadalj., 4/4

21.50 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

22.20 POSLOVNA BORZA

22.35 SOVA

SPOŠNE POIZVEDBE, franc. naniz., 12/14

0.05 DAVOV SVET, ponov. amer. naniz., 17/25

SLOVENIJA 2

8.15 Tedenski izbor: Osmi dan; 8.45 Boj za obstanek, angl. poljudnoznan. serija, 4/10; 9.35 Slovenski magazin; 10.05 Baletni gala iz Varšave; 11.40 Koncert orkestra SF; 12.05 Zoom; 13.15 Pustolovščine in odkritja, italij. dok. serija, 16/26; 13.45 Tenis - 16.40 Sporočilo iz Vietnama, amer. nadalj., 3/4 - 17.10 Sova: Kvantni skok, amer. naniz., 24/30 - 18.00 Castlovi, angl. nadalj., 19/26 - 18.30 Svet dinozavrov, amer. poljudnoznan. serija, 10/13 - 19.00 Davov svet, amer. naniz., 17/25 - 19.25 V najboljši družini, norv. nadalj., 16/21 - 20.00 Wildbach, nem. naniz., 12/13 - 20.50 Studio City - 21.50 Oči kritike - 22.40 Sodni dan, danski nemi film - 0.20 Studio City, ponov. - 1.20 Tenis

KANAL A

10.15 Risanke - 10.45 Rajska obala (ponov. 1. del) - 11.10 Oprah show (ponov. 1. del) - 11.55 Očka major (ponov. 1. del) - 12.20 Nora hiša (ponov. 1. del) - 12.45 Družinske zadeve (ponov. 1. del) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov. 1. del) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov. 1. del) - 14.00 Tihotapci (ponov. 1. del) - 15.20 Živeti danes - 16.00 Oprah show (2. del) - 16.50 Drzni in lepi (ponov. 2. del nadalj.) - 17.15 Drzni in lepi (3. del nadalj.) - 17.45 Rajska obala (2. del nadalj.) - 18.10 Očka major (2. del naniz.) - 18.40 Družinske zadeve (2. del naniz.) - 19.35 Cooperjeva družina (2. del naniz.) - 20.00 Princ z Bel Aira (2. del naniz.) - 20.30 Ellen (1. del naniz.) - 21.00 Odlična hiša (1. del nadalj.) - 22.30 'Alo 'alo (2. del naniz.) - 23.05 Bergerac (1. del naniz.) - 0.05 Živeti danes

SREDA, 20. XI.

SLOVENIJA 1

8.45 - 23.55 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.20 TEDENSKI PROGRAM
KARAOKE
10.20 JEKLENI JEZDECI avstral. nadalj., 7/8
10.45 ROKA ROCKA
11.35 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 18/20
12.30 SLOVENSKI LJUDSKI PLESI
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
15.45 DLAN V DLANI
15.00 TV KONFERENCA
15.50 LJUDJE IN ZEMLJA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
POD KLOBUKOM
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 POHIŠTVENI SEJEM
18.40 RISANKA
18.50 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 FILM TEDNA:
SAMOTA, špan. film
21.55 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.35 SOVA
KVANTNI SKOK, angl. naniz., 25/30
23.20 CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 4/24

SLOVENIJA 2

8.15 Tedenski izbor: Poslovna borza; 8.25 Sodni dan, danski nemi film; 10.05 Tihomorsko poslanstvo, angl. film; 11.45 Oddaja o turizmu - 12.15 Sova: Splošne poizvedbe, fran. naniz., 12/14 - 13.45 Tenis - 16.10 Umor 1. stopnje, amer. nadalj., 4/23 - 16.55 Castlovi, angl. nadalj., 20/26 - 17.25 Šolska tv - 18.55 Maribor: košarka - 20.25 Barcelona: košarka - 22.00 Nogomet - 23.40 Košarka

KANAL A

10.15 Risanke - 10.45 Rajska obala (ponov. 2. del) - 11.10 Oprah show (ponov. 2. del) - 11.55 Očka major (ponov. 2. del) - 12.20 Nora hiša (ponov. 2. del) - 12.45 Družinske zadeve (ponov. 2. del) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov. 2. del) - 13.35 Bergerac (ponov. 1. del) - 15.00 Na potepu s kamero - 16.00 Oprah show (3. del) - 16.50 Drzni in lepi (ponov. 3. del) - 17.15 Drzni in lepi (4. del nadalj.) - 17.45 Rajska obala (3. del nadalj.) - 18.10 Očka major (3. del naniz.) - 18.40 Nora hiša (3. del naniz.) - 19.05 Družinske zadeve (3. del naniz.) - 19.35 Cooperjeva družina (3. del naniz.) - 20.00 Princ z Bel Aira (3. del naniz.) - 20.30 Odlična hiša (2. del nadalj.) - 22.05 Smith in Jones (1. del naniz.) - 22.35 'Alo 'alo (3. del naniz.) - 23.15 Vojak naj bo (1. del naniz.) - 0.10 Na potepu s kamero

DO NOVEGA LETA KABELSKA TELEVIZIJA

LOŠKI POTOK - Računali so, da bodo glavna dela končana že prej, žal pa so ekipe na terenu nekoliko v zaostanku, predvsem zaradi izredno trdega terena. Kljub temu računajo, da bo KTV začela delovati vsaj do konca tega leta. Glavne prenosne in ojačevalne naprave bodo montirali v kletnih prostorih zdravstvenega doma na Hribu. Gradnja trenutno poteka samo v KS Loški Potok, opravljajo pa meritve za prenosne naprave za KS Draga, kjer imajo za razliko od potokške v nekaterih predelih izredno slab sprejem in možnost gledati samo hrvaško televizijo. O ceni projekta tokrat še ni moč govoriti, so pa znane cene posameznih priključkov, ki so nekaj manjše od 90 tisoč tolarjev, plačljivih v več obrokih in celo za dobo petih let. Glede na veliko naročnikov je odpadla bojazan, da bi bila investicija zgrešena.

A. K.

Jubilejna Naj naj

Pri produkciji in založbi Mandarina iz Šmarja-Sap je izšla nova kompilacijska disketa in zgoščenka, ki pod naslovom Naj naj naj prinaša priljubljene komercialne upešnice. Tok

INTEGRAL, d.d.
ČRNOMELJ
Belokranjska c. 22

1. decembra 1996 se prične novo prometno leto 1996/97, zato cenjene potnike obveščamo, da smo spremenili vozne rede na naslednjih relacijah:

1. Vinica - Špeharji	iz Vinice ob 14.50 iz Špeharjev ob 04.49
2. Črnomelj ŽP - Črnomelj Loka Š	Črnomlja ZP ob 07.28
3. Črnomelj - Ručetna vas - Semič	iz Črnomlja ob 13.25 iz Šemiča ob 07.20
4. Črnomelj - Lahinja	iz Črnomlja ob 06.35, 13.03 iz Lahinje ob 06.45, 13.15
5. Vinica - Črnomelj - Lokve - Vrtača pri Semiču	iz Vinice ob 05.00, 12.55, 21.00 iz Vrtače pri Semiču ob 06.05, 14.10, 22.10
6. Metlika Beti - Jugorje pri Metliki	iz Metlike Beti 14.05 iz Metlika AP 05.10, 12.38, 13.03 iz Metlike 13.30 iz Jugorja 05.25, 13.05, 13.25, 13.49, 14.35
7. Rosalnice - Metlika - Radovica - Ostriž - Brezovica pri Metliki	iz Rosalnice 06.00, 14.05 iz Metlike 04.50, 06.40, 12.45, 13.30 iz Brezovice pri Metliki 05.10 iz Ostriža 06.30, 07.00, 14.40 iz Radovice 13.05, 13.43
8. Črnomelj Garaža - Hajka	iz Črnomlja Garaža 09.48, 12.18, 13.05, 14.30 iz Črnomlja 04.45, 06.55 iz Hajke 05.05, 07.15, 10.10, 12.40, 13.30, 14.52
9. Metlika - Griblje - Črnomelj	iz Metlike 07.10, 14.35 iz Gribelj 05.05 iz Črnomlja 12.20
10. Paunoviči - Žuniči - Črnomelj Petrol	iz Paunovičev 07.05, 12.04, 12.54 iz Žuničev 21.00 iz Črnomlja 06.25, 12.18 iz Črnomlja Petrol 13.05, 22.28

11. Preloka - Žuniči - Črnomelj iz Preloke 04.50, 05.50
iz Črnomlja Petrol 11.28, 14.23
iz Vinice 12.20, 14.07
iz Metlike 06.18

12. Vinica - Preloka

13. Metlika - Črnomelj

S 1. 12. 1996 bomo uvedli naslednje nove linije:
1. Črnomelj - Metlika iz Črnomlja 12.28
2. Vinica - Črnomelj iz Vinice 06.31, 07.16, 07.50

Vse dodatne informacije lahko dobite na tel.: 068/51-011, 58-709, 52-679.

INTEGRAL, d.d., Črnomelj

RAZVOJNA DRUŽBA
TOMŠIČEVA 3
LJUBLJANA
Tel.: 061/125-10-14, 125-70-56

ODKUP PRIVATIZACIJSKIH DELNIC
PO NAJVIŠJIH DNEVNIH CENAH

ODKUPNA MESTA:
KRŠKO: ADO, d.o.o., Krško, CKŽ, tel.: 0608/21-522
MIRNA: Promjes, tel.: 068/49-235,
ČRNOMELJ: Štrucl, tel.: 068/51-523,
NOVO MESTO: d.i. MARKETING, tel.: 068/28-694, 41-061

Pokličite in se prepričajte!

TOVARNA ČEVLJEV B O R
DOLENJSKE TOPLICE, d.d.

vabi k sodelovanju

ČLANA UPRAVE — DIREKTORJA

Od kandidata pričakujemo:

- visoko ali višjo izobrazbo čevljarke ali ekonomske smeri
- najmanj 5 let izkušenj pri vodstvenih delih
- poznavanje osnov računalništva in nemškega jezika
- državljanstvo Republike Slovenije

Ponujamo sklenitev delovnega razmerja po individualni pogodbi.
Prijavo z dokazili o izpolnjevanju pogojev, z življenjepisom in vizijo razvoja sprejemamo v označeni ovojnici ZA RAZPIS do 21. novembra. Pričakujemo vaš predhodni osebni stik.

Predsednica nadzornega sveta
Tovarne čevljev BOR
Dolenjske Toplice, d.d.
Močile 1

Servisno prodajni center Novo mesto
Kandijska 60
Tel. 068/341-225, 341-226

POSEBNA PONUDBA
OBRESTNA MERA T + 0

Obrestne mere:
T + 0% = R 5 + CLIO
T + 5% = TWINGO
T + 7% dalje = vsi ostali modeli

- * Renault MEGANE iz zaloge cenejši za 120.000 SIT
- * Kupce vozil iz zaloge čaka presenečenje!

NA ZALOGI OMEJENA KOLIČINA VOZIL
LAGUNA AIDA Z BOGATO OPREMO!

Za vas TPV AVTO od ponedeljka do petka, od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

RENAULT

gradbeništvo • trgovina • inženiring
8340 Črnomelj, Zadrzna cesta 14

razpisuje
PROSTO DELOVNO MESTO SKRBNIKA
RAČUNALNIŠKE MREŽE ZA DOLOČEN ČAS 1 LETA
— NADOMEŠČANJE DELAVKE

Pogoji:
Zahtevana izobrazba:
Končana visokošolska izobrazba, smer računalništvo in informatika.

Alternativa:
Končana višješolska izobrazba, smer računalništvo in informatika.

Najmanj 1 leto delovnih izkušenj na navedenih delih.
Pisne ponudbe z ustreznimi dokazili ter kratkim življenjepisom pošljite v roku 8 dni na naš naslov.

KOVINARSKA - PROCESNA OPREMA, d.o.o., v stečaju

KOVINARSKA - EKOLOGIJA, d.o.o., v stečaju

KOVINARSKA - GRADBENA OPREMA, d.o.o., v stečaju

KOVINARSKA - INTELEKTUALNE STORITVE, d.o.o., v stečaju

KOVINARSKA - CONSULTING, d.o.o., v stečaju

KOVINARSKA, tov. ind. opreme, p.o., v stečaju

8270 KRŠKO, Cesta krških žrtev 137
po sklepih stečajnih senatov St 12/95, St 13/95, St 14/95, St 17/95, St 18/95, St 20/95 z dne 16.10.1996

RAZPISUJEJO

PRODAJO NEPREMIČNIN IN PREMIČNIN
STEČAJNIH DOLŽNIKOV Z ZBIRANJEM PISNIH
PONUDB, IN SICER:

1.1. SAMOSTOJNI PISARNIŠKI OBJEKT -
PRODAJNI SKLOP 2

- nepremičnina parcela št. 1067/62, št. z.k.vl. 1840, k.o. Leskovec, poslovna stavba s pisarnami v bruto izmeri 1410 m² s pisarniško opremo, do celote;

- nepremičnina parcela št. 1067/62 delno, št. z.k.vl. 1840, k.o. Leskovec, del zelenice v izmeri 3296 m²;

- solastni delež na zemljiščih, objektih in napravah, ki služijo vsem nepremičninam na kompleksu Kovinarska Krško, CKŽ 137, do 871/10000

- za najnižjo prodajno ceno za komplet 1.334.071 DEM ali 947 DEM za 1 m² v primeru prodaje po manjših zaokroženih celotah.

1.2. PISARNIŠKI OBJEKT - PRODAJNI SKLOP 5

- nepremičnina parcela številka 1067/66, št. z.k.vl. 1842, k.o. Leskovec, poslovna stavba - pisarne v bruto izmeri 445 m² s pisarniško opremo, do celote;

- nepremičnina parcela št. 1067/12, št. z.k.vl. 875, k.o. Leskovec, zelenica v izmeri 1239 m², do celote;

- solastni delež na zemljiščih, objektih in napravah, ki služijo vsem nepremičninam na kompleksu Kovinarska Krško, CKŽ 137, Krško, do 370/10000;

- za najnižjo prodajno ceno za komplet 174.580 DEM, v primeru prodaje po manjših zaključenih celotah po ceni 393 DEM za 1 m².

1.3. SAMOSTOJNA PISARNIŠKA OBJEKTA -
PRODAJNI SKLOP 6

- nepremičnina parcela št. 1067/64, št. z.k.vl. 1837, k.o. Leskovec, poslovna stavba - zidani pisarniški objekt v bruto izmeri 63 m², s pisarniško opremo, do celote;

- nepremičnina parc. št. 1067/65, št. z.k.vl. 875, k.o. Leskovec, poslovna stavba - pisarniški provizorij v bruto izmeri 72 m², s pisarniško opremo, do celote;

- solastni delež na zemljiščih, objektih in napravah, ki služijo vsem nepremičninam na kompleksu Kovinarska Krško, CKŽ 137, Krško do 30/10000;

- za najnižjo prodajno ceno za komplet 38.877 DEM;

- za najnižjo prodajno ceno za zidani pisarniški objekt 27.405 DEM;

- za najnižjo prodajno ceno za pisarniški provizorij 11.472 DEM;

- v primeru prodaje po manjših zaokroženih celotah za najnižjo prodajno ceno 435 DEM/m² za zidani pisarniški objekt in za najnižjo prodajno ceno 160 DEM/m² za pisarniški provizorij.

1.4. OPREMA ZA KONTROLO KAKOVOSTI -
PRODAJNI SKLOP 30

- Oprema za kontrolo kakovosti v strojni in kovinsko-predelovalni industriji, po seznamu brez pisarniške opreme 47 kosov

- za najnižjo prodajno ceno 40.863 DEM

1.5. SPLOŠNO

Podatke o zemljiščih, objektih in napravah, ki služijo vsem nepremičninam na kompleksu Kovinarska, Krško, CKŽ 137, dobe zainteresirani v stečajni pisarni Kovinarske Krško, CKŽ 137

2. NAVODILA PONUDNIKOM

2.1. Vse ponudbe morajo biti naslovljene na "KOVINARSKO", tov. ind. opr., v stečaju, 8270 Krško, CKŽ 137, z navedbo: "PONUDBA - NE ODPIRAJ!"

2.2. Upošteevane bodo pravilne in pravočasne ponudbe, ki bodo prispele naslovniku v 15 dneh po objavi v časopisu DELO.

2.3. Ponudba mora navajati točno firmo in sedež ponudnika, oziroma ime, priimek in naslov prebivališča ponudnika, oznako iz objave za nepremičnine, na katere se ponudba nanaša, ter ponujeno ceno, ki ne sme biti nižja od cene, navedene v objavi.

2.4. Varščina znaša 10% od najnižje prodajne cene, navedene v tej objavi za vse nepremičnine, na katere se nanaša ponudba, preračunano v SIT po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila ali izdaje garancije.

2.5. Ponudbi mora biti predložen dokaz o vplačani varščini v skladu s točko 2.4 te objave ali garancija prvorazredne domače ali tuje banke na enak znesek. Garancija mora biti na prvi poziv in brez ugovorov.

2.6. Varščina mora biti vplačana na račun št. 51600-690-86590 v korist KOVINARSKO v stečaju, z oznako "varščina za ponudbo - prodajni sklop št. ..."

2.7. Varščina bo uspešnim ponudnikom po odbitku stroškov prodaje vračunana v kupnino, drugim pa bo vrnjena v 5 delovnih dneh po izboru.

2.8. Varščina se ne obrestuje.

2.9. Garancije, dane za varščino, se vrnejo.

2.10. Ponudniki morajo ponudbam za nakup nepremičnin priložiti dokazilo, da so državljani RS, pravne osebe s sedežem v RS pa overjeno kopijo izpiska iz sodnega registra.

2.11. Ponudnik mora v ponudbi navesti način zavarovanja plačila, ki ga bo predložil ob sklenitvi pogodbe za plačilo kupnine, če se ta po tej objavi plačuje v roku, daljšem od 15 dni.

2.12. Vse nepremičnine in premičnine, ki so predmet te objave, si lahko potencialni ponudniki ogledajo po predhodni najavi po tel. 0608/22-121 vsak delovni dan od 8. do 14. ure, do končnega izbiranja ponudb.

2.13. Del gradbenih objektov in opreme je oddan v zakup. Zakupniki nimajo predkupne pravice. Zakup preneha z dnem prehoda lastništva na nepremičninah oz. premičninah na kupca.

3. IZBOR IN SKLENITEV POGODBE

3.1. Odpiranje pisnih ponudb bo 8. dan po končanem zbiranju ponudb.

3.2. Pri izboru bodo upošteevane le pravilne, popolne ter pravočasne ponudbe v skladu s to objavo.

3.3. Prednost bodo imele ponudbe, ki ob enaki ceni zajemajo večje zaključene enote nepremičnin oziroma celotno premoženje.

3.4. Prodajalci na osnovi te objave niso zavezani skleniti pogodbe o prodaji predmeta objave s katerikoli ponudnikom.

3.5. Izbrani ponudniki morajo skleniti pogodbo v 8 dneh po izboru, sicer se izbor razveljavi ter zapade varščina oz. se vnovči garancija iz tč. 2.5.

4. POGOJI PRODAJE

4.1. Kupnina, izražena v DEM, se plača v SIT, preračunano po srednjem tečaju BS na dan plačila.

4.2. Rok plačila kupnine je naslednji:

- če gre za ponudbo, kjer vse izklicne cene presega znesek 1.000.000 do 5.000.000 DEM, v 60 dneh po sklenitvi pogodbe;

- če gre za ponudbo, kjer vse izklicne cene presega znesek 500.000 do 1.000.000 DEM, v 45 dneh po sklenitvi pogodbe;

- če gre za ponudbo, kjer vse izklicne cene ne dosegajo zneska 500.000 DEM, v 30 dneh po sklenitvi pogodbe.

4.3. V primeru zamude s plačilom, ki je krajša od 15 dni, tečejo zakonite zamudne obresti. V primeru zamude, ki je daljša od 15 dni, se pogodba razveljavi, varščina pa zadrži.

4.4. Če kupec ne plača kupnine z nakazilom v roku 15 dni, je dolžan predložiti kot instrument zavarovanja plačila garancijo prvorazredne banke na prvi poziv za celotni znesek kupnine. Prodajalec ima pravico, da garancijo vnovči, če kupec zamudi s plačilom kupnine.

4.5. Lastništvo nepremičnine in premičnin se prenese na kupca, ko je plačana celotna kupnina.

4.6. Prometni davek in vse stroške v zvezi s prenosom lastništva ter stroške geodetske odmere in zemljiško-knjižnih ureditev plača kupec.

4.7. Vse urejanje zemljiško-knjižnih zadev, odmer, izmer odpisov itd., zemljišč, ki so kupljene skupaj z objekti kót idealni deleži drugih parcel, opravijo kupci na lastne stroške.

4.8. Prodajalec ne daje nikakršnih jamstev ali garancij za nepremičnine in/ali premičnine, ki se vse kupujejo po načelu "videno-kupljeno."

4.9. Vsa ostala določila, pomembna za odnose med prodajalci in kupci, bodo zajeta v vsaki posamični pogodbi.

4.10. Za morebitne dodatne informacije v zvezi s tem razpisom se obrnite na Kovinarsko, tov. ind. opr., v stečaju, Krško, CKŽ 137, po telefonu 0608/22-121 na strokovnega sodelavca stečajnega upravitelja gospoda Jožeta Muleja, dipl. inž., ali na stečajnega upravitelja gospoda Zdravka Morela, dipl.oec.

GORJANCI - AVTOBUSNI PROMET

Prevoz potnikov v domačem in mednarodnem cestnem prometu z avtobusi, d.d.
NOVO MESTO, Topliška cesta 1

OBVEŠČA CENJENE POTNIKE, DA BODO S 1.12.1996

PRENEHALE VELJATI NASLEDNJE PRIMESTNE LINIJE:

Linija	Reg. št.
1. Novo mesto-Ratež-V. Brusnice-D. Suhadol	PRA02-014/95
2. Novo mesto-Novovo mesto Ločna-Prečna-Straža pri N. mestu-PRA02-029/95	
3. Novo mesto-Kor. vas pri N. mestu-Jurna vas-Novovo mesto-Bršljin	PRA02-055/95

SPREMENIJO PA SE NASLEDNJE LINIJE: PRIMESTNE

Linija	Reg. št.
1. Bučka-Škocjan pri N. mestu	PRA02-003
2. Mokronog-Trebnje	PRA02-004
3. Sevnica-Mokronog	PRA02-007
4. Šentjanž pri Krmelju-Krmelj-Sevnica	PRA02-008
5. Škocjan pri N. mestu-Draga pri Škocjanu-Novovo mesto	PRA02-017
6. Bršljin Čefidelj - Novo mesto-Šmarjeta pri N. mestu-Škocjan pri N. mestu	PRA02-018
7. Bršljin Čefidelj-Novovo mesto-Stopiče-Cerovec na Gorjancih-Dolž-Zajčji Vrh	PRA02-020
8. Bršljin Čefidelj-Novovo mesto-Ratež-Gaberje pri N. mestu	PRA02-021
9. Vinica-Črnomelj-Metlika	PRA02-022
10. Novo mesto Šmihel-Novovo mesto-Novovo mesto Ločna	PRA02-025
11. Dobrič-Zužemberk-G. Polje-Novovo mesto	PRA02-026
12. Novo mesto-Prečna-Straža pri N. mestu	PRA02-028
13. Novo mesto-Stopiče-Podgrad pri N. mestu	PRA02-030
14. Novo mesto Ločna-Novovo mesto-Mirna Peč-Trebnje	PRA02-031
15. Novo mesto-Draga pri Škocjanu-Smednik-Raka	PRA02-032
16. Trebnje-Novovo mesto	PRA02-034
17. Šentjanž pri Krmelju-Sevnica	PRA02-035
18. Sevnica-Šentjanž pri Krmelju	PRA02-037
19. Štrit-Brezje pri Raki-Bučka-Dobruška vas-Novovo mesto	PRA02-038
20. Zaloze-Raka-Zameško-Novovo mesto	PRA02-039
21. Dolž-Stopiče-Novovo mesto-Podgrad-Dolž	PRA02-040
22. Zužemberk-Dolenjske Toplice-Novovo mesto	PRA02-041
23. Novo mesto-Raka	PRA02-057
24. Mokronog-Šentrupert-Trebnje	PRA02-058
25. Novo mesto-Dolž-Stopiče-Novovo mesto	PRA02-059
26. Replje-Dobrič	PRA02-061
27. Zužemberk-Prečna-Novovo mesto	PRA02-064
28. Sevnica-Mokronog	PRA02-067
29. Mokronog-Novovo mesto	PRA02-068
30. V. Podljuben-Stopiče-Bršljin Čefidelj	PRA02-069
31. Novo mesto-Stopiče	PRA02-070
32. Krško OB-Raka	PRA02-071
33. Novo mesto-Dolenjske Toplice	PRA02-072
34. Novo mesto-Šmarješke Toplice-Škocjan pri N. mestu-Dobruška vas	PRA02-075
35. Novo mesto-Novovo mesto Ločna-Karteljevo	PRA02-076
36. Laze pri N. mestu-Novovo mesto-Bršljin Čefidelj	PRA02-077
37. Mokronog-Šentrupert pri Mirni-Trebnje-V. Loka pri Trebnjem	PRA02-078
38. Novo mesto-Kostanjevica na Krki	PRA02-079
39. Novo mesto-Šentjernej	PRA02-081
40. Raka-Novovo mesto	PRA02-082
41. Dolenjske Toplice-Novovo mesto	PRA02-083
42. Dobruška vas-Škocjan pri N. mestu-Šmarješke Toplice-Novovo mesto	PRA02-085
43. Metlika AP-Novovo mesto	PRA02-086
44. Metlika AP-Novovo mesto	PRA02-087

MEDKRAJEVNE

Linija	Reg. št.
1. Vinica-Črnomelj-Metlika-Novovo mesto	MKA02-001
2. Novo mesto-Zužemberk-Ljubljana	MKA02-002
3. Šentjanž pri Krmelju-Trebnje-Ivančna Gorica-Ljubljana	MKA02-003
4. Vinica-Črnomelj-Metlika-Novovo mesto-Ljubljana	MKA02-004
5. Češnjice pri Trebnjem-Španov most-Trebnje AC-Novovo mesto	MKA02-005
6. Mokronog-Trebnje-Mirna Peč-Novovo mesto	MKA02-006
7. Mokronog-Trebelno-Španov most-Novovo mesto	MKA02-007
8. Zužemberk-Prevole-Dvor-Novovo mesto	MKA02-008
9. Črnomelj-Novovo mesto	MKA02-009
10. Novo mesto-Šentjernej-Brežice	MKA02-010
11. Mokronog-Trebnje-Mirna Peč-Novovo mesto	MKA02-011
12. Črnomelj-Novovo mesto	MKA02-012
13. Trebelno-Mokronog-Šmarjeta-Novovo mesto	MKA02-013
14. Novo mesto-Metlika-Vinica	MKA02-014
15. Novo mesto-Šentjernej-Brežice	MKA02-015
16. Novo mesto-Krško-Sevnica-Celje-Maribor	MKA02-016
17. Senovo-Krško-Raka-Novovo mesto-Ljubljana	MKA02-017
18. Novo mesto-Mokronog-Trebnje-Ljubljana	MKA02-018
19. Novo mesto-Trebnje-Ivančna Gorica-Ljubljana	MKA02-019
20. Novo mesto-Dol. Toplice-Zužemberk-Ivančna Gorica-Ljubljana	MKA02-020
21. Radovica-D. Suhor pri Metliki-Podgrad-Novovo mesto	MKA02-021
22. Brežice-Novovo mesto	MKA02-022
23. Novo mesto-Trebnje-Ljubljana	MKA02-023
24. Ljubljana-Novovo mesto	MKA02-024

Vse dodatne informacije lahko potniki dobite na tel.: 068/321-123.

VEDEŽEVANJE,

odstranjevanje črne magije urokov, pomoč pri ljubezenskih in zakonskih težavah.

☎ 061/753-461

Delnice podjetij KRKA, PIVOVARNA LAŠKO, PIVOVARNA UNION in ostalih odkupujemo po najvišjih cenah. Nudimo gotovino takoj. Tel.: 061/131-92-15

LESO, d.d., v stečaju

ČRNOMELJ

Belokranjska cesta 40,

ki ga zastopa stečajni upravitelj Janez PEZDIRC,

OBJAVLJA

na podlagi sklepa Okrožnega sodišča Novo mesto št. 20/95-91 z dne 14.10.1996

JAVNI RAZPIS

za zbiranje ponudb za prodajo:

1. tehnološko zaokrožene proizvodne celote "masiva" s pripadajočim zemljiščem in tehnološko opremo

in

2. zemljišče v izmeri 14.360 m².

Podrobnejši opis ponudbe:

Ad 1: Tehnološko zaokrožena proizvodna celota "masiva" obsega:

A) Gradbeni objekti:

1. proizvodna hala z aneksom	4.680 m ²
2. sušilnica	240 m ²
3. skladišče vnetljivih snovi	80 m ²
4. objekt energetika in vzdrževanje z dimnikom in silosom (1000 m ³)	640 m ²
5. črpališče	49 m ²
6. vratarnica	12 m ²

B) Zunanja ureditev:

1. parkirišče makadam	2.200 m ²
2. asfaltne površine	2.500 m ²
3. ograja	950 m

C) Zemljišča:

a) Stavbna zemljišča:

parc.št. 574/2	12.893 m ²
parc.št. 570/2	13.754 m ²
parc.št. 720/1	7.018 m ²
parc.št. 1183/14	577 m ²

Skupaj: 34.242 m²

b) Kmetijska zemljišča:

parc.št. 570/4	159 m ²
parc.št. 725/2	126 m ²

Skupaj: 285 m²

c) Zemljišča - cesta s služnostno pravico ostalim uporabnikom:

parc.št. 570/1	1.750 m ²
parc.št. 720/2	368 m ²
parc.št. 1183/13	27 m ²
parc.št. 1183/15	31 m ²
parc.št. 1183/12	89 m ²
parc.št. 1196/1	7 m ²

Skupaj: 2.272 m²

D) Tehnološka oprema

- po specifikaciji, ki je sestavni del ocenitve.

E) Oprema in deli opreme ter material po specifikaciji.

Ad 2: Kmetijsko zemljišče obsega:

- parc.št. 569 v izmeri	12.732 m ²
- parc.št. 571 v izmeri	1.628 m ²

Skupaj: 14.360 m²

Na zemljišču bo dovoljena gradnja industrijskega objekta.

Pogoji sodelovanja:

1. Sodelujejo lahko pravne in fizične osebe skladno z veljavno zakonodajo Republike Slovenije, ki bodo ponudile najmanj za:
Ad 1) 183.620.119,00 SIT
Ad 2) 15.507.720,00 SIT.

Pisna ponudba mora vsebovati predmet nakupa, ceno, rok in način plačila ter poslovni načrt za obdobje dveh let (1997, 1998).

Ponudnik priloži ponudbi nepreklicno bančno garancijo oziroma pismo o nameri banke, da bo v primeru nakupa izdala bančno garancijo, s katero se bo banka obvezala, da bo na prvi poziv stečajnega dolžnika plačala kupnino, če je ne bo plačal sam ponudnik. Rok veljavnosti garancije je 120 dni od datuma izdaje.

2. Celotno premoženje pod tč.1 (tehnološko zaokrožena celota masiva) je oddano v najem in je v polnem obratovanju z 80 zaposlenimi. Kupec se obveže, da obstoječe najemne pogodbe z najemnikom ne bo prekinil v dobi 6 mesecev od sklenitve kupoprodajne pogodbe oziroma izvršenega plačila kupnine. Kupec prevzema obveznost sklenitve pogodb o zaposlitvi za nedoločen čas najmanj dveh (2) let z najmanj 80 zaposlenimi delavci.

3. Nakup nepremičnin in premičnin se opravi po principu videno-kupljeno; kasnejše reklamacije glede stvarnih napak ne bodo upoštevane.

4. Kupec bo dolžan plačati kupnino v celoti v 30 dneh po podpisu pogodbe.

5. Posest in lastniško pravico na prodane nepremičnine in premičnine pridobi kupec, ko je kupnina v celoti plačana.

6. Prometni davek in vse druge stroške za prenos lastništva in ureditev zemljiškoknjižnega stanja ter stroške parcelacije in ureditve odjemnih mest energetskih in komunalnih priključkov, ki jih je že poravnal prodajalec, plača kupec.

7. Vsem zainteresiranim ponudnikom bo omogočen ogled družbe in vpogled v ocenitveni elaborat.

8. Prispele ponudbe bosta ocenila stečajni upravitelj in stečajni senat pristojnega sodišča. Ponujena cena za nakup obrata bo pomemben kriterij za oceno ponudbe, vendar bodo upoštevani tudi drugi elementi ponudbe, ki so navedeni v točki 1 in 2 tega razpisa.

9. Ponudbe morajo biti poslani do 29. 11. 1996 s priporočeno pošiljko, v zapečateni ovojnici, z oznako "JAVNI RAZPIS" na naslov:

LESO, d.d., v stečaju, 8340 ČRNOMELJ, Belokranjska cesta 40

10. Stečajni upravitelj LESO, d.d., v stečaju bo na podlagi prispelih ponudb in pridobljenega soglasja stečajnega senata pristojnega sodišča ponudnike obvestil o rezultatu zbiranja ponudb v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

11. Z najugodnejšim ponudnikom bo stečajni upravitelj sklenil kupoprodajno pogodbo o nakupu.

12. Sedanjí najemnik ima predkupno pravico.

Stečajni upravitelj na podlagi tega razpisa ni zavezan skleniti pogodbo o prodaji predmeta tega razpisa s katerikoli ponudnikom.

Vse dodatne informacije lahko zainteresirani dobijo pri stečajnem upravitelju Janezu PEZDIRCU, tel. 068/321-150 ali 068/323-202, telefaks 068/323-176.

NOVI Voyager

CHRYSLER ALPINE RDS RADIO

CHRYSLER

dve zračni blazini (US full size)
ABS*
klima*
bočne ojačitve
avtomatski pomik stekel*
avtomatsko pomična in ogrevana zunanja ogledala
dvije drsni vrata
triletna garancija oz. 110.000 km
sedem let garancije na karoserijo

Pooblaščen prodajalec:

AVTO BH, d.o.o.
Podbevškova 4
Novo mesto
Tel.: 068/26-077, 341-300

Zainteresirane kupce obveščamo, da smo v Delu 8.11.1996 objavili naslednji dražbeni oklic:

OKROŽNO SODIŠČE V NOVO MESTU Št 8/96-52

Okrožno sodišče v Novem mestu v skladu z določilom čl. 154/2 in 3 Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Ur. list RS št. 67/93) v stečajnem postopku nad dolžnikom PIONIR, gradbeno industrijsko podjetje, p.o., Novo mesto - v stečaju, objavlja

DRAŽBENI OKLIC

Dne 20.11.1996 ob 15. uri bo v prostorih stečajnega dolžnika na Kočevarjevi 1, Novo mesto, javna dražba premoženja stečajnega dolžnika, ki obsega:

- parc. št. 377/3 kamnolom v izmeri	1 ha 2 a 99 m ² ,
- parc. št. 380/4 pašnik v izmeri	91 a 34 m ² ,
- parc. št. 434/3 pot v izmeri	4 a 99 m ² ,
- parc. št. 417/3 dvorišče v izmeri	8 a 34 m ² ,
- parc. št. 417/2 poslovna stavba v izmeri	2 a 34 m ² ,
poslovna stavba v izmeri	1 a 4 m ² ,
poslovna stavba v izmeri	10 m ² ,
gospodarsko poslopje v izmeri	61 m ² ,
dvorišče v izmeri	1 ha 41 a 49 m ² .

Izključna cena za vse navedene nepremičnine znaša 24.000.000,00 SIT (štiriindvajset milijonov tolarjev) in je določena na podlagi cenilnih mnenj sodnih cenilcev Andreja Resmana z dne 15.4.1996 in Jožeta Stariča z dne 1.10.1996.

1. Javne dražbe se lahko udeležijo vse pravne in fizične osebe, in sicer morajo dražitelji, ki so fizične osebe, pred pričetkom javne dražbe predložiti dokazilo, da so državljani R Slovenije, dražitelji, ki so pravne osebe s sedežem v R Sloveniji, pa morajo pred pričetkom javne dražbe predložiti overjeno kopijo izpiska iz sodnega registra.

2. Dražitelji so dolžni vplačati varščino v višini 10% izključne cene, ki mora biti vplačana na žiro račun št. 52100-690-68375 pri Agenciji RS za plačilni promet, Podružnica Novo mesto, in to dokažejo s predložitvijo kopije nakazila pred začetkom javne dražbe.

3. Varščina bo uspešnemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim pa bo vrnjena v roku 5 delovnih dni brezobzerno.

4. Uspešni dražitelj mora skleniti kupoprodajno pogodbo s stečajno upraviteljico v roku 8 dni po končani dražbi, sicer mu varščina zapade oz. se zadrži. Kupec je dolžan celotno kupnino plačati na žiro račun stečajnega dolžnika št. 5211-690-68375 v 15 dneh po podpisu kupoprodajne pogodbe. V primeru, da kupnina ne prispe v 15 dneh na žiro račun stečajnega dolžnika, se kupoprodajna pogodba razdre z enostransko pismeno izjavo stečajne upraviteljice, varščina pa zadrži.

5. Premoženje se prodaja po načelu videno-kupljeno, zato stečajni dolžnik ne daje nikakršnih jamstev ali garancij za kupljeno premoženje.

6. Nepremičnine se izročijo kupcu v last in posest, ko je kupnina v celoti plačana.

7. Prometni davek, stroške sestave kupoprodajne pogodbe in stroške zemljiškoknjižnega prepisa je dolžan poravnati kupec in niso vključeni v izključno ceno.

8. Zemljišča-nepremičnine se prodajajo bremen prosto razen vpisanih služnostnih pravic hoje in vožnje, in sicer pri par. št. 417/3 v korist vsakokratnega lastnika parc. št. 417/4, obe k.o. Gotna vas, ter pri parc. št. 377/3, 380/4 in 417/2 v korist vsakokratnega lastnika parc. št. 377/2, 379/2, 380/2, 380/3, 386/2, 391, 416/1, 546/8 in 377/4, vse vpisane v k.o. Gotna vas.

9. Vsa ostala določila, pomembna za odnose med prodajalcem - stečajnim dolžnikom in kupcem - uspešnim dražiteljem bodo zajeta v kupoprodajni pogodbi.

10. Informacije o javni dražbi in ogled je možen eno uro pred začetkom dražbe oz. po dogovoru s stečajno upraviteljico go. Jožo Miklič, dipl. oec., na tel. št. 068/321-663.

NE ZAMUDITE!

NOVEMBER,
mesec **UGODNIH** nakupov
v **KOVINOTEHNI!**

1.990,-
Varčne žarnice
OSRAM E 27
od 7 do 23 W

1.990,-
Radiator
AKLIMAT
M650
samo

Največja izbira SVETIL
domaćih in tujih proizvajalcev

NOVO!
Električna
vrtljiva
halogenska
peč,
moč 1200 W
3.990,-
SUPERCENA
12.990,-

Zunanji
senzor
500 W AŽ

Nemogoče je mogoče - tudi v novembru!

PC Kovinotehne v BTC Novo mesto
Ljubljanska c. 27, tel.: 068/316-171
in INTERMARKET center v Brežicah
Tovarniška c. 10, tel.: 0608/62-857

KOVINOTEHNA

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

NOVOGRAD, d.d.
Podbevškova 12
8000 Novo mesto

Novograd, d.d., na podlagi sklepa nadzornega sveta razpisuje delovno mesto **direktorja**.
Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:
- visokošolska izobrazba ekonomske, gradbene oziroma druge tehnične smeri,
- najmanj 5 let delovnih izkušenj,
- ustrezne organizacijske in vodstvene sposobnosti.
Ob prijavi na razpis naj kandidat predloži smernice razvoja družbe. Mandat direktorja traja 5 let.
Kandidati naj prijave z dokazilom o izpolnjevanju pogojev pošljejo do 6.12.1996 na naslov: NOVOGRAD, d.d., Podbevškova 12, 8000 Novo mesto, z oznako "Za razpis".
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 10 dneh po sklepu pristojnega organa.

1.	MADONNA	Evita
2.	D.J. BOBO	World in motion
3.	SIMPLY RED	Greatest hits
4.	PHIL COLLINS	Dance into the light
5.	RIBJA ČORBA	Najbolje
6.	CRASH TEST DUMMIES	A worn's life
7.	THREE TENORS IN CONCERT 1994	
8.	VAYA CON DIOS	Best of
9.	BAD AND BREAKFAST	In your face
10.	JASMIN STAVROS	Zrak-zemlja-zrak

Radio HIT vsak torek ob 21.10

NAJBOLJŠA IZBIRA CD PLOŠČ
BIG BANG NA oddelku
INTERMARKET, BREŽICE

AVTO CENTER KRAŠNA
Servis in prodaja vozil

ŠKOCJAN 22
SERVIS IN PRODAJA VOZIL
RENAULT
tel.: 068/76-227, 76-270
del. čas: pon.-pet. 7.30 — 17.00

**POSEBNA
PONUDBA
OBR. MERA
T + 0 %**

- * RENAULT MEGANE IZ ZALOGE V NOVEMBRU CENEJŠI DO 130.000,00 SIT
- * ZA KUPCE VOZIL IZ ZALOGE ČAKA ŠE POSEBNO DARILO — 2 ZIMSKA AVTOPLAŠČA
- * NOVO! V mesecu novembru za CLIO in R5 kredit od T + 0%
- * Na zalogi zimski avtoplašči MICHELIN — brezplačna montaža

V prodaji omejena količina
LAGUNE AIDA z bogato
opremo!

RENAULT

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ
Zavod za prestajanje kazni zapora
Dob pri Mirni
8233 MIRNA

objavlja prosto delovno mesto:

POOBlašČENE URADNE OSEBE V KPZ

Pogoji:

- srednja (štiriletna) družboslovna, zdravstvena, penološka ali druga ustrežna smer, 6 mesecev delovnih izkušenj, starost do 27 let, moški z odsluženim vojaškim rokom.

Na objavljenem delovnem mestu se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev.

Za sklenitev delovnega razmerja mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje: da je zdravstveno sposoben; da ni bil obsojen za kaznivo dejanje, ki je po zakonu ovira za sklenitev delovnega razmerja v državnem organu; da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik. Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje, bodo vabljeni na razgovor in opravljali psihološki preizkus s testiranjem.

Delovno razmerje bo izbrani kandidat sklenil za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na naslov, ki je naveden v objavi.

Vse, kar želite
izvedeti o sebi in
svoji prihodnosti!
Zaupajte najboljšim!
090/41-29
090/42-38

SALON ZA PSE
BUDA UL. TALCEV 12 NOVO MESTO
(068) 324-377

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha
na kanalu 41

RADIO
104.5 105.9
107.3 107.5
91.2
OGNJIŠČE
tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

PETROL PETROL Trgovina r.o., Dunajska cesta 50, LJUBLJANA

ODDA

neopremljen gostinski lokal v Dobovi, v skupni neto izmeri 53,70 m², od tega:

gostinski lokal	29,65 m ²
prostor za pripravo hrane	12,50 m ²
skladišče	2,75 m ²
garderoba	3,20 m ²
sanitarije	4,10 m ²
predprostor	1,50 m ²

LEGA: poslovni prostor je ob bencinskem servisu Dobova

Gostinski lokal bo oddan v najem za **določen čas, petih let, z možnostjo podaljšanja.**

Podrobnejše informacije dobite pri:

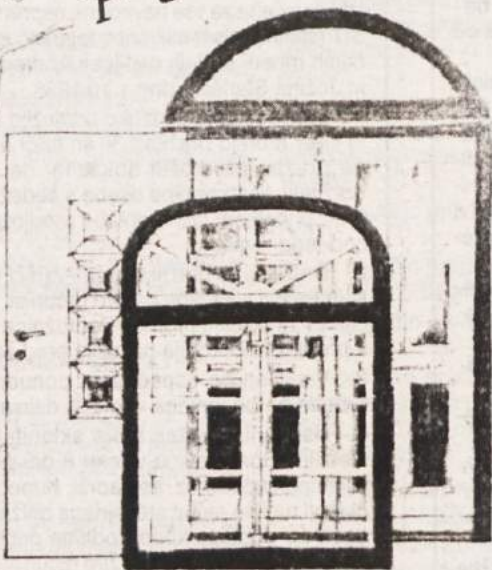
PETROL Trgovina r.o.
OE Sistem in cene
Dunajska 50, Ljubljana
Telefon 061/ 17 14 855

Pisne ponudbe, s podrobnejšim opisom poslovne dejavnosti, oddajte na isti naslov do **25. novembra 1996.**

NOVO

EVROPA '97
program stavbnega pohištva

sodobni
materiali

izbrano
okovje

različne
površinske
obdelave

posebna
stekla

Veselimo se srečanja
z Vami
na razstavi
naših izdelkov:
OKEN, VRAT in HIŠ
na Ljubljanskem pohištvenem sejmu
v hali G1

novi
furnirji

JELOVICA
ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58
tel.: 064/61-30, fax: 064/634-261

nove
oblike

SKB BANKA, d.d.
POSLOVNA ENOTA Krško

objavlja prosta delovna mesta na naslednjih področjih poslovanja:

1. SAMOSTOJNI KREDITNI REFERENT

za področje komercialnega bančništva
— 1 izvajalec za nedoločen čas

2. VIŠJI KREDITNI REFERENT I

za področje komercialnega bančništva
— 1 izvajalec za nedoločen čas

Od kandidatov pričakujemo:

- * diplomu VI. ali VII. stopnje ekonomske smeri
- * najmanj tri leta delovnih izkušenj na podobnem področju dela
- * zaželeno znanje enega tujega jezika
- * usposobljenost za delo na računalniku (Windows okolje)
- * usposobljenost samostojnega presojanja in utemeljevanja predlogov
- * urejen zunanji videz, komunikativnost in prijaznost.

Cenjene kandidate vabimo, da dokumentirane vloge s kratkim življenjepisom naslovijo najkasneje v osmih dneh po objavi na **Kadrovsko službo SKB banke, d.d., Slovenska 55, 1513 LJUBLJANA.**

Promex, d.o.o.

Odkupujemo hlodovino listavcev in iglavcev. Plačilo takoj, pri večjih količinah je cena po dogovoru. Informacije vsak delovni dan od 8. do 11. ure na tel.: 064/85-468 ali 063/32-662.

Najamemo gozdarski kamion za prevoz hlodovine s kapaciteto 25 - 30 m³. Informacije vsak delovni dan na tel.: 064/85-468 ali 063/32-662.

ZAHVALA

*Kako sta prazna dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.*

V 91. letu starosti se je končala življenjska pot naše drage mame, stare mame, prababice in tete

**MARIJE
ČEŠNOVAR**

iz Zagrada 13

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste sočustvovali z nami, pokojni poklonili vence, sveče in za sv. maše. Lepa hvala pevskega društva upokojencev iz Škocjana, ge. Šlavki Janežič za poslovilne besede, g. kaplanu za lepo opravljen poslovilni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

V SPOMIN

*Treba je mnogo tišine,
tišine zunaj in znotraj nas,
da bi slišal glas ljudi,
srce in njih bolečine.
(Tone Pavček)*

12. novembra je minilo žalostno leto brez tebe in vendar s tabo, ljubi mož in očka

DRAGO NOVAK

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem grobu in mu prižigate svečke.

Vsi tvoji

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša draga mama, sestra, stara mama in prababica

**ALOJZIJA
TRAMTE**

Ratež 28, Brusnice

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in prijateljem za izraze sožalja in za darovano cvetje in sveče. Obenem se zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste pokojno spremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

*Glej, zemlja si vzela,
kar je nujno.
A kar ni nujno, nam ne more vzeti.
In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.
(S. Makarovič)*

V 76. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, atek, stari ate, pradedek, brat, tast in stric

**JOŽE
JANKOVIČ**

iz Jankovičev 6

Iskrena hvala vsem, ki ste našemu dragemu ateku in nam stali ob strani, njemu in nam kakorkoli pomagali in mu ob zadnjem slovesu podarili toliko cvetja in sveč ter ga tako množično pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala za vse!

Vsi njegovi

**POGREBNE
IN POKOPALIŠKE
STORITVE**

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

Mobitel: 0609/615-239

0609/625-585

Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je zapustila žena, mama, stara mama, prababica in sestra

**ANGELA
CVELBAR**

roj. Štojs

iz Sel pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, še posebno vaščanom, sosedovim Hostovim, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali in nam izrazili sožalje, pokojni darovali vence, cvetje in sveče, denar, molitev ter jo tako številno spremili na zadnji poti. Lepa hvala kolektivu Majde Pavlin, Elektru Šentjerneju in Novo mesto ter pevskega zboru Vlaste Tavčar za zapete žalostinke, g. kaplanu pa za lepo opravljen obred. Še enkrat iskrena hvala vsem in vsakemu posebej.

Vsi njeni

ZAHVALA

*Saj je tudi življenje,
ki se ne more končati,
ker za vedno živiš v zavesti vseh nas,
ki te imamo radi...*

V 69. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

ANTON ŠUŠTARŠIČ

s Črešnjevca 8 pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence, cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala dr. Bostiču in Splošni ambulanti Semič, osebju Urološkega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, posebno dr. Kramarju in dr. Pogačarju ter dr. Šuštaršičevi za lajšanje hudih bolečin. Najlepše se zahvaljujemo vsem govornikom za poslovilne besede, GD Črešnjevec, sodelavcem Krke, tovarne zdravil-SEL, Osnovni šoli Loka, podjetju Esol in Visteam, d.o.o., ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Tončka, hčerke Milena, Vida in Sonja z družinami, brata Ivan in Franci z družinama

ZAHVALA

*Srce je dalo vse,
kar je imelo,
nobene bilke
zase ni poželo.*

V 54. letu nas je zapustil

**ANTON
KOSTELEC**

iz Metlike, Gubčeva 45

Ob nenadomestljivi izgubi moža, očeta, brata, strica, zeta in svaka se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam stali ob strani, darovali cvetje in sveče in pokojnika tako številno spremili na prerani zadnji poti. Posebna hvala Antonu Prusu in Ivanu Škofu za izrečene poslovilne besede, Cerkevemu moškemu pevskega zboru za zapete žalostinke in g. župniku Albinu za tako lepo opravljen obred. Lepa hvala tudi zdravstvenemu osebju iz Metlike. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Po zahrbtni bolezni nas je v 63. letu zapustil naš dragi mož, očka, brat, zet, stric, svak in nečak

**JOŽE
OMERZEL**

iz Armeškega

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče ter vsem, ki so nam v težkih trenutkih stisnili roko, nam izrekli tolažilne besede in pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala pihalni godbi Senovo, pevcem za zapete pesmi, govorniku KS, gospodu kaplanu za opravljen obred in Društvu upokojencev iz Brestanice. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju ZD Krško in ambulante Senovo ter oddelku B2 Onkološkega inštituta Ljubljana.

Žalujoci: žena Helena in hči Metka z družino

*Vse življenje si garal,
vse za dom, družino dal.
Ako bi ti volja do življenja*

Ob mnogo prerani in nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, sina, brata in strica

STANETA VINTARJA

z Loke 13 pri Šentjerneju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence, cvetje in sveče, sočustvovali z nami v teh težkih trenutkih ter Stanetov grob zasuli s cvetjem. Posebna zahvala za nesebično pomoč sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom Loke, g. župniku za lepo opravljen obred in osebju bolnišnice Novo mesto. Iskrena hvala tudi delavcem Pneuma centra iz Mokronoga, delavcem Stikal iz Šentjerneja, delavcem LT-ja iz Šentjerneja, trgovini Cekar iz Novega mesta ter učencem in razredničarki 7. b. Pristrčna hvala vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu in s spoštovanjem spremili na njegovi prerani zadnji življenjski poti. Hvala vsem, ki boste obiskovali njegov prerani grob, prižigali svečke in ga še dolgo ohranili v lepem spominu. Vsem še enkrat hvala!

V globoki žalosti: vsi njegovi

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 68. letu starosti zapustil naš skrbni mož, oči, stari ate, brat, stric, bratranec, vaščan in prijatelj

STANISLAV TURK st.

gostilničar iz Gor. Maharovca

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in gostom, ki ste nam v tem težkem času pomagali, nam pisno in ustno izrazili sožalje, pokojniku darovali toliko lepega cvetja, sveč in sv. maš. Hvala PGD Dol. Maharovec, Obrtni zbornici Novo mesto, prevoznikom, gostincem, čebelarjem Kostanjevce, Dolenjki-market Šentjerneju ter vaščanom Gor, Maharovca za zbrano dobro delo. Posebna zahvala prijateljem lovčema iz Kočevja, Avstrije, Škocjana, Orehovice, Rateža, Kostanjevce ter Lovski družini Šentjerneju, govornikom Jožetu Grgoviču, Romanu Jordanu, Toniju Jordanu za tople besede slovesa, g. župniku za lepo opravljen sv. mašo in obred, pevcem cerkvenega zbora ter Toniju Homanu za zaigrano Tišino. Iskrena hvala še enkrat vsem, ki ste poklonili svoj čas pokojniku v spomin in ga pospremili k večnemu počitku.

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 14. novembra - **Nikolaj Petek**, 15. novembra - **Polde Sobotič**, 16. novembra - **Jerica Nedelja**, 17. novembra - **Gregor Ponedeljek**, 18. novembra - **Roman Tork**, 19. novembra - **Elizabeta Sreda**, 20. novembra - **Srečko**

LUNINE MENE
18. novembra ob 2.09 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 14. do 17.11. (ob 18. uri) ter 18.11. (ob 20. uri) kriminalni film *Ne zaljubi se, ko si že mrtev*. Od 14. do 17.11. (ob 20. uri) komedija *Štirje možje, ena žena*. 19. in 20.11. (ob 20. uri) komedija *Strip-tease*.

ČRNOMELJ: 15.11. (ob 20. uri) in 16.11. (ob 18. in 20. uri) ameriška

komedija *Dim*. 17.11. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film *Desperado*.

KOSTANJEVICA: 16.11. (ob 20. uri) romantična melodrama *Čenče*. 17.11. (ob 20. uri) znanstveno fantastični film *Dan neodvisnosti*.

KRŠKO: 15.11. (ob 20. uri) in 17.11. (ob 18. uri) ameriški erotični kriminalni film *Hudičevki*.

METLIKA: 15. in 16.11. (ob 20. uri) ameriški akcijski film *Desperado*. 17.11. (ob 18. uri) gledališka predstava. 17.11. (ob 20. uri) ameriška komedija *Dim*.

NOVO MESTO: Od 14. do 17.11. (ob 16.30) risani film *Pepe in Pepček*. Od 14. do 17.11. (ob 18. uri) drama *Strip-tease*. Od 14. do 17.11. (ob 20. uri) kriminalni film *Fargo*.

ŠENTJERNEJ: 15.11. (ob 18. uri) romantična melodrama *Čenče*. 15.11. (ob 20. uri) znanstveno fantastični film *Dan neodvisnosti*.

film

FILM ART FEST SLOVENSKE FILMSKE FEŠTA LETA (Cankarjev dom, Ljubljana, 4. - 17. november)

Najprej veliko opravičilo za izpad članka v prejšnji številki DL. Beseda je tekla o začetku festivala, zdaj pa lahko pišemo le še o koncu. Čeprav z zamudo pa še kako velja zapisati besedo ali dve o slovenskem filmskem Kopru, še posebno sončnem oknu v filmski kozmos.

Nekaj inventarja. Že sedmi FAF bo v 12 za nekatere maratonskih dneh in nočeh prikazal 65 naslovov v 4 kategorijah. Kot vedno gre za "pušelj" adutov, ki so šarmirali v Cannesu, Benetkah, Berlinu in na ameriškem Sundanceu. Pva liga, prvič: v prestižnih Predpremierah so skoraj izključno evropski naslovi, nekakšni nacionalni advokati s svetovljanskim pedigrejem. Fest se je začel s škotskim *Trainspottingom*, "štosnožolčni" pop freski petih mladcev, za katere je "fiks" način življenja, zaključil pa se bo z danskim *Lomom* valov, v katerem *Lars Von Trier* lomi stilistično režiserske principe in na rvjaskosti, znatni podlagi s kadrom, dolgim 360 stopinj, pove bizarno zgodbo o ženski, ki

je svojo invalidnega moškega pozdravila tako, da je postala cipa. Drugič: V *Perspektivah*, kjer bo najboljši film nagrajen z 10.000 DEM nagrade, je vsakega malo, poudarek pa je na ameriškem neodvisnem filmu, torej polnokrvnih izdelkih mlajših inovativnih in še ne institucionaliziranih režiserjih. Tretjič: Fokus postavlja pod drobnogled prevez sveže skandinavske produkcije, znane po svoji severnjaški senzibilnosti, fabulativni kompaktnosti in obrtniški dovršenosti. Četrtič: *Teme Dokumentarcev* so drugačni in drugačni.

Špravljenji zaporedno številko pa letošnji FAF prinaša tudi nekaj mladolane pravljčnih sprememb. Ker je organizator CD stopil v koprodukcijo s premožnimi ljubljanskimi kinematografi, lahko filme gledamo tudi v Komuni in Kompasju, in to v dodatnih dveh dopoldanskih in enem nočnem terminu. Poleg ponovitvenih projekcij in prijaznih terminov je velika novost tudi obšafovski dogajanje, ki vsak večer postreže z živo glasbo v Klubu DC-ja. Vmes so dobro obiskane tiskovne konference z uglednimi gosti. Že omenjena denarna nagrada naj bi poleg od letos nove celostne podobe - v prihodnje pa tudi z novimi imenoma - dali festivalu pečat kredibilnosti in znanko, s katero se bo predstavljali navzven, najbolj pa naj bi se to poznalo pri kupovanju filmov. Reportaža sledi.

TOMAŽ BRATOŽ

PLESNI CENTER DOLENJSKE

PLESNI TEČAJI ZA ODRASLE:

NEDELJA, 17. november 1996

- začetni tečaj ob 16. uri
- nadaljevalni tečaj ob 18. uri
- izpopolnjevalni tečaj ob 20. uri

ČETRTEK, 21. november 1996

- nadaljevalni tečaj ob 20. uri

Informacije na tel.: 068/321-685, 44-803

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: **Drago Rustja**
UREDNIŠTVO: **Marjan Legan** (odgovorni urednik), **Andrej Bartelj**, **Mirjam Bezek-Jakše**, **Jožica Čornič**, **Breda Dušič Gornik**, **Tanja Gazvoda**, **Anton Jakše**, **Mojca Leskovšek-Svete**, **Martin Luzar**, **Milan Markelj** (urednik priloge), **Lidija Murn**, **Pavel Perc** in **Igor Vidmar**.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 180 tolarjev; naročnina za 2. polletje 4.880 tolarjev, za upokojence 4.212 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 18.720 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 2.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.000 tolarjev. Za nenaročnike mali oglas do deset besed 1.600 tolarjev (po telefonu 2.000 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 160 tolarjev; za pravne osebe 1 cm malega oglasa 2.500 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: urednišvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: dl@dol-list.si Internet <http://www.dol-list.si>
Nenaročnik rokopolis, fotografiji in diskete ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarjne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

bela tehnika

RABLJENO zamrzovalno skrinjo LTH, 300 l, in rabljen pralni stroj Gorenje prodam. ☎ (0608)31-223. 11733

PRALNI STROJ Gorenje po delih prodam. ☎ (068)23-050, popoldan. 11842

elektronika

VIDEOREKORDER Philips in nov avtoradio Sony s štirimi zvočniki Sony prodam. ☎ (068)25-075, Suzana. 11707

AVTORADIO Blaupunkt in zvočniki Blaupunkt za 150 DEM prodam. Jože Vojnovič, Slovenska vas 9, Šentrupert, ☎ 47-170. 11848

FAMILY COMPUTER, 2 joysticka, z vso opremo in igrice prodam za 15.000 SIT. ☎ (068)41-177. 11871

kmetijski stroji

KMETOVALCI, SERVISERJI! Trgovina Klasje, Kranj, vam po ugodnih cenah nudi rezervne dele za traktorje IMT, Tomo Vinkovič, Zetor, Ursus, Fiat, Univerzal, Torpedo, Na zalogi vsi tipi akumulatorjev, kardanolov, rezervnih delov za kardane in gume. Rezervne dele pošljemo tudi po pošti. Klasje, d.o.o., C. na Klanec 9, Kranj, ☎ (064)331-375. 11071

HITRO IN KVALITETNO popravilo vseh tipov traktorjev (generalna popravila motorjev, menjalnikov, hidravlike, zavor), tudi na vašem domu. Klasje, d.o.o., C. na Klanec 9, Kranj, ☎ (064)331-375. 11072

ENOREDNI obrabnik koruze Tornado 35 prodam. ☎ (0608)74-105. 11674

TRAKTOR TV 621, malo rabljen, in harmoniko frajtonarico Železniki, staro 8 mesecev, c, e, b, prodam. ☎ (0608)84-305. 11686

MULTIKULTIVATOR s frezo, moč motorja 8 do 10 KM, Goldoni, kupim. ☎ (068)52-191. 11693

TRAKTOR IMT 533 in kosilnico BCS prodam. ☎ (0609)622-762. 11698

TRAKTOR IMT 560 prodam. ☎ (068)49-327. 11721

SAMONAKLADALKO MENGELE, 18 m3, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)79-732. 11743

TRAKTOR ŠTORE 502, 1330 delovnih ur, prodam. ☎ (068)26-890. 11758

TRAKTORJE Fiat 300 in 250, Štore 402 in 502, IMT 535, Ursus 360 in TV 418 prodam. ☎ (068)81-797, dopoldan, 81-229, popoldan. 11778

TROSILEC hlevskega gnoja, tribrzdni plug, pajka na 4 vretena in mlekodov Vestfalia prodam. ☎ (068)81-323. 11800

MOTOKULTIVATOR IMT, 6 KM, nogo ali komplet, kupim. ☎ (064)633-334, zvečer. 11808

NAKLADALKO SIP, 25 m3, pajka 230 in silokombajn Vihar 40 prodam. ☎ (068)64-372. 11825

TRAKTOR Deutz Torpedo, 48 KS, 650 delovnih ur, prodam. ☎ (068)76-163. 11852

TRAKTOR Univerzal 45, trosilec hlevskega gnoja, nakladalno, 19 m3 in tribrzdni plug prodam. ☎ (068)85-734. 11881

TROSILEC hlevskega gnoja, lepo ohranjen, prodam. Lukšič, Novomeška 52, Straža, ☎ (068)84-180. 11885

kupim

KOSTANJEV LES, tudi na rastlilu, odkupujemo. ☎ (068)53-492. 10906

SMREKOVHOLODOVINO in les za ostreže kupim. ☎ (068)85-690, Ratež. 11689

ODKUPUJEMO DELNICE Krke, serije G in B. Pridemo tudi na dom. ☎ (061)742-785. 11703

DELNICE Krke, B in G, ter druge odkupujemo. Pridemo na dom. ☎ (067)69-221. 11725

ODKUP DELNIC Z GOTOVINO: Pivovarna Laško, Pivovarna Union, Krka Novo mesto, Petrol, Istrabenz, Luka Koper, Etol, Cetis, Emona obala Koper, Cementarna Trbovlje, Avto Celje, Cestno podjetje Celje, Dana Mirna, Dobrna, Plačilo takoj, pridemo tudi na dom. Vpisujemo tudi certifikate in ostanke certifikatov. ☎ (063)844-284. 11726

MLIN za mletje koruze kupim. ☎ (0608)32-069. 11748

100 L rdečega, nežveplanega vina kupim. ☎ (068)81-596. 11869

motorna vozila

JUGO KORAL 45, letnik 1989, registriran do 2/97, prodam. ☎ (068)26-136. 11676

ALFO 33 I.3 S, letnik 1987, registriran do 9/97, 102.000 km, kovinsko zelen, lepo ohranjen, prodam za 5200 DEM. ☎ (068)79-573. 11679

GOLF JX D, letnik 1990, prodam. ☎ (068)75-238 ali (0609)643-969. 11685

R 4 GTL, letnik 1984, registriran do 4/97, ugodno prodam. Ivan Mavsar, Igljenik pri Dolžu. 11687

LANCIO THEMA, letnik 1992, 60.000 km, 2.0, 155 KM, prva lastnica, odlično ohranjen, prodam. ☎ (0608)21-608. 11694

R 5 GTD, letnik 12/86, prodam za 3900 DEM. ☎ (068)27-118 ali 76-037. 11702

GOLF D, letnik 1987, rdeč, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)52-246. 11707

R 4 GTL, letnik 88, reg. 1/97 (2.800 DEM), prodam. ☎ (068)28-907. 11713

R 4, letnik 1988, registriran do 5/97, svetlo moder, prevoženih 85.000 km, prodam. ☎ (068)23-674. 11713

LADO SAMARO 1500, letnik 1994, prevoženih 10.000 km, prodam. ☎ (068)51-001. 11717

ŠKODO, obnovljeno, letnik 1984, registrirano do 6/97, prodam. ☎ (068)79-834, po 15. uri. 11722

JETTO JL, letnik 1981, zelo ohranjen, registrirano za celo leto, prodam. ☎ (068)27-747. 11724

OPEL VECTRO 1.6 i GL, kovinsko siv, letnik 1991, registriran do 3/97, zelo lepo ohranjen, garajiran, prodam ali menjam za cenejši avto. ☎ (068)52-585. 11727

VARTBURG KARAVAN, letnik 1990, prodam. ☎ (061)667-813, po 18. uri. 11735

JUGO 1.1 GSX, letnik 1988, moder, prodam. ☎ (068)76-359. 11736

GOLF JX D, letnik 1987, registriran do 8/97, prodam. ☎ (068)51-343. 11739

LADO SAMARO 1500 S prodam. ☎ (068)73-200. 11742

CLIO 1.2 RT, letnik 1993, prodam. ☎ (068)42-432, po 16. uri. 11744

R 4 GTL, letnik 1989, registriran do 5/97, prva barva, odlično ohranjen, kot nov, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)42-395. 11753

OPEL KADETT, z radiom, na novo registriran, in klavirsko harmoniko, 80 basno, zelo poceni prodam. ☎ (0608)64-461. 11759

LADO SAMARO, letnik 1995, prodam. ☎ (068)52-529. 11760

HYUNDAI PONY GLS, 1.5, letnik 1990, z vso opremo, prodam. ☎ (068)89-101. 11764

LADO SAMARO 1300, letnik 1993, registrirano do 11/97, prodam. ☎ (068)87-193. 11765

R 5 D, letnik 1991, prodam. ☎ (068)81-309. 11766

ODLIČNO OHRANJENO Z 128, letnik 1988, prodam. ☎ (068)67-102, Tona. 11768

R 5 FIVE, letnik 1994, prevoženih 31.000 km, prodam. ☎ (068)81-480. 11769

MONDEO CLX, letnik 10/94, prevoženih 45.000 km, ekskluzivno rumen, ABS in vsa ostala originalna RS oprema vključno z aluminijastimi platišči, ugodno prodam. ☎ (068)52-407. 11777

126 P, prva registracija 8.1.1988, drugi lastnik, zelo lepo ohranjen, registriran do 21.6.1997, prodam. ☎ (068)83-639. 11779

R 5 CAMPUS, letnik 12/91, 60.000 km, prodam ali zamenjam za jugo 45 z doplačilom. ☎ (068)65-458. 11780

R 19 1.4 RT, letnik 10/93, registriran za celo leto, bel, 5V, prvi lastnik, zelo ohranjen, redno servisiran, prevoženih 50.000 km, prodam za 17.000 DEM. ☎ (068)73-720, popoldan. 11781

126 P, letnik 1990, 46.000 km, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)341-828. 11785

LADO SAMARO 1300 S, letnik 1993, rdečo, prodam za 7000 DEM. ☎ (068)87-661, popoldan. 11791

AVTOMATIK, letnik 1986, moder, prodam za 10.000 SIT. ☎ (068)26-525. 11792

Z 101 Skala 55, letnik 1990, registrirano do 11.11.1997, prodam. ☎ (068)79-546. 11802

GOLF D, S paket, letnik 1985, dobro ohranjen, kovinsko temno zelen, prodam. ☎ (068)81-080. 11804

Z 900 KOMBI, letnik 9/88, 56.500 km, registrirano do 4/97, brezhibno, prodam. ☎ (068)27-554. 11805

CITROEN AX TGE, letnik 1990, bež, registriran do 5/97, prevoženih 78.000 km, prodam za 6800 DEM. ☎ (068)81-841, po 16. uri. 11807

Z 101, letnik 1986, belo, tehnični pregled do 11/97, prodam. ☎ (068)26-668, popoldan. 11813

LAGUNO RT, letnik 1994, prodam. ☎ (068)78-022. 11817

AX 11 TRE, letnik 1987, kovinsko siv, 84.000 km, prvi lastnik, ugodno prodam. ☎ (068)25-843, popoldan. 11818

ATX 50 C, letnik 1990 in mizarsko kombinirko za 300 DEM prodam. ☎ (068)68-221. 11819

R 5 FIVE 1.94, reg. 3. 7. 97, metalik črn, 3 vrata, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 25-226. 11820

NISSAN SUNNY 1.6 SLX, letnik 1988, registriran do 3/97, 109.000 km, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)42-991. 11821

126 P, letnik 1988, prodam za 900 DEM. ☎ (068)65-407. 11824

R 5 D, letnik 1994, registriran do 9/97, prodam. ☎ (068)40-084. 11824

NISSAN MIKRO 1.2 LX, cat, letnik 12/92, nikoli karamboliran, 35.000 km, prvi lastnik, prodam za 10.500 DEM. ☎ (068)75-180. 11826

R 4 GTL, letnik 1990, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)87-630. 11832

126 P, letnik 1989 in kosilnico BCS prodam. ☎ (068)30-068. 11833

BMW 316, 1.88, bela barva, 4 vrata, kupljen v TEHNIONU, reg. do 6. mes. 97, temna stekla, vlečna ključka, radio, prevoženih 96.000 km, vreden ogleda, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 25-226. 11835

GOLF D, letnik 1987, rdeč, prodam. ☎ (068)47-491. 11835

R 5 1600 D, letnik 1991, kovinsko rdeč, lepo ohranjen, z dodatno opremo, prodam. ☎ (068)89-248. 11836

JUGO 45, letnik 1985 in kanu za štiri osebe nujno prodam. ☎ (068)75-191. 11836

Z 750, starejši letnik, registrirano do 11/97, prodam. ☎ (068)27-586. 11843

MOTORNO KOLO MZ ETZ 250 LUX, odlično, nove gume, ogledala, sprednje steklo, 11.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)68-564, v četrtek in petek popoldan, Turk. 11846

VECTRO 1.8 i GLS, letnik 1991, registriran do 15.9.1997, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)75-574, od 16. do 20. ure. 11847

R 4 GTL, letnik 1989, rdeč, prodam. ☎ (068)73-766. 11850

R 18, letnik 1987, bel, zelo ugodno prodam ali menjam za cenejši avto. ☎ (068)57-170. 11864

OPEL VECTRA 2.0i, 4x4i.90, metalik zelena, reg. 7/97 z dodatno opremo (14.900 DEM). ☎ (0608)57-219; (068)28-907. 11865

LADO SAMARO, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)60-486. 11865

R 4 GTL, letnik 1991, registriran do 1/97, zadaj rahlo poškodovan, prodam. ☎ (068)324-249. 11868

MAZDO 323 1.6 i, letnik 1990, registrirano do 10.10.1997 in 126 P, letnik 1991, ugodno prodam. ☎ (068)81-413. 11870

CLIO 1.2

KLUČAVNIČARJA s prakso redno zaposlimo za samostojno delo. ☎ (068) 81-571. 11789

SREDNJE zahtevno terensko delo dopoldan in popoldan, redno ali pogodbeno, nudim. ☎ (061)614-582, (064)64-388, (063)33-364. 11815

SKROMNO, sočutno mlajšo upokojenjo brez obveznosti iščem za varstvo starejše pokretne gospe na Obali. Nudim hrano, stanovanje in plačilo. ☎ (066)63-537, po 17. uri. 11823

DELAVKO, lahko pripravnico, četrti ali pete stopnje družboslovne smeri, zaposlimo. Delo je operatersko, na lokaciji v Novem mestu. Prošnje pošljite v roku 10 dni na naslov: Mikrofotografija, trgovina, d.o.o., Slovenska vas 5, 8232 Šentrupert, ☎ 316-596. 11828

TAKOJ ZAPOSIM izkušenega voznika šleparja - kiperja. ☎ (068)42-350, zvečer, 81-420. 11829

Dve natakari zaposli **Bistro A** na novomeškem Novem trgu. Informacije po ☎ 068/322-765.

ZASTOPNIKE z lastnim prevozom zaposlimo v Novem mestu, Krškem in Brežicah za prodajo poslovnega programa. Slovenska knjiga, d.o.o., PE PIRS, Litijska cesta 38, Ljubljana, ☎ (061) 1404-282. 11873

stanovanja

V **NOVEM MESTU** oddam enosobno opremljeno stanovanje. ☎ (068)27-134. 11710

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu oddam. ☎ (068)24-891. 11851

STANOVANJE ali staro hišo najamem z otrokoma. ☎ (068)312-681, dopoldan, Miranda. 11854

zahvale

ISKRENA HVALA vsem zdravnikom Kirurgije Splošne bolnišnice Novo mesto ter sestram Visceralnega oddelka za ves trud v času zdravljenja pacienta Stanislava Turka. Hvala vsem prijateljem, ki ste ga obiskovali. Njegova družina. 11783

DRUŽINI Tisovec z Gor. Polja 6 in Markovič z Gor. Polja 3 se iskreno zahvaljujeta krajanom KS Dolenjske Toplice za denarno pomoč ob elementarni nesreči. 11878

ženitne ponudbe

MOŠKI, 50/170/70, nekadilec in nealkoholik, zaposlen, z govorno napako, stanovanjem in avtom, brez obveznosti, želim spoznati delavko, vdovo ali ločenko z otrokom, za skupna srečanja. Šifra: -SRCE NE ZNA LAGATI-. 11858

živali

BELE PIŠČANCE, primerne za zakol, lahko dobite vsak delavnik na kmetiji Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec, ☎ (0608)89-038. 11367

SPREJEMAO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608) 79-375. 11514

DVE KRAVI, 500 in 600 kg, za zakol, prodam. ☎ (068)78-347. 11691

KOZO MLEKARICO in Z 750 poceni prodam. ☎ (0608)82-203. 11692

MLADO KRAVO s teličkom, 2 gumi voza in traktor Univerzal prodam. ☎ (061)872-125. 11700

VEČ brejih koz prodam. ☎ (0608)75-479. 11706

TRI breje krave prodam. ☎ (061)777-906. 11708

VEČ PRAŠIČEV, težkih 140 kg, in molzni stroj Vitreks prodam. ☎ (068)42-747. 11715

PLEMENSKE OVCE prodam. ☎ (068)49-687. 11720

DOBERMANE, vrhunsko leglo, psarna iz Lakotenc, ugodno prodam. ☎ (068)81-307 ali (061)572-567. 11730

KRAVO, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)89-130. 11731

TELIČKA SIVČKA, starega 1 teden, kupim. ☎ (068)68-230. 11732

PRAŠIČE, težke 120 do 150 kg, domača krma, in 2 telici prodam. ☎ (068)76-300. 11737

TELIČKO sivko, staro 2 meseca, za nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)81-643. 11746

BIKCA SIVCA in teličko frizijko, staro 10 dni, prodam. ☎ (068)44-650. 11750

DVE TELIČKI, težki cca 200 kg, dva bikca, težka cca 250 kg, in psa nemškega ovčarja, starega 8 tednov, prodam. ☎ (068)45-292. 11750

DVA PRAŠIČA, težka cca 180 kg, krmljena z domačo hrano, prodam. ☎ (068)42-309. 11754

TELIČKA, starega 10 dni, in zaziđljivo parcelo na Riglu pri Dolenskih Toplicah prodam. ☎ (068)65-012. 11755

TELICO FRIZIJKO, staro 16 mesecev, prodam ali menjam za trosilec hlevskega gnoja. ☎ (068)24-069. 11757

KRAVO, sivo, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)85-922. 11762

ŽREBICO lipičanko, staro 8 mesecev, teličko frizijko - simentalko, staro 8 tednov in repo za kisanje prodam. Ana Zupančič, Pleberk, Stopiče, ☎ (068)89-110. 11763

PRAŠIČE, težke 80 do 100 kg, prodam. ☎ (068)76-322. 11767

8 TEDNOV starega bikca sivca prodam. ☎ (0608)81-895. 11857

6 MESECEV staro psičko ovčarko podarim. ☎ (068)76-400. 11861

TELICO SIMENTALKO, staro 7 mesecev, ugodno prodam. ☎ (061)772-494. 11862

ŠKOTSKI OVČARJI, čistokrvni, potomci odlično telesno in vzrejno ocenjene psice, perspektivnega psa, prodam po polovični ceni. ☎ (068)87-055. 11863

KRATKODLAKEGA istrskega gonilca, starega dve leti in pol, z vzrejnim dovoljenjem, prodam. ☎ (068)60-071. 11866

TEDEN stare teličke prodam. ☎ (068)78-282. 11867

DVA PRAŠIČA, krmljena z domačo krmo, po izbiri, prodam. Božica Cehte, Dovško, ☎ (0608)70-495. 11870

KRAVO SIVKO za zakol prodam ali zamenjam. ☎ (068)30-152. 11875

ŽREBICO, staro 2 leti, prodam ali menjam za govedo. Jože Draginc, Konec 11 a, Novo mesto. 11880

ODOJKE prodam in kupim balirano slamo. ☎ (068)75-121. 11882

DVE TELICI frizijki, ena breja, prodam. ☎ (068)324-097. 11883

BIKCA FRIZIJKO, starega 10 dni, prodam. ☎ (068)73-327. 11884

TELE limuzin ekstra, kvalitete za zakol, ugodno prodam. ☎ (068)89-042. 11886

ČRNEGA PSA, starega leto in pol, dobrega čuvaja, kravo, četrtič brejo 8 mesecev in pol, sivko ter teličko sivko, staro en teden, prodam. ☎ (068)30-242. 11770

KOZLA in brejo kozo prodam. ☎ (068)24-340. 11784

KUNCE - samice in samce, francoski ovnač, za nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)65-749. 11787

BIKCA, težkega 130 do 500 kg, prodam. ☎ (068)22-532. 11790

KRAVO SIVKO, staro 4 leta, po drugem teletu, prodam. Vidmar, Češence 2, Mirna Peč. 11794

SIVO TELIČKO, staro 3 tedne, prodam. ☎ (068)45-449. 11795

TELICO, brejo 7 mesecev, črno-belo frizijko, prodam. ☎ (068)73-340. 11797

NEMŠKE OVČARJE ugodno prodam. ☎ (068)50-140. 11798

PRAŠIČKE za odojke ali nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)81-323. 11799

PRAŠIČE za zakol, do 130 kg, krmljene z domačo hrano, prodam. ☎ (068)42-949, zvečer. 11806

DVA TELIČKA, stara 8 tednov, dve telici, stari eno leto, kravo simentalko, brejo 6 mesecev, in 6 m hrastovih drv prodam. ☎ (068)25-846. 11810

KRAVO SIVKO s tretjim teletom prodam. ☎ (068)42-474, po 15. uri. 11811

OVCE za zakol ali nadaljnjo rejo ter čoln iz poliestra, primeren za ribolov, prodam. ☎ (068)75-549. 11827

BIKCA SIVCA, starega 4 mesece, in pse nemške ovčarje, stare 2 meseca, prodam. ☎ (068)45-296, po 15. uri. 11831

DVE mladi kravi s teličkom prodam. Janez Povše, Sevno 8, Otočec. 11834

BIKCA simentalka in več telic prodam. ☎ (0609)633-691. 11838

PRAŠIČE, bikca in telico simentalko, staro pol leta, prodam. ☎ (068)81-453. 11839

TELICO SIVKO, brejo 6 mesecev, prodam. ☎ (068)25-148. 11841

PRAŠIČE, težke 100 do 120 kg, prodam. ☎ (068)325-308, zvečer. 11844

KRAVO SIVKO, staro 5 let, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)57-391. 11845

PRAŠIČA, težkega 130 kg, krmljenega z domačo hrano, prodam. Možnost zakola. ☎ (068)81-774. 11849

TELIČKA-BIKCA simentalka, starega 10 tednov, in bika, težkega 400 kg, prodam. ☎ (068)322-806. 11855

ROTVAJLER mladiče, vrhunsko, starši šolani in razstavni psi, prodam. ☎ (068)341-049. 11856

Vedeževanje in napoved leta
090 42 62

SNEGOLOVI ZA VAŠO STREHO
Izdelujemo in montiramo vse vrste snegolovov.
Cena ugodna. Tel. 068/79-509.
Mobil: 0609/616-119

JASNOVIDEC RINALDO
0904462
VEDEŽEVANKA PIKA
z vami v živo
1/4 min. 39 SIT

KAMNOSEŠTVO IN TERACERSTVO
VLADIMIR SIMONIČ, s.p.
Lokve 5/c
8340 ČRNOMELJ

Izdelujemo okenske police, stopnice, balkonske obrobe, pulte iz marmorja in granita z možnostjo montaže in brezplačne dostave. Od 1. 10. 1996 nudimo našim kupcem brezobrestni kredit do 6 mesecev.

Informacije na tel.:
(068) 52-492
0609/640-830

INTARA
BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA D.D.
BORZNOPOSREDNIŠKA HIŠA, d.d.
— odkupimo delnice KRKE iz javne prodaje
Tel.: 061/137 73 73,
137 74 74,
137 75 75
173 44 44

VEDEŽEVANJE
Končno dosegljivi po telefonu, kjer se lahko najavite tudi za osebni stik.
JAN. SARA. NADA. VERA
Tel.: 090/41-16

PENT 1-10 SODOBNI HIŠNI ZDRAVNIK

univerzalni elektrostimulator za lokalno in refleksno terapijo z dvema priključkoma za 4 elektrode in desetimi programi frekvenc.

Razvija, izdeluje in tržijo:
APEL, Košenice 83, 8000 Novo mesto, tel./fax.: 068-28083, 323204, 321478.

Trgovine: MEDIS, N. m., SANOLABOR, Lj., SANITA Lj., JAGER MEDICO Ce., PUR Zalec, SOCA Medico Mb.

Že razmišljate, kaj boste vašim najbližjim, sorodnikom, prijateljem in znancem doma ali v tujini podarili za bližnje božične in novoletne praznike?
Dovolite, da vam pri tem pomaga Dolenjski list!
V začetku decembra bo namreč izdal knjigo "Dolenjski obrazi", s podnaslovom "Osemdeseta leta". Avtor Tone Jakše je v njej zbral članke, ki so v osemdesetih letih izhajali v Prilogi Dolenjskega lista. Nanizane so življenjske zgodbe in slike 182 preprostih ljudi iz raznih krajev naše ožje domovine. Preberite jih in videli boste, kako pestro, zanimivo, težko in včasih tudi tragično je bilo njihovo življenje. * To so podobe življenja, ki smo ga včasih živel, zdaj pa neustavljivo tone v pozabo.
Kupite knjigo in ukanite čas! Naj tudi vaši bližnji in vaši potomci spoznajo, kako je naš človek v tem stoletju živel in kaj vse je doživel. Omogočite jim, da se bodo iz njegovih doživetij kaj naučili!
Knjigo, debelo 384 strani, v trdi vezavi in v ličnem paketu vam bomo poslali po povzetju. Prednaročniška cena enega izvoda je 4.000 tolarjev, v prosti prodaji pa bo stala skoraj tisočaka več.
Izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:
Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto

Naročilnica za **DOLENJSKE OBRAZE**

Naročam _____ izvod(ov) knjige DOLENJSKI OBRAZI, avtorja Toneta Jakšeta, in sicer po prednaročniški ceni 4.000 tolarjev.

Ime in priimek: _____

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Občina METLIKA organizira na pobudo GIZ RIEDENBURG - Gospodarskega interesnega združenja za pospeševanje razvoja podjetništva iz ŽALCA ob njegovi strokovni pomoči **DAN MALEGA GOSPODARSTVA** v občini Metlika, ki bo 15.11.1996 v sejni sobi na občini.

DAN MALEGA GOSPODARSTVA bo potekal po naslednjem programu:

od 10. - 12. ure **Srečanje s predstavnik občine in malega gospodarstva**

od 12. - 17. ure **Brezplačno poslovno podjetniško svetovanje občanom**

od 15. - 17. ure **Poslovna borza poslov za podjetnike**

od 17. - 19. ure **Srečanje s podjetniki, obrtniki, predstavniki gospodarstva in nezaposlenimi v občini**

Vsem priporočamo in jih vabimo, da izkoristijo enkratno priložnost za pridobitev brezplačnih uporabnih nasvetov strokovnjakov iz posameznih področij gospodarske dejavnosti. Brezplačno poslovno podjetniško svetovanje zajema trženje, razvijanje novih izdelkov, tehnologij in storitev, kooperacijsko in poslovno povezovanje, mednarodno sodelovanje in poslovanje na tujih trgih, pridobivanje poslovnih informacij in podobno. Še posebej kaže izkoristiti poslovno borzo poslov, ki bo ponudila čez 300 različnih poslov, ponudb, povpraševanj in brezplačno vključevanje v borzno ponudbo (tenderji, kooperacije, transferi izdelkov, tehnologij in storitev, prodaja podjetij, poslov, industrijske lastnine itd.) Tudi obiskovalci bodo lahko brezplačno ponudili v borzo svoje posle in povpraševali po novih.
Sedanji in bodoči podjetniki, izkoristite priložnost!

Industrija in rudniki nekovin KREMEN NOVO MESTO, p.o., Rozmanova 9, 8000 Novo mesto
podaljšuje javni poziv upravičencem do interne razdelitve in notranjega odkupa delnic podjetja.
Javni poziv je bil prvič objavljen v časopisu Dolenjski list in Uradnem listu RS, št. 20/96 z dne 12.4.1996.
Javni poziv za predložitev lastninskih certifikatov, potrdil in gotovine za vpis delnic interne razdelitve in notranjega odkupa se podaljša do 30.11.1996.
Vse dodatne informacije dobite na sedežu podjetja po tel. 068/322-315.

VI NAM - MI VAM
oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116
odmevno objavo v **DOLENJSKEM LISTU**

- GOTOVINSKA POSOJILA** Gotovinska posojila, hitra realizacija, garancija čeki, hiše, zlatina, umetnine, starine, certifikatske delnice. Mestna zastavljavnica, Cankarjeva 11 (pri Operi), Ljubljana, od 10. do 16. ure, ☎ 061/210-174 in 061/126 20 70.
- KOPALNICE "Delfin" BTC NOVO MESTO** ☎ 068/322-879
Ponudba: KOPALNE KADI + MASAŽNI SISTEMI, TUŠ KABINE, TURŠKE SAVNE, KERAMIČNE PLOŠČICE, KOPALNIŠKO POHIŠTVO, SANITARNA KERAMIKA, OSTALA KOPALNIŠKA OPREMA. **VSE ZA KOPALNICE + KREDIT T+3%!**
- WEBASTO EBERSPÄCHER GRELNIKI KAMIONSkih KABIN** Prodaja, montaža, servis. OMNIA TRADE SP, d.o.o., C. Ljubljanske brigade 23, ☎ 061/159-76-08
- FORD STEPAN** Prodajno-servisni center ☎ 068/52-407, 53-120
Vsi modeli Fordovih vozil z dodatnimi ugodnostmi dobavljivi takoj. Vsa vozila imajo serijsko vgrajeno veliko varnostne opreme za osnovno ceno.
- PIKA NA I Salon pohištva** Velika izbira pohištva, ugodne cene, popusti na gotovino! Delovni čas od 8. do 19. ure, sobota od 8. do 12. ure. Vse informacije na ☎ 068/65-128.
- VULKANIZERSTVO ANŽIČEK** Jože Anžiček, s.p. Straža 24, Šentrupert ☎ 068/40-063
V novembru ugodna prodaja zimskih avtoplaščev SAVA, BARUM, HANKOK, MICHELIN, MARANGONI ter obnovljenih avtoplaščev BANDAG in ROTAL. Nudimo 5% gotovinskega popusta ali prodajo na več čekov. Ob nakupu avtoplaščev brezplačna montaža in centriranje.
- VULKANIZERSTVO STRAHINIČ** Breg revolucije 5, Metlika ☎ 068/59-064
Montaža in prodaja avtoplaščev proizvajalcev SAVA, BARUM, MICHELIN, NOKIA in KUMHO za osebna in tovorna vozila ter traktorje. Prodaja in dostava kurilnega olja. Možen nakup na obroke brez obresti!
- TEXAS - LEIF CB 20, METLIKA** ☎ 068/59-260
TEXAS - trgovina za mlade in stare. Posebna ponudba konfekcije za vsak žep, od Miklavža do novega leta. Pridite in se prepričajte o izbiri in cenah!
- RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE** APROS, d.o.o., Novo mesto
Tridnevni osnovni in nadaljevalni tečaji WINDOWS, WORD, EXCEL in INTERNET popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto. Prijave in informacije na ☎ 068/321-926, g. Zdenko Potočar.
- OKNA - KLI** Vratno 8, Šentjernejske ☎ 068/81-094
Nudim vam stavbno pohištvo KLI - Logatec po tovarniških cenah, z 20% popusta na gotovino. Zastopnik za prodajo in svetovanje: Janez Zagorc, Vratno 8, Šentjernejske.
- DELNIČARJI!** ☎ 061/312-563, 13-776-13
DELNICE Krke, Radenske, Petrola in druge iz javne prodaje odkupimo. Sprejemamo tudi naročila za nakup in prodajo delnic Mercator, Lek, Droga, Kolinska in drugih, ki kotirajo na Ljubljanski borzi. Pokličite nas! **Factor banka, d.d., Ljubljana**
- KERAMIKA, POHIŠTVO, KOPALNICE, FASADE. GRAMAT GRIL TRGOVINA** ☎ 068/65-695, 65-682
POHIŠTVO: razprodaja, popust do 30%! FASADE: vseh vrst in barv, nizke cene KERAMIKA: nov salon, zares si lahko izbirate! SVETUJEMO, DOSTAVLJAMO, PROJEKTIRAMO, IZVAJAMO!
- AVTOPRALNICA TPV AVTO KANDIJSKA 60, NOVO MESTO** ☎ 068/341-228, 341-227, 341-226
NOVOST! Preskusite stroje na žetone: čiščenje tepihov, sesanje notranjosti, odišavljenje vozila. Prepričajte se sami vsak dan od 8. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 8. do 13. ure. Cene ugodne!

Anica Pipan

računalniškem spremljanju je pokazalo posluš že ministrstvo za šolstvo.

In kakšni so njeni cilji oziroma želje, gledano bolj "na dolgo prago?" Pipanova in njeni sodelavci bi seveda radi doživeli čimprejšnji prehod na enoizmenjski pouk, razbitje velike šole z več kot 1000 učenci na dve manjši šoli. Predvsem na šoli nikakor ne smejo dovoliti, da bi se utopili v sivem povprečju. Zato skuša ves čas odpirati nove projekte in zamisli, kajti stara resnica je, če v šolstvu zamudiš projekt ali celo dva, potem se kar težko rešiš gledanja v hrbet tistim, ki so naprednejši in dovtetnejši za novosti.

"Vsak dan prehodim okrog 5 km v naravi. Takrat imam predvsem najbolj sveže misli in domisljam marsikakšen projekt, ki ga potem v šoli uresničim. Imam urejen bioritem, nimam bolniških izostankov, zdaj sem v šolstvu že 35. leto in se zelo dobro počutim. Misel na penzijo mi je zoprna, kajti pred sabo imam drugi 4-letni mandat, ki so mi ga zaupali," pravi Anica Pipan, ravnateljica sevniške osnovne šole Sava Kladnika, ki bo te dni za svoje dolgoletno vestno in uspešno delo na področju vzgoje in izobraževanja, vseskozi v sevniški občini, prejela občinsko priznanje Dušana Kvedra Tomaža.

Pipanova veliko pomeni, da so jo predlagali njeni sodelavci. Ti spoštujejo njeno poštenost, odkritost in predanost stroki. Pipanova ima nemalo zaslug, da je ravno sevniška šola med vodilnimi v Sloveniji pri računalniškem opismenjevanju in je osrednja osnovna šola za učenje angleškega jezika s pomočjo računalnikov. Lahko je zadovoljna, ker so njeni sodelavci brez sleherne prisile sprejeli ponujeno možnost, tako da jih je danes več kot 30 zelo dobro obvlada delo z računalniki. Prvi računalnik so na šoli kupili s pomočjo krške zavarovalnice Triglav, pri nadaljnjem

Vprosveto je Anico Pipan, kot iskreno prizna, zaneslo bolj to, da si zaradi težavnih socialnih razmer na domačiji v okoliških boštanjkih hribih v petčlanski družini, eksistenčno odvisni od koščka zemlje in skromne delavske plače očeta, ki je delal v Jugotantinu, pač ni mogla privoščiti, da bi šla študirat na fakulteto v Ljubljano. Tudi Anina sestra Darinka je zato pristala v prosveti. Prvo je bilo: kako se čimprej postaviti na svoje noge, si sam zaslužiti kruh. Saj ne da bi živeli Redenškovi, kot se je Anica pisala pred poroko z učiteljem (poznejšim vidnejšim politikom in odvetnikom Francijem) v tako hudem pomanjkanju, da bi bili otroci lačni, toda Anica se je morala pač sprijazniti, da je za njo še nepreskrbljen brat.

Njena življenjska izkušnja ji je v mnogočem pomagala, ko je 8 let poučevala v Zabukovju nad Sevnico, da je lažje pridobila zaupanje učencev, saj so številni živeli še v neprimerno težavnih razmerah. Anica je leta 1970 poiskala službo na matični šoli v Sevnici. Predno je dobila prvi mandat ravnateljice, je bila 4 leta tudi pomočnica ravnateljice. Pravi, da so ji trije pomočniki v veliko pomoč, da pa se odgovornost ne deli.

PAVEL PERC

Izlet naročnikov Dolenjskega lista

Kot že veste, gremo v soboto, 14. decembra, na zadnji letošnji izlet, in sicer v Logarsko dolino. Odhod bo ob 7. uri zjutraj z novomeške avtobusne postaje. Ker je za izlet izredno zanimanje in je prijav že več kot 50, prosimo, da se vsi, ki bi šli radi z nami, čimprej prijavite. Drugi avtobus bo odpeljal, če bo najmanj še 40 prijav.

Program izleta: iz Novega mesta se bomo odpeljali do Laškega, kjer se bomo ustavili na jutranji kavici, in nadaljevali pot do Liboj, kjer si bomo ogledali tovarno keramičnih izdelkov in kupovali v industrijski prodajalni; med postankom v Gornjem gradu bo ogled cerkve sv. Mohorja in Fortunata ter v Radmirju še ogled romarske cerkve. Po prihodu v Logarsko dolino bo po želji ogled slapu Rinka in nato v hotelu Plesnik zabava z glasbo, dobro hrano in pijačo. Cena izleta za naročnike 4.100 tolarjev, za ostale 5.100 tolarjev. Prihod v Novo mesto bo v večernih urah.

Prijava zbiramo na telefonskih številkah

068/321-115, 342-136 in 0609/623-116.

Na izlet vas vabita

DOLENJSKI LIST
in
MANA
turistična agencija

GLASNO IN BUČNO V PIZZERIJI TRATNIK

NOVO MESTO - V petek, 15. novembra, ob 22. uri bo v Pizzeriji Tratnik spet živahno. V goste prihaja čedalje bolj (pri)znana težkorockerska skupina Interceptor iz Žalca. Tudi tokrat je organizator Društvo novomeških študentov. Vsi, ki vas tovrstna glasba zanima, ste vabljeni na bučen večer.

Zakaj imajo dekleta rajši politike?

Na cilju jubilejnega, 10. pohoda po Levstikovi poti, 12 do 15.000 ljudi - Številni politiki, med njimi tudi predsednik države Milan Kučan spet na pohodu - Govornik dr. Kmecl

ČATEŽ PRI TREBNJEM - V čudovitem sončnem vremenu se je na Martinovo soboto na cilju 10. pohoda po Levstikovi poti od Litiže do Čateža, zbralo od 12.000 do 15.000 ljudi. Velika večina jih je seveda prišla peš. Vrli organizatorji Rudi Bregar je sicer prejel "le" okrog 4.000 prijav, toda večina se je pač hotela očitno izogniti plačilu 400 tolarjev startnine, za kar so dobili tudi spominsko značko pohoda, razglednici in bone za brezplačni čaj.

PEVCI, PIVCI IN GODBA - Razhodno, zaključno prireditev na Čatežu so začeli s slovensko himno Občinski pihalni orkester Trebnje in združeni pevski zbori litiške in trebanjske občine, zatem pa so odzvanjale ljudske, pretežno pivske pesmi, pohodniki pa so si nazdravili z odličnim mladim vinom, s katerim so jim postregli čateški vinogradniki in čateški turistični delavci. Pohodniki so se počasi razkropili po bližnjih zidanicah gostoljubnih domačinov, večino pa je še čakala pot domov - z avtobusi in vlaki. (Foto: P. Perc)

Naši dobri tudi v Braziliji

Slovinci prvič na svetovnem prvenstvu v praktičnem streljanju - Iz daljšega poročila naše soudeleženke

Oktober je bilo v glavnem mestu Brazilije, v Brasili, 11. svetovno prvenstvo v praktičnem streljanju, ki se ga je med več kot 600 najboljšimi strelci sveta iz 52 držav prvič udeležila tudi slovenska reprezentanca. Slovenija je namreč šele pred tremi leti postala pridružen članica svetovne zveze za praktično streljanje, ki letos praznuje 20-letnico.

na Filipinih, še prej pa se bodo lahko naši strelci pomerili na evropskem prvenstvu, ki bo prihodnje leto v Grčiji. Sicer pa se tudi temu praktičnem streljanju obeta prihod med olimpijske športe.

TANJA GAZVODA

Medved je udaril

DRAGA, STARI KOT - Medved je na pomlad koseril v Loškem Potoku, pravo katastrofo pa je naredil tedni Blažu Kovaču iz Starega Kota. Kovač pripoveduje, da je bil trop ovac v soboto, 2. novembra, še ob 16. uri na vrtu pred gospodarstvom poslopjem. Kdaj jih je razgnal medved, natanko ne ve, vendar jih pred nočjo ni našel. Drugo jutro so začeli iskati v smeri Peterkovega Hriba in tam našli osem pomorjenih ovac. Štiri je medved že požrl, na ostalih pa so našli sledi medveda ali medvedov. Sicer pa je Blažu Kovaču medved vdrl v hlev že poleti in odnesel eno ovco. Prav v teh dneh pa je vlomil v hlev sovaščana Ivana Katerna in mu odnesel dve ovci. Prebivalci se boje, saj gre očitno za zelo močno žival, ki z lahko to vdira v hleve. Komisija iz Kočevja si je ogledala kraj dogodka in ocenila škodo, sedaj pa bi morali biti na vrsti lovci, saj gre nedvomno za zver, ki bo še napadala.

A. K.

raj rednega pohodnika, predsednika Demokratov Toneta Peršaka smo zalotili v klepetu z vrhom trebanjskih krščanskih demokratov, opazili smo tudi Danico Simšič, pa predsednika državnega zbora Jožefa Školca itd. Tone Anderlič je dobil kot tudi nekateri Trebanjci, na primer Niko Borštner, priznanje za pomoč pri organizaciji prvih pohodov, kajti trebanjska in litijska mladina je na novo trasirala pot in jo približala opisu iz Levstikovega potopisa. Rudi Bregar je posebno priznanje izročil 21 pohodnikom, ki so bili na vseh dosežanih pohodih na Martinovo soboto. Najstarejši med temi je bil 75-letni Hinko Lobinger ter absolutno najstarejši na jubilejnem pohodu pa Emil Tanjšek (82,5 let) z Raven na Koroskem.

Rudi Bregar se je posebej zahvalil za 9-krat prehojeno Levstikovo pot Trebanjcu Dragu Kotarju, ki zaradi zdravstvenih razlogov ni mogel na jubilejni pohod, ter Franciju Štrusu - Frlecu, žal.

• Dr. Kmecl je svoj govor, ki ga je seve povedal tekoče, na izust, sestavil iz več zdravic; tako je nazdravil Levstikovemu spomenu, zatem pa še Martinu. "V cerkvenem koledarju so štirje sveti Martinini in ena sveta Martina. Vsi so bili bolj molčeče sorte in so rajši delali čudeže. Glede na jutrišnji dan vsi kandidati in kandidatke za narodne očete in narodne matere bi se vsaj malo zgledovali, čeprav ne bi bilo treba, da delajo čudeže, ker to ne bi bilo prav dobro. Če pa malo manj govorijo, tudi ne bi bilo slabo; kajti ljudski glas pravi, da se dekleta zmeraj bolj zanimajo za politike, ker ne znajo nehati!"

posmrtno. Bregar je bil vidno ganjen, ko so se prvokrat spomnili tudi nanj, na njegove zaslugе za ta pohod; najprej je Bregarja, ki se je podal na pohod, navkljub zvinu noge, pohodil dr. Matjaž Kmecl, nadšve duhoviti in spretni govorec, zatem pa še drugi soorganizatorji.

P. PERC

PSYCHOPATH IN REVENGE V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ - V črnomaljskem Mladinskem kulturnem klubu bosta v soboto, 16. novembra, ob 22. uri nastopili dve glasbeni skupini: Psychopath iz Lendave in Revenge iz Murske Sobote.

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV OB SV. MARTINU

ČRNOMELJ - V okviru črnomaljskega martinovanja je bilo v soboto, 9. novembra, prvo tekmovalje harmonikarjev. Občinstvo je prvo nagrado prisodilo Slavku Planincu iz Vranskega, drugo in tretje pa Belokranjcema Tomažu Crničju in Roku Hanovu, ki je bil kot petnajstletnik najmlajši tekmovalc. Najstarejši harmonikar Jože Barič iz Črnomlja je imel 75 let, strokovna komisija pa je kot najizvirnejšega harmonikarja izbrala Marka Bariča.

DOLENJSKI LIST

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Zakaj na TV premalo časa za predstavitev kandidatov? - "Studio D je Radio SKD"? - Zahvala RKS in CP Novo mesto - Moti centralizacija oblasti - Za lepljenje dovoljenje

Najpogostejša tema tokratnih telefonskih klincev je bil predvolilni čas. Alojz Božič z Rake je povedal, da ga najbolj jezi, ker se televizijski voditelji zgovarjajo, da ni časa za daljše predstavitve strankarskih kandidatov in gostom ne pustijo dovolj do besede. "Saj imajo na televiziji toliko je 'brezveznih' oddaj! Tega, kar bi človek rad gledal, pa ne dajo!" Belokranjec Mirko Čadonič iz Črnomlja je opozoril, da se okrog njegove hiše in tudi drugih vse pogostejše klatijo psi, ki puščajo svoje iztrebke tudi na predpražnikih. Moti ga tudi, da nekateri volzniki puščajo avtomobile kar na pločniku pred vrtcem v Loki. "Če že ne gre drugače, naj vsaj delno parkirajo na cesti, ker se sicer po pločniku ne da hoditi. Ko bo sneg, bo pa še huje!" meni. Mirko je povedal še, da se mu ne zdi prav, da lahko volijo tudi Slovenci v tujini, saj se mi kandidatov za poslance ne poznamo dobro.

Štefko iz Novega mesta zanima, zakaj se Studio D ne imenuje raje kar Radio SKD ali Koncilijev (ali

Špeličin) radio, kajti čeprav njihov radijski program rada poslušam, ne razume, zakaj je bila prejšnji teden vsak dan njihova oddaja, kot da drugih strank ni. Direktor Studia D Uroš Dular je pojasnil, da je vsaka stranka za predstavitev kandidata dobila dve minuti zastoj, sicer pa so vsi imeli možnost odkupiti radijski čas. SKD ga je pač odkupila največ, kar pet ur.

Naslednja bralka našega časopisa Stanislava Badjuk iz Dragatuša se najlepše zahvaljuje za prijetno presenečenje RK Slovenije in generalnemu sekretarju Mirku Jeleničju za darilo otrokom vrtca pri šoli, ki so dobili nov tobogan, kuhinjski koticček, lego kocke, avtomobilčke in druge igrače. V imenu šole se zahvaljuje tudi domačim pokroviteljem: podjetju Danfus, trgovini Rina, trgovini Lipa, bifeju Moravec, West transportu in ostalim, ki so pripomogli k opremi tehnične delavnice, saj je bila že zelo zastarela in uničena.

Čeprav je 1. november že za nami, je imel L. M. iz Mirne Peči pripombo, ker mirnopeški mladinci, predvsem tisti, ki hodijo k mladinskemu verouku, na ta dan zvečer z grobov poberejo sveče in jih znesejo na obzidje pokopališča. "Šel sem gledat in videl, da vzamejo tudi po 15 svečk z enega groba in predvsem tiste z baterijskimi vložki, ki so zelo drage. Nič ne bi rekel, če bi vzeli po eno in navadno, ampak to res ni način. Pa še poškodujejo jih. Pospravljajo pa potem drugil!" Da se oblast vse bolj centralizira, meni Leopold Korevec iz Črnomlja, ki na primer ne razume, da davčna uprava v Črnomlju ni samostojna kot je bila včasih, ampak je tu le izpostava Novega mesta. Predvideva, da je tako tudi v ostalih dveh belokranjskih občinah. "Zakaj so potrebne izpostave, saj se tako sredstva spet odlivajo v večje cen-

tre, recimo v Novo mesto, tisti, ki jih ustvarjajo, pa bodo prikrajšani. Začelo se je pri davkih, nadaljuje pa se lahko kjerkoli. In zakaj predsedniki vseh treh občinskih svetov: metliškega, črnomaljskega in semiškega, niso naredili nič v tem smislu?" je Leopold pokritiziral še politike.

Cveta Jurglič s Puščave pri Mokronogu se strinja z bralecem, ki je prejšnji teden v tej rubriki dejal, da je trganje in uničevanje predvolilnih plakatov nekulturno, toda kultura zahteva, da tisti, ki jih limajo na privatne stanovanjske hiše, prej vprašajo lastnika. Tako je gospa Cveta s svoje hiše odstranila plakate SKD, ker so jih nalepili naskrivaj, pustila pa je plakate ZLSD, ker so jo vprašali za dovoljenje. Tokratne klince je zaključila Alojzija Kastelic iz Ragoške ulice v Novem mestu, ki se zahvaljuje delavcem CP Novo mesto, ki so brez prošnje sami strojno tako lepo uredili breg pri ogledalu (porezali grmičevje, leščevje ipd.), ki je bil za okoličane nedostopen. Na prošnje pa se prej niti gasilci niti policija ni odzvala.

L. M.

• Tekmovanje v Braziliji so podprli: Foto Asja, Vitacel, občini Šentjernej in Krško, servis koles Smole, bistro Bobič, servis Plankar, gostišče Kos, servis Bajc iz Novega mesta, Nova ljubljanska banka, podružnica Krško, Goldoni, mesarstvo Kocjan, PIO in avtomehanika Jakše iz Šentjerneja.

na tokratni generalni skupščini zveze pa so našo državo soglasno potrdili za polnopravno članico.

In rezultati? V kategoriji standard, v kateri je streljala slaba polovica vseh nastopajočih, je bil najboljši Evropejec na 12. mestu Avstrijec Peter Bauer, zato je bilo 50. mesto ljubljancema Andreja Feguša v Braziliji deležno kar precejšnje pozornosti, saj smo država z zelo kratko tradicijo tovrstnega streljanja. Prav tako rezultat drugega najboljšega Slovenca Sama Jakšeta iz Šentjerneja, ki je osvojil 88. mesto. Ljubljancan Damijan Pesek je zasedel 95. mesto, nekoliko slabše pa se je tokrat izkazal Šentjernejčan Ludwig Dvojmoč, ki je zasedel 103. mesto. Za njim so bili še Bruno Leban (115.), Andrej Repovž (135.) in Slavko Šabec (158.). Ekipno so slovenski fantje zasedli 9. mesto.

Tekmovanje je potekalo 5 dni, strelci pa so svoje spretnosti, natančnost in moč merili kar na 35 tekmovalnih progah. Sodniki so bili glede varnega rokovanja z orožjem zelo strogi, zato so izključili kar 40 tekmovalcev, celo nekaj favoritov za najvišja mesta.

Prihodnje svetovno prvenstvo v praktičnem streljanju bo čez tri leta

DRUGI NAJBOLJŠI SLOVENEK IZ ŠENTJERNEJA - Samo Jakše iz Šentjerneja je na svetovnem prvenstvu v praktičnem streljanju osvojil dobro 88. mesto.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

Dolenjske Novice.

1885-1919 kratkočasnice izbral Jože Dular

Na dve strani

Mož: "Eno slabo lastnost pa vendar imaš, ljuba žena, da mi namreč nikoli ne preiščeš mojih žepov."
Žena: "To je vendar lepa lastnost!"
Mož: "Nikakor ne! Sicer bi gotovo vedela, da imam vse žepo raztrgane."

Kot svojega sina

Zagovornik tožencu: "Vas nisem li zagovarjal, kakor svojega lastnega sina?"
Toženeec: "Je ta ravno tak lump kot jaz?"

Izdajalec

"Moj mož je bil tedaj zelo potr, ko sem bila jaz na letovišču?"
"Veliko je sedel pri klavirju."
"Da, da, v godbi išče človek utehe v svoji žalosti!"
"Ne verjamem, milostljiva, ker je igral vedno le vesele komade!"